

ဥပဒေဆိုင်ရာမှတ်တမ်း

UNOFFICIAL TRANSLATION

မြန်မာပြည်အရှေ့ပိုင်းတွင်ဖြစ်ပွားသော
စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လူသားများကိုဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများ

အောက်တိုဘာ ၂၀၁၄

လှို.ပုတ်မူကြမ်း

ဖြန့်ချိခြင်းမပြုရ

IHRC

INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS CLINIC
HUMAN RIGHTS PROGRAM AT HARVARD LAW SCHOOL

International Human Rights Clinic at Harvard Law School
Legal Memorandum: War Crimes and Crimes against Humanity in Eastern Myanmar
UNOFFICIAL TRANSLATION

page ii

လျှို့ဝှက်မှုကြမ်း - ဖြန့်ချိခြင်းမပြုရ

International Human Rights Clinic at Harvard Law School

ဥပဒေဆိုင်ရာမှတ်တမ်း၊ မြန်မာပြည်အရှေ့ပိုင်းတွင်ဖြစ်ပွားသော
စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လူသားများကိုဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများ

Harvard Law School ရှိ The International Human Rights Clinic သည် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ အမှုသည်များနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၏ လူ့အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပါသည်။ The Clinic သည် အချက်အလက်များရှာဖွေစုဆောင်းခြင်း၊ တရားစွဲဆိုခြင်း၊ ဥပဒေနှင့် မူဝါဒများကိုခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာခြင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကြီးကြပ်ကွပ်ကဲသည့်အဖွဲ့အစည်းများအတွက် အစီရင်ခံစာမူကြမ်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ထောက်ခံအားပေးမှုရရှိရေးနည်းဗျူဟာများကိုဖော်ထုတ်ခြင်းတို့ကို အဓိကထားသည်။ စီမံကိန်းများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုရှိသည်။ လက်တွေ့လုပ်ငန်းစဉ်များမှတစ်ဆင့် ကျောင်းသားများသည် လူ့အခွင့်အရေးများအတွက်အကျိုးဆောင်ပေးခြင်း၏တာဝန်များနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို လေ့လာသိရှိနိုင်ပါသည်။

page iii

မာတိကာ

နိဒါန်း.....	iv
မှတ်တမ်းအကျဉ်းချုပ်.....	၁
အဓိကတွေ့ရှိချက်များ.....	၃
အတိုကောက်ပေါ်ဟာရများ.....	၁၀
မြေပုံများ.....	၁၁
၁. နောက်ခံသမိုင်း.....	၁၃
၂. နည်းပညာနှင့် သက်သေခံချက်ဆိုင်ရာအရင်းအမြစ်များ.....	၁၅
၃. မြန်မာ့တပ်မတော်၊ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုပုံစံနှင့် သောင်းကျန်းသူတိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရေးမူဝါဒများ.....	၂၁
၄. ထိုးစစ်ဆင်မှု.....	၃၀
၅. ပြစ်မှုများ.....	၄၂
၆. ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများ၊ တပ်ဖွဲ့များနှင့် တပ်မှူးများ.....	၅၈
၇. နိဂုံးချုပ်နှင့် အကြံပြုထောက်ခံသောစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာများ.....	၇၃

page iv

နိဒါန်း

Harvard Law School ရှိ The International Human Rights Clinic သည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ဆက်စပ်သောကိစ္စများ^၁ အပေါ် လုပ်ကိုင်လာခဲ့သည်မှာ (၁၀)နှစ်နီးပါးပင်ရှိခဲ့ပါပြီ။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် *Crimes in Burma* ကိုဖြန့်ချိခဲ့ပြီး၊ ၎င်းအစီရင်ခံစာထဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်း၌ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည်။ ကုလသမဂ္ဂ ("UN") ၏ အစီရင်ခံစာများကိုပြန်လည်သုံးသပ်ခဲ့ပြီး၊ ထိုနယ်မြေတွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုဥပဒေကိုချိုးဖောက်မှုအပေါ် အပေါ်ယံအမြင်အားဖြင့်ပင် ထင်ရှားသောအမှု (prima facie case)ရှိခဲ့ကြောင်းဖြင့်ကောက်ချက်ချခဲ့ပါသည်။^၂ အစီရင်ခံစာထဲတွင်၊ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ကျူးလွန်သောမတရားညှဉ်းပန်းမှုများအပေါ်စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် ကုလသမဂ္ဂကော်မရှင်ကိုဖွဲ့စည်းပေးရန် ကျွန်ုပ်တို့အကြံပြုခဲ့ပါသည်။

Crimes in Burma ကိုဖြန့်ချိပြီး နောက်တစ်နှစ်တွင် မူဝါဒချမှတ်သူများက အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုများပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းရှိ၊ မရှိနှင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများအပေါ်အရေးယူရန် ပြစ်မှုကိုတည်ဆောက်၍ရနိုင်၊ မနိုင်ကိုမကြာခဏမေးလာကြပါသည်။ ပဋိပက္ခဖြစ်မှု၏ နှစ်ဘက်စလုံးတွင် မတရားနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုများရှိခဲ့သော်လည်း၊ မြန်မာ့တပ်မတော်တွင် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းအတိအကျအပေါ် အရေးယူရန် အမှုများရှိနိုင်သည်။ အလားအလာကို ကျွန်ုပ်တို့အားအလွန်ပင်မကြာခဏမေးလာကြပါသည်။

၎င်းကိုစိတ်တွင်စွဲမြဲပြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်း၌ ၂၀၀၅ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင်စတင်ခဲ့ပြီး၊ ၂၀၀၈ခုနှစ်အထိ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားခဲ့သောတပ်မတော်၏ထိုးစစ်ဆင်မှု ("ထိုးစစ်ဆင်မှု") နှင့်ဆက်စပ်သည်။ လူ့အခွင့်အရေးကိုမတရားပြုခြင်းများအပေါ် မိမိ၏စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းကိုစတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ တိုင်းပြည်အတွင်းတွင် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်များထဲမှ ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် ထိုးစစ်ဆင်မှုကို ထူးထူးခြားခြားရွေးချယ်ရသည်။ အကြောင်းမှာ ၎င်းသည်မကြာသေးမီကမှတ်မိသည်များထဲတွင် အကြီးမားဆုံးဖြစ်ပြီး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အသိုက်အဝန်းက ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ရှုတ်ချခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ်ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို ဆန့်ကျင်အရေးယူနိုင်သည်။ အမှုတစ်မှုရှိနိုင်သည်။ အလားအလာကို အကဲဖြတ်ရာတွင် ပိုမိုချောမွေ့လွယ်ကူစေနိုင်ရန်အတွက်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် ၂၀၀၅ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တို့တွင် တိကျသောမြို့နယ်တစ်ခု၌ ဖြစ်ပွားခဲ့သော တပ်မတော်၏ပြုလုပ်မှုကိုအာရုံစိုက်ခြင်းဖြင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၏အတိုင်းအတာကိုကျဉ်းမြောင်းအောင်လုပ်ခဲ့ပါသည်။

သုံနှစ်တာကာလအတွင်းတွင်၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး သက်သေခံအထောက်အထားစုဆောင်းရန်နှင့် ပြည်တွင်းရှိလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့်ဆွေးနွေးရန် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်တစ်လျှောက်သို့ အဖွဲ့ကို(၁၁)ခေါက်စေလွှတ်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တပ်မတော်၏တိုက်ပွဲစဉ်အတွင်း ကျူးလွန်သော အပြစ်ပြစ်ဆိုင်ရာပြစ်မှုများကို လက်ရှိအချိန်အထိ ကျွန်ုပ်တို့၏စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းသည် စေ့စပ်နက်နဲမှုအရှိ ဆုံးစစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့သိရှိထားပါသည်။

ပြစ်မှုဆိုင်ရာတရားစွဲဆိုခြင်းကိုဖြစ်မြောက်စေမည်။ မြင့်မားသောသက်သေခံချက်ဆိုင်ရာစံများကိုဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန်အတွက် အပြစ်ပြစ်ဆိုင်ရာပြစ်မှုဥပဒေ၏မူဘောင်ကိုကျင့်သုံးပြီး ဆီလျော်သောသုတေသနဆိုင်ရာနည်းလမ်းများကိုအသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ အမှန်တကယ်ဖြစ်မှုကျူးလွန်သူများအပေါ် အရေးယူရန်ပြစ်မှုကိုတည်ဆောက်ခြင်း၏ဖြစ်နိုင်ချေရှိမှုကိုသက်သေသာကောဖြင့်ထင်ရှားစွာပြသခြင်းဖြင့် အနာဂတ်တွင် မတရားပြုလုပ်မှုကိုဟန့်တားခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့သည်အထောက်အကူပြုရန်နှင့် မြန်မာ့တပ်မတော်တွင် တာဝန်ယူမှုအလေ့အကျင့်ကိုအားပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်နေစဉ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏နိုင်ငံရေးမြင်ကွင်းသည် သိသိသာသာ ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား ၁၀၀၀ ကျော်ကိုလွှတ်ပေးခဲ့ပြီး၊ သတင်းစာနယ်ဇင်း ဆိုင်ရာ ချုပ်ချယ်မှုများစွာကိုရုပ်သိမ်းကာ၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကိုလည်း ပါလီမန်၏အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ရွေးချယ် တင်မြှောက်ခဲ့ပါသည်။ အငြင်းပွားဖွယ်ရာရှိသည့်ဥပဒေများကိုပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်နှင့် ပယ်ဖျက်ရန်အတွက်

^၁ အာဏာရစစ်အစိုးရသည် ၁၉၈၉ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် တိုင်းပြည်၏အမည်ကို "Burma" မှ "Myanmar" သို့ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။

^၂ Harvard Law School International Human Rights Clinic, "Crimes in Burma," May 2009, <http://hrp.law.harvard.edu/wp-content/uploads/2013/02/Crimes-in-Burma.pdf>.

အချေအတင်ဆွေးနွေးပွဲတွင် အများပြည်သူဆိုင်ရာအရာရှိများပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင်၊ အစိုးရသည် များစွာသော အစိုးရမဟုတ်သောလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများနှင့် ပဏာမအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသဘောတူညီချက်များကိုလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါသည်။

ဤတိုးတက်ကောင်းမွန်လာသည့်အခြေအနေများတွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေသည့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများကိုရင်ဆိုင်ရင်း၊ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းအတွက်အခွင့်အလမ်းသစ်များကို လိုလားသည့် နည်းလမ်း

ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းတွေ့ရှိချက်များကို အသုံးပြုရန်ကြိုးပမ်းခဲ့ပါသည်။ ဤရည်မှန်းချက်အတွက်၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ် မတ်လတွင်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် "မူဝါဒဆိုင်ရာမှတ်တမ်း၊ မြန်မာ့တပ်မတော်၏ မဆင်မခြင်တိုက်ခိုက်မှုများနှင့်အရပ်သားများကိုတမင်သတ်ဖြတ်မှုများ" ကိုဖြန့်ချိခဲ့ပါသည်။^၃ ထိုမှတ်တမ်းသည် တရားမဝင်တိုက်ခိုက်ခြင်းနှင့် သတ်ဖြတ်ခြင်းတို့ကိုဦးတည်စေသော မြန်မာ့တပ်မတော်၏မူဝါဒများနှင့် ကျင့်စဉ်များကိုဖော်ထုတ်ပြီး၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်လက်တွေ့ကျသည့် အစီအစဉ်ကို အကြံပြုထောက်ခံခဲ့ပါသည်။ ဤလက်ရှိမှတ်တမ်းဖြစ်သော "ဥပဒေဆိုင်ရာမှတ်တမ်း၊ မြန်မာပြည်အရှေ့ပိုင်းတွင်ဖြစ်ပွားသော စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လူသားများကိုဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများ" တွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ပြစ်မှုဆိုင်ရာစုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၏တွေ့ရှိချက်များကိုဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းမှတ်တမ်းတွင် မြန်မာ့တပ်မတော် စစ်မှုထမ်းများသည်ထိုးစစ်ဆင်မှုအခြေအနေတွင် စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လူသားများကိုဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများကိုကျူးလွန်ကြကြောင်းကောက်ချက်ချထားပြီး ထိုပြစ်မှုများအပေါ်တာဝန်ရှိသည်ဟုသဘောထား မှတ်ယူနိုင်သည့် အကြီးတန်းတပ်မတော် အရာရှိများကိုထုတ်ဖော်ထားပါသည်။

အသွင်ကူးပြောင်းနေသည့်တိုင်းပြည်များသည် အတိတ်တွင်မတရားပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းများကို မည်သို့ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းမည်ဟူသော အလွန်လေးနက်၍ ခက်ခဲသောမေးခွန်းများနှင့်ကြုံတွေ့ကြရပါသည်။ ဤမှတ်တမ်းက အသွင်အကူးအပြောင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံကြုံတွေ့နေရသည့် ထိုမေးခွန်းများကို အာရုံစိုက်ပါသည်။ ဤမှတ်တမ်းက အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုများကိုကျူးလွန်နေခဲ့သည်ဟုကောက်ချက်ချထားသော်လည်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အတိတ်ကမတရားပြုခဲ့ခြင်းများကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုဥပဒေသာလျှင် တစ်ခုတည်းသောနည်းလမ်းမဟုတ်ချေ။ ဤခက်ခဲသောမေးခွန်းများကိုဆွေးနွေးရန်နှင့် ၎င်းတို့၏အတိတ်ကို ၎င်းတို့ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရန်ခွင့်ပြုသော၊ တိုင်းပြည်ကိုရှေ့သို့ဆက်လက်လျှောက်လှမ်းနိုင်စေသည် အဓိပ္ပာယ်ရှိသောတုံ့ပြန်မှုကို ကျွမ်းကျင်စွာဖန်တီးနိုင်သည့်အခွင့်အရေးကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ပြည်သူလူထု ရသင့်ပါသည်။

လွန်ခဲ့သည့်နှစ်များအတွင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတိုးတက်လာသည်နှင့်အညီ၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် သက်ဆိုင်ရာပါဝင်ပတ်သက်သူအမြောက်အများနှင့် ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အကြီးတန်းတပ်မတော်အရာရှိများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုကျူးလွန်သူများအဖြစ် ဖော်ထုတ်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီမိုကရေစီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် လုံခြုံရေးအခြေအနေတို့အပေါ် မည်သို့ထိခိုက်စေနိုင်သည်ကို ဆွေးနွေးကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ဆွေးနွေးမှုများတွင် အောက်ပါအဓိကအကြောင်းအရာများအမြဲတစေပါရှိပါသည်။

ပထမဦးစွာ၊ ဆွေးနွေးမှုများသည် မြန်မာ့တပ်မတော်စစ်မှုထမ်းများ အနာဂတ်တွင် မတရားပြုလုပ်ခြင်းကို တားဆီးရန် အဓိကအာရုံစိုက်သည်။ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် မြောက်ပိုင်းရှမ်းပြည်နယ်ကဲ့သို့သောနေရာများတွင် ကျွန်ုပ်တို့မှတ်တမ်းပြုခဲ့သည့် တပ်မတော်၏ တရားမဝင်သောပုံစံများဖြင့်ပြုလုပ်မှုသည် အပြစ်ပေးမခံရဘဲ ဆက်လက်၍ ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ဤမှတ်တမ်းသည် အကြီးတန်းတပ်မတော်အရာရှိများနှင့် အခြား အဆင့်နိမ့်စစ်သားများအား ၎င်းတို့၏တရားမဝင်သောပြုလုပ်မှုများအတွက် တာဝန်ရှိနိုင်ကြောင်း အသိပေးပါသည်။ ပြည်တွင်းလူရှားသူများနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းများသည် မတရားပြုလုပ်မှုများကို အလွန်ပင်အသေးစိတ်သောအဆင့်အထိ မှတ်တမ်းပြုနိုင်ခဲ့သည်ဖြစ်၍ ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူများကိုလည်း တာဝန်ရှိစေခြင်းကိုသေချာအောင်ပြုလုပ်ရန် သံန္နိဋ္ဌာန်ချထားကြောင်းကိုလည်း ဤမှတ်တမ်းကထင်ရှားစေသည်။

ဒုတိယအနေဖြင့်၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် အသွင်ကူးပြောင်းရေးတို့နှင့်ပတ်သက်သည့် လက်ရှိဆွေးနွေးပွဲများတွင် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ နေရာပေးခြင်း အပေါ်များစွာမေးခွန်းထုတ်ကြပါသည်။ လက်ရှိအချိန်၌၊ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် ရန်ကုန်နှင့် နေပြည်တော်တို့တွင်ရှိ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှုများကိုသာ များသောအားဖြင့်အာရုံပြုခဲ့ကြပြီး တပ်မတော် ၏

^၃ Harvard Law School International Human Rights Clinic, "Policy Memorandum: Preventing Indiscriminate Attacks and Wilful Killings of Civilians by the Myanmar Military," Mar. 2014, http://hrp.law.harvard.edu/wp-content/uploads/2014/03/2014.03.24-IHRC-Military-Policy-Memorandum-FINAL.web_.pdf.

page 'vi'

အပြုအမူနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးတွင်ပါဝင်နေသည့်အခန်းကဏ္ဍတို့သည် တိုင်းပြည်၏နိုင်ငံသားများ၊ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ရေရှည်တည်ငြိမ်မှုတို့အပေါ် ဆက်လက်အန္တရာယ်ရှိနေခြင်းအပေါ် စဉ်းစားဖြေရှင်းခြင်း မပြုကြပါ။ ဤမှတ်တမ်းသည် လူ့အခွင့်အရေးများကိုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကင်းမဲ့ခြင်းများ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည့်ပြဿနာများကိုမီးမောင်းထိုးပြထားပြီး တိုင်းပြည်၏အနာဂတ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးရာတွင် အဆိုပါပြဿနာများကိုဘေးဖယ်ထား၍မရကြောင်း အကြံပြုထားပါသည်။

နောက်ဆုံးအားဖြင့်၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းပြည်၏အတိတ်ကိုမည်သို့ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရန်နှင့် ပတ်သက်သည့် ဆွေးနွေးပွဲများကို အားပေးအားမြှောက်ပြုရန်လိုအပ်ကြောင်း ပါဝင်ပတ်သက်သူများက အလေးထားပြောကြားကြပါသည်။ မကြာသေးမီက ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများရှိခဲ့သော်လည်း၊ အကြမ်းဖက်မှုနှင့်

ဖိနှိပ်မှုတို့ကြောင့်ရရှိခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ရလဒ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး အများပြည်သူဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှုများမှာ အနည်းငယ်သာရှိပါသည်။ ဤမှတ်တမ်းတွင်ဖော်ပြထားသည်များကဲ့သို့သော တပ်မတော်၏မတရား လွှဲမှားသောပြုလုပ်မှုများသည် လူမျိုးစုတိုင်းရင်းသားများ၏နယ်မြေများနှင့် အခြားနေရာများတွင်ရှိသော လူသန်းပေါင်းများစွာကိုထိခိုက်စေပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ မြန်မာနိုင်ငံ၏အကူးအပြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပြောဆိုဆွေးနွေးကြရာတွင် ၎င်းတို့၏အမြင်များကို ကြားရခဲ့သည်ဖြစ်၍ ၎င်းတို့၏ ပြောကြားချက်များသည် မေပစ်ရန် သို့မဟုတ် လျစ်လျူရှု၍မရနိုင်လောက်အောင် အလွန်ပင်အရေးပါ လှပါသည်။

ထိုးစစ်ဆင်မှုကြောင့် ထိခိုက်မှုရှိခဲ့သော ရွာသားများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း ပြီးဆုံးသည့်အခါတွင်၊ ကျွန်ုပ်တို့က "သင်တို့တခြားဘာများပြောစရာရှိပါသေးလဲ" ဟုမေးမြန်းရာတွင်၊ အများကရိုးရိုးပင် "ကျေးဇူးပြုပြီး ကျွန်ုပ်တို့၏ဖြစ်စဉ်ကို တစ်ကမ္ဘာလုံးအား ပြောပြပေးပါ" ဟုပြောပါသည်။ ဤမှတ်တမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် နှင့် အနာဂတ်တို့နှင့်ပတ်သက်သည့် ပြောဆိုဆွေးနွေးမှုများကို ပုံဖော်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေသင့်သည်။ ၎င်းတို့၏ဖြစ်စဉ်၏တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုဖော်ပြပေးပါသည်။

International Human Rights Clinic
Harvard Law School
Cambridge, Massachusetts
United States
October 2014

page 1

မှတ်တမ်းအကျဉ်းချုပ်

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင်၊ the Harvard Law School International Human Rights Clinic ("the Clinic") သည် ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင်စတင်ခဲ့၍ (၃) နှစ်ခန့်ကြာခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့ပိုင်းတွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည့်တပ်မတော်၏ထိုးစစ်ဆင်မှု ("the Offensive") ကာလအတွင်း မြန်မာကြည်းတပ်၏ ပြုလုပ်မှုများကို စတင်စုံစမ်းစစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။ The Clinic သည် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုဥပဒေကိုချိုးဖောက်ခဲ့ခြင်းရှိ၊ မရှိနှင့် ထိုပြစ်မှုများအတွက် တပ်မတော်အရာရှိများ တစ်ဦးချင်းက တာဝန်ရှိသည်ဟု အခိုင်အမာပြောဆိုနိုင်လောက်သော ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သည့်အကြောင်းများရှိ၊ မရှိကို စဉ်းစားဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်ကြိုးပမ်းခဲ့ပါသည်။ The Clinic ၏စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုသည် ကရင်ပြည်နယ်၊ သံတောင်မြို့နယ်ရှိ တောင်ပိုင်းဒေသတပ်မတော်ကွပ်ကဲမှု (တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်) နှင့် အမှတ်(၆၆)

ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ် ("LID 66") တို့ဖြစ်သည်။ တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့ (၂) ဖွဲ့၏လုပ်ဆောင်မှုကို အထူးသဖြင့်အာရုံပြုခဲ့ပါသည်။

သံတောင်မြို့နယ်တွင်၊ မြန်မာ့တပ်မတော်စစ်သားများသည် ရွာများကိုမော်တာများဖြင့်ပစ်ခတ်ခြင်း၊ ထွက်ပြေးသောရွာသားများကိုပစ်ခတ်ခြင်း၊ အိုးအိမ်များ၊ သီးနှံများနှင့် အစားအစာသိုလှောင်ရုံများကို ဖျက်ဆီးခြင်း၊ အရပ်သားများရှိသည်။ နေရာများတွင်မြေမျှပ်မိုင်းများထောင်ခြင်း၊ အရပ်သားများကိုအတင်းအကြပ်အလုပ်လုပ်စေခြင်းနှင့် အထမ်းသမား(porter) ပြုခြင်း၊ အရပ်သားများဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် ကွပ်မျက်ခြင်းတို့ အပါအဝင် အရပ်သားများဆိုင်ရာနယ်မြေများကို အကြမ်းဖက်ရှင်းလင်းခြင်းနှင့် ရွာသားများကို မဆင်မခြင်တိုက်ခိုက်ခြင်းပြုသည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှုတွင်ပါဝင်ခဲ့ကြပါသည်။ စစ်ဆင်ရေးကာလအတွင်း ထောင်ပေါင်းများစွာသော တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များသည် နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးကြရသလို လူများစွာတို့သည်လည်း သတ်ဖြတ်ခြင်းခံကြရပါသည်။ သံတောင်မြို့နယ်တွင် ထိုးစစ်ဆင်မှုကြောင့် ရွာတိုင်းလိုလို ထိခိုက်မှုရှိခဲ့ပြီး နယ်ပယ်၏ကျယ်ပြန့်သောတစ်ခွင်တစ်ပြင်တွင် ရွာသားများအားလုံးသည် ထွက်ပြေးရန် အတင်းအကြပ်ပြုခြင်းခံရပါသည်။

စုံစမ်းစစ်ဆေးစဉ်အတွင်းရရှိသောသက်သေအထောက်အထားများအပေါ်အခြေခံ၍၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုတရားရုံး၏ ရောမပြဌာန်းဥပဒေ အပိုဒ်(၇)နှင့် (၈)တို့တွင်အသီးသီးဖော်ပြထားသော လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုနှင့် စစ်ရာဇဝတ်မှုတို့ကို တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် LID 66 တို့မှ မြန်မာ့တပ်မတော်စစ်မှုထမ်းများက ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခဲ့ကြကြောင်း the Clinic က ကောက်ချက်ချပါသည်။ ထို့ပြင် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် LID 66 တို့မှ အရာရှိများသည်၊ နောက်ထပ်စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်နေစဉ်အတွင်း၊ အပိုဒ် (၂၅)အရ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုနှင့် အပိုဒ် (၂၈)အရ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုတို့ဖြစ်ကြသော တာဝန်ရှိမှု မူသဘောတရား (၂)ခု တို့ဖြင့် ဥပဒေအရတာဝန်ရှိနိုင်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ တိကျသောတပ်မတော်တပ်မှူး (၃)ဦးတို့နှင့် ပတ်သက်၍၊ ရောမပြဌာန်းဥပဒေ၏ အပိုဒ် (၅၈)တွင်ဖော်ပြထားသည်။ အတိုင်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပြစ်မှုတရားရုံးက ဖမ်းဆီးခွင့်အမိန့်ထုတ်နိုင်ရန် လိုအပ်သောစံကိုဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန်အတွက် လုံလောက်သောသက်သေခံအထောက်အထားကို the Clinic က စုဆောင်းထားပါသည်။ ဤတပ်မှူး (၃) ဦးမှာ -

- **ဗိုလ်ချုပ်ကိုကို၊** ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလတွင် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၏တပ်မှူးဖြစ်ပြီး လက်ရှိအချိန်တွင် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ဝန်ကြီးဖြစ်ပါသည်။
- **ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ဇော်ဦး၊** ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလတွင် ၂၀၀၆ခုနှစ် မေလအထိ LID 66 ၏တပ်မှူးဖြစ်ပြီး၊ လက်ရှိအချိန်တွင် မြန်မာ့တပ်မတော် အထူးစစ်ဆင်ရေးဗျူရို (BSO) ၄ ၏တပ်မှူးဖြစ်ပါသည်။

- ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်အေး၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း ၂၀၁၆ ခုနှစ် မေလနောက်ပိုင်းတွင် LID 66 ၏ တပ်မှူးဖြစ်ပြီး၊ လောလောဆယ်၌ နေပြည်တော်ဒေသဆိုင်ရာတပ်မှူးဖြစ်ပါသည်။

page 2

ဤတွေ့ရှိချက်များအရ အောင်မြင်မှုသောအကူးအပြောင်းဖြစ်ကြောင်းသေချာစေမှုကို အထောက်အကူ ပြုစေရန် မတရားညှဉ်ပန်းနှိပ်စက်ခြင်းဆိုင်ရာမြန်မာ့သမိုင်းကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်လိုအပ်ကြောင်း the Clinic ကယုံကြည်ပါသည်။ ဤမှတ်တမ်းတွင်အမည်များဖော်ပြထားသည်။တပ်မှူးများ၊ ၎င်းတို့၏တပ်ဖွဲ့ များနှင့် ထိုးစစ်ဆင်မှုတွင်ပါဝင်ကြသော အခြားတပ်မတော်စစ်မှုထမ်းများ၏ လုပ်ဆောင်မှုများအပေါ် နောက်ထပ်စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းကို အတိတ်ကိုရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရာတွင်ထည့်သွင်းသင့်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် လက်ရှိအချိန်တွင်လုပ်ဆောင်နေသည့် အခြားသောတပ်မတော်စစ်ဆင်ရေးများကိုလည်း သေချာစွာ လေ့လာစိစစ်ခြင်းကိုပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ အဆိုပါစုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းများသည် လူ့အခွင့်အရေးများ ကိုမတရားပြုလုပ်ခြင်းများအတွက် တာဝန်ရှိစေမှုကို ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်မည်ဖြစ်၍ သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းတစ်ရပ်ဖန်တီးခြင်းကိုလည်း အထောက်အကူဖြစ်စေမည်ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးနှင့် အရေးကြီး ဆုံးအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော မတရားပြုလုပ်မှုများ၏အလျဉ်ကို ရပ်ဆိုင်းသွားစေရန် အတွက် အပြစ်မရှိသောအရပ်သားများအပေါ် မဆင်မခြင်ပြုသောတိုက်ခိုက်ခြင်းကို အားပေးအားမြှောက် ပြုသည့် တပ်မတော်၏မူဝါဒများနှင့် ကျင့်စဉ်များကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်ရန်အတွက် စုပေါင်းအားထုတ် ကြိုးပမ်းရန်လိုအပ်နေပါသည်။

page 3

အဓိကတွေ့ရှိချက်များ

က. အလွန်ပင်ဆိုးရွားသော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုကိုဖြစ်စေသော မြန်မာ့တပ်မတော်စစ်မှုထမ်းများ၏ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်းပြုလုပ်မှု

The Clinic ကစုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်ထိုးစစ်ဆင်မှုသည် ကရင်အမျိုးသားသမဂ္ဂ (“KNU”)၊ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတပ်ဖွဲ့ (“KNLA”)နှင့် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းတွင်နေထိုင်ကြသော ကရင်အရပ်သားများကို အဓိကအားဖြင့်ပစ်မှတ်ထားရှိပါသည်။ ၎င်းသည် ထိုးစစ်ဆင်မှုပြုလုပ်ရာဒေသကိုကြီးကြပ်ရန် အမြဲတမ်း တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်တပ်မတော်အာဏာပိုင်ဖြစ်သော တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၏ စစ်သားများက ကရင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း၊ သံတောင်မြို့နယ်ရှိ ဟီးဒေါ်ကော်ရွာ (Hee Daw Kaw village) ကိုတိုက်ခိုက် သည်။ ၂၀၁၅ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင်စတင်ပါသည်။ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ် တပ်ရင်းများသည်

ရွာကိုမော်တာများဖြင့်ပစ်ခတ်ပြီး ရွာသားများကထွက်ပြေးသောအခါ သေနတ်များဖြင့်ပစ်ခတ်ပါသည်။ တိုက်ခိုက်မှု၏တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် စစ်သားများသည်ရွာသားတစ်ဦးကိုဖမ်းမိသည့်အခါ သတ်ပစ်ခြင်း၊ အိမ်ပေါင်းအလုံး (၃၀)ခန့်ကိုမီးရှို့ခြင်း၊ ရွာထဲတွင်မြေမြှုပ်မိုင်းများထောင်ခြင်းများကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း အဆိုရှိပါသည်။ ဤရှင်းလင်းရေးစစ်ဆင်မှုနောက်ပိုင်းတွင် ရွာသားများကို အတင်းအကြပ် ထွက်ပြေးစေ၍ နေရပ်သို့မပြန်လာနိုင်ခြင်းများရှိခဲ့သည်။

ထိုမှနောက်ပိုင်း(၃)နှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့ပိုင်းတွင် ရာပေါင်းများစွာသောရွာများကို တိုက်ခိုက်စဉ် အတွင်း ထပ်ခါတလဲလဲပြုလုပ်သောတပ်မတော်၏ပုံစံအတွက် ဟီးဒေါ်ကော်ရွာကိုတိုက်ခိုက်ခြင်းက နိမိတ်ပြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီနှင့် ဖေဖော်ဝါရီလများတွင် ကရင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းနှင့် ပဲခူးတိုင်းအရှေ့ပိုင်း (ယခု ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး)၊^၄ သို့ တပ်မ(၇)ခု ထက်မနည်းသော တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မများသည် တိုက်ခိုက်ရေးတွင် ပါဝင်ရန် ရောက်ရှိလာပါသည်။ ၎င်းတပ်မများထဲတွင် LID 66 လည်းအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှုတွင် ပါဝင်လာပြီးနောက် ၎င်းအားတာဝန်ချသတ်မှတ်ထားသည်။ နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ တပ်မတော်စစ်ဆင်ရေး အားလုံးအတွက်တာဝန်ရှိသည်။ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၏ လက်တွေ့အားဖြင့် ထိန်းချုပ်မှုအောက်သို့ LID 66 သည် ရောက်ရှိလာပါသည်။

မြန်မာ့တပ်မတော်၏ နည်းဗျူဟာဆိုင်ရာ အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်းတွင် အရပ်သားများ ကို လက်နက်ကိုင်အုပ်စုအားအထောက်အပံ့ပစ္စည်းများ အလွယ်တကူပေးနိုင်ခြင်းမှ လျော့နည်းသွားစေရန် အတွက် KNLA ထိန်းချုပ်သောနယ်မြေများမှ အစိုးရထိန်းချုပ်သောနယ်မြေများ သို့မဟုတ် နယ်စပ်ကို ဖြတ်ပြီးထိုင်းနိုင်ငံအတွင်းသို့ မောင်းထုတ်ရန်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤရည်မှန်းချက်ကိုပြီးမြောက်နိုင်စေရန် ရွာများ၊ စိုက်ပျိုးရေးလယ်ကွင်းများ၊ နေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများ (“IDP”) ပုန်းအောင်းနေသည့်နေရာ များကိုလက်နက်ကြီးများဖြင့်ပစ်ခတ်ခြင်း၊ အရပ်သားများကို စက်သေနတ်များနှင့် မောင်းပြန်ရိုင်းဖယ် သေနတ်များကိုအသုံးပြုခြင်း၊ အိုးအိမ်များနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာပစ္စည်းများကိုဖျက်ဆီးခြင်း၊ ရွာများနှင့် စပါးစိုက်ကွင်းများတွင်မိုင်းများထောင်ခြင်း၊ ရွာများကိုအတင်းပြောင်းရွှေ့နေထိုင်စေခြင်းတို့ အပါအဝင်ဖြစ်သည့် တရားမဝင်သောပြုလုပ်မှုပုံစံအမျိုးမျိုးကို တပ်မတော်ကလုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ အရပ်သားများသည် အတင်းအကြပ်အလုပ်ခိုင်းစေခံရခြင်း၊ ကွပ်မျက်ခံရခြင်းနှင့် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခံရခြင်း တို့ကို ခံစားကြရပါသည်။ မြန်မာ့တပ်မတော်သည် ကြီးမားသောအတိုင်းအတာဖြင့် ဒေသတွင်းလူဦးရေ ရာခိုင်နှုန်း အများဆုံးကို ထိခိုက်စေသည့် ဤပြုလုပ်မှုပုံစံများကိုအသုံးပြုခဲ့ပါသည်။

၄ ဤမှတ်တမ်းတွင်အသုံးပြုထားသော အမည်များနှင့် ဖော်ပြချက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိုးရကသတ်မှတ်ထားသည်အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၀ပြည့်နှစ်တွင် တိုင်းများကို "တိုင်းဒေသကြီး"ဟုပြောင်းလဲခေါ်ဝေါ်ခဲ့ပြီး၊ ၂၀၀၈ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကာ ယနေ့အထိသုံးစွဲလျက်ရှိပါသည်။ KNU နှင့် ကရင်လူမျိုးများသည် ပထဝီဝင်ဆိုင်ရာ ဒေသများအတွက် အခြားအမည်များကိုအသုံးပြုကာ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာနယ်နိမိတ်များအကြား ခြားနားသောပထဝီဝင်ဆိုင်ရာ နယ်နိမိတ်များကို အသိ အမှတ်ပြုကြပါသည်။ ရွာအများအပြား၏အမည်များသည်ကွဲပြားခြားနားသည်။ စာလုံးပေါင်းများဖြစ်နိုင်ပါသည်။ တိကျမှုကိုသေချာ စေရန်အတွက်၊ ပထဝီဝင်ဆိုင်ရာအင်္ဂါရပ်များနှင့် အခြားတည်ရှိမှုများနီးစပ်သည်များကို ရည်ညွှန်းခြင်းအားဖြင့် ဤမှတ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည်။ ရွာများ၏တည်နေရာများနှင့် ဖြစ်ရပ်များကို the Clinic ကအတည်ပြုပါသည်။

page 4

ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာရှိနေခဲ့သောလက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခကြောင့် များပြားစွာရှိနိုင်ပြီးသော နေရပ်စွန့်ခွာ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရသူများကို တိုးပွားလာစေသဖြင့် ဒေသဆိုင်ရာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများအပေါ် ဤထိုးစစ် ဆင်မှု၏အကျိုးသက်ရောက်မှုသည် အလွန်ပင်ကြီးကျယ်ပါသည်။ The Clinic သည် ၎င်း၏စုံစမ်း စစ်ဆေးမှု၏ အချက်အချာဖြစ်သောဒေသတွင်ရှိသည့် ရွာတိုင်းနီးပါးကို ထိခိုက်မှုရှိခဲ့သည်။ ဖြစ်ရပ်များကို မှတ်တမ်းပြုထားပါသည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း မြန်မာ့တပ်မတော်စစ်မှုထမ်းများက ကျူးလွန်သည်။ အလွန်ကြီးလေးသောမတရားပြုလုပ်မှုများကို ပြည်တွင်းနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများသည် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။ ဤမတရားပြုလုပ်မှုများအတွက် မြန်မာ့တပ်မတော် အစိုးရအပေါ် ကုလသမဂ္ဂအထူးအစီရင်ခံသူများ၊ အမေရိကန်ဥပဒေပြုသူများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကြက်ခြေနီအဖွဲ့ (ICRC)နှင့်အခြားသော အဖွဲ့အစည်းများကပြစ်တင်ရှုတ်ချကြပါသည်။ နယ်ပယ်၏ ကျယ်ပြန့်သောတစ်ခွင်တစ်ပြင်မှ အရပ်သားများကို "ဖယ်ရှား"ရန်တာဝန်ယူသော တပ်မတော်စစ်ဆင်ရေး များကြောင့် နေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ကြရသူများသည် ၄၂၀၀၀ ယောက်အထိများနိုင်ကြောင်း အစီရင်ခံစာများကခန့်မှန်း တွက်ဆကြပါသည်။

ခ. မြန်မာကြည်းတပ်အရာရှိများကို ထိုးစစ်ကာလအတွင်း ၎င်းတို့၏ပြုလုပ်မှုအပေါ်ပြစ်မှုစွဲဆိုနိုင်ရန်အထောက် အကူပြုနိုင်သည့် သက်သေအများအပြားနှင့် လုံလောက်သောသက်သေအထောက်အထားများရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းတွင်ပြုလုပ်သောထိုးစစ်ဆင်မှုသည် မွန်၊ ကရင်နှင့် ကယားပြည်နယ်များ၏ နေရာ အချို့နှင့် ပဲခူးတိုင်းတို့ကိုထိခိုက်မှုရှိသော်လည်း၊ the Clinic သည် မြောက်ပိုင်းကရင်ပြည်နယ်ရှိ သံတောင် မြို့နယ်တွင် တပ်မတော်၏လှုပ်ရှားမှုများကို အထူးသဖြင့်စုံစမ်းစစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။^၈ ထိုးစစ်ဆင်မှုသည် ၂၀၀၅ခုနှစ်နောက်ပိုင်းမှစ၍ ၂၀၀၈ခုနှစ်အထိ သုံးနှစ်နီးပါးကြာခဲ့သော်လည်း၊ the Clinic သည် ၎င်း၏သုတေသနကို ဇန်နဝါရီ ၂၀၀၅ခုနှစ် နှင့် ဒီဇင်ဘာ ၂၀၀၆ခုနှစ် အကြားဖြစ်ပွားခဲ့သောဖြစ်ရပ်များ အပေါ်တွင်သာအာရုံစိုက်ခဲ့ပါသည်။ ဤအချိန်ကာလသည် ထိုးစစ်ဆင်မှုစတင်မီနှစ်နှင့် ထိုးစစ်ဆင်မှု

ပြုလုပ်သည်။ ပထမနှစ်တို့ကိုခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် ခြုံငုံမိပါသည်။ Clinic သည် ၂၀၀၅ နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တို့တွင် အတက်ကြွဆုံးတပ်မတော်တပ်ရင်းနှစ်ခုဖြစ်သည်။ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် LID 66 တို့၏ပြုလုပ်မှု များကို စုံစမ်းစစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။ အကန့်အသတ်ရှိသောပထဝီဆိုင်ရာနှင့် အချိန်အတိုင်းအတာတို့အရ မှတ်တမ်းတင်ထားသောမတရားပြုလုပ်မှုများသည် စစ်ဆေးရေးကာလအတွင်း ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခဲ့ သမျှ၏ သေးငယ်သောအစိတ်အပိုင်းကလေးမျှသာဖြစ်မည်ဟု the Clinic က ယုံကြည်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်တို့သို့ကွင်းဆင်းခဲ့သော (၁၁)ခေါက် အတောအတွင်းတွင် the Clinic သည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းတွင်ရှိ မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် ထိုးစစ်ဆင်မှုအကြောင်းကို အယောက်(၃၀၀) ထက်ပိုသော တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တွေ့ဆုံပြောဆိုခဲ့သည့်အပြင် ထိုအုပ်စုများထဲမှ အယောက် (၁၅၀)ထက်ပိုသောသူများနှင့် ကျယ်ပြန့်စွာ လူတွေ့မေးမြန်းခြင်းပြုလုပ်ခဲ့သည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူ များထဲတွင် တပ်မတော်ကဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သည့် မတရားမှုများမှ အသက်ရှင်ကျန်သူများ၊ တပ်မတော် ၏ပြုလုပ်မှုများကို မျက်မြင်တွေ့ခဲ့သည့်သက်သေများ၊ တပ်မတော်အတွက်ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများကို အတင်းအကြပ်သယ်ယူရန်စေခိုင်းခံရသူများ၊ တပ်မတော်နှင့်မကြာခဏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရတွေ့ဆုံရသည့် ကရင်ရွာခေါင်းဆောင်များ၊ မြန်မာ့တပ်မတော်တွင် ယခင်ကတာဝန်ထမ်း ဆောင်ခဲ့ဘူးကြသူများ ပါဝင်ကြ ပါသည်။ The Clinic သည် တစ်ခါတစ်ရံ ရက်အနည်းငယ်ကြာလေ့ရှိသည့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်စဉ်အတွင်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများထံမှ အသေးစိတ်ဖြစ်စဉ်များကိုစုဆောင်းခဲ့ပြီး၊ တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခြင်းခံရသူများက သေချာမှုရှိစေရန် ပြန်လည်ဖတ်ရှုစစ်ဆေးသည့် ကျမ်းကျိန်လွှာများကို ပြင်ဆင် ခဲ့သည်။ The Clinic ကလည်း ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း တပ်မတော်၏ပြုလုပ်မှုများပါရှိသော လူအခွင့် အရေးဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာဒါဇင်များစွာနှင့် စာရွက်စာတမ်းများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ ဓါတ်ပုံ သက်သေခံ ချက်များစုဆောင်းခြင်း၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သောဗဟုသုတရှိသည် ကျွမ်းကျင်သူ (၄)ယောက်ထံမှ ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာကြေညာချက်ကို တောင်းခံခြင်းတို့ကိုပြုလုပ်ပါသည်။

စုစုပေါင်းအားဖြင့် Clinic သည် ၎င်းတို့အထဲမှအချို့သည် အရှည်အားဖြင့် စာမျက်နှာ ၅၀ကျော်ရှိသည့် စာမျက်နှာ ၁၀၀၀ ကျော်သော ကျမ်းကျိန်လွှာမူကြမ်းများ၊ ကျွမ်းကျင်သူကြေညာလွှာ စာမျက်နှာ ၁၈၀၊

^၅ ဤစာတမ်းတွင် the Clinic ၏စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း၏ ပထဝီဆိုင်ရာအချက်အချာအဖြစ် "သံတောင်မြို့နယ်" ဟုဖော်ပြပါသည်။ ၎င်းတွင် သံတောင်မြို့နယ်နှင့် ပဲခူးတိုင်းတို့အကြား နယ်ပယ်များလည်းပါဝင်သည်ဟုနားလည်သင့်ပါသည်။ ဤနယ်စပ်ပေါ်တွင် ရှားစီဘို၊ ရေရှား၊ ဇီးဖြူကုန်းနှင့် တော်ကန်းကဲ့သို့သော ကျေးရွာများသည် တိုက်ရိုက်ကျရောက်နေပါသည်။

အခြားသူများ၏ ထိုးစစ်ဆင်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့် အစီရင်ခံစာများ ပါဝင်သော မြန်မာပြည်အရှေ့ပိုင်းတွင် ထိုးစစ်ဆင်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့် စာရွက်စာတမ်း စာမျက်နှာ ၁၅၀၀ ကျော်ကိုစုဆောင်းခဲ့ပါသည်။ The Clinic ၏ သက်သေခံများသည် ရွာပေါင်း ၉၀ ကျော်နှင့် အရပ်သားပေါင်း ထောင်ပေါင်းများစွာတို့ကိုထိခိုက်စေခဲ့သောဖြစ်ရပ်များနှင့်ပတ်သက်သည်။ ဖြစ်ရပ်များစွာတို့ကို သက်သေပေါင်းများစွာတို့က အလွန်ရှေ့နောက်ညီညွတ်စွာ ပြန်လည်ပြောပြခဲ့ကြသည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုနှင့်ပတ်သက်၍ နောက်ထပ် သတင်းအချက်အလက်များကို အပိုင်း ၃ တွင်ကြည့်ပါ။

ဂ. မြန်မာ့တပ်မတော် သောင်းကျန်းသူတိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရေးမူဝါဒများသည် အရပ်သားများအားဦးတည်ပစ်မှတ်ထားခြင်းကို အတည်တကျပုံစံချထားခြင်းဖြစ်၍ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းအကျိုးဆက်ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

The Clinic ကစုဆောင်းရရှိထားသော သက်သေခံချက်များက ၂၀၀၅ နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တို့တွင် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်း၌ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ် တို့မှစစ်သားများ အပါအဝင်ဖြစ်သော မြန်မာ့တပ်မတော်၏ ကျယ်ပြန့်၍ စနစ်တကျဖြစ်သော မတရားလွဲမှားစွာဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းမှုပုံစံတစ်ရပ်ကိုဖော်ထုတ်ပြသသည်။ ဤမတရားလွဲမှားစွာဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းမှု များသည် အရပ်သားများကိုတိုက်ရိုက်ဦးတည်ပစ်မှတ်ထားခြင်းကိုခွင့်ပြုသော သို့မဟုတ် ပိုမိုချောမွေ့လွယ်ကူစေသည်။ ထို့ပြင် အလွန်များပြားသောနေရပ်စွန့်ခွါရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုကိုဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်ပုံဖော်ထားသည်။ ကာလရှည်ကြာတည်ရှိနေသော တပ်မတော်၏မူဝါဒများနှင့် ကျင့်သုံးမှုများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၏ အကျိုးရလဒ်ဖြစ်သည်။

မြန်မာ့တပ်မတော်၏ သောင်းကျန်းသူတိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရေးမဟာဗျူဟာ၏ အခြေခံသတ်မှတ်ချက်ဘောင်များသည် တပ်မတော်၏ဖြတ်လေးဖြတ်မူဝါဒကိုပြဋ္ဌာန်းသည့် ၁၉၆၀ ခုနှစ်များ၏နှောင်းပိုင်းကာလတည်းက စတင်သည်။ ဖြတ်လေးဖြတ်မူဝါဒသည် အရပ်သားများကို ၎င်းတို့အကူအညီပေးနိုင်သောဒေသများမှ ဖယ်ရှားပစ်ခြင်းအားဖြင့် အစိုးရမဟုတ်သောလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများကို အစားအစာ၊ ဘဏ္ဍာရေး၊ စစ်ရေးအရတန်ဖိုးရှိသောသတင်း နှင့် လူသစ်စုဆောင်းခြင်းတို့ကိုဖြတ်တောက်ရန် ရည်ရွယ်ပုံဖော်ထားသည်။ ဤနည်းဗျူဟာများကို ဖော်ပြခေါ်ဝေါ်သော စကားလုံးအသုံးအနှုံး အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်နိုင်သော်လည်း အစိုးရမဟုတ်သောလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများအား ၎င်းတို့၏အရပ်သားကူညီထောက်ပံ့မှု အခြေခံမှခွဲထုတ်သည့်နည်းလမ်းအဖြစ် အရပ်သားများအားပစ်မှတ်ထားခြင်းကို ပိုမိုချောမွေ့လွယ်ကူစေခြင်းအားဖြင့် မျက်မှောက်ခေတ်တပ်မတော်မူဝါဒများနှင့်ကျင့်သုံးမှုများသည် ဖြတ်လေးဖြတ် အစဉ်အလာကို ဆက်လက်ကျင့်သုံးသည်။

မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာ့တပ်မတော် သောင်းကျန်းသူတိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရေးစစ်ဆင်မှုများ၏ အဓိက ရည်မှန်းချက်တစ်ရပ်မှာ ပြိုင်ဆိုင်ခံသောနယ်မြေများကို “ရှင်းလင်းရေး” ပင်ဖြစ်သည်။ လက်နက်ဖြင့် တိုက်ခိုက်မှုများကိုအသုံးပြုခြင်း၊ ပစ္စည်းများကိုဖျက်ဆီးခြင်း၊ မြေမြှုပ်မိုင်းများကိုထောင်ခြင်းတို့ကို နေထိုင်သူ များအား၎င်းတို့၏နေအိမ်များမှ မောင်းထုတ်ရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ နေအိမ်များသို့ပြန်လာခြင်းကို ဟန့်တားရန် အတွက် တပ်မတော်၏ ဥပဒေစာရွက်စာတမ်းများတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ အရပ်သားလူထု ကို မူလနေရာ မှဖယ်ရှားရန်နှင့် အစိုးရထိန်းချုပ်သောနယ်မြေများသို့ ၎င်းတို့ရွှေ့ပြောင်းခြင်းကို ပိုမိုချောမွေ့လွယ်ကူစေရန် အခြားပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းထားသောဆောင်ရွက်ချက်များကိုလည်းလုပ်ဆောင်သည်။

လက်တွေ့တွင် အစိုးရထိန်းချုပ်မှုအတိုင်းအတာအပေါ်အခြေပြု၍ နယ်မြေများကိုတပ်မတော်က အရောင် သတ်မှတ်သည့် အရောင်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းစနစ်ဖြင့် ရှင်းလင်းရေးစစ်ဆင်မှုများကို ပိုမိုချောမွေ့စေသည်။ ဤစနစ်က အချို့သောနယ်မြေများတွင် အရပ်သားများအားပစ်မှတ်ထားခြင်းကို ခွင့်ပြုခြင်းပြုသည်များ အပါအဝင်၊ တိုက်ခိုက်ရေးနည်းဥပဒေများမတူညီမှုကိုဖြစ်စေသည်။ “အနက်ရောင်နယ်မြေများ” သည် မြန်မာအစိုးရက အနည်းငယ်သာထိန်းချုပ်မှုရှိသော သို့မဟုတ် လုံးဝထိန်းချုပ်မှုမရှိသော နယ်မြေများဖြစ်၍၊ “အညိုရောင်နယ်မြေများ” မှာ အစိုးရထိန်းချုပ်မှုကို ပြိုင်ဆိုင်ခံခြင်းခံရသည့် နယ်မြေများဖြစ်ကာ၊ “အဖြူ ရောင်နယ်မြေများ” မှာ အစိုးရထိန်းချုပ်မှုခိုင်မာသောနယ်မြေများဖြစ်သည်။ အရေးကြီးသည်မှာ အနက် ရောင်နယ်မြေအတွင်းတွင်ရှိနေသော အရပ်သားများအပါအဝင်ဖြစ်သည့် တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များ အားလုံး ကို “ရန်သူ” အဖြစ်သတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်၍ တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် ပစ်မှတ်များဖြစ်ကြောင်း စစ်သားများအား ပုံမှန်ညွှန်ကြားထားခြင်းဖြစ်သည်။ ပိုမိုသောရှေ့တန်းစစ်ဆင်ရေးများအတွက် တစ်ထောက်နားစခန်းများ အဖြစ် အညိုရောင်နယ်မြေတွင် တပ်မတော်၏ဆောင်ရွက်မှုများကို အရပ်သားများအားအတင်းအကြပ်ခိုင်း စေမှုပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် မကြာခဏသရုပ်ဖော်ကြသည်။

ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း ဤမူဝါဒများနှင့် ကျင့်သုံးမှုများကို အရပ်သားလူထုအပေါ် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းမှုပြုထား သောတိုက်ခိုက်မှုများဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် အနက်ရောင်နယ်မြေများတွင် တိုက်ခိုက်မှုများ၌ အခြားသောမတရားလွဲမှားသောပုံစံဖြစ်သည်ပြုလုပ်မှုများအပြင် ရွာများကိုလက်နက်ကြီး များဖြင့်ပစ်ခတ်ခြင်း၊ အရပ်သားဆိုင်ရာပစ္စည်းများကိုဖျက်ဆီးခြင်း၊ “တွေ့သည့်နေရာတွင်ပစ် သတ်သည်”

Page 6

ဖြစ်ရပ်များနှင့် အရပ်သားသေကြေဒဏ်ရာရမှုကိုဖြစ်ပေါ်စေရန် ထင်ရှားသောရည်ရွယ်ချက်ရှိကြောင်းကို ညွှန်ပြနေသည့်နေရာများတွင် မြေမြှုပ်မိုင်းများကိုထောင်ခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ ဤမူဝါဒများနှင့် ကျင့်သုံးမှု များနှင့် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း၎င်းတို့၏အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို စစ်သားဟောင်းများ၊ အရပ်သားများနှင့်

the Clinic ၏ ကျွမ်းကျင်သူဆိုင်ရာကြေညာချက်ထုတ်ပြန်သူများက လွန်စွာအတွင်းကျကျ ပြန်လည် ပြောပြကြသည်။

ဃ. ရောမပြဋ္ဌာန်းဥပဒေအရအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသော စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင် ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများဖြစ်ကြောင်းပြသရန် လုံလောက်သောသက်သေရှိခြင်း။

The Clinic ကစုဆောင်းပြုစုထားသောသက်သေခံချက်များအရ ၂၀၀၅ နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် တပ်မတော်အ မှုထမ်းများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ရောမပြဋ္ဌာန်းဥပဒေ အပိုဒ် ၈ အရ စစ်ရာဇဝတ်မှုများမြောက်၍ အပိုဒ် ၇ အရ လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုမြောက်သည်။^၆

ရောမပြဋ္ဌာန်းဥပဒေအရ စစ်ရာဇဝတ်မှုဆိုသည်မှာ “လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတစ်ရပ်၏အခြေအနေတွင် ထိုလက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခနှင့် အတူယှဉ်တွဲဆက်စပ်၍ဖြစ်ပေါ်သည့်” တားမြစ်ထားသောပြုလုပ်မှုများအနက် မှ တစ်ခုဖြစ်သည်။^၇ ထိုစစ်ဆင်မှုအခြေအနေတွင် ထိုသို့သောပဋိပက္ခသည် မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် KNLA တို့အကြားတွင်ရှိနေသည်။^၈ “စီမံကိန်း သို့မဟုတ် မူဝါဒ” တစ်ရပ်၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် သို့မဟုတ် တားမြစ်ထားသောပြုလုပ်မှုများကို “များပြားစွာကျူးလွန်ခြင်း” ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ကျူးလွန် သော စစ်ရာဇဝတ်မှုများသည် ရောမပြဋ္ဌာန်းဥပဒေ၏ သီးခြားအထူးအာရုံစိုက်ခြင်းခံရသည်။^၉ အကယ်၍ (၁) တားမြစ်ထားသောပြုလုပ်မှုများကို ကျူးလွန်ခြင်းအမြောက်အများပါဝင်သည့် “တိုက်ခိုက်မှု” တစ်ရပ်ရှိ ခဲ့လျှင် (၂) ထို တိုက်ခိုက်မှုသည် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြစ်၍ စနစ်တကျဖြစ်လျှင် (၃) မည်သည့်အရပ်သား လူထုကိုမဆို ဆန့်ကျင်၍ ဦးတည်လျှင် နှင့် (၄) ထို တိုက်ခိုက်မှုကို “နိုင်ငံ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဝါဒနှင့်အညီ” အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်လျှင် တားမြစ်ထားသောပြုလုပ်မှုတစ်ခုသည် လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုမြောက်ကြောင်း ရောမပြဋ္ဌာန်းဥပဒေက ဆက်လက်ပြဋ္ဌာန်း ထားသည်။^{၁၀}

စစ်ရာဇဝတ်မှုရော လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုပါမြောက်သည့် တားမြစ်ထားသောပြု လုပ်မှုများစွာကို the Clinic မှ မှတ်တမ်းပြုစုထားသည်။ မြန်မာ့တပ်မတော်သည် တပ်မတော်၏ သောင်းကျန်းသူတိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရေး မူဝါဒများနှင့်ကျင့်သုံးမှုများကို အသုံးပြုဆောင်ရွက်စဉ်အတွင်း KNLA ထိန်းချုပ်သောနယ်မြေများမှ အရပ်သားများကိုအကြမ်းဖက်ရှင်းလင်းရန်ဖြစ်သည့် စစ်ဆင်ရေးများ၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ဤပြုလုပ်မှုများကိုကျူးလွန်ခဲ့ကြသည်။ စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့်အထူးပတ်သက်ပြီး ဤပြုလုပ်မှုများသည် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင်ပါရှိသော အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ လူသားများအပေါ် ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုနှင့်ပတ်သက်ပါက ရှင်းလင်းရေးစစ်ဆင်မှုများသည် အရပ်သားလူထု ကို

“ဆန့်ကျင်ဦးတည်သည်” တိုက်ခိုက်မှုများဖြစ်သည်။ The Clinic သည် ဖြစ်ရပ်အမြောက်အများကို မှတ်တမ်းပြုစုရုံမျှမက ဤစစ်ဆင်မှုများတွင် အမြင့်ဆုံးသောတပ်မတော်အာဏာပိုင်များအဆင့်တွင်

^၆ Myanmar is not a party to the Rome Statute. However, the Rome Statute provides an authoritative framework for analyzing violations of international criminal law.

^၇ International Criminal Court, *Elements of Crimes (Elements)*, U.N. Doc ICC-ASP/1/3, adopted 9 Sept. 2002, art. 8(2)(a)(i).

^၈ See Section VI.A.1.

^၉ See Rome Statute, of the International Criminal Court (Rome Statute), U.N. Doc. A/Conf.183/9, 17 July 1998, entered into force 1 July 2002, art. 8.

^{၁၀} အပိုဒ် ၇(၁) နှင့် ၇(၂)(က)နှစ်ခုပေါင်း၍ တားမြစ်ထားသောပြုလုပ်မှု၊ တိုက်ခိုက်မှု နှင့် တိုက်ခိုက်မှုအကြောင်းကို ကျူးလွန်သူကသိရှိမှုတို့အကြားဆက်စပ်မှုလိုအပ်ချက်အပြင် တိုက်ခိုက်မှုတစ်ခုသည် (၁) တားမြစ်ထားသောပြုလုပ်မှုများကိုကျူးလွန်ခြင်း ပါဝင်ပတ်သက်ရမည်၊ (၂) အရပ်သားလူထုကိုဆန့်ကျင်ဦးတည်ခြင်းဖြစ်ရမည်၊ (၃) ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြစ်၍ စနစ်တကျဖြစ်ရမည်၊ (၄) နိုင်ငံ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဝါဒနှင့် အညီဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ရမည် ဟူသောအချက်များရှိရန်လိုအပ်ကြောင်း ကို The Clinic ၏ကျွမ်းကျင်သူကြေညာချက် အမှတ်၃ တွင် ဖော်ပြထားသည်။ Clinic Expert Declaration, Expert 3, para. 57.

Page 7

စီမံသည့် “မြေလှန်စနစ်” ပါဝင်ကြောင်းကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဥပဒေနှင့်မညီသောဆောင်ရွက်ချက်သည် “စီမံကိန်း သို့မဟုတ် မူဝါဒ” ၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်ခဲ့၍၊ “စနစ်တကျရှိသော” သဘောသဘာဝရှိသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစစ်ရာဇဝတ်မှုနှင့် လူသားများအပေါ် ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ကြောင်း သက်သေအထောက်အထားခိုင်မာစေခဲ့ပါသည်။

The Clinic မှ စုဆောင်းထားသော သက်သေခံချက်များသည် အောက်ဖော်ပြပါ စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများကို တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်တို့မှ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း ကျူးလွန်ခဲ့ကြကြောင်းသက်သေပြရန် လုံလောက်သည်-

စစ်ရာဇဝတ်မှုများ

လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများ

အရပ်သားများကိုတိုက်ခိုက်မှု

လူများကိုအတင်းအကြပ်ပြောင်းရွှေ့မှု

International Human Rights Clinic at Harvard Law School
Legal Memorandum: War Crimes and Crimes against Humanity in Eastern Myanmar
UNOFFICIAL TRANSLATION

အရပ်သားများအားနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့
ပြောင်းနေစေမှု

လူသတ်မှု

ရန်သူ၏ပစ္စည်းများကို ဖျက်ဆီးမှု
သိမ်းယူမှု

ကျွန်ပြုမှု

သို့မဟုတ်

လုယက်ဖျက်ဆီးမှု

ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု

လူသတ်မှု

အခြားသောလူမဆန်သောပြုလုပ်မှုများ

နည်းလမ်းတကျစစ်ဆေးစီရင်ခြင်း
မပြုဘဲ ကွပ်မျက်မှု

ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု

ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာဂုဏ်သိက္ခာရှိမှု

အပေါ်အလွန်လွဲမှားစွာ ရက်စက်ရမ်းကားမှု

ထို့ပြင် the Clinic သည် အောက်ဖော်ပြပါ စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လူသားများအပေါ် ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုများကို တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်တို့မှ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း ကျူးလွန်ခဲ့ကြကြောင်းနှင့်သက်ဆိုင်သော သက်သေခံချက်အချို့ကို စုဆောင်းရရှိထားသည်-

စစ်ရာဇဝတ်မှုများ

လူသားများအပေါ် ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများ

မုဒိမ်းမှု

မုဒိမ်းမှု

ဖိစီးနှိပ်စက်မှု

ထိုးစစ်ဆင်မှုအခြေအနေတွင် ဤဒုတိယဖော်ပြခဲ့သောပြစ်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ အမှုတည်ဆောက်ရန် ဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင်ကိုဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် နောက်ထပ်စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ထိုက်သည်။ ပြစ်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ နောက်ထပ်ဆွေးနွေးမှုများကို အပိုင်း ၅ တွင်ကြည့်ပါ။

c. တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်တို့မှ အရာရှိများသည် တာဝန်ရှိမှုဆိုင်ရာသဘောတရားနှစ်ရပ် - လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုနှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှု - အပေါ် အခြေခံ၍ ရောမပြဋ္ဌာန်းဥပဒေအရ တာဝန်ရှိနိုင်သည်။

ရောမပြဋ္ဌာန်းဥပဒေ၏ အပိုဒ် ၂၅ နှင့် ၂၈ တို့တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်တရားရုံး၏စီရင်ပိုင်ခွင့် အတွင်း တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များကို ပြစ်မှုများအတွက်တာဝန်ရှိစေနိုင်သည့် နည်းလမ်းနှစ်ရပ်ကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ အပိုဒ် ၂၅ အရ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် အကယ်၍ ပြစ်မှုတစ်ခုကျူးလွန်ခြင်းတွင် တိုက်ရိုက် ပါဝင်ပတ်သက်နေပါက ထိုသူကို ပြစ်မှုကြောင်းအရတာဝန်ရှိစေနိုင်သည်။^{၁၁} အပိုဒ် ၂၈ အရ တပ်မတော် တပ်မှူးတစ်ယောက်ကို ၎င်း၏လက်အောက်ငယ်သားများကျူးလွန်သောပြစ်မှုများအတွက်၊ အကယ်၍ ထိုတပ်မှူးသည် ထိရောက်သောကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ထိန်းချုပ်မှုတို့ကိုကျင့်သုံးခဲ့လျှင်၊ ပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်းကိုသိရှိခဲ့လျှင် သို့မဟုတ် သိရှိသင့်ခဲ့၍ ထိုပြစ်မှုများကို တားဆီးရန်၊ နှိပ်ကွပ်ရန်၊ သို့မဟုတ် သတင်းပို့ရန် ပျက်ကွက်ခဲ့လျှင်၊ တာဝန်ရှိစေနိုင်သည်။^{၁၂}

^{၁၁} See Rome Statute, article 25.

^{၁၂} See Rome Statute, article 28.

Page 8

The Clinic သည် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်တို့မှ တပ်မတော်အမှုထမ်းများကို ပြစ်မှုများကိုတိုက်ရိုက်ကျူးလွန်သူများအဖြစ်ဖော်ထုတ်သည့် အရေးပါသော သက်သေခံချက်များကို စုဆောင်းထားခဲ့သည်။ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်သည် ဒေသတွင်းတွင် အမြဲတမ်းရှိနေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ စစ်သားများနှင့် အရပ်သားများအကြားထိတွေ့မှုပိုမိုရှိသည့် အညှိရောင်နယ်မြေများတွင်သာ တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုသောသဘောရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း တွေ့ဆုံ မေးမြန်းမှုကိုဖြေဆိုသူအများအပြားသည် မတရားလွဲမှားစွာနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သော အရာရှိများနှင့်တပ်ဖွဲ့များကို အမည်၊ တပ်ရင်းနံပါတ်တို့နှင့်တကွ မှတ်မိဖော်ထုတ်နိုင်ကြသည်။ တွေ့ဆုံ မေးမြန်းမှုကိုဖြေဆိုသူများသည် အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်မှ အရာရှိများနှင့် တပ်ရင်းတို့ကိုအတိ အကျဖော်ထုတ်ရန် အခက်အခဲရှိကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းသည် ထိုးစစ်ဆင်လာ သည့်တပ်မတော်စစ်ကြောင်းများ၏ရှေ့မှ အရပ်သားများက ထွက်ပြေးလေ့ရှိသည့် အနက်ရောင်နယ်မြေများ တွင်ပြုလုပ်သောထိုးစစ်ဆင်မှုများတွင်သာ အဓိကတာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရသည့် တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မဖြစ် သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကို အဓိကဖြေဆိုသူများနှင့် ဓါတ်ပုံသက်သေခံ

ချက်များက အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်ကို ၎င်းတို့ကျူးလွန်သည်ဟုအဆိုရှိသည့် မတရားလွဲမှားစွာနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုများတွင် ပါဝင်ပတ်သက်ကြောင်းပေါ်လွင်စေခဲ့သည်။

The Clinic သည် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်တို့မှ တပ်မှူးများအား ၎င်းတို့၏လက်အောက်ငယ်သားများကျူးလွန်သော ပြစ်မှုများအတွက် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိမှု မူသဘောတရားအရ ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိကြောင်း ညွှန်ပြနေသော သက်သေခံချက်များကိုလည်း စုဆောင်းရရှိထားသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အဆင့်နိမ့်စစ်သားများနှင့် တပ်ဖွဲ့များ၏လုပ်ဆောင်မှုများကို အဆင့်မြင့်အရာရှိများကသိရှိ၍ အနီးကပ်ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲသည့် တပ်မတော်၏ တင်းကြပ်သောစနစ်တစ်ခုကို စစ်သားဟောင်းများနှင့် the Clinic ၏ ကျွမ်းကျင်သူဆိုင်ရာကြေညာချက်ထုတ်ပြန်သူများက ဖော်ပြကြသည်။ ထို့ပြင် အရပ်သားများအပေါ်တိုက်ခိုက်မှုများကို ခွင့်ပြုသည့် သို့မဟုတ် ပိုမိုချောမွေ့ လွယ်ကူစေသည့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုအဆင့်ဆင့်တစ်လျှောက်တွင်ရှိသော တပ်မတော်အရာရှိများက အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည့် တပ်မတော်၏ ကာလကြာရှည်စွာတည်ရှိနေသော မူဝါဒများနှင့် ကျင့်သုံးမှုများကိုလည်းမှတ်တမ်းပြုစုထားသည်။ ဤတပ်မတော်တပ်မှူးများသည် ဤပြစ်မှုများကို ဟန့်တားကာကွယ်ရန်နှင့် သတင်းပို့အစီရင်ခံရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများပြုလုပ်ခဲ့ ကြကြောင်းညွှန်ပြချက်များမရှိယုံမျှမက၊ အရပ်သားများကိုပစ်မှတ်ထားရန်နှင့် KNLA ထိန်းချုပ်သော နယ်မြေများမှ ရှင်းလင်းဖယ်ရှားရန်ဖြစ်သည့် စစ်ဆင်ရေးများကို စတင်လုပ်ဆောင်ရန် သဘောတူသည့်လုပ်ဆောင်ချက်များကိုပင် လုပ်ဆောင်ခဲ့ပုံရသည်။

တပ်မှူး ၃ ယောက်နှင့်ပတ်သက်၍ the Clinic မှစုဆောင်းထားသော သက်သေခံချက်များသည် “ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံး၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းတွင် ထိုသူပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်းကို ယုံကြည်ရန်ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သောအကြောင်းများရှိ” ရန်လိုအပ်သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်တရားရုံးက ဖမ်းဆီးမိန့်ထုတ်ပေးခြင်းအတွက် ရောမပြဋ္ဌာန်းဥပဒေ အပိုဒ် ၅၈ ကချမှတ်ထားသောစံကို ဖြည့်ဆည်းရန်လုံလောက်သည်။” ၁၃ ဤတပ်မှူးများမှာ -

- ဗိုလ်ချုပ်ကိုကို - ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ် တပ်မှူးဖြစ်၍ လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဖြစ်သည်။
- ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ဇော်ဦး - ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း ၂၀၀၆ ခုနှစ် မေလအထိ အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်၏ တပ်မှူးဖြစ်၍ လက်ရှိတွင် အထူးစစ်ဆင်ရေးဗျူရို အမှတ် ၄ ၏တပ်မှူးဖြစ်သည်။ နှင့်

- ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်အေး - ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း ၂၀၁၆ ခုနှစ် မေလနောက်ပိုင်း အမှတ် ၆၆ ခြေမြန် တပ်မဌာနချုပ်၏ တပ်မှူးဖြစ်၍ လက်ရှိတွင် နေပြည်တော်နယ်မြေဆိုင်ရာတပ်မှူးဖြစ်သည်။

နောက်ထပ်အချိန်နှင့်ကြိုးစားအားထုတ်မှုများဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကိုကို၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ဇော်ဦး၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်အေးတို့နှင့် အခြားသောအရာရှိများနှင့်ပတ်သက်သည့် စွဲချက်များနှင့် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း

တို့ကိုအတည်ပြုရေးအတွက်လိုအပ်သော သက်သေအထောက်အထားဆိုင်ရာ ပိုမိုမြင့်မားသောစံများကို

^{၁၃} Rome Statute, article 58(1)(a).

Page 9

ဖြည့်ဆည်းသည့် သက်သေခံချက်များကို စုဆောင်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အတိအကျဖြစ်သော တပ်မတော် တပ်ဖွဲ့များနှင့် အရာရှိများ၏ မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း၊ ပြုလုပ်မှုများ နှင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုများတို့နှင့် ပတ်သက်သည့် နောက်ထပ်ဆွေးနွေးချက်များကို အပိုင်း ၆ တွင်ကြည့်ပါ။

page 10

အတိုကောက်ဝေါဟာရများ

BSO	အထူးစစ်ဆင်ရေးဗျူရို (Bureau of Special Operations)
FBR	လွတ်လပ်သောမြန်မာရိုင်းဂျားတပ်ဖွဲ့ (Free Burma Rangers)
IB	ခြေလျင်တပ်ရင်း (Infantry Battalion)
ICRC	နီငီငံတကာကြက်ခြေနီအသင်း (International Committee of the Red Cross)
IDP	ပြည်တွင်း၌နေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ကြသူများ (Internally Displaced Persons)
KHRG	ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအုပ်စု (Karen Human Rights Group)
KNLA	ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်ဖွဲ့ (Karen National Liberation Army)
KNU	ကရင်အမျိုးသားသမဂ္ဂ (Karen National Union)
LIB	ခြေမြန်တပ်ရင်း (Light Infantry Battalion)
LID	ခြေမြန်တပ်မ (Light Infantry Division)
MOC	တပ်မတော်စစ်ဆင်ရေးဌာနချုပ် (Military Operation Command)

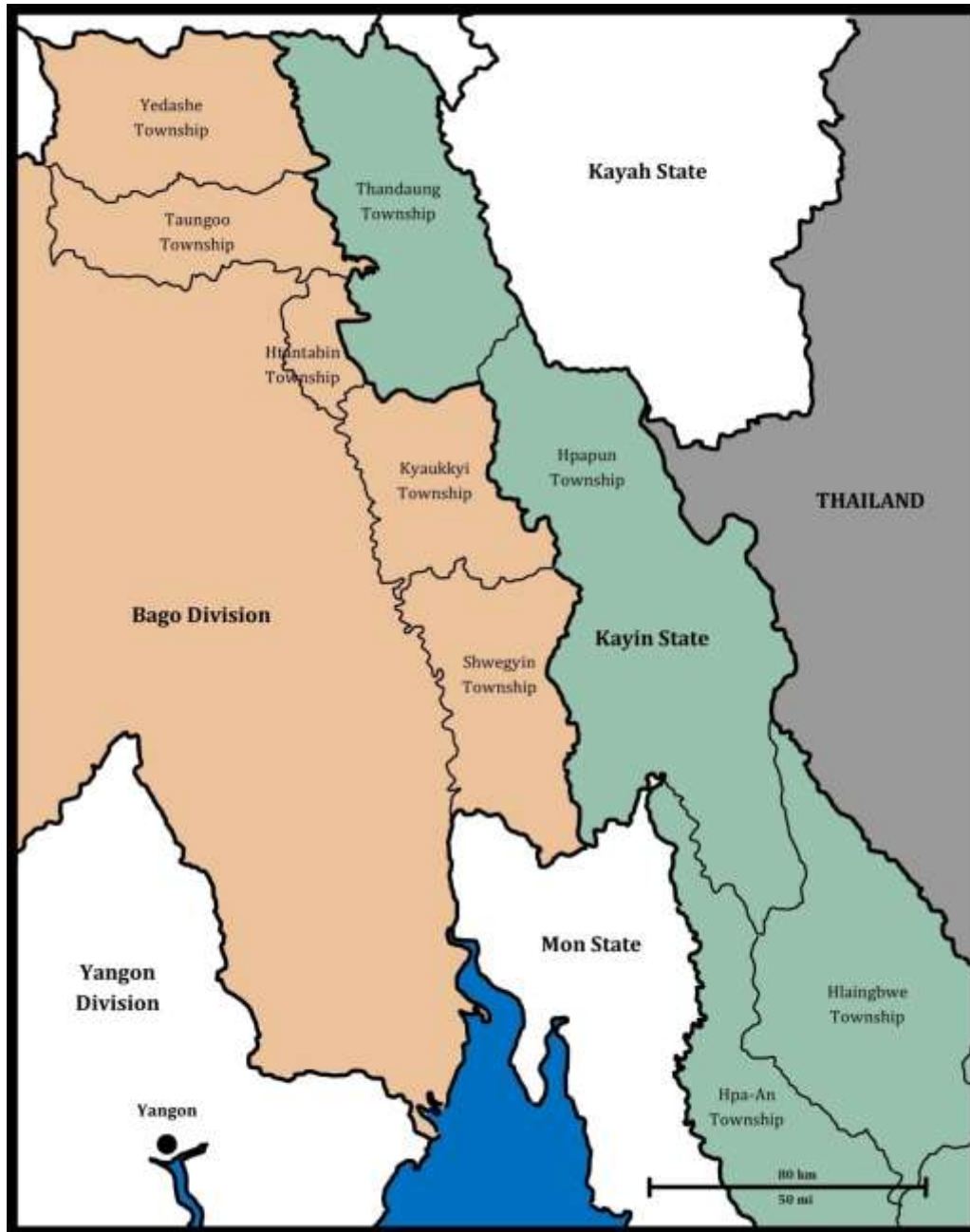
International Human Rights Clinic at Harvard Law School
Legal Memorandum: War Crimes and Crimes against Humanity in Eastern Myanmar
UNOFFICIAL TRANSLATION

RMC	ဒေသဆိုင်ရာတပ်မတော်ဌာနချုပ် (Regional Military Command)
SOC	အထူးစစ်ဆင်ရေးဌာနချုပ် (Special Operation Command)
TOC	နည်းဗျူဟာဆိုင်ရာစစ်ဆင်ရေးဌာနချုပ် (Tactical Operation Command)
UN	ကုလသမဂ္ဂ (United Nations)

page 11

မြေပုံများ

မြန်မာပြည်အရှေ့ပိုင်း

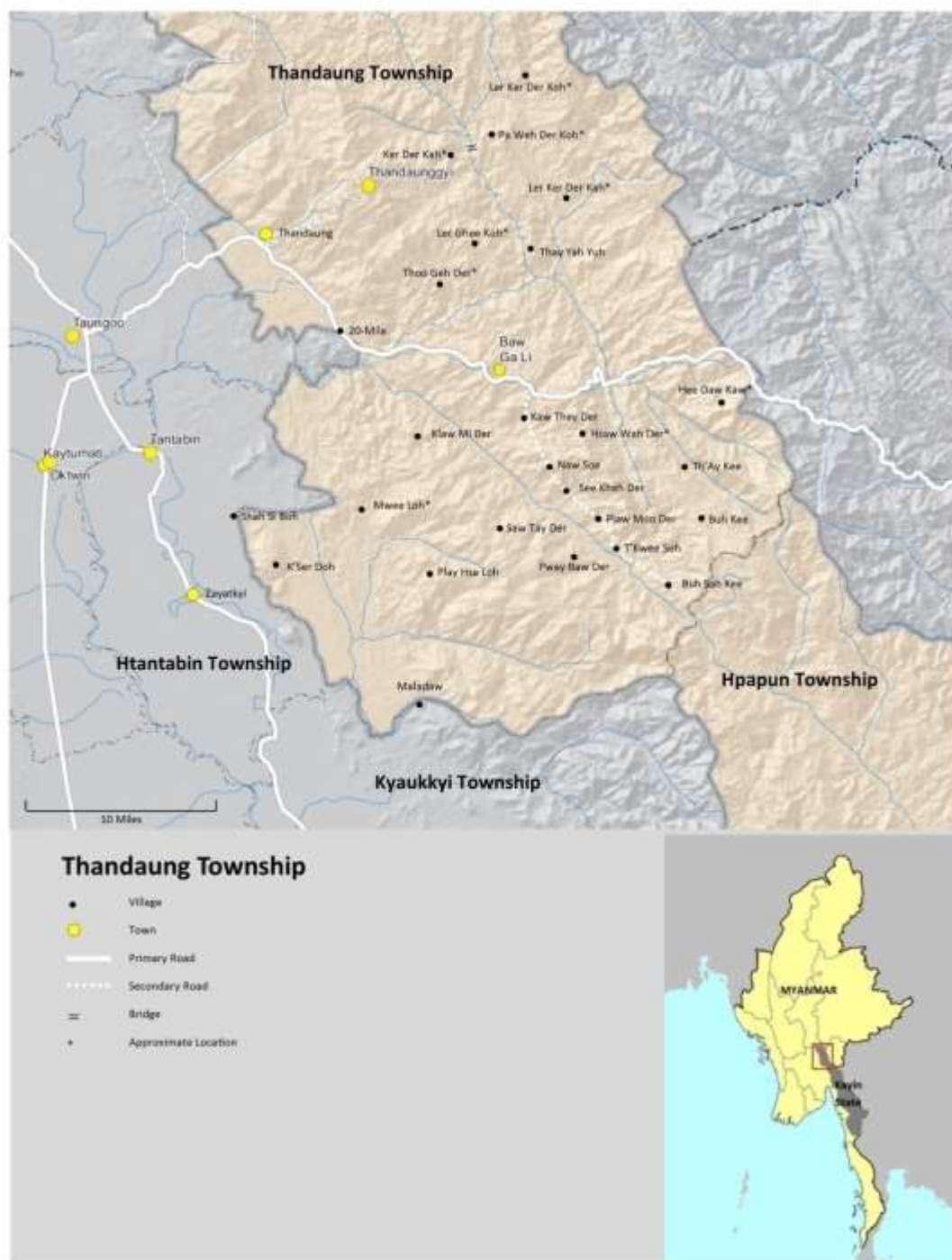

International Human Rights Clinic at Harvard Law School
Legal Memorandum: War Crimes and Crimes against Humanity in Eastern Myanmar
UNOFFICIAL TRANSLATION

page 12

သံတောင်မြို့နယ်

International Human Rights Clinic at Harvard Law School
Legal Memorandum: War Crimes and Crimes against Humanity in Eastern Myanmar
UNOFFICIAL TRANSLATION

၁. နောက်ခံသမိုင်း

၁၉၄၈ ခုနှစ် ဗြိတိသျှတို့ထံမှ လွတ်လပ်ရေးရရှိသည့်အချိန်မှစတင်၍ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခသည် မြန်မာနိုင်ငံကို ဒုက္ခပေးဖိစီးနေခဲ့သည်။ မြန်မာအစိုးရသည် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် ခံယူချက် ဆိုင်ရာလှုပ်ရှားမှုများနှင့်ဆက်စပ်ပေါင်းစည်းထားသော အစိုးရမဟုတ်သည့်လက်နက်ကိုင်အုပ်စု အမြောက် အများနှင့် တိုက်ခိုက်နေရသည်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသဘောတူညီမှုများက အချို့သောအချိန်များတွင် နိုင်ငံ၏အချို့သောဒေသများ၌ အထိုက်အလျောက်ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိစေခဲ့သော်လည်း၊ တစ်နိုင်ငံလုံးငြိမ်းချမ်း ရေးကိုမူ မည်သည့်အခါကမျှမရရှိခဲ့ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် တပ်မတော်အမှုထမ်းများ သည် သောင်းကျန်းသူချေမှုန်းရေးစစ်ဆင်မှုများအတွင်း အရပ်သားများအပေါ်တိုက်ခိုက်မှုများ၊ တရားစီရင် ရေးပြင်ပမှကွပ်မျက်မှုများ၊ အတင်းအကြပ်နေရာပြောင်းရွှေ့မှုများ၊ အတင်းအကြပ်ခိုင်းစေမှုများနှင့် ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်မှုများအပါအဝင် အရပ်သားလူထုများအပေါ် ကြီးလေးသောမတရားဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းမှုများကို ကျူးလွန် ခြင်းအတွက် စွပ်စွဲခြင်းခံခဲ့ကြရသည်။^{၁၄}

မြန်မာတပ်မတော်သည် နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးတွင် အစိုးရမဟုတ်သည့်လက်နက်ကိုင်အုပ်စုများကို အခါအား လျော်စွာ အဓိကထိုးစစ်ဆင်မှုများလုပ်ဆောင်သည်။^{၁၅} အချို့သောလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများအပေါ် စစ်ရေး အင်အားအရအာရုံစူးစိုက်ဆောင်ရွက်နေစဉ်တွင် အချို့သောအခြားအုပ်စုများနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကို အစိုးရကထိန်းထားခြင်းသည် ထပ်ကာတလဲလဲသံသရာလည်နေသောပုံစံဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန်ရေးသမား များက ရှုမြင်ကြသည်။^{၁၆} ဤထိုးစစ်ဆင်မှုအများစုသည် အစိုးရမဟုတ်သောလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများအား ကူညီထောက်ပံ့ခြင်းပြုလုပ်နေသည်ဟုယူဆသည့် အရပ်သားလူထုကို ဦးတည်ရည်ရွယ်၍ တိုက်ခိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှုများအတွင်း မတရားဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းမှုများရှိကြောင်း သတင်းပို့ချက်များမှာ အလွန်အမင်းများပြားလှသည်။^{၁၇}

မြန်မာအစိုးရသည် ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှစ၍ KNU နှင့် ၎င်း၏လက်နက်ကိုင်တပ်ရင်း၊ KNLA တို့နှင့် စစ်မက်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည်။ အတိတ်ကာလတွင် KNU က မြန်မာနိုင်ငံမှခွဲထွက်ရန်တောင်းဆိုခဲ့သော်လည်း ယခုအခါတွင် KNU သည် ပြည်ထောင်စုဒီမိုကရေစီစနစ်အတွင်းတွင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ပိုမိုရရှိရန် တောင်းခံလျက်ရှိသည်။ ပဋိပက္ခ သမိုင်းကြောင်းတစ်လျှောက် KNU နှင့် KNLA တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ ပိုင်းရှိ နယ်မြေအတော်များများကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ခဲ့သည်။ ပြီးခဲ့သောဆယ်စုနှစ်များအတွင်း အစိုးရသည် လည်း အလားတူစွာပင် ထိုနယ်မြေအတွင်း စစ်တပ်များထူထပ်စွာထားရှိခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည်

^{၁၄} See, e.g., Amnesty International, "Evidence of Unlawful Killing and Torture of Ethnic Minorities in Burma Says Amnesty International," ASA 16/06/88, 11 May 1988, <http://www.burmalibrary.org/KN/16-06-88->

ocr50.pdf; Amnesty International, "Allegations of Extrajudicial Executions, Torture and Illtreatment in the Socialist Republic of the Union of Myanmar," ASA 16/03/87, Sept. 1987, <http://www.ibiblio.org/obl/docs3/16-03-87-ocr.pdf>.

^{၁၅} See, e.g., Tom Kramer, Transnational Institute, "Neither War Nor Peace: The Future of the Cease-fire Agreements in Burma," July 2009, <http://www.tni.org/files/download/ceasefire.pdf>.

^{၁၆} See, e.g., Tom Kramer, Transnational Institute, "Burma's Cease-fires at Risk: Consequences of the Kokang Crisis for Peace and Democracy," Sep. 2009, <http://www.tni.org/sites/www.tni.org/files/download/psb1.pdf>.

^{၁၇} See, e.g., Project Maje, "A Swamp Full of Lilies: Human Rights Violations Committed by Units/Personnel of Burma's Army, 1992-1993," Feb. 1994, <http://www.projectmaje.org/pdf/lilies.pdf>; Amnesty International, "Burma: Atrocities in the Shan State," AI Index: ASA 16/05/98, 16 Apr. 1998, <http://www.hrsolidarity.net/mainfile.php/1998vol08no07/1571/>; Amnesty International, "Myanmar: Exodus from Shan State," AI Index: 16/11/00, July 2000, p. 1, <http://www.amnesty.org/en/library/asset/ASA16/011/2000/en/dbcff799-deb1-11dd-8e92-1571ae6babe0/asa160112000en.pdf>.

Page 14

KNLA နှင့်ပဋိပက္ခဖြစ်မှုကို ပိုမို အရှိန်မြှင့်တက်စေခဲ့၍ ၊ အရပ်သားများအား တိုက်ခိုက်မှုများနှင့် ထိုနယ်မြေ အတွင်းနေထိုင်သော ကရင်လူဦးရေအမြောက်အများ၏ နေရပ်စွန့်ခွါရွှေ့ပြောင်းနေရမှုတို့ကိုဖြစ်ပေါ်စေ ခဲ့သည်။^{၁၈}

ခုနှစ်နီးပါးရှည်ကြာခဲ့သော KNLA အပေါ်ပြုလုပ်သည့် ကြီးမားသောထိုးစစ်ဆင်မှုအတွက် ဌာနချုပ် ဖွင့်လှစ်တပ်စွဲထားပြီးဖြစ်သည့် တပ်မတော်တပ်ရင်းများကို အကူအညီပေးရန်အတွက် ၂၀၀၆ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းသို့ တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မ (၇) ခုကျော် ရောက်ရှိလာသည်။ ဤစီမံချက်သည် ကရင်ပြည်နယ်၏ဒေသအချို့၊ ကယားပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်နှင့် ပဲခူးတိုင်းတို့ အပါအဝင် ဖြစ်သည့် ပထဝီဆိုင်ရာနယ်မြေအမြောက်အများကို အကျိုးထိခိုက်မှုရှိခဲ့သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ထိုးစစ်ဆင် မှုသည် ကရင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းနှင့် ပဲခူးတိုင်းအရှေ့ပိုင်းတွင်ရှိသော KNLA ၏အမာခံနယ်မြေအပေါ် အဓိကအာရုံထားခဲ့သည်။ ကရင်ပြည်နယ်၏ မြောက်ဘက်အစွန်ဆုံးမြို့နယ်ဖြစ်သည့် သံတောင်မြို့နယ်သည် ၂၀၀၆၊ ၂၀၀၇ နှင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ်တို့တွင် အထူးပြင်းထန်သောစစ်ဘက်ဆိုင်ရာပဋိပက္ခကို ခံစားခဲ့ရသည်။

ထိုးစစ်ဆင်မှု၏ အဓိကနည်းဗျူဟာဆိုင်ရာရည်မှန်းချက်မှာ ကရင်အရပ်ဘက်ဆိုင်ရာလူဦးရေကို KNLA ကိုကူညီထောက်ပံ့ခြင်းပြုနိုင်သည့်နယ်မြေများမှ ဖယ်ရှားရှင်းလင်းရန် ဖြစ်ပုံရသည်။^{၁၉} ဤရည်မှန်းချက် ထမြောက်အောင်မြင်စေရန်အတွက် မြန်မာတပ်မတော်သည် ရွာများနှင့် IDP များပုံးခိုရာနေရာများကို လက်နက်ကြီးများဖြင့်ပစ်ခတ်ခြင်း၊ ရွာသူရွာသားများအားသေနတ်ဖြင့်ပစ်ခတ်ခြင်း၊ နေအိမ်များ၊ စိုက်ခင်း များနှင့် စားနပ်ရိက္ခာများကို ဖျက်ဆီးခြင်းနှင့် ကျေးရွာများတွင်မြေမြှုပ်မိုင်းများထောင်ခြင်း တို့ကိုပြု

လုပ်သည်။ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းများ၊ ခိုးခြင်းနှင့် အခြားသောပုံစံဖြင့်မတရားနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုများလည်း ထိုးစစ်ဆင်မှုပြုလုပ်နေစဉ်ကာလအတွင်းတွင် တဟုန်ထိုးတိုးတက်များပြားလာခဲ့သည်။ အချို့သောနယ်မြေများတွင် ကျေးရွာအားလုံးလိုလိုပင် အရပ်သားလူဦးရေကိုရည်ရွယ်ပြုလုပ်သည့် အကြမ်းဖက်မှုများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ခံစားခဲ့ကြရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းတွင်ရှိ လူဦးရေများသို့ကူညီထောက်ပံ့မှုများပေးအပ်နေသည့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်က ဤထိုးစစ်ဆင်မှုကြောင့် အရပ်သား ၄၂၀၀၀ သည် နေရပ်စွန့်ခွါရွှေ့ပြောင်းနေရသည်ဟု ခန့်မှန်းသည်။^{၂၀}

၂၀၁၂ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလတွင် မြန်မာအစိုးရနှင့် KNU တို့သည် နှစ်ဦးနှစ်ဘက်အကြား အဆင့်မြင့်ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲများကို အစပျိုးဆောင်ရွက်ရင်းဖြင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအကြံသဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။ KNLA နှင့် အစိုးရအကြား ပဋိပက္ခသည် ဤသဘောတူညီချက်ကိုလက်မှတ်ရေးထိုးသည့်အချိန်မှစ၍ လျော့ပါးလာကာ ကရင်အရပ်သားလူဦးရေများအတွက်လုံခြုံရေးတိုးမြှင့်လာမှုသို့ ဦးတည်လာစေခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း စစ်ဘက်ဆိုင်ရာအမှုထမ်းများ၏မတရားညှဉ်းပန်းဖိနှိပ်မှုဆိုင်ရာ သတင်းပေးချက်များ ရံဖန်ရံခါ ဆက်လက်ရှိနေခဲ့ပါသည်။

^{၂၀} See, e.g., Human Rights Watch (HRW), "Burma/Thailand: No Safety in Burma, No Sanctuary in Thailand," July 1997, <http://www.hrw.org/legacy/reports/1997/burma/>.

^{၂၁} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 12.

^{၂၂} Thailand-Burma Border Consortium (TBBC), "Internal Displacement in Eastern Burma: 2007 Survey," Oct. 2007, p.36, <http://www.tbtc.org/idps/report-2007-idp-english.pdf>.

Page 15

၂. နည်းပညာနှင့် သက်သေခံချက်ဆိုင်ရာအရင်းအမြစ်များ

The Clinic ၏စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုသည် ၂၀၀၅ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင်စတင်၍ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တိုင်အောင်ဆက်လက်တည်ရှိနေခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းတွင်ရှိ ထိုးစစ်ဆင်မှုအပေါ် အာရုံစူးစိုက်မှုပြုသည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှုသည် အရပ်သားလူဦးရေ၏ နေအိမ်ဖြစ်သော တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များစွာဖြစ်သည့် ကျယ်ပြန့်လှသောပထဝီဆိုင်ရာနယ်မြေများကို အကျိုးထိခိုက်စေခဲ့ပါသည်။ အမှန် တကယ်ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကိုဆန့်ကျင်၍ ပြည်စုံစုံမာသောပြစ်မှုကိုအောင်မြင်စွာတည်ဆောက်နိုင်ရန် the Clinic သည် ၎င်းစုံစမ်း မှုပြုသည့် နယ်ပယ်အတိုင်းအတာကို လျော့ချခဲ့သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်လတွင် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်သို့ ကနဦးသွားရောက်မှုအပြီးတွင် the Clinic သည် ကရင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းနှင့် ပဲခူးတိုင်း၏နယ်စပ်ဒေသများတွင်ရှိ သံတောင်မြို့နယ်တွင် တပ်မတော်၏ စစ်ဆင်ရေးများကို အနီးကပ် စူးစမ်းစစ်ဆေးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ The Clinic ၏ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု နယ်ပယ်အတိုင်းအတာကို သံတောင်မြို့နယ်တွင်ဖြစ်ပွားသော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအတွက် တာဝန်အရှိဆုံးဟုပေါ်လွင်သော တပ်မတော်တပ်ရင်းများထဲမှ ၂ ခုဖြစ်သည့် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် ခြေမြန်တပ်မ ၆၆ တို့မှ စစ်သားများနှင့် တပ်မှူးများ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များအပေါ်သို့ နောက်ထပ် အာရုံစိုက်မှုပြုခဲ့ပါသည်။ The Clinic သည် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုနှင့် ဆက်စပ်နေသော အဖြစ်အပျက်များ နှင့် ထိုးစစ်ဆင်မှုစတင်သည့်အချိန်တွင် အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်ကို ထိုဒေသတွင် တာဝန်ချထားခြင်းတို့ဖြစ်ပေါ်သောကာလဖြစ်သည့် ၂၀၀၅ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁ ရက် မှ ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအထိ ဖြစ်သောကာလကို အထူးအာရုံစိုက်စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။

ဒေသခံလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန်နှင့် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း တပ်မတော်အမှုထမ်းများ ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟုအဆိုရှိသည့် ပြစ်မှုများ၏သက်သေခံချက်များကိုစုဆောင်းရန်အတွက် the Clinicသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်လနှင့် ၂၀၁၄ ခုနှစ် မတ်လအတွင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်တို့သို့ လက်တွေ့ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်း ၁၁ ကြိမ် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ဤစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများမှ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း တပ်မတော်အမှုထမ်းများ၏ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ဆက်စပ်သက်ဆိုင်သည့် ကျမ်းကျိန်လွှာမူကြမ်း စာမျက်နှာပေါင်း ၁၀၀၀ ကျော် ထွက်ရှိသည်။ နောက်ထပ် ဓါတ်ပုံနှင့် စာရွက်စာတမ်းအထောက်အထား ဆိုင်ရာ သက်သေခံချက်များကိုလည်း စုဆောင်းရရှိခဲ့သည်။

ထိုးစစ်ဆင်မှုအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်သည့်သက်သေခံချက်စုဆောင်းရယူနိုင်သည့် the Clinic ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းကို လုံခြုံရေးဆိုင်ရာအလေးထားစရာကိစ္စများနှင့် အချို့သောဒေသများနှင့် လူဦးရေများထံ သွားရောက်တွေ့ဆုံနိုင်မှုမရှိခြင်းတို့က ကန့်သတ်နေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် - သံတောင်မြို့နယ်တွင် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်းပြုလုပ်ခဲ့သော တပ်မတော်အမှုထမ်းများက ရွာသူရွာသားများအား အရပ်သားများ ဆိုင်ရာဒေသများတွင်ဖြစ်ပွားအံ့သော “ရှင်းလင်းရေး” လုပ်ငန်းအကြောင်း သတိပေးပြောကြားသည့် တွေ့ဆုံပွဲများ၏သတင်းများကို တစ်ဆင့်ကြားသိခဲ့ရသည်။^၂ The Clinic သည် ထိုတွေ့ဆုံပွဲပြုလုပ်သည့် မြို့များရွာများသို့ သွားရောက်ခွင့်ရရှိရန် မတတ်နိုင်သောကြောင့် ထိုဆွေးနွေးပွဲများသို့တက်ရောက်ခဲ့သော ရွာသူရွာသားများနှင့် ပြောဆိုခြင်းမပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါ။ သံတောင်မြို့နယ်တွင်ရှိသောဒေသများ၊ လူဦးရေများ နှင့် တွေ့ဆုံပြောဆိုခွင့်ရရှိခြင်းသည် သက်သေခံချက်ဆိုင်ရာ ကွက်လပ်များကို ပိုမိုလျင်မြန်စွာ ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့အတူ ထိုအချိန်ကာလအတောအတွင်း တပ်မတော်၏လုပ်ဆောင်ချက်များကို ကိုယ်တိုင်

တွေ့မြင်သိရှိခဲ့သော မြန်မာ့တပ်မတော်တွင်ယခင်ကအမှုထမ်းခဲ့သူစစ်သားများ၊ တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များ နှင့် တွေ့ဆုံပြောဆိုရန် the Clinic ၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို လုံခြုံရေးဆိုင်ရာအလေးထားစရာ ကိစ္စများကလည်း အဟန့်အတားဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ ဤကဲ့သို့သောသူမျိုးများနှင့် တွေ့ဆုံပြောဆိုခွင့်ရရှိခြင်း သည် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်းဖြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့သော တရားခံများအပေါ်ဆန့်ကျင်၍ ရာဇဝတ်မှုတည်ဆောက် ခြင်းကို လွယ်ကူစွာဖြစ်မြောက်စေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ နောက်ထပ်စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများအတွက် အကြံပြု ထောက်ခံချက်များကို အပိုင်း ၇ တွင်အသေးစိတ် ဖော်ပြထားသည်။

^{၂၁} Clinic Database, Interview Nos. 51 and 119.

Page 16

က. တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများ

လူပုဂ္ဂိုလ် ၃၀၀ ကျော်ကိုစစ်ဆေးပြီးနောက် the Clinic သည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းရှိ ထိုးစစ်ဆင်မှု အကြောင်းနှင့် ဆက်စပ်၍ သိရှိထားသည့်သူများနှင့် အသေးစိတ်နှံ့စပ်စပ်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းပေါင်း ၁၅၀ ကျော်ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခံသူများတွင် တပ်မတော်အမှုထမ်းများကကျူးလွန်သော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများမှ အသက်ရှင်ကျန်ရစ်သူများ၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတောအတွင်းတပ်မတော်၏ လုပ်ရပ်များကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ တွေ့မြင်သူသက်သေများ၊ တပ်မတော်တပ်မှူးများနှင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့် ပြန့် အပြန်အလှန်လက်တွဲလုပ်ဆောင်ဘူးသူ ရွာလူကြီးများနှင့်ဒေသခံခေါင်းဆောင်များ နှင့် မြန်မာ့ တပ်မတော်တွင် ယခင်ကတာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ဘူးသူများပါဝင်သည်။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခံရသူများသည် မေးမြန်းသည့်ပုံစံကြောင့် သို့မဟုတ် သုတေသနအဖွဲ့က ပြောကြားသည့် သတင်းအချက်အလက်များကြောင့် ထိခိုက်နစ်နာမှုမရှိကြောင်းသေချာစေ၍ the Clinic သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပြစ်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတစ်ရပ်အတွက် သင့်လျော်သည့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုနည်းစနစ်ကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများကို ကရင်နှင့် ဗမာ ဘာသာပြန်သူများမှတစ်ဆင့်ဆောင်ရွက်၍ အချိန်ကြာမြင့်မှုမှာ တစ်နာရီအောက်လျော့နည်းသောအချိန်မှ ငါးရက်အထိ ကြာမြင့်ချိန်အမျိုးမျိုးဖြစ်သည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုတစ်ခုပြီးဆုံးသည့်အခါ သုတေသနအဖွဲ့သည် မှတ်သားထားချက်များကို ကျမ်းကျိန်လွှာ မူကြမ်းအဖြစ် စုစည်းရေးသား၍ တိကျမှုရှိကြောင်းသေချာစေရန် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခံရသူအား ပြန်လည်ဖတ် ပြသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများနှင့် အခြားသောအရင်းအမြစ်များမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များကို

သက်သေခံချက်များအလွယ်တကူ ရှာဖွေရွေးထုတ်နိုင်စေရန် ကွန်ပျူတာထဲတွင် စီမံချက်ဆိုင်ရာသတင်း အချက်အလက်များအဖြစ် စုစည်းသိမ်းဆည်းထားရှိသည်။

The Clinic သည် တိုက်ရိုက်နှင့် တစ်ဆင့်ကြားသက်သေခံချက်တို့အကြား ခွဲခြားခြင်းပြုလုပ်ပြီးနောက်၊ နောက်ထပ်စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းများပြုလုပ်၍ မတရားညှဉ်းပန်းဖိနှိပ်မှုဖြစ်စဉ်များ နှင့်ပတ်သက်သော တစ်ဆင့် ကြားသက်သေခံချက်အများအပြားကို အတည်ပြုနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း နှင့် တိုက်ရိုက်တာဝန်ရှိသူများနှင့် ထိုတာဝန်ရှိသူများအား ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်သူများ မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်းကို အတည်ပြုနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကိုယုံကြည်သည်။

၁. ရွာသူရွာသားများ

The Clinic က တွေ့ဆုံမေးမြန်းသူ လူပုဂ္ဂိုလ်အများစုမှာ သံတောင်မြို့နယ်ရှိ ကျေးရွာများမှ အရပ်သားများ ဖြစ်ကြသည်။ အများစုမှာ တပ်မတော်ထိုးစစ်များမှ အသက်မသေကျန်ရစ်သူများ၊ တပ်မတော်ကကျူးလွန် သောမတရားညှဉ်းပန်းဖိနှိပ်မှုများကို ကိုယ်တိုင်တွေ့မြင်ခဲ့ရသူများ သို့မဟုတ် နှစ်မျိုးစလုံးဖြစ်သူများ ဖြစ်ကြ သည်။ ရွာသူရွာသားအားလုံးနီးပါးက ၎င်းတို့ဘဝ၏ မတူခြားနားသောကာလများအတွင်းတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော တပ်မတော်၏ မတရားညှဉ်းပန်းဖိနှိပ်မှု အဖြစ်အပျက်များကို ပြောပြကြရာ ပြီးခဲ့သောဆယ်စုနှစ်များစွာက ပင် ထိုသို့သောပုံစံတစ်ခု ရှိခဲ့ကြောင်းဖော်ပြနေသည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ရွာသူရွာသားများက ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်တွေ့ကြုံခဲ့ရသော ရွာများကိုတိုက်ခိုက်မှုများ၊ သတ်ဖြတ်မှုများ၊ အတင်းအကြပ်ခိုင်းစေ မှုများ၊ အတင်းအကြပ်နေရပ်စွန့်ခွဲရွှေ့ပြောင်းနေစေမှုများ၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများနှင့် အခြားသော မတရားညှဉ်းပန်းဖိနှိပ်မှုများကို ပြောပြသည်။ ဤပြုလုပ်မှုများတွင်ပါဝင်ပတ်သက်သော တပ်မတော်တပ် ရင်းများ သို့မဟုတ် အရာရှိများ မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်းကို အချို့သောရွာသူရွာသားများက အတိအကျ ခွဲခြားဖော်ထုတ်နိုင်သည်။

များစွာသောရွာသူရွာသားများကလည်း ၎င်းတို့တိုက်ရိုက်သိရှိခြင်းမဟုတ်သည့် အဖြစ်အပျက်များ အကြောင်းကို ပြောပြကြသည်။ များစွာသောကိစ္စတို့တွင် ၎င်းတို့သည် ဤအဖြစ်အပျက်များကို အခြား သောရွာသူရွာသားများထံမှ သို့မဟုတ် KNLA တပ်သားများထံမှ ကြားသိရခြင်းဖြစ်သည်။ အချို့သောကိစ္စ များတွင် ဤကဲ့သို့သောပြောပြချက်များကို မျက်မြင်သက်သေများ၏ ထွက်ဆိုချက်များက အတည်ပြုနိုင်မာ စေခဲ့သည်။ အခြားသောကိစ္စများတွင် ၎င်းတို့ပြောပြသောအဖြစ်အပျက်များနှင့်ပတ်သက်၍ နောက်ထပ် မည်သည့်သတင်းအချက်အလက်မျှမရရှိပါ။

၂. ရွာခေါင်းဆောင်များ

The Clinic သည် သံတောင်မြို့နယ်တွင် ရွာလူခေါင်းဆောင်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ် ၁၀ ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ၂၂ ဤသူများထဲမှအချို့သည် မတရားညှဉ်းပန်းဖိနှိပ်မှုများ၊ တပ်မတော်၏လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် တပ်မှူးများတစ်ဦးချင်းစီ၏ဆောင်ရွက်မှုတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ကျယ်ပြန့်စွာသိရှိထားမှုကြောင့် တပ်မတော်အရာရှိကြီးများကို ဆန့်ကျင်ခွဲဆိုသည့် ပြစ်မှုအတွက် ပဓာနကျသည့် အဓိကသက်သေများဖြစ်သည်။ ရွာခေါင်းဆောင်များသည် ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူရာထူးတွင်လုပ်ဆောင်နေသော အကြီးတန်းတပ်မတော်အရာရှိများအပါအဝင်ဖြစ်သော တပ်မတော်အရာရှိများနှင့် ယေဘုယျအားဖြင့် နီးကပ်စွာနှင့်ရှည်ကြာစွာဆက်ဆံမှုရှိကြ၍ တစ်ခါတစ်ရံ ၎င်းတို့နှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံဆောင်ရွက်သည့် အရာရှိများ၏ အမည်များနှင့်ရာထူးများကိုပေးနိုင်ကြသည်။ ရွာခေါင်းဆောင်များက ၎င်းတို့သည် ရံဖန်ရံခါ တပ်မတော်အရာရှိများထံမှ အမိန့်များကိုလက်ခံရရှိလေ့ရှိ၍ ၎င်းတို့မှတစ်ဆင့် ရွာသူရွာသားများထံဆက်၍ လက်ဆင့်ကမ်းရကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြသည်။ ဤအမိန့်များ၏အများစုကို မျက်နှာစုံညီစည်းဝေးပွဲများတွင် တပ်မတော်တပ်မှူးများကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ အမိန့်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၃ အချို့သောရွာခေါင်းဆောင်များက တပ်မတော်တပ်မှူးများသည် မြေပြင်ရှိအဖြစ်အပျက်များကိုသိရှိလျက်နှင့် စနစ်တကျ မတရားညှဉ်းပန်းဖိနှိပ်မှုများကိုဖြစ်ပေါ်စေသည့်မူဝါဒများကို ချမှတ်နေသည့်အခြေအနေကိုဖော်ထုတ်ပြသည်။ ပုံမှန်ဖြစ်၍ စီစဉ် ထားခြင်းဖြစ်သည့်အစည်းအဝေးများ အကြောင်းကိုလည်းပြောပြသည်။ ၂၄ ရွာခေါင်းဆောင်များသည် တပ်မတော် ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဒေသခံလူဦးရေများအတွက် ကြားမှဆက်သွယ်ပေးသူများအဖြစ်ဆောင်ရွက်ပေး ကြောင်းပြောဆိုသည့် မြောက်များစွာသောသာမန်ရွာသူရွာသားများကလည်း ဤဆက်သွယ်ရေးပုံစံကို အတည်ပြုထားသည်။ ၂၅

ရွာခေါင်းဆောင်များလက်ခံရရှိသည့် အချို့သောအမိန့်များက အရာရှိများသည် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းတွင် ပါဝင်ပတ်သက်ကြောင်းကို တိုက်ရိုက်ညွှန်ပြနေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တပ်မတော်တပ်မှူးများက ရွာသူရွာသားများအားစစ်တပ်အတွက် အခကြေးငွေမပေးသောအလုပ်ကြမ်းကိုလုပ်ဆောင်စေရန် စနစ်တကျ တောင်းဆိုလေ့ရှိကြောင်း ရွာခေါင်းဆောင်များကရှင်းပြသည်။ ၂၆ အခြားသောဥပမာများတွင် အချို့သောနယ်မြေများ၌ အရပ်သားများအားသတ်ဖြတ်ခြင်းကိုခွင့်ပြုသည့် တွေ့သည့်နေရာတွင်ချက်ခြင်းပစ်ခတ်မှုကို ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း၊ ၂၇ နေရာပြောင်းရွှေ့ခြင်းအမိန့် နှင့် လှုပ်ရှားသွားလာမှုဆိုင်ရာတားမြစ်ကန့်သတ်ချက် ၂၈ နှင့် တပ်မတော်သို့ပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ပေးသွင်းခြင်းအတွက် တောင်းဆိုခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ၂၉

၃. အထမ်းသမား (ပေါ်တာ)

The Clinic သည် ၂၀၀၅ သို့မဟုတ် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် တပ်မတော်အတွက် ရိက္ခာများကို သယ်ဆောင်ပေးရသည်ဟု ပြန်လည်ပြောပြသည့် တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ် ၂၄ ယောက်ကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းပြုခဲ့သည်။^{၃၀} ဤသူများထဲမှအများစုသည် ရိက္ခာများကို ခရီးတိုအတွက်သာသယ်ဆောင်ပေးခဲ့ကြရ၍ တပ်မတော်နှင့်

^{၂၂} Clinic Database, Interview Nos. 18, 51, 52, 74 (section leader, not village leader), 75, 100, 102, 121, 123, 142, and 146. Some of these individuals were village leaders at times other than during the Offensive.

^{၂၃} Clinic Database, Interview Nos. 52, 74, 100, 121, 142, and 146.

^{၂၄} Clinic Database, Interview Nos. 52, 100, 121, 142, and 146.

^{၂၅} Clinic Database, Interview Nos. 33, 38, 42, 71, 80, 97, 103, 105, 107, 116, 119, 120, 125 (an army defector who reports transmitting orders through village head), 127, 134, 138, 143, 147, and 151.

^{၂၆} Clinic Database, Interview Nos. 74, 100, 142, and 146.

^{၂၇} Clinic Database, Interview Nos. 142 and 146.

^{၂၈} Clinic Database, Interview Nos. 100 and 146.

^{၂၉} Clinic Database, Interview Nos. 100 and 121.

^{၃၀} Clinic Database, Interview Nos. 8, 9, 12, 13, 18, 22, 31, 39, 46, 73, 86, 97, 100, 105, 106, 116, 120, 121, 127, 138, 142, 143, 146, and 147. ဤလူဦးရေတွင် ကိုယ်တိုင်ပေါ်တာလုပ်ခဲ့သူများသာပါဝင်သည်ဖြစ်၍၊ မိသားစုဝင်တစ်ဦး သို့မဟုတ် အခြားသူတစ်ဦး ပေါ်တာလုပ်ရခြင်းကိုပြောပြသူများ မပါဝင်ပါ။ ၎င်းတို့၏ ဘဝတစ်ချိန်ချိန်တွင် အတင်းအကြပ် ပေါ်တာလုပ်ဆောင်စေခြင်းတွင် ကိုယ်တိုင်ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြောင်း သို့မဟုတ် အတင်းအကြပ် ပေါ်တာလုပ်စေခြင်းကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ သိရှိခဲ့ကြောင်းဖြင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကိုဖြေကြားသူစုစုပေါင်း ၅၆ ဦးက ပြန်လည်ပြောပြသည်။

Page 18

တစ်ရက်ထက် လျော့နည်း၍ နေခဲ့ရသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ၁၀ ဦးမှာ တပ်မတော်အတွက် ရိက္ခာများ သယ်ဆောင်ပေးခြင်းဖြင့် တစ်ဆက်တည်း ၂ ရက် သို့မဟုတ် ၂ ရက်ထက်ပို၍ တပ်မတော်နှင့်နေခဲ့ကြရသည်။^{၃၁}

အရပ်သားပေါ်တာများသည် ၎င်းတို့တပ်မတော်အတွက်အမှုထမ်းရသည့်ကာလတိုသည်ဖြစ်စေ ရှည်သည် ဖြစ်စေ ယေဘုယျအားဖြင့် တပ်မတော်အမှုထမ်းများနှင့် ရင်းနှီးသောဆက်သွယ်မှုရှိကြသည်။ ပေါ်တာ ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော တွေ့ဆုံမေးမြန်းခံသူများသည် မကြာခဏတပ်ရင်းများကို ဖော်ထုတ်နိုင်၍၊ အခါအားလျော်စွာ ၎င်းတို့တာဝန်ထမ်းဆောင်ပေးခဲ့ရသော အရာရှိများကို ဖော်ထုတ်နိုင်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် တစ်ခါတစ်ရံ စစ်သားများနှင့်စကားပြောခြင်း၊ အရာရှိများကပေးသောအမိန့်များကို အတွင်းသိ သိခြင်း သို့မဟုတ် တပ်မတော်အမှုထမ်းများ၏ ဆောင်ရွက်မှုများကို ကိုယ်တိုင်မျက်မြင်တွေ့ရှိရခြင်းများလည်းရှိသည်။

အမှုထမ်းပေးရင်းဖြင့် တပ်မတော်တွင် ရက်အတော်များများနေခဲ့ဘူးသူများသည် ထိုးစစ်ဆင်မှုတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သည့်တပ်ရင်းများ၏ လုပ်ဆောင်မှုများကို မကြာခဏ the Clinic သို့များပြားစွာပြောပြနိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ထဲမှအချို့သည် တပ်မတော်နှင့် KNLA တို့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေသော ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာများသို့ သွားရောက်ခဲ့၍ ဒေသခံအရပ်သားလူထုသို့ဦးတည်သည့် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်မှုများကို လုပ်ဆောင်ခဲ့ရသည်။^{၃၂} ကာလရှည်လုပ်သက်ရင့်ပေါ်တာများက ပေါ်တာများကိုသတ်ဖြတ်မှုများ၊^{၃၃} အရပ်သားပိုင်ပစ္စည်းများကို ဖျက်ဆီးခြင်း၊^{၃၄} အရပ်သားများကိုမိုင်းရှင်းကိရိယာများအဖြစ်အသုံးပြုခြင်း၊^{၃၅} အရပ်သားများအား ရိုက်နှက်ခြင်း သို့မဟုတ် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်း၊^{၃၆} နှင့် အစားအစာနှင့်ပစ္စည်းများခိုးခြင်း၊^{၃၇} တို့ကို တွေ့မြင်သိရှိခဲ့ကြောင်းကို ပြန်ပြောပြသည်။ ကာလရှည်လုပ်သက်ရင့် ပေါ်တာများစွာတို့သည် တပ်မတော်အတွက် ၎င်းတို့အမှုထမ်းနေရစဉ်တွင် တပ်မတော်၏ မတရားလွဲမှားစွာ ပြုမူဆက်ဆံခြင်းကို ခံခဲ့ကြရသည်။^{၃၈}

အရပ်သားနှင့်အကျဉ်းသားပေါ်တာများကို အသုံးပြုခြင်းအပါအဝင်ဖြစ်သည့် တပ်မတော်က အတင်းအကြပ်အလုပ်ကြမ်းခိုင်းစေခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် နောက်ထပ်သတင်းအချက်အလက်များကို အပိုင်း ၅ - ပြစ်မှုများတွင် ကြည့်ပါ။

င. ယခင်ကစစ်သားဖြစ်သူများ

The Clinic သည် မြန်မာတပ်မတော်တွင် ယခင်ကစစ်သားဖြစ်ခဲ့ဘူးသူ ၇ ဦးနှင့်တွေ့ဆုံပြောဆိုခဲ့သည်။^{၃၉} ဤသူများထဲမှအများအပြားသည် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း သံတောင်မြို့နယ်တွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်းမရှိခဲ့သော်လည်း ကရင်ပြည်နယ်နှင့် ပဲခူးတိုင်းတို့တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့က အခြားသော ကိစ္စရပ်များအပြင် စစ်တပ်ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုပုံစံ၊ သတင်းပို့ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးခြင်းအစီအစဉ်များ နှင့် စစ်ဆင်ရေးဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ နှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်း

^{၃၂} Clinic Database, Interview Nos. 8 (တစ်လ), 9, 13 (တစ်ပါတ်), 18 (နေထိုင်ရာရွာမှ ၃ ရက်ကြာခရီးများ), 22 (၃ ရက်), 102 (စစ်တပ်နှင့်အတူ တစ်ည), 105 (၃ ကြိမ်, ၂ -၃ ရက်), 120 (၂ ကြိမ် , 2 တစ်ကြိမ်လျှင် ၂ ရက်), 142 (ညစဉ်အိမ်တွင်အိပ်သည်, သို့သော် တစ်လမျှ တပ်မတော်နှင့်အတူနေထိုင်လိုက်ပါသွားရသည်), and 146.

^{၃၃} Clinic Database, Interview Nos. 8 (တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကိုဖြေဆိုသူသည် ပေါ်တာအဖြစ်လုပ်ဆောင်နေစဉ်မည်သည့်နေရာသို့သွားသည်မှာ မရှင်းလင်းသော်လည်း ပြောပြချက်များသည် ရှေ့တန်းတွင်ပေါ်တာလုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် တစ်ပုံစံတည်းဖြစ်နေသည်။), 22, and 146.

^{၃၄} Clinic Database, Interview Nos. 8 (ပေါ်တာအတူလုပ်သူအသတ်ခံရခြင်း), 105 (အကျဉ်းသားပေါ်တာများစွာတို့အား သတ်ဖြတ်ခြင်းများ).

^{၃၅} Clinic Database, Interview No. 146.

^{၃၆} Clinic Database, Interview No. 105.

^{၃၆} Clinic Database, Interview Nos. 8, 142, and 146.

^{၃၇} Clinic Database, Interview No. 146.

^{၃၈} Clinic Database, Interview Nos. 8 (ရိုက်နှက်ခံရခြင်း), 9 (ရိုက်နှက်ခံရခြင်း, ပြင်းထန်စွာနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်း), 13 (ပေါ်တာအဖြစ်အတင်းအကြပ်ခိုင်းစေခြင်းမပြုလုပ်မီ အပြင်းအထန်နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်း), 18 (အခြားသူများနှင့်အတူရိုက်နှက်ခြင်း), 22 (တုတ်ဖြင့်ရိုက်နှက်ခြင်း), 105 (အခြားပေါ်တာများကိုသေနတ်ဖြင့် ရိုက်နှက်သည်ကိုမျက်မြင်တွေ့ခဲ့ရခြင်း), and 142 (စစ်သားတစ်ဦး မြေမြှုပ်ခိုင်းတက်နင်းမိပြီးနောက် ရိုက်နှက်ခြင်း).

^{၃၉} Clinic Database, Interview Nos. 68, 90, 98, 125, 152, 156, 157, 160, and 161.

Page 19

အချက်အလက်များပေးသည့်အတွက်၊ အထူးတန်ဖိုးရှိသည်မှာ အရပ်သားများကိုဦးတည်ခြင်းနှင့် အရပ်သားများဆိုင်ရာဒေသများကို“ရှင်းလင်းရေး” တို့နှင့်ပတ်သက်သည့်အမိန့်များနှင့် မူဝါဒများကို ယခင်စစ်သားဖြစ်ခဲ့ဘူးသူများက ပြန်လည်ပြောပြနိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤမူဝါဒများကို ရှေ့လာမည့်စာမျက်နှာများတွင် ပိုမို၍အသေးစိတ်တိကျကျဖော်ပြထားသည်။ ဤစစ်သားများ၏သက်သေခံချက်များက အဆင့်နိမ့်စစ်သားများသည် ၎င်းတို့၏အထက်အရာရှိများ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ သတိပြုမိမှု သို့မဟုတ် အခွင့်အာဏာပြင်ပမှ ကျူးလွန်ကြခြင်းဖြစ်သည်ဆိုသည်မှာ မမှန်ကန်ကြောင်းပြနေပါသည်။

ခ. ကျွမ်းကျင်သူများ၏ကြေညာချက်များ

The Clinic သည် မြန်မာတပ်မတော်နှင့် ကရင်ပြည်နယ်နှင့်ပဲခူးတိုင်းတွင်ရှိပဋိပက္ခတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ကျယ်ပြန့်စွာသိရှိသော၊ ပညာရပ်နယ်ပယ် ၄ ခုမှ ကျွမ်းကျင်သူများ၏ကြေညာချက်များကို တောင်းခံခဲ့ပါသည်။ ဤကြေညာချက်များက တပ်မတော်၏ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုပုံစံ၊ သောင်းကျန်းသူတိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရေးမူဝါဒများ၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းတွင် တပ်မတော်၏လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် ထိုလုပ်ဆောင်မှုများ၏ ဥပဒေဆိုင်ရာဂယက်ရိုက်ခတ်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ နောက်ထပ်အသေးစိတ် အချက်အလက်များပေးပါသည်။ လုံခြုံရေးအကြောင်းရင်းများကြောင့် ဤစာတမ်းတွင် ကျွမ်းကျင်သူများ မည်သူမည်ဝါ ဖြစ်ကြောင်းကို မဖော်ပြထားပါ။ ကျွမ်းကျင်သူများတွင် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်ပါသည်။

၁. မြန်မာတပ်မတော်နှင့် ၎င်းနှင့်ဆက်စပ်လျက်ရှိသည့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို လေ့လာခဲ့သည့်ပညာရှင်တစ်ဦး။ ဤမှတ်တမ်းတွင်ဖော်ပြထားသော ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်မှုများတွင် ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့သည့်အရာရှိများနှင့်တပ်ရင်းများအပါအဝင် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွက် တာဝန်ရှိသော တပ်မတော်၏ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုပုံစံကို ဤကြေညာချက်က လေ့လာဖော်ထုတ်

ထားသည်။ ဤကြေညာချက်က တပ်မတော်၏ သောင်းကျန်းသူတိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရေးမူဝါဒများနှင့် အခြားဆက်စပ်လျက်ရှိသော ကိစ္စရပ်များကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။

၂. မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုများ၏ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခနှင့်ပတ်သက်၍ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း သိရှိထား၍၊ မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းတွင် ၂၀၀၅ - ၂၀၀၈ ခုနှစ်ထိုးစစ်ဆင်မှုကို ကိုယ်တိုင်ကြုံတွေ့သိရှိသော အမေရိကန်တပ်မတော်အရာရှိဟောင်းတစ်ဦး။ ဤကြေညာချက်က KNLA၊ မြန်မာ့တပ်မတော်၏သောင်းကျန်းသူတိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရေးနည်းဗျူဟာများနှင့် ကရင်အရပ်သားလူထုအပေါ် တပ်မတော်ဆောင်ရွက်ချက်များ၏အကျိုးသက်ရောက်မှုတို့နှင့် ပတ်သက်သောသတင်းများကိုပေးသည်။ ဤကြေညာချက်တွင် ၂၀၀၅ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်အတွင်း ကရင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းမှ အဖြစ်အပျက်များကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။

၃. အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာရာဇဝတ်ခုံရုံးနှစ်ခုတွင် တရားလိုရှေ့နေအဖြစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့၍ ၂၀၀၅ - ၂၀၀၈ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းမှ ထိုးစစ်ဆင်မှုကို သီးခြားစုံစမ်းစစ်ဆေးခဲ့သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်ဥပဒေဆိုင်ရာပါရဂူတစ်ဦး။ ဤကြေညာချက်က ထိုးစစ်ဆင်မှုကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာရာဇဝတ်ဥပဒေ မူဘောင်အတွင်းမှ ဥပဒေကြောင်းအရ အသေးစိတ်ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာချက်များပေးသည်။

၄. ကရင်ပြည်နယ်ရှိ မတရားဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းမှုများကို လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂၀ အတွက် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သော ဒေသခံလူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ အဓိကဝန်ထမ်းအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး။ ဤကြေညာချက်က မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းတွင် ၎င်းတို့အဖွဲ့အစည်းမှ မှတ်တမ်းတင်ထားသော တပ်မတော်၏ အဖန်တလဲလဲပြန်လည်ဖြစ်ပွားသည့်ပုံစံဖြစ်နေသော လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပုံကို ဖော်ပြထားသည်။

ဂ. တိုက်ရိုက်ပတ်သက်မှုမရှိသူ၏ အစီရင်ခံစာများ

The Clinic သည် ၎င်း၏သုတေသနပြုလုပ်မှုကို အထောက်အပံ့ပြုသည့် နောက်ထပ်မှတ်တမ်းများကိုလည်းရရှိခဲ့ပါ သည်။ ၎င်းတို့တွင် -

၁. London မြို့အခြေစိုက် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ NGO တစ်ခုဖြစ်သည့် Aegis Trust ထံမှ ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများ၏မှတ်တမ်းတင်ထားချက်များအပေါ်အခြေခံ၍ မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်း ထိုးစစ်ဆင်မှုကိုဖော်ပြထားသည့် လျှို့ဝှက်အမှုတွဲတစ်တွဲ။ ဤအမှုတွဲတွင် မြန်မာ့တပ်မတော်၏ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုပုံစံနှင့်

Page 20

သောင်းကျန်းသူတိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရေးမူဝါဒများအပေါ် သီးခြားလွတ်လပ်သော သုတေသနပြုချက်များပါဝင်သည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှုအခြေအနေတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပြစ်မှုများကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်းကို အခိုင်အမာ ညွှန်ပြနေသည့် သက်သေခံချက်များရှိကြောင်းလည်း ပါဝင်သည်။

၂. ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ ("KHRG") နှင့် လွတ်လပ်သောမြန်မာရိန်းဂျားအထူးတပ်ဖွဲ့ ("FBR") တို့ကဲ့သို့သော ဒေသဆိုင်ရာနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းများထံမှ အစီရင်ခံစာများ။ ထိုးစစ်ဆင်မှုကိုဆောင်ရွက်နေစဉ်တွင် ကရင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းနှင့် ပဲခူးတိုင်းအရှေ့ပိုင်းတို့၌ဖြစ်ပွားသော မတရားဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းမှုများဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာများကို ဤအဖွဲ့အစည်းများမှ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ထုတ်ပြန်သည်။ ထို့ပြင် ဤအဖွဲ့အစည်းများနှင့်အတူ Amnesty International ကဲ့သို့သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ပြီးပြည့်စုံ၍ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော အစီရင်ခံစာများကို ရေးသားပြုစုထုတ်ဖော်ခဲ့ကြသည်။

page 21

၃. မြန်မာ့တပ်မတော်၊ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုပုံစံနှင့် သောင်းကျန်းသူတိုက်ဖျက် ချေမှုန်းရေး မူဝါဒများ

၂၀၀၅ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၆ခုနှစ်များတွင် သံတောင်မြို့နယ်၌ ဆိုးရွားသောနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုများအတွက် တာဝန်ရှိသည်။ တပ်ရင်း (၂)ရင်း ဖြစ်သည်။ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်မ ဌာနချုပ်တို့၏ ပြုမူလုပ်ဆောင်မှုအပေါ်တွင် the Clinic ၏စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုက အာရုံစိုက်ပါသည်။ စစ်တပ်ဆင့်ကဲကွပ်ကဲမှုစနစ်အတွင်းတွင်ရှိသော တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်မ ဌာနချုပ်တို့၏အနေအထားအပေါ်တွင် အထူးအာရုံစိုက်၍ မြန်မာ့တပ်မတော်၏ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံကို ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ဤကဏ္ဍကိုစတင်ပါသည်။ ထို့နောက် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၊ အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ် နှင့် အခြားတပ်ရင်းများက အသုံးပြုသော မြန်မာ့တပ်မတော်၏ သောင်းကျန်းသူ တိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရေးမူဝါဒကို ဤကဏ္ဍတွင် ဆွေးနွေးပါသည်။

က. မြန်မာ့တပ်မတော်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ

မြန်မာဘာသာဖြင့် တပ်မတော် ဟုသိရှိထားသော မြန်မာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော်သည် မြန်မာကြည်းတပ်၊ ရေတပ်နှင့် လေတပ်တို့ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။^{၄၁} ကြည်းတပ်သည် မြန်မာ့တပ်မတော်၏ မြေပြင်တပ်ဖွဲ့ ဖြစ်သည်။အတွက် ပြည်တွင်းသောင်းကျန်းသူချေမှုန်းသည်။ စစ်ဆင်ရေးများကိုလုပ်ဆောင်ရန် အဓိက ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။^{၄၂} ကာကွယ်ရေးတပ်မတော်၏ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ၊ အထူးသဖြင့်ကြည်းတပ် သည် ထိုးစစ်ဆင်မှုတစ်လျှောက်လုံးနှင့် ယနေ့အထိ အဓိကအားဖြင့်ပြောင်းလဲခြင်းမရှိပါ။^{၄၃}

တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့အားလုံး၏ အကြီးအကဲဖြစ်သည်။^{၄၄} မြန်မာ့ ကြည်းတပ်သည် ၎င်း၏ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကိုထားရှိပြီး ၎င်းသည် ကြည်းတပ်၏စစ်ဦးစီးအဖွဲ့ရုံးမှတစ်ဆင့် ကြည်းတပ်လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များကို ထိန်းချုပ်သည်။^{၄၅} အထူးစစ်ဆင်ရေးများဆိုင်ရာဗျူရိုများ [Bureaus of Special Operations ("BSOs")] သည် ကြည်းတပ်တွင် အဆင့်အမြင့်ဆုံး စစ်မြေပြင်တပ်ရင်း များဖြစ်ကြသည်။ BSO တစ်ခုသည် ဒေသဆိုင်ရာစစ်တိုင်းဌာနချုပ်များ [Regional Military Commands ("RMCs")] တစ်ခုမှ သုံးခုကိုအလှည့်ကျထိန်းချုပ်ပါသည်။

၁. ဒေသဆိုင်ရာစစ်တိုင်းဌာနချုပ်များ

တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ် ကဲ့သို့သော RMC တို့သည် တိကျစွာသတ်မှတ်ထားသောပထဝီဝင်ဒေသများ တွင် စစ်တပ်စစ်ဆင်ရေးများအတွက် တာဝန်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့ကိုတာဝန်ချထားသော နယ်မြေများအတွင်း တွင် ၎င်းတို့ကတိုက်ရိုက်ထိန်းချုပ်ထားသောတပ်ရင်းများဖြင့်တာဝန်ယူထမ်းဆောင်သော ထာဝရအခြေစိုက်စခန်းများကို RMC များကထိန်းသိမ်းထားရှိပြီး၊ ၎င်းတို့အား "မြို့စောင့်တပ်ရင်းများ" အဖြစ် ရည်ညွှန်း

^{၄၁} Aegis Trust, "Case File: Myanmar Army Offensive in Northern Kayin State and Eastern Bago Division and Surrounding Areas" (confidential), July 2011, p. 12.

^{၄၂} Andrew Selth, "Burma's Security Forces: Performing, Reforming or Transforming?," Griffith Asia Institute, Regional Outlook Paper No. 45, 2013, p. 8, http://www.griffith.edu.au/__data/assets/pdf_file/0011/559127/Regional-Outlook-Paper-45-Selth.pdf.

^{၄၃} Maung Aung Myoe, *Building the Tatmadaw: Myanmar Armed Forces Since 1948* (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2009), pp. 76–87.

^{၄၄} Constitution of the Union of Myanmar, 2008, art. 20(c).

^{၄၅} Maung Aung Myoe, *Building the Tatmadaw*, p. 97.

^{၄၆} Aegis Trust, "Case File," pp. 12–13; Global Security, "Myanmar – Army Regional Military Commands," undated, <http://www.globalsecurity.org/military/world/myanmar/army-orbat-1.htm>.

လေ့ရှိပါသည်။^{၄၆} RMC တစ်ခုအတွင်းတွင် မြို့စောင့်တပ်ရင်းများကို အထူးစစ်ဆင်ရေးတိုင်းစစ်ဌာနချုပ် [Special Operation Commands ("SOCs")] အချို့ကိုအုပ်စုခွဲထားပြီး၊ ၎င်းတို့အား SOC များ၏ဌာနချုပ် အခြေစိုက်ထားသည်။တည်နေရာအရ ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပါသည်။

တပ်ရင်းများကို ခြေလျင်တပ်ရင်း [Infantry Battalions ("IBs")] သို့မဟုတ် ခြေမြန်တပ်ရင်း [Light Infantry Battalions ("LIB")] ဟူ၍ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ထားပါသည်။ IBs နှင့် LIBs တို့၏ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် လုပ်ဆောင်ပုံတို့တွင် သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာခြားနားမှုများရှိနိုင်သော်ငြားလည်း၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတောအတွင်း ၎င်းတို့သည်လက်တွေ့ကျပြီးအသုံးဝင်ရာတွင်တထေရာတည်းဖြစ်ပြီး ယနေ့အထိထိုအတိုင်းပင် ဆက်လက်တည်တံ့နေပါသည်။^{၄၇} IBs နှင့် LIBs တို့သည် တရားဝင်အားဖြင့် တပ်သား ၈၂၆ ဦးရှိရမည် ဖြစ်သော်လည်း ထိုးစစ်ဆင်သည်။ကာလတွင် တပ်သားဦးရေအလွန်ပင်လျော့နည်းနေကာ များသောအား ဖြင့်တပ်သား ၂၀၀ ဦးထက်ပင်လျော့နည်းပါသည်။

တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်သည် ထိုးစစ်ဆင်သည်။ကာလအတွင်း ပဲခူးတိုင်းနှင့် ဖာပွန်မြို့၏မြောက်ဘက်၊ ကရင်ပြည်နယ်၏အပိုင်းကို တာဝန်ယူရသော RMC ဖြစ်ပါသည်။^{၅၀} ထိုကာလအတွင်း ဘောဂလိ (ကုရင်ဘာသာစကားဖြင့် "ကလာလား"၊ ကျောက်ကြီး၊ ရွှေကျင်နှင့် သံတောင် (သို့မဟုတ် သံတောင်ကြီး) တွင်ဌာနချုပ်ထားရှိသည်။ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်သည် နည်းဗျူဟာစစ်ဆင်ရေးများဆိုင်ရာတိုင်း စစ်ဌာနချုပ်များ [Tactical Operations Commands ("TOCs")] ကိုထိန်းသိမ်းထားရှိပါသည်။^{၅၁} ထိုးစစ် ဆင်သည်။ကာလအတွင်း တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၏ မြို့စောင့်တပ်ရင်းများ (garrison battalions) မှာ IB 20, IB 30, IB 39, IB 48, IB 53, IB 57, IB 73, IB 75, IB 124, LIB 349, LIB 351, LIB 439, LIB 440, LIB 589, LIB 590, and LIB 599 တို့ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။^{၅၂}

၂. တိုက်ခိုက်ရေးတပ်ရင်းများ

နိုင်ငံတစ်ဝန်း RMCs နှင့် မြို့စောင့်တပ်ရင်းများ၏လုပ်ငန်းကွန်ယက်နှင့် ယှဉ်တွဲကာ သီးခြားတိုက်ခိုက်ရေး တပ်ရင်းများ (combat divisions) (သို့သော်၎င်းတို့မှခြားနား) သည်လုပ်ဆောင်နေကြပါသည်။ တိုက်ခိုက်

^{၄၆} Maung Aung Myoe, *Building the Tatmadaw*, p. 78.

^{၄၇} Aegis Trust, "Case File," p. 13.

^{၄၈} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 36.

^{၄၉} Aegis Trust, "Case File," p. 15; HRW, "Burma: Sold to be Soldiers: The Recruitment and Use of Child Soldiers in Burma," Oct. 2007, p. 30, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/burma1007webwcover.pdf>

(citing Jane's Defence Weekly, "Army conditions leave Myanmar under strength," 5 Apr. 2006).

^{၅၀} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 29.

^{၅၁} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 30. သံတောင်မြို့နယ်အတွင်းရှိ တည်နေရာနှစ်ခုကို အရပ်သုံးစကားအရ "သံတောင်" ဟုရည်ညွှန်းပြောဆိုလေ့ရှိပါသည်။ တရားဝင်မြေပုံများတွင်၊ တည်နေရာနှစ်ခုကို သံတောင် (သို့မဟုတ် သံတောင်မြို့သစ်) နှင့် သံတောင်ကြီးဟူ၍ ဖော်ပြလေ့ရှိပါသည်။ သံတောင်သည် တောင်ငူ-ဘောဂလီလမ်းတစ်လျှောက် (19°01'12" N, 96°35'11") တွင်တည်ရှိပြီး၊ သံတောင်ကြီးသည် အနောက်မြောက်ဘက်ရှိတောင်များအကြား (19°04'18" N, 96°40'42") တွင်တည်ရှိပါသည်။ ဤကဲ့သို့အမည်ချင်းဆင်တူနေခြင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးနောက် နေရာအချို့တွင် အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးအခြေစိုက်စခန်းများကို သံတောင်ကြီးမှ သံတောင်သို့ ပြန်လည်ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများ၏ပြောပြချက်များအပေါ်အခြေပြုပြီး၊ ကရင်တိုင်းရင်းသားများက သံတောင်ကြီးကို "သံတောင်" ဟုရည်ညွှန်းပြောဆိုကြသည်ဟု the Clinic သည်မှတ်ယူပြီး၊ ဖြစ်စဉ်အတော်များများတွင် ကရင်တိုင်းရင်းသားများသည် "သံတောင်" တွင် ဖြစ်ပွားကြောင်းဖော်ပြပါလျှင် "သံတောင်ကြီး" တွင်ဖြစ်ပွားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ၊ ဤမှတ်တမ်းတွင် ဖြစ်စဉ် အချို့ကို သံတောင်ကြီးတွင်ဖြစ်ပွားသည်ဟုဖော်ပြထားနိုင်ပြီး၊ အကယ်စစ်စစ်မှာ သံတောင်တွင် ဖြစ်ပွားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ See Myanmar Travel Information, "Thandaung – Kayin State," undated, <http://myanmartravelinformation.com/kayin-state/thandaung.html>.

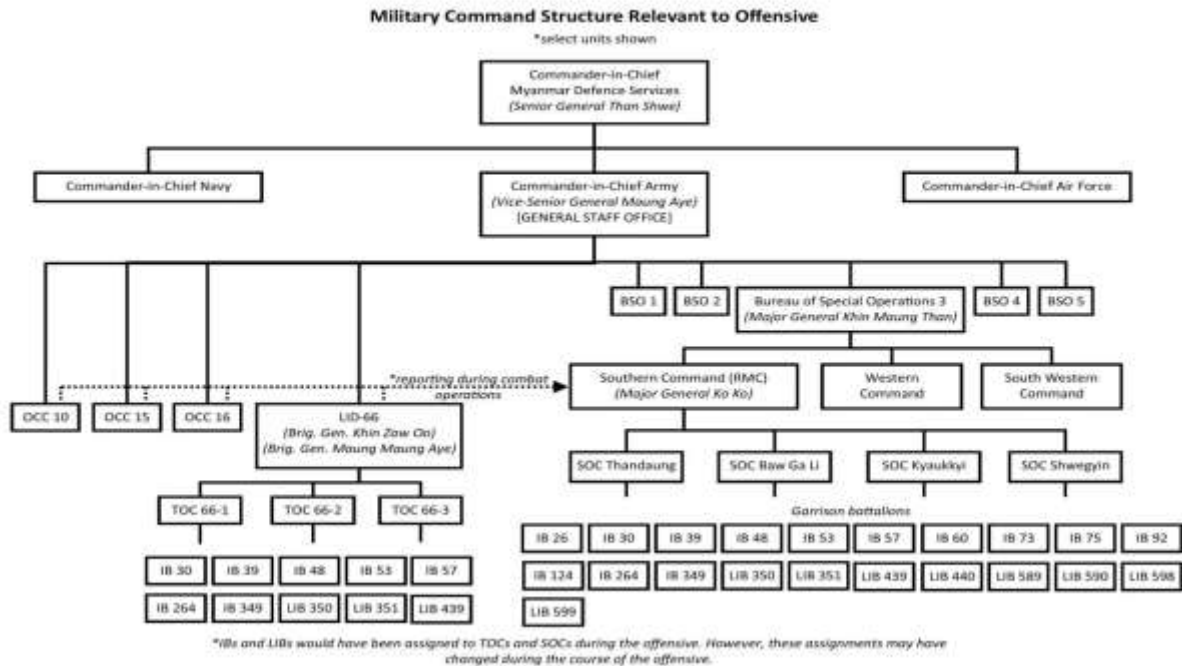
^{၅၂} Aegis Trust, "Case File," p. 138–140.

page 23

ရေးတပ်ရင်းများသည် ခြေမြန်တပ်ရင်းများ ("LIDs") နှင့် စစ်ဆင်ရေးတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်များ ("MOCs") အသွင်ကိုဆောင်ကြပါသည်။ LIDs နှင့် MOCs များသည် နိုင်ငံတစ်ဝန်း တည်ရှိရာများတွင် ဌာနချုပ်များထားရှိသော်လည်း အနီးစပ်ဆုံးနယ်မြေအတွက်တာဝန်ရှိရမည်။ အစား ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသောပဋိပက္ခဆိုင်ရာ နယ်မြေများသို့၎င်းတို့ကိုဖြန့်ချထားပါသည်။^{၅၄} မြို့ပြဆိုင်ရာနယ်မြေများတွင် နိုင်ငံရေးမငြိမ်သက်မှုများကို နှိမ်နင်းရာတွင် အကူအညီပေးရန် တစ်ခါတစ်ရံ ၎င်းတို့ကိုဖြန့်ချထားသော်လည်း များသောအားဖြင့် LIDs နှင့် MOCs များကို သောင်းကျန်သူအုပ်စုများကိုဆန့်ကျင်သည်။ သောင်းကျန်းသူချေမှုန်းရေးတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်စေလွှတ်ခြင်းခံရပါသည်။^{၅၅} LIBs နှင့် LBs များကဲ့သို့ပင်၊ LIDs နှင့် MOCs များအကြား လုပ်ဆောင်မှုအပိုင်းတွင်ခြားနားမှုမရှိပါ။^{၅၆}

စစ်ဆင်ရေးဆိုင်ရာတပ်မတော်ကွပ်ကဲမှုအဆောက်အအုံ

International Human Rights Clinic at Harvard Law School
Legal Memorandum: War Crimes and Crimes against Humanity in Eastern Myanmar
 UNOFFICIAL TRANSLATION

ကြည်းတပ်ဆိုင်ရာတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်ဆင့်ကဲကွပ်ကဲမှုစနစ်အတွင်းတွင် LIDs နှင့် MOCs တို့သည် စစ်ဦးစီးအဖွဲ့ရုံးသို့တိုက်ရိုက်အစီရင်ခံပါသည်။^{၅၇} စစ်မြေပြင်တွင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားစဉ်ကာလအတွင်း၊ ၎င်းတို့သည်

^{၅၇} The Burmese has also been interpreted as Operation Control Command (OCC). Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 17; Aegis Trust, "Case File," p. 14.

^{၅၈} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 18.

^{၅၉} ၂၀၀၇ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် သံဃာတော်များဦးဆောင်သောကန့်ကွက်ဆန္ဒပြပွဲကို ဖြိုခွင်းရန် LID 66 ကိုရန်ကုန်တွင် တပ်ချခဲ့သည်။ HRW, "Crackdown: Repression of the 2007 Popular Protests in Burma," Dec. 2007, p. 100, <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/burma1207web.pdf>.

^{၆၀} Maung Aung Myoe, *Building the Tatmadaw*, p. 80.

^{၆၁} Aegis Trust, "Case File," p. 14, Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 33.

ထိုနယ်မြေအတွက်တာဝန်ရှိသော RMC ၏ ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲမှုအောက်တွင် ယေဘုယျအားဖြင့်ရှိပါသည်။^{၅၈} မည်သို့ပင် ဆိုစေကာမူ၊ တစ်ခါတစ်ရံ၊ ဗဟိုစစ်ဌာနချုပ်မှ စစ်မြေပြင်တပ်ဖွဲ့များ သို့

ပုံမှန်တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်ဆင့်ကဲကွပ်ကဲမှုစနစ်ကို ရှောင်ကွင်းကျော်ဖြတ်ကာ အမိန့်များကို တိုက်ရိုက်ထုတ်ပါသည်။

LID သို့မဟုတ် MOC တစ်ခုတွင် IBs ၊ LIBs သို့မဟုတ် နှစ်ခုစလုံးဖြစ်နိုင်သော တပ်ရင်း ဆယ်ခုဖြင့် သာမန်အားဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။^{၆၀} LID သို့မဟုတ် MOC တစ်ခုအတွင်းတွင် TOC သုံးခုပိုင်းခြားထားပြီး၊ TOC တစ်ခုအတွင်းတွင် တပ်ရင်း သုံးခု သို့မဟုတ် လေးခုရှိပါသည်။^{၆၁} သက်ဆိုင်ရာတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်တည်ရှိရာအရ အမည်တပ်သော SOC များနှင့်မတူဘဲ၊ TOC များကို နံပါတ်များ - ၁၊ ၂ သို့မဟုတ် ၃ ဖြင့် ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပါသည်။

အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ် (LID 66) သည် အနည်းဆုံးတိုက်ခိုက်ရေးတပ်မ (၇)ခုကို မြန်မာပြည် အရှေ့ပိုင်းတွင် ထိုးစစ်စတင်ကထဲက ဖြန့်ချထားခဲ့ပါသည်။^{၆၂} ထိုးစစ်ကာလအတွင်း၊ LID 66 သည် ပြည်နှင့် ပဲခူးတိုင်းများတွင်ဌာနချုပ်ထားရှိခဲ့ပြီး၊ IB 1, IB 11, IB 14, IB 35, IB 80, LIB 4, LIB 5, LIB 6, LIB 10 နှင့် LIB 108 တို့ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။^{၆၃} ဤတပ်ရင်းများကို TOC သုံးခုအဖြစ်သို့ပိုင်းခြား ထားပြီး၊ TOC 66-1, TOC 66-2 နှင့် TOC 66-3 ဟုရည်ညွှန်းပါသည်။

ခ. သောင်းကျန်းသူချေမှုန်းရေးမူဝါဒများနှင့် လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများ

၎င်း၏သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင်၊ သောင်းကျန်းသူများ၏ လှုပ်ရှားမှုများအပေါ်ယုံကြည်မှုလျော့ပါးစေရန်အတွက် အရပ်သားလူဦးရေအပေါ်ပစ်မှတ်ထားလာခဲ့သည်။ မကြာသေးမီက၊ တပ်မတော်သည် အများသိရှိပြီးဖြစ်သော အစိုးရမဟုတ်သောလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများနှင့် ၎င်းတို့ကိုအထောက်အကူပြုနေသော အရပ်သားအခြေခံများမှ ခွဲထုတ်ရန် ဖြတ်လေးဖြတ်အယူဝါဒကို နှစ်မြို့စွာကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ထိုအယူဝါဒ၏ လက်ရှိ တရားဝင်အနေအထားမှာ ရှင်းလင်းပြတ်သားမှုမရှိပေ။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ၊ ခေတ်သစ်မူဝါဒများနှင့် လက်တွေ့ကျင့်စဉ်များတွင် ဖြတ်လေးဖြတ်အယူဝါဒ၏ အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆများပါရှိနေပါသည်။ မျက်မှောက်ခေတ်စစ်ဆင်ရေးတွင် နည်းဗျူဟာဆိုင်ရာအဓိကရည်မှန်းချက်မှာ အရပ်သားများကိုပစ်မှတ်ထားခြင်းဖြင့် နယ်မြေကိုရှင်းလင်းခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့တွင်မူ၊ နယ်မြေအချို့တွင် အရပ်သားများကိုပစ်မှတ်ထားခြင်းကို ခွင့်ပြုခြင်းအပါအဝင် အစိုးရထိန်းချုပ်မှုအတိုင်းအတာနှင့် ပုံသေမဟုတ်သော တိုက်ပွဲဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းများကိုအသုံးပြုခြင်းတို့အပေါ်အခြေခံ၍ နယ်မြေများကိုခွဲခြားသည့် အရောင်ဖြင့်အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းစနစ်ဖြင့် ၎င်းကိုအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။^{၆၄}

မြန်မာပြည်အရှေ့ပိုင်းတွင် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း၊ တပ်မတော်သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေအရ ပြစ်မှုမြောက်စေသည်။ ကြီးလေးသောမတရားပြုကျင့်မှုများကိုဦးတည်ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ အရပ်သား

များကိုကျယ်ပြန့်သောနယ်မြေများမှရှင်းလင်းဖယ်ရှားရန်နှင့် အရောင်အလိုက်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းကိုတင်းကြပ်စွာကျင့်သုံးခြင်းတို့ကိုတက်ကြွစွာကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းနှင့် အခြားတွင် အခြေချနေထိုင်ကြသော ယခင်စစ်သားဟောင်းများနှင့် သံတောင်မြို့နယ်မှ သာမန်ရွာသားများနှင့် ရွာခေါင်ဆောင်များက ရှင်းလင်းဖယ်ရှားသောလုပ်ဆောင်မှုများ၊ အရောင်ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်

^{၅၈} *Id.*

^{၅၉} Clarifying email from Clinic Expert Declarant, Expert 1 citing to interviews with former Myanmar military officers.

^{၆၀} Maung Aung Myoe, *Building the Tatmadaw*, p. 80.

^{၆၁} Aegis Trust, "Case File," p. 14; Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 34.

^{၆၂} Aegis Trust, "Case File," p. 14.

^{၆၃} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 38.

^{၆၄} ၂၀၁၄ ခုနှစ် မတ်လတွင်၊ Clinic သည် မူဝါဒမှတ်တမ်း "ခွဲခြားခြင်းမရှိသောတိုက်ခိုက်မှုများနှင့် မြန်မာ့တပ်မတော်ကအရပ်သားများကိုတမင်သတ်ဖြတ်နေခြင်းကိုကာကွယ်တားဆီးခြင်း" ကိုထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် အရပ်သားများကို တိုက်ခိုက်ခြင်းများကိုဖြစ်ပေါ်စေသောမြန်မာ့တပ်မတော်၏မူဝါဒများနှင့် ကျင့်စဉ်များကိုဖော်ပြထားပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျသောအစီအစဉ်များကိုဖော်ပြထားပါသည်။ *Supra* note 2.

page 25

တပ်မတော်၏အမျိုးမျိုးသောပုံစံဖြင့်ပြုမူဆောင်ရွက်သည်များကိုပြောပြကြပါသည်။^{၆၅} ကျွမ်းကျင်သူများ၏ ကြေညာချက်များနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏အစီရင်ခံစာများက ဤပြုမူလုပ်ဆောင်ခြင်းများအပေါ် ခိုင်မာသောအတည်ပြုခြင်း ကိုပေးပါသည်။

၁. ဖြတ်လေးဖြတ်နှင့် ဖယ်ရှားရှင်းလင်းမှုစစ်ဆင်ရေး

ဖြတ်လေးဖြတ်အယူဝါဒသည် အရပ်သားလူထုကို မျိုးနွယ်စုလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများအားအထောက်အကူပြုနိုင်သောနယ်မြေများမှ ဖယ်ရှားရှင်းလင်းခြင်းဖြင့် ထိုလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများကို အစားအစာ၊ ငွေကြေးအထောက်အပံ့၊ ထောက်လှမ်းရေးသတင်းနှင့် လူစုဆောင်းခြင်းတို့ကိုပိတ်ပင်ရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။ ထိုအယူအဆကို ၁၉၆၀နှစ်များနှောင်းပိုင်းတွင် အကြီးတန်းတပ်မတော်အရာရှိများကဖော်ထုတ်ခဲ့ပြီး၊ မြန်မာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီကိုဆန့်ကျင်အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။^{၆၆} နောက်ပိုင်းဆယ်စုနှစ်များတွင် ၎င်းကိုလူသိရှင်ကြား ယုံကြည်လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ အစိုးရကအများပြည်သူသို့ထုတ်ပြန်ရာတွင် ဖြတ်လေးဖြတ်ကို ပြည်.စုံရှင်းလင်းစွာရည်ညွှန်းခြင်းမရှိတော့သော်လည်း ထိုမူဝါဒကို ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏လျှို့ဝှက်စာရွက်စာတမ်းများတွင် ၂၀၀၈ခုနှစ်တိုင်ပူပူနွေးနွေးရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။^{၆၇}

လက်တွေ့အားဖြင့်၊ ဖြတ်လေးဖြတ်မှုပါဒကို "ဖယ်ရှားရှင်းလင်းမှုစစ်ဆင်ရေး" နှင့် "မြေလှန်မီးရှို့ခြင်း" (to overturn and burn the earth) စီမံချက်များမှတစ်ဆင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။^{၆၈} တပ်မတော်၏ဌာနတွင်း စာရွက်စာတမ်းများက "အပြီးအပြတ်တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းခြင်းများ" (carpet assaults) နှင့် "သတ်မှတ်ထားသောနယ်မြေတွင် အပြီးအပြတ်ဖယ်ရှားရှင်းလင်းခြင်း" (carpet clearing) တို့ကိုဖော်ပြပြီး၊ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အရပ်သားများ၏အထောက်အပံ့ကို သောင်းကျန်းသူများ မရရှိနိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ပုံဖော်ဖန်တီးထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ်ပြဌာန်းသည်။^{၆၉} အပြီးအပြတ်တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းမှုများကို အဆင့်လေးဆင့်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်၍၊ အရပ်သားများကိုနယ်မြေတစ်ခုမှ အတင်းအကြပ်ဖယ်ရှားရန်နှင့် ၎င်းတို့ကို ပြန်လာခြင်းမပြုရန် စိတ်ပျက်၊ စိတ်ဓါတ်ကျစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ အဆင့် (၄)ဆင့်မှာ - (၁) သောင်းကျန်းသူများနှင့် အခြေကျနေထိုင်သူများကိုဖယ်ရှားရှင်းလင်းသည်။ "ထိုးစစ်" (၂) "ဖယ်ရှားရှင်းခြင်း" - ၎င်းတွင် အိုးအိမ်များ၊ လယ်ကွင်းများနှင့် ပစ္စည်းများကို ဖျက်ဆီးခြင်းတို့ပါဝင်သည် (၃) ရွာများကိုသိမ်းပိုက်ရယူခြင်းအပါအဝင် သတင်းများကို "ကောက်သင်းကောက်ခြင်း" (gleaning) နှင့် (၄) နယ်မြေများတွင်နေထိုင်၍မရနိုင်စေရန် "မိုင်းခုံး ထောင်ခြင်း" (mining)တို့ဖြစ်သည်။^{၇၀} သတ်မှတ်ထားသောနယ်မြေမှ အရပ်သားလူထုကို ဖယ်ရှားပစ်ရန် အတွက် တပ်မတော်စစ်ကြောင်းများသည်အပြိုင်ဟန်ချက်ညီညီဖြင့် ရွေ့လျားကာ "နှစ်ဘက်ညှပ်ထိုးစစ် ဆင်ခြင်း" (pincer assaults)ကိုလည်း ယခင်စစ်တပ်အရာရှိများကပြောပြပါသည်။^{၇၁}

၂. အရောင်သင်္ကေတပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်အမျိုးအစားခွဲခြားသတ်မှတ်သည် စနစ်

မကြာသေးမီကဆယ်စုနှစ်များတွင်၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်းအပါအဝင်၊ စစ်သားများက သတ်မှတ်ထားသည်။ နယ်မြေတွင် အရပ်သားများနှင့် မည်သို့အပြန်အလှန်ဆက်ဆံရမည်ကိုဖော်ပြသည်။ အရောင်သင်္ကေတပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် အမျိုးအစားခွဲခြားသတ်မှတ်သည်။စနစ်သည် ဖြတ်လေးဖြတ်နှင့် ဖယ်ရှားရှင်းလင်းသည်။ အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်အပေါ်အထောက်အကူပြုပါသည်။

သမိုင်းကြောင်းအရ၊ တပ်မတော်သည် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းနယ်မြေများကို သတ်မှတ်ထားသည်။အရောင်သုံးမျိုးဖြင့်သတ်မှတ်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ - အနက်၊ အညို၊ သို့မဟုတ် အဖြူ ဟူ၍ အစိုးရကထိန်းချုပ်နိုင်

^{၆၈} Clinic Database, Interview Nos. 51, 52, 61, 62, 68, 69, 81, 98, 100, 103, 106, 111, 112, 115, 118, 119, 120, 121, 125, 128, 129, 139, 145, and 146.

^{၆၉} Maung Aung Myoe, *Building the Tatmadaw*, pp. 25–26; Maung Aung Myoe, "The Counter-Insurgency in Myanmar: The Government's Response to the Burma Communist Party," PhD Dissertation, Australian National University, 1999, pp. 134–138.

^{၇၀} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 81.

^{၇၁} *Id.*

^{၆၉} *Id.*

^{၇၀} *Id.* at para. 90.

^{၇၁} *Id.* at para. 89 (citing interviews with former Myanmar Army officers).

page 26

သည် အတိုင်းအတာအပေါ်မူတည်သတ်မှတ်ပါသည်။^{၇၂} အနက်ရောင်နယ်မြေများသည် အစိုးရ၏ထိန်းချုပ်မှုအားနည်းသော သို့မဟုတ် မရှိသောနယ်မြေများဖြစ်ပါသည်။^{၇၃} အညိုရောင်နယ်မြေများသည် အစိုးရ၏ထိန်းချုပ်မှုကိုစိန်ခေါ်ခြင်းခံရသောနယ်မြေများဖြစ်ပါသည်။^{၇၄} အဖြူရောင်နယ်မြေများသည် အစိုးရ၏ထိန်းချုပ်မှုအားကောင်းသောနယ်မြေများဖြစ်ပါသည်။^{၇၅} မတူညီသောနယ်ပယ်များ၏နယ်နိမိတ်များကို တစ်ခါတစ်ရံပထဝီသွင်ပြင်များ သို့မဟုတ် သိသာထင်ရှားသောအရာများဖြင့် တိကျစွာသတ်မှတ်လေ့ရှိပါသည်။^{၇၆} the Clinic ကတွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူတစ်ဦးနှင့် the Clinic ၏ ကျွမ်းကျင်သူဆိုင်ရာကြေညာချက်ထုတ်ပြန်သောသူများက တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသောသူများက "အနက်ရောင်" သို့မဟုတ် "ရန်သူထိန်းချုပ်သော" နယ်မြေများကို မြေ ပုံပေါ်တွင် ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားသည်ကို မြင်ခဲ့ရကြောင်းကို မှတ်မိကြပါသည်။^{၇၇}

ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်းတွင် သံတောင်မြို့နယ်၌ အနက်ရောင်နယ်မြေများ၏တည်နေရာနှင့်ပတ်သက်၍ the Clinic ကတွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသောလူတစ်ဦးချင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အလွန်ပင်တိကျသေချာသော ဗဟုသုတရှိကြပြီး ကျေးရွာတစ်စုံတစ်ရာသည် အနက်ရောင် သို့မဟုတ် အညိုရောင်ဖြစ်သည်မဖြစ်သည် ကိုဖော်ပြနိုင်သလို၊ နယ်မြေနှစ်ခုအကြား မည်သည့်သိသာထင်ရှားသောအရာ သို့မဟုတ် ပထဝီသွင်ပြင်ဖြင့် သတ်မှတ်ထားကြောင်းကိုလည်းဖော်ပြနိုင်ကြပါသည်။ အရပ်သားများစွာတို့သည် အရောင်အားဖြင့် ခွဲခြား သတ်မှတ်သည်။စနစ်ကို တပ်မတော်အရာရှိများထံမှ တိုက်ရိုက်လေ့လာသိရှိရကြောင်းညွှန်းဆိုကြပါသည်။^{၇၈} ထိုးစစ်ဆင်သည့်ကာလအတွင်းတွင် (ရှာဖွေဘိုအနီး) အနောက်တောင်ဘက်တွင်ရှိသောမြေပြန့်လွင်ပြင်များ၊ ဒေလုံမြစ်၏အနောက်ဘက်တွင်ရှိသော သံတောင်ကြီးတစ်ပိုက်ရှိ နယ်မြေများ၊ အညိုရောင်နယ်မြေများဟုမှတ်ယူထားသည်။ ဘောဂလီ၊ ကော်သေးဒါနှင့် ကလော်မီဒါကဲ့သို့သော အစိုးရထိန်းချုပ်သောကျေးရွာများမှအပ သံတောင်မြို့နယ်တစ်ခုလုံးကို ယေဘုယျအားဖြင့် အနက်ရောင်နယ်မြေအဖြစ်မှတ်ယူပါသည်။ the Clinic ၏လေ့လာသိရှိရသမျှ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်းတွင် သံတောင်မြို့နယ်၌ အဖြူရောင်နယ်မြေ များမရှိပါ။

၃. တိုက်ပွဲဆိုင်ရာမတူညီသောစည်းမျဉ်းများ

တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေသောနေရာများတွင် တိုက်ပွဲဝင်နေကြသော တပ်မတော်အမှုထမ်းများအတွက် တိုက်ပွဲဆိုင်ရာမတူညီသောစည်းမျဉ်းများနှင့် ပထဝီဆိုင်ရာအရောင်သတ်မှတ်ချက်များသည် သမိုင်းကြောင်းအရ ကိုက်ညီမှုရှိပါသည်။ အနက်ရောင်နယ်မြေများတွင် မြန်မာ့တပ်မတော်အမှုထမ်းများအပေါ် အထူးသဖြင့် အင်အားအသုံးပြုခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုနည်းပါးပါသည်။^{၇၉} အနက်ရောင်နယ်မြေများတွင် တပ်မတော်၏ပြုမူဆောင်ရွက်ပုံ၏အဓိကအင်္ဂါရပ်မှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူသားချင်းစာနာမှုဥပဒေ၏ အဓိကအခြေပြုရာယုံကြည်မှုဖြစ်သော၊ စစ်သားများက အရပ်သားများနှင့် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာပစ်မှတ်များကိုခွဲခြားရန်လိုအပ်ပြီး အရပ်သားများကိုတိုက်ခိုက်ခြင်းမပြုရသည်။ ကွဲပြားခြားနားခြင်းဆိုင်ရာမူဝါဒ (principle of distinction) ကိုလုံးဝပယ်ချခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ အနက်ရောင်နယ်မြေတွင်ရှိသောသူများအနက် မြန်မာ့တပ်မတော်အမှုထမ်းမဟုတ်သူများသည် "ရန်သူ" ဖြစ်သောကြောင့် အသက်၊လိင်၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တပ်ဖွဲ့များနှင့် နီးကပ်စွာရှိမှု နှင့်လက်နက်စွဲကိုင်ထားခြင်း ရှိ မရှိ စသည်တို့ကို ထည့်သွင်း

^{၇၂} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 83; Clinic Expert Declaration, Expert 2, paras. 94–98; Clinic Expert Declaration, Expert 3, para. 43; Clinic Expert Declaration, Expert 4, para. 31; Aegis Trust, "Case File," pp. 23–26.

^{၇၃} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 84; Aegis Trust, "Case File," p. 23.

^{၇၄} Id.

^{၇၅} Id.

^{၇၆} Id.

^{၇၇} Clinic Database, Interview No. 68; Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 84.

^{၇၈} Clinic Database, Interview Nos. 52, 68, 69, 98, 115, 125, and 146.

^{၇၉} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 96; Clinic Expert Declaration, Expert 2, para 97; Clinic Expert Declaration, Expert 3, para. 51; Clinic Expert Declaration, Expert 4, paras. 31–36.

page 27

စဉ်းစားခြင်းမပြုဘဲ ပစ်မှတ်အဖြစ်ထားရှိနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။^{၈၀} The Clinic ကတွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော ကရင်ပြည်နယ်နှင့် ပဲခူးတိုင်းအရှေ့ပိုင်းတို့တွင် စစ်ဆင်ရေးဦးပါဝင်ခဲ့ကြသော ယခင်စစ်သားများ ကဤကဲ့သို့အမိန့်မျိုးများကိုလက်ခံရရှိခဲ့ကြရကြောင်း ဖော်ပြကြပါသည်။^{၈၁} စစ်သားတစ်ဦးက ၎င်းအား အနက်ရောင်နယ်မြေအတွင်းရှိအရပ်သားများကို "လုပ်ချင်သလို လုပ်နိုင်ကြောင်း" ပြောခဲ့သည်ကို မှတ်မိနေခဲ့ပါသည်။^{၈၂}

ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်းတွင် ဤကျင့်စဉ်များ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အရပ်သားများနှင့် ကနဦးတွေ့ဆုံချိန်တွင် လက်နက်ငယ်များဖြင့် စစ်သားများကပစ်ခတ်သည်။ "မြင်တာနှင့်ပစ်" အဖြစ်အပျက် အမျိုးမျိုးက ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာပြသလျက်ရှိပါသည်။^{၈၃} စစ်တပ်ကရွာများကိုတိုက်ခိုက်သည့်ကာလအ

တွင်း၊ ရွာသားများကထွက်ပြေးသဖြင့် စစ်သားများကပစ်ခတ်ခြင်းက ဤဖြစ်ရပ်များကိုမကြာခဏဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ "မြင်တာနှင့်ပစ်" ဖြစ်ရပ်များသည် စိုက်ပျိုးရေးကွင်းပြင်များနှင့် စိုက်ခင်းများနှင့် လမ်းများ သို့မဟုတ် လူသွားလမ်းများပေါ်တွင် အရပ်သားများ ခရီးသွားနေစဉ်လည်းဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်၊ ကျေးရွာများကိုမော်တာ (mortar) များဖြင့်တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ အရပ်သားပိုင်ပစ္စည်းများကိုကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖျက်ဆီးခြင်း၊ အရပ်သားပစ်မှတ်များကိုမြေမြှုပ်မိုင်းများတမင်အသုံးပြုခြင်းနှင့် ကရင်အမျိုးသမီးများကိုမုဒိမ်းကျင့်ခြင်းတို့ကပင် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း အနက်ရောင်နယ်မြေများတွင် ကွဲပြားခြားနားခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒကိုပယ်ချကြောင်းပေါ်လွင်စေခဲ့ပါသည်။^{၈၄} ဤလုပ်ဆောင်ခြင်းများသည် အရပ်သားများကို KNLA ထိန်းချုပ်သောနယ်မြေများမှ အစိုးရကထိန်းချုပ်သောနယ်မြေများသို့ သို့မဟုတ် နယ်စပ်ကိုကျော်ဖြတ်ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်းသို့မောင်းထုတ်ရန်ရည်မှန်းချက်ဖြင့်ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သံတောင်မြို့နယ်ရှိကရင်ရွာသားများသည် အနက်ရောင်နယ်မြေများနှင့် အညိုရောင်နယ်မြေများကို ပိုင်းခြားသည့်နယ်နိမိတ်များမည်သည့်နေရာတွင်ရှိသည်ကို သိရှိကြပြီး၊ အညိုရောင်နယ်မြေများမှ အနက်ရောင်နယ်မြေများသို့ကူးပြောင်းရာတွင် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော နောက်ဆက်တွဲအကျိုးသက်ရောက်မှု အလားအလာများကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာနားလည်ပါသည်။^{၈၅} ကရင်လူမျိုးများအကြား ဤကျင့်သုံးမှုများကြောင့်ပေါ်ထွက်လာသောကြောက်ရွံ့မှုများကြောင့် အနက်ရောင်နယ်မြေများအတွင်းတွင် အရပ်သားများသည် စစ်တပ်နှင့်ဆက်သွယ်ခြင်းမှာ အလွန်ပင်ရှားပါးခဲ့ပါသည်။ သေနတ်သံများကြားရသည်နှင့် သို့မဟုတ် အခြားရွာများက သို့မဟုတ် KLNA က စစ်တပ်များလာနေကြောင်းသတိပေးသည့်အခါ အရပ်သားများသည် ၎င်းတို့၏ရွာများကို စွန့်ခွာထွက်ပြေးခဲ့ကြပါသည်။^{၈၆} ဖြစ်ရပ်များစွာတွင်၊ တိုက်ခိုက်ခံရပြီးနောက် ရွာသားများသည် ၎င်းတို့၏ ရွာများသို့မပြန်ကြတော့ဘဲ၊ စိုက်ပျိုးရေးကွင်းများထဲတွင် သို့မဟုတ် တောထဲတွင် အုပ်စုငယ်များဖွဲ့ပြီး နေထိုင်ခဲ့ကြကာ တစ်ခါတစ်ရံ ထိုအခြေအနေများအတိုင်း နှစ်ပေါင်းများစွာနေကြပါသည်။^{၈၇} အနက်ရောင်နယ်မြေများတွင် စစ်တပ်နှင့် အရပ်သားများအကြား

^{၈၄} Clinic Database, Interview Nos. 68, 98, 125, 156 (shoot-on-sight policy in place at night only), and 157; Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 89, 96–97; Clinic Expert Declaration, Expert 2, para. 97; Clinic Expert Declaration, Expert 4, para. 31.

^{၈၅} Clinic Database, Interview Nos. 68, 98, and 125.

^{၈၆} Clinic Database, Interview No. 98 ("ဘာမဆိုလုပ်" ဆိုသည်တွင် အနက်ရောင်နယ်မြေများတွင် အမျိုးသမီးများကို မုဒိမ်းကျင့်ခြင်းပါဝင်သည်ကိုအတည်ပြုပါသည်) ; *see also* Clinic Database, Interview Nos. 62 (အရပ်သားတွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများက စစ်သားများသည် အနက်ရောင်နယ်မြေများတွင် "ကြိုက်သလိုလုပ်၍ရသည်"ဟုပြောပါသည်) , 69 (စစ်သားကအနက်ရောင်နယ်မြေတွင် "ငါတို့လုပ်ချင်တာလုပ်၍ရတယ်" လို့ပြောသည်ကို အရပ်သားအထမ်းသမားများက နားစွန့်

နားဖျားကြားလိုက်ရသည်။^{၈၅} and 115 (အရပ်သားတွေ ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူက စစ်သားများသည် အနက် ရောင်နယ်မြေတွင် "သူတို့လုပ်ချင်တာလုပ်၍ရကြောင်း"ပြောပါသည်)။

^{၈၆} Clinic Database, Interview Nos. 16, 27, 58, 118, and 139.

^{၈၇} Clinic Database, Interview Nos. 2, 5, 11, 13, 16, 27, 30, 37, 39, 44, 49, 59, 87, 89, 92, 93, 114, 115, 122, 124, 128, 136, 141, and 146; Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 90; Clinic Expert Declaration, Expert 4, para. 32.

^{၈၈} Clinic Database, Interview Nos. 51, 52, 62, 69, 100, 103, 106, 112, 115, 118, 120, 125, 129, 139, 145, and 146.

^{၈၉} See, e.g., Clinic Database, Interview Nos. 13, 16, 27, 37, 39, 59, 63, 65, 67, 87, 89, 115, 122, 136, 146 (civilian porter who saw abandoned villages), and 154.

^{၉၀} Clinic Database, Interview Nos. 1, 3, 6, 7, 14, 17, 19, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 33, 34, 35, 40, 41, 43, 45, 48, 50, 51, 53, 58, 62, 69, 83, 87, 88, 91, 92, 93, 94, 96, 101, 102, 118, 119, 124, 135, 136, 140, 141, 149, 154, 155, and 158. လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းများထဲမှအချို့ကို Clinic ကတွေ့ဆုံမေးမြန်းရာတွင် လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်များက တိုက်ခိုက်ခံရခြင်းကြောင့် နေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ကြရာတွင် ထိုအချိန်ကထဲကပုန်းအောင်းနေခဲ့ကြရပြီး တပ်မတော်၏ လှုပ်ရှားမှုနှင့် တိုက်ခိုက်ခြင်းတို့အပေါ်မူတည်ပြီး တစ်နေရာမှ နောက်တစ်နေရာသို့ရွှေ့ပြောင်းကြရပါသည်။

page 28

အဆက်အသွယ်မှာနည်းပါးသောကြောင့် အတင်းအကြပ်ခိုင်းစေခြင်းမှာလည်းရှားပါးသည်။ သို့သော် အခါအားလျော်စွာ ရွာသားများကိုဖမ်းဆီးပြီး စစ်တပ်အတွက်ပေါ်တာအဖြစ် အတင်းအကြပ်စေခိုင်းခြင်း ခံကြရပါသည်။^{၉၁}

အညိုရောင်နယ်မြေများတွင် အကြမ်းဖက်ခြင်းနှင့် ဖျက်ဆီးခြင်းတို့ကို (အနက်ရောင်နယ်မြေများနှင့်) တူညီသောအတိုင်းအတာဖြင့် ခွင့်ပြုခြင်းမရှိသော တိုက်ပွဲဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းများဖြင့် စစ်သားများအား ထိန်းချုပ်ထားပါသည်။ သို့ရာတွင် မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသောအခြားပုံစံများကို ဖြစ်မြောက်စေပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့်၊ အညိုရောင်နယ်မြေများတွင် တပ်မတော်အမှုထမ်းများအား သေစေနိုင်လောက်သောအင်အားကို မဆင်မခြင်အသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် အရပ်သားများ၏ပစ္စည်းများကို ဖျက်ဆီးခြင်းတို့ကို ခွင့်ပြုထားခြင်းမရှိပါ။ သို့ရာတွင် အထူးသဖြင့် ဒေသခံလူများအပေါ် ထိန်းချုပ်မှုကို အခိုင်အမာလုပ်ဆောင်ရန်ရည်ရွယ်သည်။ အခြားနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသောပြုလုပ်မှုပုံစံများကို လုပ်ဆောင်နိုင် စေရန်ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။^{၉၂}

ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလတွင် ကျေးရွာများနှင့်နီးကပ်သော စစ်တပ်အခြေချသည်။ နေရာများဖြစ်သော အညိုရောင်နယ်မြေများတွင် တပ်မတော်တပ်ရင်းများနှင့် အရပ်သားများသည် မကြာခဏဆိုသလို ထိတွေ့ လေ့ရှိပါသည်။^{၉၀} ရွာသားများကိုပစ္စည်းအထမ်းသမားများအဖြစ်အသုံးပြုခြင်းနှင့်အတူ ထိုနယ်မြေများတွင် အတင်းအကြပ်စေခိုင်းခံရခြင်း^{၉၁} တပ်စခန်းများဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊^{၉၂} အစောင့်အဖြစ် လုပ်ဆောင်စေခြင်း^{၉၃} တို့သည် အလွန်ပင်များပြားပျံ့နှံ့ခဲ့ပါသည်။ တပ်မတော်သည် မကြာခဏဆိုသလို အတင်းအကြပ်အလုပ်သမားအဖြစ်ခိုင်းစေခြင်းကို စနစ်တကျပြုလုပ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အိမ်ထောင်စု တစ်ခုချင်းစီကို လစဉ် သို့မဟုတ် အပတ်စဉ်အခြေခံကာ အလုပ်သမားပေးရန်တောင်းဆိုပါသည်။^{၉၄} ခရီး သွားလာခြင်းကိုပိတ်ပင်ခြင်း^{၉၅}၊ ညမထွက်ရအမိန့်များထုတ်ပြန်ခြင်း^{၉၆}၊ ခွင့်ပြုချက်ရှိမှသာသွားလာရခြင်း ^{၉၇} တို့ကိုအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့အပါအဝင် လှုပ်ရှားသွားလာမှုများကိုကန့်သတ်သောပြင်းထန်သည့် ကန့် သတ်ချက်များကိုချမှတ်ခြင်းနှင့် ရွာသားများကို မကြာခဏပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရန်အမိန့်ပေးခြင်း^{၉၈} တို့ဖြင့် အညိုရောင်နယ်မြေများတွင် အရပ်သားလူထု၏ တည်ရှိမှုနှင့် လှုပ်ရှားသွားလာမှုကို တပ်မတော်က အနီးကပ်ကြီးကြပ်ပါသည်။ အညိုရောင်နယ်မြေများတွင် အချိန်ကာလနှင့် နယ်မြေများကို ချုံ့ရန်အတွက် "မြင်တာနှင့်ပစ်" အမိန့်များကို တစ်ခါတစ်ရံ အညို ရောင်နယ်မြေများတွင် စစ်သားများအား ပေးအပ်ခဲ့ ပါသည်။^{၉၉} အညိုရောင်နယ်မြေတွင် အရပ်သားများသည် KNU နှင့်အဆက်အသွယ်ရှိသည် သို့မဟုတ် အခြားသော အကြောင်းပြချက်များဖြင့် စွပ်စွဲခြင်းခံရ၍ ကွပ်မျက်ခြင်းခံကြရသည်။^{၁၀၀}

^{၉၀} Clinic Database, Interview Nos. 8, 13, 39, and 56 (forced to construct military camp).

^{၉၁} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 95; Clinic Expert Declaration, Expert 2, para. 96.

^{၉၂} See, e.g., Clinic interviews with villagers from Shah Si Boh (Clinic Database, Interview Nos. 12, 17, 22, 26, 31, 32, 33, 42, 46, 47, 52, 71, 73, 74, 76, 77, 79, 86, 93, 96, 97, 99, 100, 106, 109, 116, 123, 130, 131, 132, 133, 147, and 151) and Klaw Mi Der (Clinic Database, Interview Nos. 67, 80, 138, 143, and 146).

^{၉၃} Clinic Database, Interview Nos. 12, 18, 22, 31, 33, 42, 46, 52, 73, 74, 86, 97, 100, 102, 105, 106, 107, 115, 116, 120, 121, 127, 134 (Play Hsa Loh, unclear if classified as brown or black area), 138, 142, 143, 146, and 147.

^{၉၄} Clinic Database, Interview Nos. 33, 52, 71, 80, 86, 97, 100, 103, 107, 116, 120, 121, 123, 130, 142, 147, and 151.

^{၉၅} Clinic Database, Interview Nos. 12, 51, 52, 100, 116, 134, and 151.

^{၉၆} Clinic Database, Interview Nos. 12, 18, 22, 31, 33, 39, 46, 52, 71, 73, 74, 76, 86, 103, 105, 107, 109, 117, 131, 146, 147, and 162.

International Human Rights Clinic at Harvard Law School
Legal Memorandum: War Crimes and Crimes against Humanity in Eastern Myanmar
UNOFFICIAL TRANSLATION

^{၆၅} Clinic Database, Interview Nos. 12, 35, 38, 46, 54 (တောင်တန်းဒေသများမှ ရွာသားများကို "ရှားစီဘို" ကိုစွန့်ခွာရန် အမိန့်ပေးပါသည်), 67, 86, 103, 106, 133, 134, 138, 143, and 146.

^{၆၆} Clinic Database, Interview Nos. 22, 26, 31, 33, 46, 52, 73, 74, 75, 77, 80, 86, 88, 95, 96, 97, 100, 103, 106, 107, 111, 142, 146, 149, and 151.

^{၆၇} Clinic Database, Interview Nos. 109, 116, 117, 146, 147, 151, and 162.

^{၆၈} Clinic Database, Interview Nos. 42, 47, 52, 69, 71, 74, 76, 77, 80, 86, 96, 97, 100, 103, 106, 107, 109, 111, 121, 138, 146, 147, 150, 151, and 162.

^{၆၉} Clinic Database, Interview Nos. 26, 33, 46, 47, 71, 81, 106, 146, 147, and 162.

^{၇၀} Clinic Database, Interview Nos. 12, 52, 57, 61, 109, 133, 142, 146, and 151.

page 29

The Clinic ၏လေ့လာသိရှိရသမျှ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်းတွင် အကယ်၍ရှိခဲ့ပါလျှင် သံတောင်မြို့နယ် ၌ အဖြူရောင်နယ်မြေအနည်းငယ်သာရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် the Clinic သည်အဖြူရောင်နယ်မြေတွင် တပ်မတော်၏လုပ်ဆောင်ပုံနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မည်သည့်မှတ်တမ်းမျှမတင်ခဲ့ပါ။

page 30

၄. ထိုးစစ်ဆင်မှု

The Clinic ၏ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုသည် မြန်မာပြည်အရှေ့ပိုင်းကို ထိုးစစ်ဆင်မှုမစီနစ်နှင့် စပြီးနောက်ပိုင်းနှစ်တို့ကို ယေဘုယျအားဖြင့်ခြုံငုံမိသောအချိန်ကာလဖြစ်သည့် ၂၀၀၅ နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ် တို့၏ဖြစ်ရပ်များအပေါ်တွင် အာရုံစူးစိုက်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ထိုးစစ်ဆင်မှုသည် ပိုမို ရှည်ကြာခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၅ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ဟီးဒေါ်ကော်ကျေးရွာကို တပ်မတော်ကတိုက်ခိုက်သည့် အချိန်^{၁၀၁} သို့မဟုတ် ၂၀၀၆ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ သို့မဟုတ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဒေသအတွင်းသို့ တိုက်ခိုက်ရေး တပ်မများဝင်ရောက်လာသည့်အချိန်^{၁၀၂} တွင် မြန်မာပြည်အရှေ့ပိုင်းကို ထိုးစစ်ဆင်မှုစတင်ခဲ့သည်ဟု မြန်မာပြည်အရှေ့ပိုင်းထိုးစစ်ဆင်မှုဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာများကဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ ဝေဖန်ရေးသမားအများ စုက ထိုးစစ်ဆင်မှုကို ၂၀၀၈ခုနှစ်အထိ ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်းယူဆကြပါသည်။^{၁၀၃}

ထိုးစစ်ဆင်မှုသည် ၁၉၉၇ ခုနှစ်ကတည်းက KNLA ကိုပစ်မှတ်ထားသည့် အကြီးမားသော ဆုံး တပ်မတော် စစ်ဆင်ရေးဖြစ်ပါသည်။^{၁၀၄} ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း မြန်မာ့တပ်မတော်က လက်ကိုင်ထားရှိသည့် ဖြစ် နိုင်ချေရှိသောမဟာဗျူဟာရည်မှန်းချက်များကို ကျွမ်းကျင်သူများကဖော်ထုတ်တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ဥပမာအား ဖြင့် မြို့တော်အသစ်ဖြစ်သော နေပြည်တော်နှင့်နီးစပ်သောနယ်မြေများကို လုံခြုံမှုရှိစေရန် ^{၁၀၅} ကရင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်မှုအလုပ်ကွန်ယက်များကို ချဲ့ထွင်ပြီးနောက် KNLA ၏

နယ်မြေထိန်းချုပ်မှုကို ဖျက်ဆီးပစ်ရန်^{၁၀၆} သို့မဟုတ် တပ်မတော်၏အခြေစိုက်စခန်းများနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံတို့ကိုပြင်ဆင်ရန် သို့မဟုတ် တည်ဆောက်ရန်^{၁၀၇} ထိုးစစ်ဆင်မှုကို ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်နိုင်ကြောင်း ဖော်ပြကြပါသည်။

က. ၂၀၀၃-၂၀၀၅ ထိုးစစ်ဆင်မှုမတိုင်မီ တပ်မတော်၏စစ်ဆင်ရေးများ

ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားသည်။ ဆယ်စုနှစ်အချို့အတွင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့ပိုင်းတွင် မြန်မာ့တပ်မတော်သည် ဒေသအတွင်းတွင် တပ်မတော်လုပ်ဆောင်နေသည့် စစ်ဆင်ရေးများကိုအထောက်အကူပြုသည်။ စခန်းများ၊ လမ်းများနှင့် အရပ်သားများရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်စေသည့် နေရာများအပါအဝင် စစ်ရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအခြေခံအဆောက်အအုံတို့ တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။ The Clinic သည် ထိုကာလများမတိုင်မီကဖြစ်ရပ်များကို အာရုံပြုခြင်းမရှိခဲ့သော်လည်း ဤကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုအချို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အရေးပါသောသတင်းအချက်အလက်များကိုစုဆောင်းခဲ့ပါသည်။^{၁၀၈} ထိုးစစ်ဆင်ခြင်းမပြုလုပ်မီနှစ်များ

^{၁၀၀} Amnesty International, "Myanmar: Crimes against humanity in eastern Myanmar," AI Index: ASA 16/011/2008, 5 June 2008, pp. 2, 4, <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA16/011/2008>; Karen Human Rights Group (KHRG), "Without Respite: Renewed Attacks on Villages and Internal Displacement in Toungoo District," 13 June 2006, pp. 12, 16; KHRG, "One Year On: Continuing abuses in Toungoo District," 17 Nov. 2006, p. 5.

^{၁၀၂} Clinic Expert Declaration, Expert 2, paras. 55–56; Free Burma Rangers (FBR), "A Campaign of Brutality: Report and Analysis of Burma Army Offensive and Ongoing Attacks Against the People of Northern Karen State, Eastern Burma," Apr. 2008, p.8, <http://www.freeburmarangers.org/download/older/Displaced%20Childhoods%202010%20WV2.pdf>.

^{၁၀၃} Aegis Trust, "Case File," p. 39; Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 11; Clinic Expert Declaration, Expert 2, para. 60; Clinic Expert Declaration, Expert 4, para. 22.

^{၁၀၄} TBBC, "Internal Displacement in Eastern Burma: 2006 Survey," Nov. 2006, p. 37, <http://www.tbtc.org/idps/report-2006-idp-english.pdf>; FBR, "Campaign of Brutality," p. 28.

^{၁၀၅} Aegis Trust, "Case File," p. 40.

^{၁၀၆} FBR, "Campaign of Brutality," p. 32.

^{၁၀၇} KHRG, "One Year On," pp. 8–9.

^{၁၀၈} For example, many interviewees discussed attacks in southeast Thandaung Township that facilitated the construction of the Baw Ga Li – Buh Sah Kee Road (and camps along the road) in 1995. Clinic Database, Interview Nos. 35, 36, 40, 41, 43, 45, 51, 53, 55, 56, 66, 70, 76, 77, 86, 88, 93, 94, 96, 97, 101, 113, 129, 149, 153, 155, 158, and 162.

အတွင်း စခန်းအသစ်များနှင့် လမ်းများကိုတည်ဆောက်ခြင်း၊ ကရင်အရပ်သားနေထိုင်သူများကို ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်စေခြင်းနှင့် အထူးတပ်ရင်းများကိုဖြန့်ချထားခြင်းတို့ကို the Clinic က မှတ်တမ်းပြုခဲ့ပါသည်။ ဤလုပ်ဆောင်မှုများ၏ အများဆုံးကို ဒေသအတွက် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာတာဝန်ကို အမြဲတမ်းအပ်နှင်းခြင်းခံရ သော တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်မှ ကိုင်တွယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၂၀၀၃ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၅ ခုနှစ်အကြားတွင်၊ နောင်တွင်တပ်ဖွဲ့များရှိလုံရန်၊ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးကို အထောက်အကူပြုရန်နှင့် ထိုးစစ်ဆင်သည်။ ကာလအတွင်း တိုက်ခိုက်မှုများကိုပြုလုပ်ရန် တပ်မတော်သည် စခန်းများစွာကိုဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင် ခြင်းများပြုလုပ်ပါသည်။^{၁၀၉} တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူအချို့က "ရှားစီဘို" တွင် စခန်း(၂)ခုဆောက် လုပ်ခြင်းကို ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် တောင်ကုန်း အနီးတွင်တစ်ခု၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာအနီးတွင် နောက်တစ်ခုဆောက်လုပ်ကြောင်းဖော်ပြကြပါသည်။^{၁၁၀} ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလ အတွင်း တွင် "ရှားစီဘို" သည် နောက်ပိုင်းတွင် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မ ဌာနချုပ်တို့မှ တပ်ရင်း၊ တပ်ဖွဲ့များ၏ ဗဟိုမဏ္ဍိုင်အဖြစ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ထို့အပြင် ၂၀၀၆ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် တပ်ဖွဲ့များ စုပြုံမရောက်လာမီ ကြိုတင်၍ "ရှားစီဘို"နှင့် "ဘောဂလီ" တို့အနီးနှင့်၊ "ဘောဂလီ"နှင့် "ဘာဆာကီး"တို့ အကြား လမ်းများကိုဆောက်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြုပြင်ခြင်းများကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။^{၁၁၁} Clinic ၏ကျွမ်းကျင်သူများ၏ ကြေညာချက်တစ်ခုတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ထိုးစစ်ဆင်ရန်ပြင်ဆင်မှုအနေဖြင့် လမ်းများ ကိုဆောက်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြုပြင်ခြင်းသည် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် အစီအစဉ်တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထား ပါသည်။^{၁၁၂}

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများစွာတို့က ၂၀၀၃ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်အကြားတွင် ကျေးရွာများကို ရွှေ့ပြောင်းထားရှိကြောင်းအစီရင်ခံထားပါသည်။^{၁၁၃} ၂၀၀၃ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၅ ခုနှစ်များတွင် အခြားကျေးရွာ ခေါင်းဆောင်များနှင့် အကြီးတန်းစစ်အရာရှိများနှင့် အတူကျင်းပသောအစည်းအဝေးတွင် အရာရှိများက သံတောင်မြို့နယ်အနောက်ပိုင်းတွင်ရှိသောကျေးရွာ အတော်များများကို တပ်မတော်ထိန်းချုပ်သည်။နေရာ များသို့ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရန်အမိန့်ပေးခဲ့ကြောင်း နယ်မြေအတွင်းရှိကျေးရွာခေါင်းဆောင်တစ်ဦးက ပြန်လည်ပြောပြပါသည်။^{၁၁၄} ထိုးစစ်ဆင်သည်။ကာလအတွင်းတွင် လှုပ်ရှားသွားလာမှုကန့်သတ်ခြင်းကိုတိုး မြှင့်ခြင်း^{၁၁၅}၊ ဘဏ္ဍရီနှင့် ဆေးဝါးများကဲ့သို့သောကုန်ပစ္စည်းများကိုပိတ်ပင်ခြင်း^{၁၁၆}၊ ကျေးရွာများပတ်လည် တွင် ဝင်းထရံများကို အတင်းအကြပ်ကာရံစေခြင်း^{၁၁၇} များရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများက ဖော်ပြကြပါသည်။

ထိုးစစ်ဆင်သောကာလသို့ရေးရှုသည်။ နှစ်များအတွင်း တပ်ရင်းတပ်ဖွဲ့များ၏အဆင့်ကိုတိုးမြှင့်ခြင်း၊ တပ်မတော်၏ တပ်ရင်းတပ်ဖွဲ့များက အကြမ်းဖက်မှုကိုအသုံးပြုခြင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ယုံကြည်ရလောက်သော ပြောကြားချက်များကို Clinic သည်လက်ခံရရှိခဲ့ပါသည်။^{၁၁၈} ဥပမာအားဖြင့်၊ "ဘောဂလီ" နှင့် "ဘာဆာကီး"

^{၁၁၉} Clinic Database, Interview Nos. 12 (Khaw See Doh, 2005), 72 (Par Der Kah, 2004), 103 (Kaw Thay Der, 2005 or 2006), 106 (Mwee Loh, 2005), 162 (K'Ser Doh, 2003), and 127 (Ku They Der, prior to 2006).

^{၁၁၁} Clinic Database, Interview Nos. 77, 86, 100, 116, and 146.

^{၁၁၂} Clinic Database, Interview Nos. 54 (east of Shah Si Boh, late-2005/early-2006), 55 (Baw Ga Li – Bu Tho, 2005-2006), and 137 (Baw Ga Li – Buh Sah Kee, 2005).

^{၁၁၂} Clinic Expert Declaration, Expert 2, para. 49.

^{၁၁၃} Clinic Database, Interview Nos. 100 (villages east of Shah Si Boh, 2004), 103 (sections within Kaw They Der, 2005), 106 (Mwee Loh, 2005), 107 (Ker Der Kah, 2003), and 133 (Shah Si Boh temporarily relocated 2004 and 2005).

^{၁၁၄} Clinic Database, Interview No. 146.

^{၁၁၅} Clinic Database, Interview Nos. 77 (Shah Si Boh, 2003), 97 (Shah Si Boh, 2005), 100 (Yay Shah and Shah Si Boh, 2005), 107 (Ker Der Kah, 2004), and 116 (Shah Si Boh, 2005).

^{၁၁၆} Clinic Database, Interview No. 100 (Yay Shah and Shah Si Boh).

^{၁၁၇} Clinic Database, Interview Nos. 100 (Yay Shah) and 151 (Shah Si Boh).

^{၁၁၈} Clinic Database, Interview Nos. 21 (more units and shooting, Kaw Ter Der, 2004-2005), 36 (more troops, Buh Kee), 50 (military "very active" around Plaw Moo Der, 2005-2006), 89 (fled more, Ho Kee, 2003-2006), 95 (Kheh Der, 2004), and 97 (more patrols around Shah Si Boh, 2005).

page 32

လမ်း၏ တောင်ပိုင်းလမ်းဆုံးတွင်တည်ရှိသော ကျေးရွာတစ်ရွာဖြစ်သည်။ "ဘာကီး" မှကျေးရွာသားများနှင့် တွေ့ဆုံပြောကြားရာတွင် ၂၀၀၄ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၅ ခုနှစ်တို့တွင် ၎င်းတို့၏ကျေးရွာကို တိုက်ခိုက်ခံရကြောင်း ပြောပြပါသည်။^{၁၁၉}

ထိုးစစ်ဆင်မှုမတိုင်မီ နှစ်များက သံတောင်မြို့နယ်အနောက်ပိုင်းတွင် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သဖြင့်၎င်းတို့ကို လူသိများသည့် အထူး "ဘောင်းဘီတို" (Short Pants) တပ်ဖွဲ့များ ၏စစ်ဆင်ရေးကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း ခံရသူများကပြောပြပါသည်။^{၁၂၀} "ဘောင်းဘီတို" တပ်ရင်းတပ်ဖွဲ့ကို ထိုးစစ်ဆင်ခြင်းမတိုင်မီ ကြိုတင်ပြီး အနာဂတ်စစ်ဆင်ရေးများအတွက် ကင်းထောက်ရာတွင် သို့မဟုတ် ခုခံခြင်းကိုအားပျော့သွားရန် အားထုတ်ခြင်းတွင် ပါဝင်မှုရှိနိုင်သော်ငြားလည်း တပ်မတော်၏ဖွဲ့စည်းပုံအဆင့်ဆင့်တွင် ၎င်းတို့၏သဘောသဘာဝ

နှင့် အနေအထားအတိအကျကို the Clinic သည်မဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါ။ "ဘောင်းဘီတို" ဆိုင်ရာအသေးစိတ် ဆွေးနွေးခြင်း ကို အပိုင်း(၆)(ခ)(၃) တွင်ကြည့်ပါရန်။

ခ. ၂၀၀၆-၂၀၀၈ ထိုးစစ်ဆင်မှု

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည်အတိုင်း၊ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်မှ စစ်သားများသည် "ဟီးဒေါ်ကော်"ကျေးရွာကိုတိုက်ခိုက်သောနေ့ရက်ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့ကို ထိုးစစ်ဆင်သောကာလ၏အစဟု များစွာသောဝေဖန်သူများက သတ်မှတ်ပါသည်။ ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၏ များစွာသော အစီရင်ခံစာများတွင်လည်း အသေးစိတ်ဖော်ပြထားသည်။ ဤတိုက်ခိုက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောပြသူ (၃)ဦးကို Clinic က တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ပါသည်။^{၁၂၀} တိုက်ခိုက်ခြင်းမတိုင်မီ အိုင်ဘီ၇၅ (IB 75) မှစစ်သားများသည် "ရိုးဆာ" ကျေးရွာအနီးအနားမှ ရွာသားများကိုဖမ်းဆီးပြီး၊ "ဟီးဒေါ်ကော်"ကျေးရွာသို့လမ်းပြပေးရန် အတင်းအကြပ် စေခိုင်းခဲ့ပါသည်။ နိုဝင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ၎င်းတို့သည် မော်တာများ၊ စက်သေနတ်များဖြင့် ရွာကိုတိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး၊ နေထိုင်သူများကို အနီးအပါးရှိတောထဲသို့ ထွက်ပြေးစေခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့သည်ကျေးရွာထဲသို့ဝင်ရောက်ကာ လူတစ်ဦးကိုဖမ်းဆီးပြီး ကွပ်မျက်ခဲ့သည်ဟု ရွာသားများကယုံကြည်ကြပါသည်။^{၁၂၁} နိုဝင်ဘာ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ရွာမှမထွက်ခွာမီ အိမ် ၃၀ ခန့်ကိုမီးရှို့ခဲ့ပြီး ရွာထဲတွင်မြေမြုပ်မိုင်း (landmines) များကိုထောင်ထားခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက်တွင် ရွာသားတစ်ဦးသည် မိုင်းနင်းမိကာ ၎င်း၏ခြေထောက်တစ်ဖက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါသည်။^{၁၂၂}

^{၁၂၀} Clinic Database, Interview Nos. 2, 5, 11, and 36 (describes "more troops" in 2004 and 2005, but not attacks).

^{၁၂၁} Clinic Database, Interview Nos. 52, 86, 133, 142, and 146.

^{၁၂၂} Clinic Database, Interview Nos. 89, 124, and 128; FBR, "Burma Army Attack in Karen State," 28 Nov. 2005, <http://www.freeburmarangers.org/2005/11/28/900-idps-as-villagers-flee-burma-army-attacks/> (attacking unit reported as IB 73, but corrected in later report); FBR, "Message from a Relief Team Leader," 30 Nov. 2005, <http://www.freeburmarangers.org/Reports/2005/20051130.html> (also reported as IB 73, but corrected in later report); FBR, "300 Villagers Still in Hiding: Update to Burma attacks in Toungoo District, Northern Karen State, Burma," 6 Dec. 2005, <http://www.freeburmarangers.org/Reports/2005/20051206.html>; FBR, "Message from a relief team at the burned village of Hee Daw Kaw," 11 Jan. 2006, <http://www.freeburmarangers.org/Reports/2006/20060111.html>; KHRG, "Recent Attacks on Villages in Southeastern Toungoo District Send Thousands Fleeing into the Forest and to Thailand," 16 Mar. 2006, <http://www.khrg.org/2006/03/khrg06b3/recent-attacks-villages-southeastern-toungoo-district-send-thousands-fleeing> (includes pictures); KHRG, "KHRG Photo Gallery 2006: The Northern Offensive (part 1)," 31 Mar. 2006, pictures 1:3-8.

^{၁၂၂} The Clinic သည် ရွာသားများ၏ပျောက်ဆုံးသွားမှုနှင့် စွပ်စွဲထားသောအဆုံးစီရင်မှုကိုအတည်ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။

^{၁၂၃} Clinic Database, Interview Nos. 124 and 128.

page 33

ဤတိုက်ခိုက်မှုသည် ကရင်ရွာသား ၂၀၀၀ ခန့်ကို နေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်စေခဲ့သည်။ "ဟီးဒေါ်ကော်" မှလူ ၃၀၀ ခန့်ဖြစ်ပြီး၊ ကျန်လူများမှာ အနီးအနားပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာများမှဖြစ်ကြသည်။^{၁၂၄}

"ဟီးဒေါ်ကော်" ကိုတိုက်ခိုက်ခြင်းသည် နောင်သုံးနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်း၌ ရာနှင့်ချီသောကျေးရွာများကိုတိုက်ခိုက်စဉ်အတွင်း တပ်မတော်၏အပြုအမူအတွက် အစဉ်အလာတစ်ရပ်ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ အရပ်သားပစ်မှတ်များအပေါ် မော်တာများ၊ စက်သေနတ်များနှင့်ပစ်ခြင်းနှင့် မြေမြှုပ်မိုင်းထောင်ခြင်းတို့ကို ပုံမှန်အသုံးပြုခဲ့ပြီး ဆိုးရွားသောရလဒ်များလည်းဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။

၂၀၀၅ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလနှင့် ဒီဇင်ဘာလတွင် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်တပ်ရင်းများသည် ကရင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းနှင့် ပဲခူးတိုင်းအရှေ့ပိုင်းတို့တွင် ထိုးစစ်ကိုဆက်လက်ဆင်နွှဲခဲ့ပြီး ရွာများကိုတိုက်ခိုက်ကာ အရပ်သားများကိုလည်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်စေခဲ့ပါသည်။^{၁၂၅} ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီနှင့် ဖေဖော်ဝါရီလများတွင် အမှတ် (၆၆) ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ် (LID 66) အပါအဝင်တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မ အနည်းဆုံး(၇)ခုသည် ကရင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းနှင့် ပဲခူးတိုင်းအရှေ့ပိုင်းသို့ရောက်ရှိလာကြပါသည်။^{၁၂၆} LID 66 သည် သံတောင်မြို့နယ်သို့တိုက်ရိုက် ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီး၊ MOC 10၊ MOC 15 နှင့် MOC 16 တို့သည် သံတောင်မြို့နယ်နှင့် တောင်ဘက်တို့နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ထားသည့်နယ်မြေများသို့ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ကြပါသည်။^{၁၂၇}

ထိုးစစ်ဆင်မှုသည် ကယားပြည်နယ်နှင့် တောင်ပိုင်းရှိ မွန်ပြည်နယ်အထိ အကျိုးသက်ရောက်ထိခိုက်မှုရှိသော်လည်းမြန်မာ့တပ်မတော်၏လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများ၏ အာရုံစူးစိုက်ရာမှာ ကရင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းနှင့် ပဲခူးတိုင်းတို့ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် တပ်မတော်သည် သံတောင်မြို့နယ်၏ အနောက်ဘက်ပိုင်းရှိ လွင်ပြင်များ၊ ထန်းတပင်၊ ကျောက်ကြီးနှင့် ရွှေကျင်မြို့နယ်များကို ထိန်းချုပ်မှုပိုမိုတိုးကျင့်နိုင်ခြေရန် တပ်မတော်က ကြိုးစားခြင်းဖြစ်ပြီး၊ သမိုင်းကြောင်းအရ KNLA ၏ အမာခံနယ်မြေဖြစ်ခဲ့သည်။ ဖိပွန်မြို့နယ်အပါအဝင် အရှေ့ဘက်ရှိတောင်တန်းဒေသများကိုထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။^{၁၂၈}

သမိုင်းကြောင်းအရ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့ပိုင်းတွင် တပ်မတော်စစ်ဆင်ရေးသည် ရာသီဥတုကိုလိုက်သည့် ပုံစံရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုသည် (ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် မေလ - စက်တင်ဘာ လ) မိုးတွင်းချိန်ခါတွင် လျော့ပါးလာပါသည်။^{၁၂၉} မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၇

ခုနှစ်များအတွင်းတွင် မြန်မာ့ကြည်းတပ်သည် KNLA နှင့် အရပ်သားပစ်မှတ်များကို မိုးရာသီ တစ်လျှောက်လုံး ဆက်လက်တိုက်ခိုက်သည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် စောစောပိုင်းတွင်၊ LID 66 အပါအဝင်၊ တိုက်ခိုက်ရေး

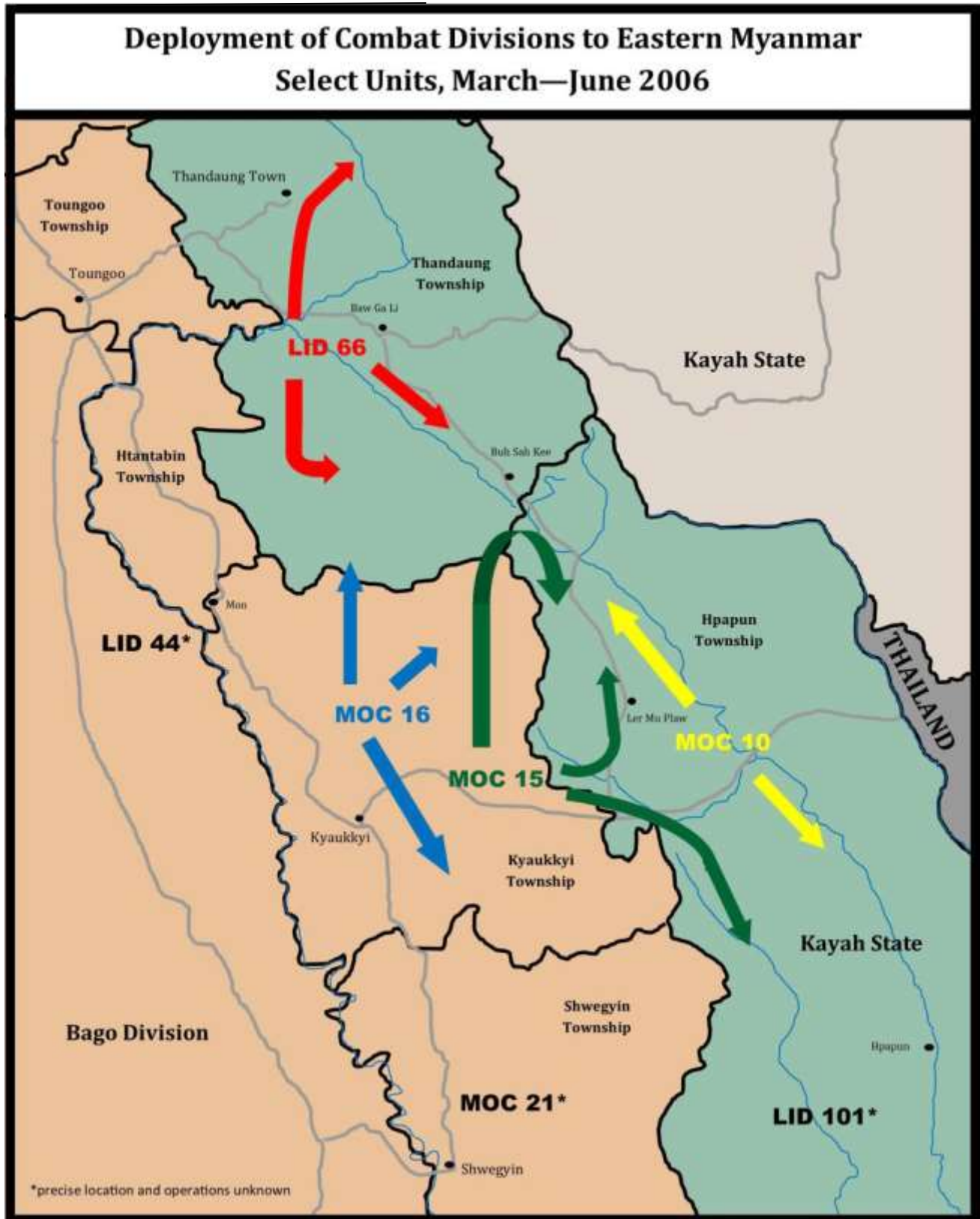
-
- ^{၁၂၄} FBR, "Message from a relief team at the burned village of Hee Daw Kaw," 11 Jan. 2006, <http://www.freeburmarangers.org/2006/01/11/message-from-a-relief-team-at-the-burned-village-of-hee-daw-kaw/>.
- ^{၁၂၅} Clinic Database, Interview Nos. 89, 93, 114, and 146; KHRG, "Recent Attacks on Villages in Southeastern Toungoo District Send Thousands Fleeing into the Forest and to Thailand," 16 Mar. 2006, <http://www.khrg.org/2006/03/khrg06b3/recent-attacks-villages-southeastern-toungoo-district-send-thousands-fleeing>; Karen National Union, Press Release No. 49/05, 29 Dec. 2005. Additional confidential sources are included in the Clinic's database.
- ^{၁၂၆} Aegis Trust, "Case File," p. 14; FBR, "Campaign of Brutality," pp. 79–81.
- ^{၁၂၇} Aegis Trust, "Case File," pp. 51–88.
- ^{၁၂၈} Amnesty International, "Crimes against humanity in eastern Myanmar," p. 2; KHRG, "SPDC Attacks on Villages in Nyaunglebin and Hpapun Districts and the Civilian Response," 11 Sep. 2006, <http://www.khrg.org/khrg2006/khrg06f9.html>.
- ^{၁၂၉} Clinic Expert Declaration, Expert 2, para. 75; Clinic Expert Declaration, Expert 3, para. 18; Clinic Expert Declaration, Expert 4, para.23; Amnesty International, "Crimes against humanity in eastern Myanmar," pp. 2, 4.

page 34

တပ်မများကို ဒေသအတွင်းမှ အလှည့်ကျထွက်ခွာစေပြီး၊ အခြားတပ်မများဖြင့်အစားထိုးခဲ့ပါသည်။^{၁၃၀} ၂၀၀၇ခုနှစ်တွင်စတင်ပြီး ၂၀၀၈ ခုနှစ်ထဲသို့ဆက်လက်ရောက်ရှိကာ တပ်ဖွဲ့များ၏အဆင့်များနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းတွင်ရှိ ပဋိပက္ခသည် ထိုးစစ်မတိုင်မီအဆင့်များသို့ လျော့ပါးသွားပါသည်။^{၁၃၁}

မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းသို့တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မများဖြန့်ချိထားပုံ

လက်ရွေးစင်တပ်ဖွဲ့များ၊ မတ်လ - ဇွန်လ ၂၀၀၆

၁၃၀ FBR, "Burma Army Rotates New Troops Into Northern Karen State," 29 Jan. 2007,
<http://www.freeburmarangers.org/2007/01/29/burma-army-rotates-new-troops-into-northern-karen-state/>.
၁၃၁ Clinic Expert Declaration, Expert 4, para. 24.

page 35

ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်းတွင် မြန်မာ့တပ်မတော်သည် ကြည်းတပ်စခန်းသစ်များ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် ၁၀၀ ခန့်ကိုတည်ထောင်နိုင်ခဲ့ပြီး KNLA ထိန်းချုပ်ထားသောနယ်မြေများကို ထက်ဝက်ပိုင်းသည်။ လမ်းမကြီးများကိုထိန်းချုပ်နိုင်ခဲ့သည်။^{၁၃၂} ထိုးစစ်တွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ တပ်ဖွဲ့များ၏စစ်ဆင်ရေးကို မြင့်မားစွာညှိနှိုင်းချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ တပ်ရင်းပေါင်းစုံစစ်ကြောင်းများအကျုံးဝင်သည်။ "နှစ်ဘက်ညှပ်တိုက်ခြင်း" (pincer movements) တွင်တပ်ဖွဲ့များပါဝင်ကြောင်း KHRG ကအစီရင်ခံပါသည်။^{၁၃၃} FBR ကလည်း အရပ်သားများကို ရှင်းလင်းသုတ်သင်ရန် စနစ်တကျလုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကိုဖန်တီးထားသည်။ "အသွားချွန်နှစ်ခုပါသောရှင်းလင်းသုတ်သင်ခြင်း" (two-prong sweeps) ဟုအလားတူဖော်ပြထားပါသည်။^{၁၃၄} တိုင်းအဆင့်တွင်၊ တပ်ဖွဲ့များသည် ပထဝီဆိုင်ရာနယ်ပယ်များကိုထိန်းချုပ်မှုရရှိစေရန်နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများကိုလုံခြုံမှုရှိစေရန် ထိန်းညှိဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဇွန်လထဲတွင်၊ KNLA နယ်မြေကိုဖြတ်ပြီး တပ်မတော်၏ထိန်းချုပ်မှု၏လမ်းကြောင်းနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းတို့ကိုတည်ထောင်ရန် သိသာထင်ရှားသောကြိုးပမ်းမှုတစ်ရပ်အနေဖြင့် သံတောင်မြို့နယ်အရှေ့တောင်ဘက်တွင် LID 66 မှစစ်ကြောင်းတစ်ခုသည်စစ်ဆင်ရေးပြုလုပ်နေစဉ် MOC10 မှ တပ်ရင်းများသည် ဖါပွန်မြို့နယ်တွင် "လာမူပလော"မှမြောက်ဘက်သို့ချီတက်နေကြပါသည်။^{၁၃၅}

သမိုင်းဝင် "ဖြတ်လေးဖြတ်" မူဝါဒနှင့်အညီ၊ ထိုးစစ်ဆင်နေစဉ် မြန်မာ့တပ်မတော်၏ အဓိကနည်းဗျူဟာ ရည်မှန်းချက်မှာ အရပ်သားလူထုကို KNLA ထိန်းချုပ်သောနယ်မြေများမှမောင်းထုတ်ပြီး အစိုးရထိန်းချုပ်သောနယ်မြေများတွင်နေထိုင်စေရန် သို့မဟုတ် နယ်စပ်ကိုဖြတ်ကျော်၍ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်းသို့ရောက်ရှိစေရန် ဖြစ်ပြီး လက်နက်ကိုင်အုပ်စုကို ထိုနေရာမှ ပစ္စည်းအထောက်အပံ့ပေးမှုကို အလွယ်တကူမပေးနိုင်တော့ရန် ဖြစ်ပါသည်။^{၁၃၆} ဤရည်မှန်းချက်ကိုပြီးမြောက်နိုင်စေရန် အပိုင်း (၅)တွင်ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာဖော်ပြထားသည်။ အတိုင်း တပ်မတော်သည် တရားမဝင်သောပြုမူမှုများကို အမျိုးမျိုးသောပုံစံဖြင့် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

ကျွမ်းကျင်သူများက မြန်မာ့တပ်မတော်၏တပ်ဖွဲ့များသည် အရပ်သားသဘောသဘာဝစစ်ဖြစ်သည်။ ပစ်မှတ်များနောက်သို့ ဆက်လက်လိုက်နေစဉ်တွင် KNLA နှင့်ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မှုကိုရှောင်ရှားရန် တက်တက်ကြွကြွ လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။^{၁၃၇} ထိုးစစ်ဆင်မှုဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာတွင် FBR က

"မြန်မာ့တပ်မတော်သည် ခုခံမှုကိုတိုက်ရိုက်တိုက်ခိုက်ခြင်းထက် ဤနယ်မြေများမှ ရွာသားများကို မောင်းထုတ်ရန် အာရုံစိုက်နေသည်ဟုထင်ရကြောင်း" ဖော်ပြထားပါသည်။^{၁၃၈} The Clinic သည် ၂၀၀၅ နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်များတွင် ကျေးရွာ ၄၃ ရွာကို တပ်မတော်ကတိုက်ခိုက်ခြင်းအပေါ်မှတ်တမ်းပြုထားပြီး ထိုတိုက်ခိုက်မှုများအနက် မည်သည်ကမျှ KNLA တပ်ဖွဲ့များကို ဦးတည်ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်သည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှုဆိုင်ရာထိုးစစ်များနှင့်ဆက်စပ်သည်။ အထောက်အထားကို မတွေ့ရှိခဲ့ပါ။ တကယ်တမ်းတွင်၊ အရပ်သားများတည်ရှိနေသောနေရာအနီးတွင် KNLA သည်တပ်မတော် နှင့် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားသည်။ အခါ၊ ဖြစ်ရပ်များစွာတွင် ရွာသားများထွက်ပြေးချိန်ရရှိနိုင်စေရန် မြန်မာ့တပ်မတော်သားများကိုနှေးသွားစေရန် KNLA သည် လုပ်ဆောင်မှုကိုစတင်ခဲ့ကြောင်း the Clinic ကယုံကြည်ပါသည်။^{၁၃၉} Clinic ၏သုတေသန

^{၁၃၂} FBR, "Campaign of Brutality," p. 28.

^{၁၃၃} KHRG, "SPDC military begins pincer movement, adds new camps in Papun District," 9 Aug. 2006, <http://www.khrg.org/2014/08/khrg06b10/spdc-military-begins-pincer-movement-adds-new-camps-papun-district>.

^{၁၃၄} FBR, "Campaign of Brutality," p. 28.

^{၁၃၅} See, e.g., KHRG, "Offensive columns shell and burn villages, round up villagers in northern Papun and Toungoo districts," 7 June 2006, <http://www.khrg.org/2006/06/khrg06b7/offensive-columns-shell-and-burn-villages-round-villagers-northern-papun-and>.

^{၁၃၆} See *supra* note 19.

^{၁၃၇} Clinic Expert Declaration, Expert 2, para. 90; Aegis Trust, "Case File," p. 14; see also Amnesty International, "Crimes Against Humanity in Eastern Myanmar," p. 2 ("မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ၊ သောင်းကျန်းသူများကိုချေမှုန်းရန်ဟု ဆိုသော်လည်း အရပ်သားများမှာ တိုက်ပွဲနှင့်ဆက်စပ်ပြီးဖြစ်ပေါ်သော ထိခိုက်မှုဆိုခြင်းထက် ထိုးစစ်၏ အခြေခံပစ်မှတ်များဖြစ်နေသည့်အပြင် KNLA ကိုတပ်မတော်ကပေါ်ပေါ်ထင်ထင်ရှောင်ကွင်းနေသောကြောင့် လက်ရှိထိုးစစ်များ ကိုတိုက်ခိုက်နေခြင်းမှာ ရှင်းလင်းပြတ်သားမှုနှင့်ဝေးကွာနေပါသည်။").

^{၁၃၈} FBR, "Campaign of Brutality," p. 30.

^{၁၃၉} Clinic Database, Interview Nos. 11, 28, 67, and 140. Clinic သုတေသနပြုသူတစ်ဦးက ကရင်ပြည်နယ်တွင် KNLA စစ်သားများနှင့် ရွာသားများနှင့် လွတ်လပ်စွာတွေ့ဆုံပြောဆိုခဲ့ရာ KNLA တို့သည် မြန်မာ့တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များ ရွာများနှင့် အရပ်သားများနေထိုင်ရာများသို့ရောက်လာခြင်းကိုနှေးကွေးစေရန်အတွက် မကြာခဏတိုက်ခိုက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို အတည်ပြုပါသည်။

ပြုသူတစ်ဦးသည် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် တိုက်ခိုက်ခြင်းခံရသောရွာများသို့သွားရောက်နိုင် ခဲ့ပြီး ရွာများ၊ KNLA ကင်းစခန်းများနှင့် မြန်မာ့တပ်မတော်စခန်းများ ၏ပထဝီဝင်အရတည်ရှိရာသည် တပ်မတော်၏ အရပ်သားများတည်ရှိရာကို တမင်ရည်ရွယ်ပစ်မှတ်ထားခြင်းနှင့်ပတ်သက်သော ဤဖြစ်ကြောင်း ကုန်စင်ဖော်ပြချက်ကို အတည်ပြုပါသည်။

တပ်မတော်သည် ၎င်း၏ပန်းတိုင်ဖြစ်သည်။ အရပ်သားများကို KNLA ထိန်းချုပ်သောနယ်မြေများမှမောင်းထုတ်ခြင်းကိုပြီးမြောက်စေရာတွင် လူမဆန်ရက်စက်စွာထိထိရောက်ရောက်ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ Clinic ကတွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သောသံတောင်မြို့နယ်ရှိ အနက်ရောင်နယ်မြေများမှ အရပ်သားအားလုံးနီးပါးက ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း ၎င်းတို့၏ရွာများမှ၎င်းတို့ထွက်ပြေးခဲ့ရပုံများ၊ အခါပေါင်းများစွာထွက်ပြေးခဲ့ကြရပုံများကို ပြန်လည်ပြောပြကြပါသည်။ အများစုသည် ပစ်ခတ်ခြင်း၊ ဗုံးကြဲခြင်း သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏အိမ်များကိုဖျက်ဆီးခြင်းများနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ကြရပါသည်။ The Clinic သည် အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့်ဧရိယာ မြောက်မှတောင်သို့ မိုင်၃၀ခန့်နှင့် အရှေ့မှအနောက်သို့ ၂၅မိုင်ခန့်ရှိသည့် သံတောင်မြို့နယ်၊ သံတောင်မြို့၏တောင်ဘက်တွင်ရှိသော ထိခိုက်မှုရှိသည့်ကျေးရွာအားလုံးနီးပါးကိုမှတ်တမ်းပြုခဲ့ပါသည်။ အရပ်သားများကိုတိုက်ခိုက်ခြင်းသည် တောင်ပိုင်းတွင် ဖါပွန်၊ ထန်းတပင်၊ ကျောက်ကြီးနှင့် ရွှေကျင်မြို့နယ်တို့တွင် ပြင်းထန်သလောက်နီးပါးဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းမှ နေရပ်စွန့်ခွာ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရသူများကို အကူအညီပေးနေသော လူသားချင်းစာနာမှုအဖွဲ့အစည်းက ထိုးစစ်ကြောင့် အရပ်သား ၄၂၀၀၀ခန့် နေရပ်စွန့်ခွာနေထိုင်ကြောင်းခန့်မှန်းပါသည်။^{၁၄၀}

ဒေသအတွင်း အရပ်သားများကိုနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်စေခြင်းသည် ထိုးစစ်ဆင်မှု၏နည်းဗျူဟာရည်မှန်းချက်ဖြစ်ခဲ့သည်။အတိုင်း အရပ်သားများကိုသတ်ဖြတ်ခြင်းသည် လက်သင့်ခံနိုင်သော နည်းဗျူဟာဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုးစစ်နှင့်ဆက်နွှယ်သော သေဆုံးသည်အရပ်သားကို ရေတွက်ရန်မှာခက်ခဲသော်လည်း၊ Clinic ကမှတ်တမ်းတင်ခဲ့သော သေဆုံးသူအရေအတွက် ၃၀ မှာ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။သေဆုံးမှု၏အစိတ်အပိုင်းအနည်းငယ်သာဖြစ်ကြောင်း the Clinic ကယုံကြည်ပါသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း အရပ်သားဦးရေ ၃၇၀ ကျော် သေဆုံးခဲ့ရကြောင်းအစီရင်ခံထားပါသည်။^{၁၄၁} ဤအရေအတွက်တွင် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း အသုံးပြုခဲ့သော အရေအတွက်အားဖြင့် ရာနှင့် ချီ၍ရှိသည့် အကျဉ်းသားပေါ်တာများ၏သေဆုံးမှုများ ပါရှိပုံမရပါ။^{၁၄၂}

အနက်ရောင်နယ်မြေများတွင်ရှိ အရပ်သားများကို ဦးတည်သည်။ ကြီးမားသော တိုက်ပွဲစဉ်များနှင့် နေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်စေခြင်းများကို အထောက်အကူပြုရန်၊ အညံ့ရောင်နယ်မြေတွင် နေထိုင်ကြသည်။ ရွာသူရွာသားများကို တပ်မတော်သည် အပြည့်အဝအသုံးပြုပြီး မတရားဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းခြင်း ပြုသည်။ ပုံမှန်စခန်းခြေခံအလုပ်သမားနှင့် တိုက်ပွဲရုံများတွင် အထမ်းသမားအဖြစ် အတင်းအကြပ်ခိုင်းစေရသူနှစ်မျိုးစလုံးအပါအဝင်ဖြစ်သော အတင်းအကြပ်အလုပ်ခိုင်းစေခြင်းကို ဒေသအတွင်းတိုးမြှင့်ထားသော တပ်များကို ကူညီထောက်ပံ့ရန် အသုံးပြုပါသည်။ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ ခိုးယူခြင်းနှင့် အခြားသောမတရားပြုကျင့်မှုပုံစံများသည် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း အညံ့ရောင်နယ်မြေများတွင် တိုးပွားလာပါသည်။

ဂ. ၂၀၁၆ခုနှစ်တွင် သံတောင်မြို့နယ်၌ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ် (၆၆) မြေပြန်တပ်မဌာနချုပ် တို့၏စစ်ဆင်ရေးများ

အထက်တွင်မှတ်စုပြုခဲ့သည့်အတိုင်း၊ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်သည် RMC ဖြစ်ပြီး ထို့အတွက် ၎င်းအား တာဝန်ချထားသောနယ်နိမိတ်အတွင်းတွင် အမြဲတမ်းရှိနေပါသည်။^{၁၄၃} ထိုးစစ်ဆင်မှုသို့ ဦးတည်သောနှစ် များအတွင်းတွင် သံတောင်မြို့နယ်၌ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်တပ်ရင်းများသည် တိုက်ပွဲများတွင်ပါဝင် ပြီး ထိုးစစ်ဆင်မှုတစ်လျှောက်လုံးတွင်လည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။ The Clinic ၏တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များက

^{၁၄၀} TBBC, "2007 Survey," p. 36.

^{၁၄၁} FBR, "Campaign of Brutality," p. 28.

^{၁၄၂} FBR, "Campaign of Brutality," p. 13, 32, 50 (၂၆၅ ယောက်သေဆုံးကြောင်းသတင်းရရှိသော်လည်း၊ မျက်မြင် သက်သေများက များစွာပိုမိုအသတ်ခံရကြောင်းပြောပါသည်)

^{၁၄၃} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 28; Aegis Trust, "Case File," p. 13.

page 37

ထိုနယ်မြေများတွင် တပ်ဖွဲ့များအကြား အလှည့်ကျတာဝန်ချ ထားခြင်းရှိနိုင်သော်လည်း တောင်ပိုင်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ်၏တပ်ရင်းများကို ထုံးစံအတိုင်း ပထဝီဆိုင်ရာနယ် မြေများတွင် တာဝန်ချထားကြောင်း ညွှန်ပြသည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတောအတွင်း၊ IBs 48 နှင့် 73 တို့သည် သံတောင်မြို့နယ် အနောက်တောင်ဘက် ("ရှားဆီဘို"တစ်ပိုက်နယ်မြေထဲတွင်) တွင်ရှိသည်^{၁၄၄} ဟု မကြာခဏအစီရင်ခံပြီး၊ IB124 သည်သံတောင်ကြီး၏နယ်ပယ်အတွင်းတွင်ရှိသည်ဟု အစီရင်ခံပါသည်။^{၁၄၅}

ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း၊ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်သည် မြေပြင်တပ်များနှင့် ထိန်းညှိဆောင်ရွက်ခဲ့ သည်ပြင် ထိုးစစ်စတင်သည့်အချိန်တွင် နယ်ပယ်အတွင်းသို့ရောက်ရှိလာသော LID 66 နှင့် အခြား တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မများအပါအဝင်၊ တိုက်ခိုက်မှုစစ်ဆင်ရေးတွင်ပါဝင်သောတပ်ဖွဲ့များအတွက် ထောက်ပံ့ ပို့ဆောင်ရေးကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။^{၁၄၆} တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၏ မြို့စောင့်တပ်ရင်းသည် ကျေးရွာ များနှင့် ရွာသားများကိုတိုက်ခိုက်ခြင်းအပါအဝင် ရှေ့တန်းတိုက်ခိုက်မှုစစ်ဆင်ရေးများတွင် ပါဝင်ပါသည်။^{၁၄၇}

The Clinic ကတွေ့ဆုံမေးမြန်ခဲ့သောလူတစ်ဦးချင်းစီတို့က ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလထဲတွင် သံတောင်မြို့နယ် အနောက်တောင်ဘက်သို့ LID 66 ရောက်ရှိလာခြင်းနှင့် နောက်ပိုင်းအပါတ်များတွင် ပိုမိုဝေးသောမြောက်ဘက် နှင့် အရှေ့ဘက်တွင် ရှိသောနေရာများသို့ ရောက်ရှိလာခြင်းများကို ရှင်းလင်းပြောပြပါသည်။^{၁၄၈} သံတောင်မြို့နယ်၌တစ်ကြိမ်တွင် သံတောင် ကြီး^{၁၄၉}၊ ကာဒါကား^{၁၅၀}၊ ဘောဂလီ^{၁၅၁}၊ လယ်ဂီးကိုး^{၁၅၂}၊ ကလောမီးဒါ^{၁၅၃}နှင့် ပလေးဆာလို^{၁၅၄} အပါအဝင်ဖြစ်သော နေရာများတွင်

စစ်မြေပြင်စခန်းများ သို့မဟုတ် ဌာနချုပ်များတည်ထောင်ခြင်းဖြင့် LID 66 တပ်ရင်းများအကြား တစ်ခုမှတစ်ခု ခွဲခဲ့သည်။ ထိုသို့ဖြန့်ကျက်ချထားစဉ်အတွင်း၊ LID 66 သည်အခြေခံအားဖြင့် အနက်ရောင်နယ်မြေများတွင်စစ်ဆင်ခဲ့ပြီး၊ ထိုးစစ်ဆင်ရေးနှင့် အရပ်သား များကိုရှင်းလင်းရေးတို့တွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။

ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း သံတောင်မြို့နယ်တွင် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ်(၆၆) ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်တို့၏လှုပ်ရှားမှုနှင့် စစ်ဆင်ရေးများကို အကြမ်းဖျဉ်းအားဖြင့် နယ်ပယ်(၃)ခုခွဲခြားနိုင်ပါ သည်။

ပထမနယ်ပယ်မှာ တပ်ဖွဲ့များသည် သံတောင်မြို့နယ်အနောက်တောင်ဘက်နှင့် ပဲခူးတိုင်း ထန်းတပင်မြို့ နယ်အရှေ့ဘက်တွင် စစ်ဆင်ရေး၌ပါဝင်ခဲ့သည်။ ဤနယ်မြေသည် ယောလိုမြစ်၏အနောက်ဘက်နှင့် တောင်ငူ-ဘောဂလီလမ်း၏ တောင်ဘက်တွင်ရှိသည်။ ယောလိုမြစ်ကိုရှေးရှုသောတောင်တန်းဒေသသည် အနက်ရောင်နယ်မြေဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ပြီး^{၁၅၅} ရှားဆီဘိုတစ်ပိုက်နယ်မြေအပါအဝင် အနောက်ဘက်တွင်ရှိ သောလွင်ပြင်များသည် အညိုရောင်နယ်မြေဖြစ်သည်။^{၁၅၆} စစ်ဆင်ရေးကာလအတွင်း၊ တောင်ပိုင်းတိုင်း

^{၁၅၅} Clinic Database, Interview Nos. 12, 18, 22, 26, 33, 41, 42, 46, 47, 52, 74, 76, 77, 79, 86, 97, 99, 100, 106, 109, 116, 132, 133, 134, 146, 147, 151, and 162.

^{၁၅၆} Clinic Database, Interview Nos. 51, 148, and 150.

^{၁၅၇} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 30–31.

^{၁၅၈} Clinic Database, Interview Nos. 28, 39, 89, 124, and 128.

^{၁၅၉} Clinic Database, Interview Nos. 38, 50 (does not explicitly name LID 66), 51, 77, 121, 142, and 143 (does not explicitly name LID 66).

^{၁၆၀} Clinic Database, Interview No. 51.

^{၁၆၁} Clinic Database, Interview Nos. 51, 120, and 151.

^{၁၆၂} Clinic Database, Interview Nos. 105, 121, and 137.

^{၁၆၃} Clinic Database, Interview Nos. 120 and 121.

^{၁၆၄} Clinic Database, Interview Nos. 38, 80, and 146.

^{၁၆၅} Clinic Database, Interview Nos. 38 and 102; Clinic Expert Declaration, Expert 2, para. 84.

^{၁၆၆} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 85–86; *see also* Clinic Expert Declaration, Expert 2, para. 94; Clinic Database, Interview Nos. 52, 100, 103, 106, 111, and 146.

^{၁၆၇} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 85–86; *see also* Clinic Expert Declaration, Expert 2, para. 94; Clinic Database, Interview Nos. 52, 103, and 146.

page 38

စစ်ဌာနချုပ်တပ်ရင်းများသည် ရှားဆီဘိုနှင့် လွင်ပြင်နယ်မြေများတွင် ထူထပ်စွာတပ်စွဲထားချိန်တွင် ကလေးမီးဒါနှင့် ပလေးဆာလိုတို့တွင် စခန်းများတည်ထောင်ပြီး တောင်တန်းများတွင်တိုက်ခိုက်မှုများကို ဦးဆောင်ခဲ့သည်ဟုယူဆရပါသည်။ ဤဒေသတွင်ပြုလုပ်သော စစ်ဆင်ရေးများ၏အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ ရှားဆီဘိုနှင့် ပလေးဆာလိုတို့ကဲ့သို့သော တပ်မတော်ထိန်းချုပ်သောဒေသများသို့ အရပ်သားများကိုရွှေ့ပြောင်းစေခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆရပါသည်။ ၎င်းကိုရွှေ့ပြောင်းစေသောအမိန့်များကိုထုတ်ပြန်ခြင်း^{၁၅၇} နှင့် ကျေးရွာများကိုဖျက်ဆီးခြင်း^{၁၅၈} တို့ကိုအခြေခံကာပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တပ်မတော်ကို ထူထပ်စွာရှိနေစေခြင်းနှင့် အစိုးရ၏ထိန်းချုပ်မှုကို မြင့်မားသောအတိုင်းအတာဖြင့်ထားရှိခြင်းတို့သည် ဤဒေသတွင် အတင်းအကြပ် အလုပ်စေခိုင်းခြင်း ဖြစ်ပွားမှုပမာဏကို ပိုမိုကြီးထွားစေပါသည်။^{၁၅၉}

တပ်မတော်စစ်ဆင်ရေး၏ ဒုတိယနယ်ပယ်မှာ မြောက်ဘက်ရှိ ဘောဂလိနှင့် ကော်သေဒါတို့မှ အရှေ့တောင်ဘက်ရှိ ဘာဆာကီးသို့ သွားသောလမ်းတစ်ခုကို တပ်မတော်၏ထိန်းချုပ်မှုခိုင်မာစေရန် ကြိုးပမ်းနေသည့်နေရာဖြစ်သော သံတောင်မြို့နယ်၏ အလယ်ပိုင်းနှင့် အရှေ့တောင်ဘက်တို့တွင် ဖြစ်ပါသည်။ အညှီရောင်နယ်မြေများဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ဤတည်နေရာသုံးခု၏အပြင်တွင် အနက်ရောင်နယ်မြေဟုယူဆရသောနယ်မြေကို ထိုလမ်းမကြီးကဖြတ်သွားသည်။^{၁၆၀} အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်သည် ၂၀၀၆ခုနှစ် မတ်လတွင် ဤလမ်းမကြီးစတင်ခြင်းကိုအတင်းအကြပ်ပြုလုပ်ရာတွင်ဦးဆောင်ခဲ့ပြီး၊ လမ်းမကြီးတစ်လျှောက်တွင် အခြေစိုက်စခန်းများတည်ထောင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြန်လည်တည်ထောင်ခြင်းများပြုလုပ်ခဲ့သည်။^{၁၆၁} တပ်မတော်ကဝင်ရောက်ချင်းနင်းခြင်းမပြုမီ ကြိုတင်ထွက်ပြေးလေ့ရှိကြသော အရပ်သားများအပေါ် တပ်မတော်သည် ဘောဂလိနှင့် ကော်သေဒါတို့၏အပြင်ဘက်တွင် ထိန်းချုပ်မှုအနည်းငယ်သာရှိသည် သို့မဟုတ် လုံးဝမရှိပါ။^{၁၆၂} ဤဒေသအတွင်းတွင် အိမ်များနှင့် စိုက်ပျိုးရေးကွင်းများကို ဖျက်ဆီးခြင်းသည် ပြုလုပ်နေကျဖြစ်ပြီး^{၁၆၃} တပ်မတော်သည် ၎င်း၏ တွေ့မြင်သည်နှင့်ပစ်မှတ်ဖျက်ခံရမှုကို တိကျစွာအကောင်အထည်ဖော်ပါသည်။^{၁၆၄} ဘောဂလိနှင့် ကော်သေဒါတို့မှ ကြီးမားသော အုပ်စုဖြစ်သည်။ အကျဉ်းသားများနှင့်အရပ်သားများကို လမ်းမကြီးတစ်လျှောက် ပစ္စည်းများကိုသယ်ယူရွှေ့ပြောင်းရန် ပေါ်တာများအဖြစ် အသုံးပြုပါသည်။^{၁၆၅}

International Human Rights Clinic at Harvard Law School
Legal Memorandum: War Crimes and Crimes against Humanity in Eastern Myanmar
UNOFFICIAL TRANSLATION

၁၅၇ Clinic Database, Interview Nos. 12, 38, 46, 67, 80, 86, 106, 133, 134, 138, 143, and 146; Ethnic Nationalities Council, "Life in Burma's Relocation Sites," Jan. 2010, p. 66, http://www.burmalibrary.org/docs09/Life_in_Burma%27s_Relocation_Sites.pdf.

၁၅၈ Clinic Database, Interview Nos. 12, 46, 106, 133, and 146; FBR, "Burma Army Begins New Attacks in Nyaunglebin and Toungoo Districts, Karen State," 30 June 2006, <http://www.freeburmarangers.org/2006/06/30/burma-army-begins-new-attacks-in-nyaunglebin-and-toungoo-districts-karen-state/>.

၁၅၉ Clinic Database, Interview Nos. 18, 22, 26, 31, 33, 42, 46, 52, 71, 73, 74, 82, 86, 91, 97, 100, 102, 109, 116, 123, 130, 134, 138, 146, 147, and 151.

၁၆၀ Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 86; *see also* Clinic Database, Interview Nos. 81, 112, 118, 128, 129, and 139.

၁၆၁ Clinic Database, Interview Nos. 14, 77, 92, 103, 105, and 141; Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 75; Clinic Expert Declaration, Expert 2, para. 58.

၁၆၂ *See, e.g.,* Clinic Database, Interview Nos. 1, 13, 30, 58, and 92.

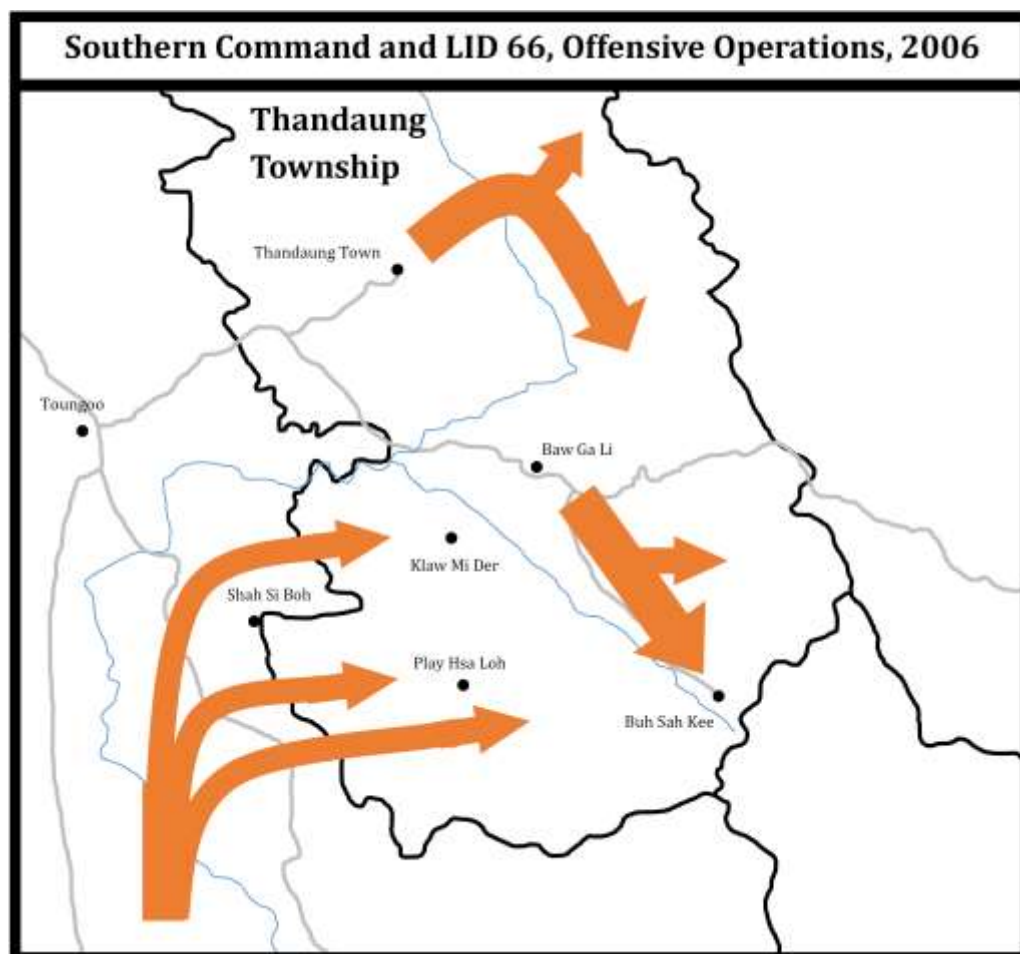
၁၆၃ Clinic Database, Interviews Nos. 2, 5, 11, 13, 30, 49, 92, and 141.

၁၆၄ Clinic Database, Interviews Nos. 58 and 118. အခြားတွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများတွင် စစ်တပ်မှရှာသားများကိုပစ်ခတ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့ကထိုကဲ့သို့ပြုလုပ်မည်ကိုစိုးရိမ်ရကြောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာအချိန်ကာလအတွင်း ဖြစ်ပွားသည်ဖြစ်စဉ်အတိအကျမဖော်ပြဘဲ ယေဘုယျဖော်ပြချက်ကို ပေးပါသည်။

၁၆၅ Clinic Database, Interview Nos. 103 and 105; Clinic Expert Declaration, Expert 2, paras. 122–123; *see also* Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 123. KHRG နှင့် FBR တို့၏အစီရင်ခံစာအချို့တွင် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် အရပ်သားပေါ်တာများကိုအသုံးပြုထားကြောင်း မှတ်တမ်းပြုထားရာ လမ်းပေါ်တွင်စစ်သားများသည် ပေါ်တာများနှင့်အတူ လမ်းလျှောက်နေသောပုံများလည်းပါရှိပါသည်။ KHRG နှင့် FBR တို့သည်သီးခြား ဖြစ်စဉ်များကိုခွဲခြားမှတ်တမ်းတင်ထားရာ ၎င်းတို့အထဲ တွင် အရပ်သားများ ၈၅၀ ယောက် နှင့် ၂၀၀၀ယောက်ကိုအသုံးပြုထားခြင်းလည်းပါဝင်သည်။ FBR, "Campaign of Brutality," p. 49; HRW and KHRG, "Dead Men Walking: Convict Porters on the Front Lines in Eastern Burma," July 2011, http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/burma0711_OnlineVersion.pdf; KHRG, "From Prison to Front Line: Analysis of Convict Porter Testimony 2009-2011," 13 July 2011, <http://www.khrg.org/2011/07/khrg-1102/prison-front-line-analysis-convict-porter-testimony-2009-%E2%80%93-2011>; KHRG, "Less than Human: Convict Porters in the 2005 – 2006 Northern Karen State Offensive," 22 Aug. 2006, <http://www.burmalink.org/wpcontent/uploads/2013/12/KHRG-2006.-Less-than-Human-Convict-Porters-in-the-2005-%E2%80%93-2006-Northern-Karen-State-Offensive.pdf>.

page 39

တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်၊ ထိုးစစ် စစ်ဆင်ရေး ၂၀၀၆

ထိုးစစ်ဆင်မှုအတောအတွင်း စစ်ဆင်ရေးများ၏နောက်ဆုံးနယ်ပယ်မှာ သံတောင်မြို့ဝန်းကျင် မြောက်ဘက် နယ်မြေနှင့် ဒေးလိုမြစ်ကိုဖြတ်ပြီးအရှေ့ဘက်သို့ဖြစ်ပါသည်။ ဤနယ်မြေမှ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများ က တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်တပ်ရင်းများရောက်ရှိလာခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ကျေးရွာများအနီး ဆယ်စုနှစ် များစွာရှိနေခဲ့ကြသော်လည်း ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် အမှတ် (၆၆) ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်ရှိနေခဲ့ခြင်းကိုမှတ်မိ နေကြပါသည်။^{၁၆၆} ရွာသားများ တပ်မတော်၏တပ်ဖွဲ့များနှင့် မကြာခဏဆိုသလိုတွေ့ဆုံ၍ မကြာခဏ အတင်းအကြပ်အလုပ်စေခိုင်းခြင်းခံရသောနေရာဖြစ်သည့် ဒေးလိုမြစ်၏အနောက်ဘက်တွင်ရှိသောနယ်မြေ သည် အညှိုးရောင်နယ်မြေဖြစ်သည်။^{၁၆၇} The Clinic သည် ဤနယ်မြေတွင် တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များ၏ မီးရှို့ ခြင်းခံရသောစိုက်ပျိုးရေးလယ်မြေများ၏ သတင်းအချက်အလက်ကိုစုဆောင်းနိုင်ခဲ့သော်လည်း ဖျက်ဆီး

^{၁၆၆} Clinic Database, Interview Nos. 51, 57, 61, 62, 115, 120, 121, and 142.

^{၁၆၇} Clinic Database, Interview Nos. 51, 61, 69, 115, 120, and 121 ("အနက်" သို့မဟုတ် "အညှိုးရောင်"ကိုအသုံးပြုသော်လည်း၊ ခွဲခြားသောမူဝါဒများကို ဖော်ပြပါသည်)

page 40

ခြင်းခံရသောကျေးရွာများကိုမသိရှိနိုင်ခဲ့ပါ။ ဒေးလိုမြစ်၏အရှေ့ဘက်တွင်ရှိသောနယ်မြေသည် အနက်ရောင် နယ်မြေဖြစ်ပါသည်။^{၁၆၈} ဤနေရာတွင် တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များသည်ကျေးရွာများကိုဖျက်ဆီးခြင်း^{၁၆၉} အရပ် သားများဆိုင်ရာနေရာများတွင် မြေမျှပ်မိုင်းအများအပြားကိုအသုံးပြုထောင်ခြင်းများ^{၁၇၀} ရှိကြောင်း လူအများ ကပြောပြပါသည်။ သံတောင်ကြီးတွင်ပြုလုပ်သောအစည်းအဝေးတစ်ခုတွင် ဒေးလိုမြစ်၏အရှေ့ဘက်တွင်ရှိ သောနယ်မြေကို အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်က"မြေလှန်ပစ်မည်"ဟုတပ်မတော်ကကြေညာကြောင်း တဆင့်ပြောစကားသတင်းကို the Clinic ကရရှိပါသည်။^{၁၇၁} ဤသတင်းအချက်အလက်သည် the Clinic ၊ FBR နှင့် KHRG တို့ကမှတ်တမ်းတင်ထားသော တိုက်ခိုက်မှုအစဉ်များနှင့် ကိုက်ညီလျက်ရှိပါသည်။^{၁၇၂}

ဃ. ထိုးစစ်ဆင်မှုအပေါ်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကပြစ်တင်ရှုတ်ချခြင်း

ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း မြန်မာ့တပ်မတော်က ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်နှင့် စနစ်တကျကျူးလွန်ခဲ့သော မတော်မတရားပြုလုပ်မှုများကို ပြည်တွင်းနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းများက အစီ ရင်ခံခဲ့ကြပါသည်။^{၁၇၃} ဤအစီရင်ခံစာများသည် တစ်ပြိုင်တည်းပေါ်ထွက်လာသလို အလွန်အလွန်ပင် အသေးစိတ်ကျပြီး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အသိုက်အဝန်း၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုကိုဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ အစိုးရ

ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း၊ ကုလသမဂ္ဂအရာရှိများ၊ နိုင်ငံခြားအစိုးရများနှင့် အခြားတို့က ထိုစိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် အများပြည်သူဆိုင်ရာထုတ်ပြန်ကြေညာချက်များနှင့် အစိုးရထံဆက်သွယ်ပေးပို့သောအကြောင်းကြားမှုများတွင် ထင်ရှားစေခဲ့ကြသည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ အစောပိုင်း နှင့် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင်၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာအခြေအနေဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂအထူးအစီရင်ခံသူသည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ ညီလာခံ နှင့် လူ့အခွင့်အရေးများကောင်စီသို့တင်ပြသောအစီရင်ခံစာများတွင် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း မြန်မာ့တပ်မတော်၏ လုပ်ရပ်အပေါ် ပုံမှန်ရှုတ်ချတင်ပြခဲ့ရာတွင်^{၁၇၄} အရပ်သားများကိုတိုက်ခိုက်ခြင်းများ၊ တရားမဝင်သတ်ဖြတ်မှုများ၊ အတင်းအကြပ်အလုပ်စေခြင်းမှုများ၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုများနှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများ ကိုကိုးကားအစီရင်ခံခဲ့ပါသည်။^{၁၇၅} ဥပမာအားဖြင့်၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ထိုးစစ်ဆင်မှု နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အထူးအစီရင်ခံသူသည် အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

^{၁၆၈} Clinic Database, Interview Nos. 51, 61, 62, 69, 115, 119, 120 (နယ်မြေများကို "KNUထိန်းချုပ်" ဟု၍ဖော်ပြထားပြီး၊ ရွာသားများကိုထိုနေရာများတွင်နေထိုင်ခွင့်မပြုဟုဆိုပါသည်)، 121 ("အနက်" သို့မဟုတ် "အညိုရောင်"ကိုမသုံးသော်လည်း၊ ခွဲခြားသောမူဝါဒများကို ဖော်ပြပါသည်)，and 145.

^{၁၆၉} Clinic Database, Interview Nos. 27, 39, 51, and 115. Reports by KHRG and FBR document the burning of Maw Mee Ko and Thay Yah Yuh. *See, e.g.*, KHRG, "One Year On," p. 15, 19; FBR, "News Flash: 11,000 People Displaced as Attacks Continue," 24 Apr. 2006.

^{၁၇၀} Clinic Database, Interview No. 27 and 119; KHRG, "KHRG Photo Gallery 2006: The Northern Offensive (part 1)," 31 Mar. 2007, pictures 1:19-22; FBR, "Update on Situation in Karen State," 8 Apr. 2006, <http://www.freeburmarangers.org/2006/04/08/toungoo-district-northern-karen-state/>; KHRG, "Without Respite" 12 June 2006, p. 13.

^{၁၇၁} Clinic Database, Interview Nos. 51 and 119.

^{၁၇၂} Clinic Database, Interview Nos. 27, 39, 51, and 115. Numerous reports by KHRG and FBR document the burning of Maw Mee Ko and Thay Yah Yuh. *See, e.g.*, KHRG, "One Year On," p. 15, 19; FBR, "News Flash: 11,000 People Displaced as Attacks Continue," 24 Apr. 2006.

^{၁၇၃} *See, e.g.*, KHRG, "Without Respite;" KHRG, "One Year On;" FBR, "Campaign of Brutality;" Amnesty International, "Crimes against humanity in eastern Myanmar."

^{၁၇၄} အဆိုပါပထမဦးဆုံးအစီရင်ခံစာကိုလူ့အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာကော်မရှင်ကပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် လူ့အခွင့်အရေး များကောင်စီကင်းကိုအစားထိုးခဲ့ပါသည်။

^{၁၇၅} UN Commission on Human Rights, "Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Myanmar," Paulo Sérgio Pinheiro, U.N. Doc. E/CN.4/2006/34, 7 Feb. 2006, para. 104, <http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/Myan%20E%20CN4%202006%2034.pdf>.

page 41

အထက်ဖော်ပြပါပြင်းထန်သောလူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများသည်ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်နှင့် စံနစ်တကျဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းတို့သည် အလယ်အလတ် သို့မဟုတ် ရာထူးနိမ့်သောအရာရှိများ၏ တစ်ဦးချင်းလွဲမှားစွာပြုမူဖြစ်သည်။ သာမန်သီးခြားပြုလုပ်မှုမဟုတ်ဘဲ၊ တကယ်တမ်းတွင် တာဝန်ယူစေမှုမရှိဘဲ လူတစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ် လူအုပ်စုများက ဥပဒေကိုချိုးဖောက်ရန် ခွင့်ပြုသော စနစ်တစ်ခု၏ရလဒ်ဖြစ်ပါသည်။^{၁၇၆}

၂၀၀၆ ခုနှစ် မေလတွင်၊ ကုလသမဂ္ဂအထူးအစီရင်ခံသူများနှင့် လူနည်းစုများဆိုင်ရာကိစ္စတွင် ကျွမ်းကျင်သူတို့က အစိုးရအား "ကရင်မြောက်ပိုင်းနှင့် ပဲခူးအရှေ့ပိုင်းနယ်မြေများတွင် အရပ်သားများကို ပစ်မှတ်ထားသည်။ သောင်းကျန်းသူတိုက်ဖျက်ချေမှုန်းခြင်းစစ်ဆင်ရေးများကို အဆုံးသတ်စေရန် အဆောတလျင်ဆောင်ရွက်မှုများကို ပြုလုပ်ပေးရန်" တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။^{၁၇၇}

၂၀၀၆ ခုနှစ် ဧပြီလတွင်၊ အမေရိကန်ဥပဒေပြုသူများသည် ကရင်အရပ်သားများကို မြန်မာ့တပ်မတော်က ပစ်မှတ်ထားခြင်းအပေါ် ရှုတ်ချခဲ့ပြီး ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီအားလည်း အစိုးရကိုအရေးယူပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။^{၁၇၈}

၂၀၀၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်၊ ICRC သည် ၎င်း၏ပုံမှန်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများမှ ဖယ်ခွာ၍ မြန်မာအစိုးရ နှင့် တပ်မတော်ကို ထိုးစစ်ဆင်မှုနှင့်ဆက်စပ်လျက်ရှိသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု ဥပဒေချိုးဖောက်ခြင်းကို လူသိရှင်ကြားရှုတ်ချပါသည်။^{၁၇၉} ICRC သည် သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ အတင်းအကြပ်အလုပ်ခိုင်းစေခြင်း၊ ဥပဒေမဲ့ဖမ်းဆီးခြင်း၊ အတင်းအကြပ်ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်စေခြင်းနှင့် စားနပ်ရိက္ခာများကိုဖျက်ဆီးခြင်းတို့အပါအဝင် တပ်မတော်၏မတရားပြုလုပ်မှုများနှင့်ပတ်သက်ပြီး အစိုးရနှင့်အကြိမ်ကြိမ်ဆက်သွယ်ခဲ့ကြောင်းနှင့် "ICRC ကအကြိမ်ကြိမ်အလေးထားတောင်းဆိုသော်ငြားလည်း၊ အာဏာပိုင်များသည် ၎င်းတို့ကိုရပ်တန့်သွားနိုင်စေရန်အတွက် အလေးထားဆွေးနွေးခြင်းကိုပြုလုပ်ရန် တစိုက်မတ်မတ်ငြင်းပယ်ခဲ့ပါသည်။"^{၁၈၀} မြန်မာအစိုးရသည် ICRC ၏စွပ်စွဲချက်များကိုငြင်းပယ်ခဲ့ပြီး၊ ၎င်းတို့သည် "အဖြစ်မှန်အခြေခံတစ်စုံတစ်ရာမရှိကြောင်း" ပြောကြားခဲ့ပါသည်။^{၁၈၁}

^{၁၇၆} UN General Assembly, "Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Myanmar," Paulo Sérgio Pinheiro, U.N. Doc. A/61/369, 21 Sep. 2006, para. 32, <http://www.altsean.org/Docs/Envoys%20Reports/Pinheiro%20UNGA%20September%202006.pdf>.

International Human Rights Clinic at Harvard Law School
Legal Memorandum: War Crimes and Crimes against Humanity in Eastern Myanmar
UNOFFICIAL TRANSLATION

၁၇၇ UN Human Rights Experts Call on Myanmar to End Counter-Insurgency Operations Targeting Civilians in Northern Kayin State and Eastern Pegu Division," Office of the High Commissioner for Human Rights, press release, 16 May 2006,

<http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=4095&LangID=E>.

၁၇၈ Denis Gray, "Myanmar Offensive Uproots 11,000 Civilians," *Associated Press*, 27 Apr. 2006.

၁၇၉ "Myanmar: ICRC denounces major and repeated violations of international humanitarian law," International Committee of the Red Cross (ICRC), news release, 2 July 2007,

<http://www.icrc.org/eng/resources/documents/news-release/2009-and-earlier/myanmar-news-290607.htm>.

၁၈၀ Id.

၁၈၁ Permanent Mission of the Union of Myanmar to the United Nations Office and other International Organisations, Press Release No. 3/2007, Geneva, 29 June 2007,

http://myanmargeneva.org/pressrelease_PMGEV/ICRC_Mission%20Press%20Release%2029%20Jun%2007.htm.

(“အကျဉ်းသားများကို ပေါ်တာများအဖြစ်အသုံးပြုသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ၎င်းတို့သည် လက်လွှတ်စပယ်အသတ်ခံရသည် ဟူသောစွပ်စွဲချက်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး၊ တကယ့်အဖြစ်မှန်၊ သက်သေအထောက် အထားနှင့် မှန်ကန်ခြင်းမပါရှိသော တစ်ဘက်သတ် စွပ်စွဲချက်ထက်ပိုမိုခြင်းမရှိပါ။ အစိုးရသည် အရပ်သားများကိုပစ်မှတ် ထားသည်ဆိုသောစွပ်စွဲချက်ကို မြန်မာကရှင်လင်းပြတ် သားစွာ အခြေအမြစ်မရှိသောစွပ်စွဲချက်အဖြစ်ပယ်ချခဲ့ပါသည်။ သောင်းကျန်းသူများကိုပင်လျှင်၊ သောင်းကျန်းသူချေမှုန်းသည်။ စစ်ဆင်ရေးကို အရပ်သားများအပေါ် အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်သောလှုပ်ရှားမှုတွင်ပါဝင်သော KNU အုပ်စုအပေါ်တွင်သာ လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်”)

Page 42

၅. ပြစ်မှုများ

ဤအပိုင်းသည် စုဆောင်းရရှိသောသက်သေခံချက်များကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပြစ်မှုတရားရုံးဆိုင်ရာ ရောမပြဋ္ဌာန်းဥပဒေ ၏ မူဘောင်အရ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာထားသည်။ ၎င်းသည် စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများ၏ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များ (contextual elements) ပြည့်စုံမှုရှိ မရှိကို ပထမဦးစွာ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပါသည်။ ထို့နောက် သီးခြားစစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများနှင့် ဆက်စပ်နေသော သက်သေခံချက်များကို အကျဉ်းချုပ်သည်။ The Clinic က မြန်မာ့တပ်မတော်အမှုထမ်းများသည် အရပ်သားများအားတိုက်ခိုက်ခြင်း၊ အရပ်သားများအားနေရပ်စွန့်ခွါရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်စေခြင်း၊ ရန်သူများ၏ ပစ္စည်းများကိုသိမ်းယူခြင်းနှင့် ဖျက်ဆီးခြင်း၊ လုယက်ဖျက်ဆီးခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ နည်းလမ်းတကျ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းမပြုဘဲ ကွပ်မျက်ခြင်း၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာဂုဏ်သိက္ခာအပေါ် ရက်စက်ရမ်းကားမှု စသည့် စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် ပြည်သူလူထုအား အတင်းအကြပ်ပြောင်းရွှေ့ခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ ကျွန်ပြုခြင်း၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်းနှင့် အခြားလူမဆန်သောပြုလုပ်မှုများစသည့်

လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင် ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများကို ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း အနည်းဆုံးအားဖြင့် ကျူးလွန်ခဲ့ကြကြောင်း The Clinic မှ ကောက်ချက်ချသည်။

က. စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများ၏ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ

အချို့သောအခြေအနေများတွင်ကျူးလွန်သည့်အခါ စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင် ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများမြောက်စေသည့် တားမြစ်ထားသောပြုလုပ်မှုအချို့ကို (အောက်တွင်ပါရှိသော အပိုင်း ၅ - က တွင် ဆွေးနွေးထားသည်) ရောမပြဋ္ဌာန်းဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထိုသို့သောအခြေ အနေများဖြစ်ကြောင်း အခိုင်အမာသက်သေထူရန် စံများကို ပြစ်မှု၏ အခြေအနေဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များ (သို့မဟုတ် chapeau elements) ဟုရည်ညွှန်းသည်။ စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင် ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများ မြောက်စေသည့် အခြေအနေဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်း ထိုးစစ်ဆင်မှုနှင့် ဆက်စပ်နေသောအချက်အလက်များအရ ပြည့်စုံနေသည်။

၁. စစ်ရာဇဝတ်မှုများ

“လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသောအခြေအနေတွင် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခနှင့်ဆက်စပ်တွဲဖက်ပြုလုပ် ခြင်းဖြစ်၍၊ ကျူးလွန်သူသည် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတည်ရှိမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အကြောင်းခြင်းရာဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေများကို သိရှိလျက်” တားမြစ်ထားသော ပြုလုပ်မှုတစ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်လျှင် စစ်ရာဇဝတ်မှုမြောက်သည်။^{၁၈၂} လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်မှုတစ်ရပ်သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလက္ခဏာ သို့မဟုတ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမဟုတ်သောလက္ခဏာ ဖြစ်နိုင်သည်။^{၁၈၃} နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအတွင်း အစိုးရဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များနှင့် စနစ်တကျဖွဲ့စည်းထားသောလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများအကြား သို့မဟုတ် ထိုသို့သောအုပ်စုများအချင်းချင်းအကြား ကာလရှည်ကြာသော လက်နက်ကိုင်အကြမ်းဖက်မှုများ တည်ရှိ နေသောအခါ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမဟုတ်သောလက္ခဏာဖြစ်သည့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်မှုတစ်ရပ် တည်ရှိသည်။^{၁၈၄} ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုများနှင့် သီးသန့်ဖြစ်၍ ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်းဖြစ်သော အကြမ်း ဖက်မှုများကဲ့သို့သော ပြည်တွင်းဆူပူလှုပ်ရှားမှုများသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမဟုတ်သောလက္ခဏာ ဖြစ်သည့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်မှုအဆင့်မဟုတ်ပါ။^{၁၈၅}

^{၁၈၂} International Criminal Court, *Elements of Crimes (Elements)*, U.N. Doc ICC-ASP/1/3, adopted 9 Sept. 2002, art. 8.

^{၁၈၇} Rome Statute of the International Criminal Court (Rome Statute), U.N. Doc. A/Conf.183/9, 17 July 1998, entered into force 1 July 2002, art. 8(2).

^{၁၈၈} *Prosecutor v. Tadic*, International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY), Case No. IT-94-1, Decision on The Defence Motion For Interlocutory Appeal on Jurisdiction (Appeals Chamber), 2 Oct. 1995, para. 70. *Tadic* ကို ခက်ရင်းခွချွန်(၂)ခုစမ်းသပ်ခြင်းကိုတည်ထောင်ခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုကြပြီး၊ အကြမ်းဖက်မှုသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမဟုတ်သော လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခအဆင့်သို့ရောက်သောအခါစဉ်းစားဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် ၎င်းသည်အကြမ်းဖက်ခြင်း၏ ပြင်းထန်မှုနှင့် ပါဝင်သူများ၏အဖွဲ့အစည်းကိုအကဲဖြတ်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ *Tadic* သည်မွေမိဌာန်ကျပြီး၊ ပါဝင်သူများက အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမဟုတ်သော လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဟုအသိအမှတ်ပြုရန်ငြင်းဆန်သည်။တိုင် ၎င်းသည် ရှိနိုင်ပါသည်။

^{၁၈၉} Rome Statute, art. 8(2)(d).

Page 43

ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သော တိုက်ခိုက်မှုများအပါအဝင် မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် KNLA တို့အကြား ဖြစ်ပွားသော စစ်သည် ရောမပြဋ္ဌာန်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ “လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ” မြောက်ကြောင်းကို အောက်ဖော်ပြပါ အကြောင်း ရင်းများက ထင်ရှားစေသည်။^{၁၈၆}

- တိုက်ခိုက်ရေးလက်နက်များ၊ ဆက်သွယ်ရေးစနစ်များ၊ အထက်အောက်အဆင့်ဆင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းပုံစံများ၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရဖွဲ့စည်းထားသောအစိုးရများနှင့် ဆက်ဆံရေး၊ လူသစ် စုဆောင်းခြင်း၊ လေ့ကျင့်ရေး နှင့် ရာထူးတိုးမြှင့်ရေးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းတို့ဖြင့် မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် KNLA နှစ်ဖက်စလုံးသည် အလွန်စနစ်ကျစွာဖွဲ့စည်းထားသော စစ်တပ်များ ဖြစ်ကြသည်။^{၁၈၇}
- မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းရှိ ပဋိပက္ခသမိုင်းကြောင်းတစ်လျှောက်လုံးတွင်၊ အထူးသဖြင့် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်းတွင်၊ ထိုဒေသ၌ စစ်တပ်များထူထပ်စွာချထားခြင်းနှင့် ပြင်းထန်စွာတိုက်ခိုက်ခြင်းများရှိနေခဲ့ပါသည်။^{၁၈၈}
- KNLA သည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းရှိ နယ်မြေအတော်များများကို၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအပါအဝင်၊ ကာလအတော်ကြာကြာ ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ခဲ့သည်။^{၁၈၉}
- ပဋိပက္ခသည် ကာလရှည်ကြာဖြစ်ပွားနေခြင်းဖြစ်၍ ၊ နယ်စပ်စစ်ပွဲသည် ရာစုနှစ်ဝက်ကျော်မျှ ကြာရှည်ကာ ထိုးစစ်ဆင်မှုသည် ၂ နှစ်ကျော်ခန့်ကြာမြင့်ခဲ့ပြီး ထိုပိုမိုရှည်လျားသောကာလ နှင့် ပို၍တိုတောင်းသောကာလများတစ်လျှောက် ပုံမှန် လက်နက်ကိုင်တိုက်ခိုက်မှုများရှိခဲ့သည်။^{၁၉၀}

^{၁၈၆} See *Prosecutor v. Limaj et al*, ICTY, Judgement (Trial Chamber), Case No. IT-03-66, 30 Nov. 2005, para. 90 (အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအညွှန်းများတွင် "ဌာနချုပ်များ၊ သတ်မှတ်ထားသောစစ်ဆင်ရေးနယ်မြေများ၊ ထောက်ပံ့သယ်ယူမှုကို

လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းနှင့် လက်နက်များကိုဖြန့်ဖြူးခြင်း" တို့ပါရှိနိုင်သည်ကိုမှတ်သားထားပါသည်။); *Prosecutor v. Haradinaj, Balaj, Brahimaj*, ICTY, Judgement (Trial Chamber), Case IT-04-84 3 Apr. 2008, para. 49 (ပြင်းထန်မှုဆိုင်ရာ အညွှန်းတွင် "တစ်ဦးချင်းရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခြင်းအရေအတွက်နှင့် ကြာရှည်သောကာလ၊ သုံးစွဲသော လက်နက်အမျိုးအစားနှင့် အခြားစစ်ဘက်ဆိုင်ရာကိရိယာများ၊ ပစ်ခတ်သောခဲယမ်းမီးကျောက်အရေအတွက် နှင့် အရွယ်အစား၊ တိုက်ပွဲတွင်ပါဝင်ကြသော တပ်ဖွဲ့ပင်အရေအတွက်နှင့်အမျိုးအစားများ၊ သေကျေဒဏ်ရာရသူအရေအတွက်၊ ဖျက်ဆီးခြင်းခံရသောပစ္စည်း၏အတိုင်းအတာ၊ တိုက်ပွဲဖြစ်သောနယ်မြေမားမှထွက်ပြေးကြရသောအရပ်သားများအရေအတွက်.....(t) ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ၏ပါဝင်မှု သည်လည်း ပဋိပက္ခ၏ပြင်းထန်မှုကိုရောင်ပြန်ဟပ်စေပါသည်ကို မှတ်သားထားပါသည်။)

^{၁၈၇} Maung Aung Myoe, *Building the Tatmadaw*, Ashley South, "Governance and Legitimacy in Karen State," *Ruling Myanmar: From Cyclone Nargis to National Elections* (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2010), p. 66; Aegis Trust, "Case File," p. 36–37; *see also* Clinic Expert Declaration, Expert 1; Clinic Expert Declaration, Expert 2.

^{၁၈၈} Aegis Trust, "Case File," p. 35; Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 5; *see generally* Amnesty International, "Myanmar: The Kayin (Karen) State: Militarization and Human Rights," AI Index: ASA 16/012/1999, 30 May 1999, <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA16/012/1999/en>; Clinic Expert Declaration, Expert 2 (ပဋိပက္ခပြင်းထန်ခြင်း၏သက်သေခံအထောက်အထားအဖြစ် ထိုးစစ်ကာလအတွင်း ထိခိုက်သေကျေ ဒဏ်ရာရသူအရေအတွက်၊ သုံးစွဲသောတိုက်ခိုက်ရေးလက်နက်များ၊ စစ်စခန်း ၁၀၀ ထက်မနည်းဆောက်လုပ်ခဲ့ခြင်းကို ရည်ညွှန်း ပါသည်။)။

^{၁၈၉} Ashley South, "Governance and Legitimacy in Karen State," p. 63; Clinic Expert Declaration, [EXPERT 1 – NAME REDACTED]; Clinic Expert Declaration, [EXPERT 3 – NAME REDACTED].

^{၁၉၀} Referring to the "protracted" requirement of Rome Statute, Article 8(2)(f) for "other serious violations" not specified in Common Article 3 of the Geneva Conventions.

Page 44

- ပဋိပက္ခသမိုင်းကြောင်းတစ်လျှောက်တွင် မြန်မာအစိုးရနှင့် KNU တို့သည် ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲ များတွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ကြ၍ တစ်ခါတစ်ရံ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ယာယီသဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။^{၁၉၁}

ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းတွင် ပြည်တွင်းလက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခအခြေအနေတစ်ရပ် ရှိခဲ့သည်ဟု သောသုံးသပ်ချက်ကို the Clinic မှ စုဆောင်းရရှိခဲ့သော သက်သေခံချက်များက ထောက်ခံနေသည်။ လူတွေ မေးမြန်းမှုတွင်ဖြေကြားသူများက ၂၀၀၆ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မများ စုပြုံရောက်ရှိလာခြင်း^{၁၉၂} နှင့် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း ဒေသတွင်းတွင် စစ်တပ်များပိုမိုများပြားစွာရှိနေမှုတို့ကို သတိပြုမိကြသည်။^{၁၉၃} ၎င်းတို့သည်

တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များ၏လှုပ်ရှားမှုများကို မကြာခဏတွေ့မြင်ကြရ၍ မြန်မာတပ်မတော်နှင့် KNLA တို့အကြား တိုက်ခိုက်နေမှုများကိုလည်း လူတိုင်းလူတိုင်းကသိရှိနေကြသည်။ ထို့ပြင် “ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှု”၊ “အကြမ်းဖက်မှု၏ သီးခြားနှင့်ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်းဖြစ်သောပြုလုပ်မှုများ”၊ “ခါးပြတိုက်ခြင်း” နှင့် “တိုတောင်းသောဆူပူ အုံကြွမှု”^{၁၉၄} တို့အပါအဝင်ဖြစ်သော လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်မှုအဆင့်မဟုတ်သည့် အခြေအနေများကို ဖော်ပြသည့် စကားရပ်များသည် မြန်မာတပ်မတော်နှင့် KNLA တို့အကြားဖြစ်ပွားသော ပဋိပက္ခနှင့် သက်ဆိုင်မှုမရှိပါ။

The Clinic ကမှတ်တမ်းပြုစုထား၍ ရှေ့လာမည့်အပိုင်းများတွင်ဖော်ပြထားသည့် ပြုလုပ်မှုအားလုံးသည် “လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသောအခြေအနေတွင်ဖြစ်ပွားခြင်းဖြစ်၍” “လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခနှင့် ဆက်စပ်တွဲဖက်ပြုလုပ်ခြင်း” ဖြစ်သည်။ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ထိုးစစ်ဆင်မှု၏ အဓိကနည်းဗျူဟာ ဆိုင်ရာရည်မှန်းချက်မှာ KNLA တို့အားအဓိကကူညီထောက်ပံ့မှုများပြုလုပ်နိုင်သည့် နေရာဒေသများမှ အရပ်သားများကိုဖယ်ရှားပစ်ရန်ဖြစ်သည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း ကျင့်သုံးအကောင်အထည်ဖော်သော သောင်းကျန်းသူချေမှုန်းရေးမူဝါဒများနှင့် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုများသည် နိုင်ငံ၏လက်နက်ကိုင်အုပ်စုမဟုတ်သောအဖွဲ့များကိုတိုက်ခိုက်ချေမှုန်းရေး နည်းလမ်းတစ်ရပ်အဖြစ် အရပ်သားများအားပစ်မှတ်ထားခြင်းကို ခွင့်ပြုသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် the Clinic က မှတ်တမ်းပြုစုထားသောပြုလုပ်မှုများသည် တပ်မတော်၏ KNLA ကိုတိုက်ခိုက်ရေး မဟာဗျူဟာမှ ခွဲခြား၍မရနိုင်အောင် ဆက်နွှယ်နေသည်။

The Clinic က မှတ်တမ်းပြုစုထားသောပြုလုပ်မှုများကို ကျူးလွန်သောသူများအားလုံးသည် မြန်မာတပ်မတော်တွင် တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းနေသူများဖြစ်သည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့၏ သီးခြားအသိနှင့် ၎င်းတို့ကျူးလွန်သည်ဟုအဆိုရှိသည့် ပြုလုပ်မှုများကို အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော အပိုင်း ၆ တွင်ဖော်ပြထားသည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့အားလုံးသည် “လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်မှုတစ်ရပ် တည်ရှိမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့်အဖြစ်မှန်ဝန်းကျင်အခြေအနေများကိုသိရှိကြောင်း”မှာ ထင်ရှားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းတွင်အမှုထမ်းခဲ့ဘူးသော စစ်သားဟောင်းများသည် KNLA ကိုတိုက်ခိုက်နေသောစစ်တွင် ၎င်းတို့၏အခန်းကဏ္ဍကို သိရှိကြသည်။^{၁၉၅} ၎င်းတို့သည် စစ်ယူနီဖောင်းများဝတ်ဆင်ခဲ့ကြရပြီး ရာထူးအဆင့်များ သတ်မှတ်ပေးခြင်းခံရကာ၊ တိုက်ခိုက်ရေးသင်တန်းများတက်ရောက်ခဲ့ကြရ၍ အထက်အရာရှိများ၏ အမိန့်များအတိုင်း လုပ်ဆောင်ကြရသည်။

^{၁၉၄} Ashley South, “Governance and Legitimacy,” p. 63–65.

^{၁၉၅} Clinic Database, Interview Nos. 38, 50, 51, 77, 121, 142, and 143.

^{၁၉၆} See, e.g., Clinic Database, Interview Nos. 14, 21, 34, 36, 45, 51, 59, 70, 71, 74, 83, 88, 92, 96, 100, 101, 107, 118, 129, 136, 140, 146, 153, and 159.

၁၉၄ Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and Relating to the Protection of Victims of Non-International Armed Conflicts (AP II), adopted 8 June 1977, 1125 U.N.T.S. 3, entered into force 7 Dec. 1978, art. 13.

၁၉၅ Clinic Database, Interview Nos. 68, 90, 98, 125, 156, 157, and 160.

Page 45

၂. လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုများ

ရောမပြဋ္ဌာန်းဥပဒေ၏ အပိုဒ် ၇(၁) တွင် “မည်သည့်အရပ်သားလူထုကိုမဆို ဆန့်ကျင်ဦးတည်၍ပြုလုပ်သော ကျယ်ပြန့်သည့် သို့မဟုတ် စနစ်တကျဖြစ်သည့် တိုက်ခိုက်မှုတစ်ရပ်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ကျူးလွန်သည်။ အခါ” တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသောပြုလုပ်မှုတစ်ခုသည် လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုဖြစ်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။^{၁၉၆}

အပိုဒ် ၇(၂) (က) တွင်

“မည်သည့်အရပ်သားလူထုကိုမဆို ဆန့်ကျင်ဦးတည်၍ပြုလုပ်သောတိုက်ခိုက်မှု”ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဝါဒတစ်ရပ်အရ သို့မဟုတ် ထိုမူဝါဒကိုဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ရာတွင် မည်သည့် အရပ်သားလူထုကိုမဆို ဆန့်ကျင်၍ (တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသောပြုလုပ်မှုများကို) အမြောက်အများ ကျူးလွန်ခြင်းများ ပါဝင်နေသည့် လုပ်ဆောင်မှုဖြစ်စဉ်ကိုဆိုလိုသည်။^{၁၉၇} ဟုဆက်လက်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ထို့ကြောင့်၊ အကယ်၍ (၁) တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသောပြုလုပ်မှုအများ အပြားပါဝင်နေသည့် “တိုက်ခိုက်မှုတစ်ရပ်” ရှိခဲ့လျှင်၊ (၂) တိုက်ခိုက်မှုသည် “ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြစ်၍ စနစ်တကျ” ဖြစ်လျှင်၊ (၃) ထိုတိုက်ခိုက်မှုသည် “မည်သည့်အရပ်သားလူထုကိုမဆို ဆန့်ကျင်ဦးတည်ခြင်း” ဖြစ်လျှင်၊ နှင့် (၄) ထိုတိုက်ခိုက်မှုကို “နိုင်ငံ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဝါဒတစ်ရပ်အရ သို့မဟုတ် ထိုမူဝါဒကိုဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ရာတွင်” ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်လျှင် တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသောပြုလုပ်မှုတစ်ခုသည် လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုမြောက်နိုင်သည်။^{၁၉၈} ထို့ပြင် တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသောပြုလုပ်မှုများကို အတိအကျကျူးလွန်သူများနှင့်ပတ်သက်၍၊ ၎င်းတို့၏လုပ်ဆောင်မှု သည် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သောတိုက်ခိုက်မှု၏ “ အစိတ်အပိုင်း” ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့၏လုပ်ဆောင်မှုများမှာ ထိုတိုက်ခိုက်မှု၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ကြောင်းကို ၎င်းတို့သိရှိကြောင်း သို့မဟုတ် ရည်ရွယ်ကြောင်းတို့ကို သက်သေပြရ မည်။

ပထမလိုအပ်ချက်နှင့်ပတ်သက်၍၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း မြန်မာ့တပ်မတော်က ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ရှင်းလင်းခြင်းစစ် ဆင်ရေးသည် တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသောပြုလုပ်မှုအမျိုးမျိုးကို ကျူးလွန်ခြင်းအများအပြားပါဝင်သည်။ ကရင် အရပ်သားလူထုကိုဦးတည်သော တိုက်ခိုက်မှုဖြစ်သည်။ အပိုင်းခွဲများတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း၊ the Clinic သည်

အရပ်သားများကိုတိုက်ခိုက်မှုများ၊ အတင်းအကြပ်ပြောင်းရွှေ့ခြင်းများနှင့် အရပ်သားများနေရပ်စွန့်ခွဲ
ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်စေမှုများ၊ အရပ်သားများ၏ပစ္စည်းဥစ္စာများကိုဖျက်ဆီးခြင်းများ၊ လုယက်ဖျက်ဆီးခြင်းလုပ်ရပ်များ၊
သတ်ဖြတ်မှုများ၊ ကျွန်ုပ်တို့များနှင့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတောအတွင်း
ကျူးလွန်ခဲ့သော တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသည့်ပြုလုပ်မှုများအပြား၏ သက်သေခံအမြောက်အများကို စုဆောင်း
ခဲ့သည်။ The Clinic ၏ အကန့်အသတ်ရှိသောစုံစမ်းထောက်လှမ်းမှုကြောင့် the Clinic ကမှတ်တမ်းပြုစုထားသော
ပြုလုပ်မှုများသည် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်းကျူးလွန်ခဲ့သည်များ၏ သေးငယ်သောအစိတ်အပိုင်းမျှကိုသာ ကိုယ်စား
ပြုနိုင်လိမ့်မည်။ အမှန်တကယ်မှာ အခြားသောအရင်းအမြစ်များမှ ရရှိသောအစီရင်ခံစာများတွင် ထိုးစစ်ဆင်မှု
ကာတစ်လျှောက်လုံးတွင် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်း၏ဒေသအများအပြားတွင် အထူးများပြားသော အလားတူ
မတရားဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းမှုများကို ကျူးလွန်ခဲ့ကြကြောင်း ဖော်ပြထားကြသည်။^{၁၉၆}

^{၁၉၆} Rome Statute, art. 7(1).

^{၁၉၇} Rome Statute, art. 7(2)(a).

^{၁၉၈} အပိုဒ် ၇(၁) နှင့် ၇(၂)(က)နှစ်ခုပေါင်း၍ တားမြစ်ထားသောပြုလုပ်မှု၊ တိုက်ခိုက်မှု နှင့် တိုက်ခိုက်မှုအကြောင်းကို ကျူးလွန်
သူကသိရှိမှုတို့အကြားဆက်စပ်မှု လိုအပ်ချက်အပြင် တိုက်ခိုက်မှုတစ်ခုသည် (၁) တားမြစ်ထားသောပြုလုပ်မှုများကို
ကျူးလွန်ခြင်းပါဝင်ပတ်သက်ရမည်၊ (၂) အရပ်သားလူထုကိုဆန့်ကျင်ဦးတည်ခြင်းဖြစ်ရမည်၊ (၃) ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြစ်၍
စနစ်တကျဖြစ်ရမည်၊ (၄) နိုင်ငံ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဝါဒနှင့် အညီဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ရမည် ဟူသော
အချက်များရှိရန်လိုအပ်ကြောင်းကို The Clinic ၏ပါရဂူကြေညာချက် အမှတ်၃ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

Clinic Expert Declaration, Expert 3, para. 57.

^{၁၉၉} See, e.g., FBR, "Campaign of Brutality;" KHRG, "One Year On;" KHRG, "Without Respite;" Amnesty
International; "Crimes against humanity in eastern Myanmar."

ဒုတိယလိုအပ်ချက်နှင့်ပတ်သက်၍ the Clinic သည် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း ကရင်အရပ်သားလူထုအပေါ်တိုက်ခိုက်
မှုသည် ကျယ်ပြန့်မှုရှိသလို စနစ်တကျလည်းဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြနေသော သက်သေခံချက်များကို စုဆောင်းရရှိထား
သည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှု၏ကျယ်ပြန့်မှုကို ကျယ်ပြန့်သောပထဝီဝင်နယ်မြေတစ်ဝန်းလုံးတွင် တားမြစ်ထားသောပြုလုပ်မှု
များကိုမကြာခဏကျူးလွန်ခြင်း၊ နှစ်ပေါင်းများစွာအချိန်ကြာမြင့်ခြင်းနှင့် ထိုးစစ်ဆင်မှုသည် အလွန်များပြားသော
အရပ်သားလူထုအပေါ် သိသာထင်ရှားစွာအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိခြင်းတို့က ပြသနေသည်။^{၂၀၀} မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်း
တွင်ရှိ နေရပ်စွန့်ခွဲရွှေ့ပြောင်းနေရသူများအား ကူညီထောက်ပံ့မှုပေးအပ်နေသော လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု
အကူအညီပေးရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ အစီရင်ခံစာတစ်ရပ်တွင် ပဲခူးတိုင်းမှဒေသအချို့နှင့် ကရင်၊ ကယားနှင့်

မွန်ပြည်နယ်တို့ကို အကျိုးသက်ရောက်ခဲ့၍ ၂၀၀၆၊ ၂၀၀၇ နှင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ်မိုးရာသီများတစ်လျှောက်လုံး ဆက်လက် ဖြစ်ပွားခဲ့သော ထိုးစစ်ဆင်မှုကြောင့် လူပေါင်း ၄၂,၀၀၀ ကျော်တို့သည် နေရပ်စွန့်ခွဲရွှေ့ပြောင်းနေကြရကြောင်း ညွှန် ပြနေပါသည်။^{၂၀} ထိုးစစ်ဆင်မှု၏စနစ်တကျဖြစ်မှု သဘောသဘာဝကို the Clinic ကမှတ်တမ်းတင်ထားသည့် အရပ်သားများကိုတိုက်ခိုက်မှုများ၊ သတ်ဖြတ်မှုများ၊ အတင်းအကြပ်ခိုင်းစေခြင်းများနှင့် အတင်းအကြပ်ရွှေ့ပြောင်း နေရာချထားခြင်းများ အပါအဝင်ဖြစ်သည့် မြန်မာ့တပ်မတော်အမှုထမ်းများ၏ အလွန်အဆင့်မြင့်မား၍ ပုံစံတသမတ် တည်းဖြစ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် ထင်ရှားစွာတွေ့မြင်နိုင်သည်။^{၂၁} မြန်မာ့တပ်မတော်စစ်သားများက ဥပဒေ နှင့်မညီသော နည်းဗျူဟာများကို အမြဲတမ်းဆိုသလိုနှင့် ထပ်ခါတစ်လဲလဲလုပ်ဆောင်ခဲ့သည့်အလျောက် ထိုးစစ်ဆင် မှုအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းတစ်လျှောက်လုံးတွင်ရှိ တပ်မတော်၏ဆောင်ရွက်ချက်များကိုခံခဲ့ရသူများ၏ တွေ့ကြုံ ခံစားရမှုများအကြားတွင် လွန်ကဲစွာတူညီမှုအတိုင်းအတာရှိနေခဲ့သည်။

တိုက်ခိုက်မှုသည် “အရပ်သားလူထုကို ဆန့်ကျင်၍ဦးတည်ခြင်း” ဖြစ်ခြင်း ဟူသောတတိယလိုအပ်ချက်ကိုလည်း the Clinic ကမှတ်တမ်းပြုစုထားသောဖြစ်ရပ်များ၏ ပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်းခြင်းရာများက အလားတူ ထင်ရှားစေပါ သည်။ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း မြန်မာ့တပ်မတော်၏ အဓိကနည်းဗျူဟာဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်မှာ အရပ်သားလူထုအား KNLA ထိန်းချုပ်သောနယ်မြေများမှ ဖယ်ရှားရှင်းလင်းရေးဖြစ်သည်။ ဤရည်မှန်းချက်ကို တပ်မတော်က အရပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ပစ္စည်းများကို တိုက်ရိုက်ပစ်မှတ်ထားခဲ့ခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်မြောက်စေခဲ့သည်။ The Clinic သည် အရပ်သားများတည်ရှိရာနေရာများကိုတိုက်ခိုက်မှုများ၊ တွေ့မြင်သည့်နေရာ တွင်ပစ်သတ်ခြင်းဖြစ်ရပ်များ၊ ရွာများကိုမီးရှို့ခြင်းများနှင့် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာရည်မှန်းချက် သို့မဟုတ် စစ်ရေးအရတရား မျှတမှုရှိကြောင်းဖြစ်နိုင်ခြေမရှိဘဲ အတင်းအကြပ်စေခိုင်းမှုများ များစွာကို မှတ်တမ်းပြုစုခဲ့ပါသည်။ အဖြစ်မှန်မှာ၊ မြန်မာ့တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များသည် အရပ်သားသက်သက်ပစ်မှတ်များနောက်သို့လိုက်နေစဉ်တွင် KNLA တို့နှင့် ပက် ပင်းရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခြင်းကို ပုံမှန်ရှောင်ရှားလိုပေသည်။

စတုတ္ထလိုအပ်ချက်နှင့်ပတ်သက်၍ တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသောပြုလုပ်မှုများကို “ နိုင်ငံ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဝါဒတစ်ရပ်ကို ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ရာတွင်” ကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို the Clinic က စုဆောင်းရရှိထားသော သက်သေခံချက်များက ထင်ရှားစွာပြနေသည်။ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း မြန်မာ့တပ် မတော်သည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်း၏ ကျယ်ပြန့်သောနယ်မြေများမှ အရပ်သားများကို ရှင်းလင်းဖယ်ရှားရန်အတွက် ရည်ရွယ်ပုံဖော်ထားသော ဟန်ချက်ညီအောင်ထိန်းချုပ်ထားသည့် ထိုးစစ်ဆင်မှုစစ်ဆင်ရေးများကို လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြ သည်။ “နှစ်ဘက်ညှပ်” သံမဏိတိုက်ခိုက်မှုများ နှင့် “ မြေလှန်ခြင်း” စီမံချက်များပါဝင်သည့် ဤစစ်ဆင်ရေးများသည် တပ်မတော်၏ အမြင့်ဆုံးအဆင့်များတွင် စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်၍ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှု အဆင့်ဆင့်တစ်လျှောက်တွင်ရှိ အရာရှိများက အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ မြေပြင်တွင်၊ အရပ်သားများကို တိုက်ရိုက်ပစ်မှတ်ထား ခြင်းကိုခွင့်ပြုသည့် တပ်မတော်၏ သောင်းကျန်းသူတိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရေးမူဝါဒများနှင့် လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများက တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသောပြုလုပ်မှုများကို ပိုမိုလွယ်ကူချောမွေ့စေခဲ့သည်။

သီးခြားတားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသောပြုလုပ်မှုများနှင့် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော တိုက်စစ်များအကြား ဆက်စပ်မှုကို ကိစ္စတစ်ခုချင်းအလိုက်စဉ်းစားဆင်ခြင်ရန် လိုအပ်သည်ဖြစ်သော်လည်း the Clinic ကမှတ်တမ်းပြုစုထားသော မြန်မာ့တပ်မတော်၏ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်မှုသည် ထိုးစစ်အတွင်း ကရင်အရပ်သားလူထုအပေါ်တိုက်ခိုက်မှု၏ “ အစိတ်အပိုင်း” တစ်ခုဖြစ်သည်မှာ ယုံမှားသံသယဖြစ်ဖွယ်မရှိပါ။ အမှန်အားဖြင့် ဤမှတ်တမ်းတွင်ဖော်ပြထားသော ဖြစ်ရပ်များသည် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွက် အဓိကကျသော ဒေသတစ်ခု နှင့် အဓိကကျသောအချိန်ကာလအတွင်းတွင် ဖြစ်ပွားခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် the Clinic က အဓိကစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်သည့် တပ်ရင်း ၂ ရင်းဖြစ်သည့် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်တို့သည် ထိုးစစ်ဆင်မှုကိုအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်

^{၂၀၀} Clinic Expert Declaration, Expert 3, para. 71.

^{၂၀၁} TBBC, “2007 Survey,” Oct. 2007, p. 36.

^{၂၀၂} Clinic Expert Declaration, Expert 3, paras. 72–73.

Page 47

တားမြစ်ထားသောပြုလုပ်မှုများကို ကျူးလွန်ခြင်းတို့အတွက် တာဝန်အရှိဆုံးသောသူများထဲတွင် ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့၏ပြုလုပ်မှုများသည် ထိုးစစ်ဆင်မှု၏ အဓိကနေရာတွင်ရှိသဖြင့် ရောမပြဋ္ဌာန်းဥပဒေပါ သတ်မှတ်ချက်များအရ “တိုက်ခိုက်မှု” မြောက်စေသည့် တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသောပြုလုပ်မှုများမှ ခွဲထုတ်၍မရနိုင်ပါ။

သီးခြားတပ်မတော်အရာရှိများ၏ ထိုးစစ်ဆင်မှုနှင့်ပတ်သက်သောသိရှိမှုနှင့် ၎င်းတို့တွင်တာဝန်ရှိသည်ဟုဆုံးဖြတ်ခြင်းခံရနိုင်သည့် ပြုလုပ်မှုများကို အောက်တွင်ပါရှိသည့် အပိုင်း ၆ တွင် သုံးသပ်ထားသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ the Clinic ကစုဆောင်းရရှိထားသော သက်သေခံချက်များမှ ထုတ်ယူဆင်ခြင်နိုင်သည့် တစ်ခုတည်းသောကျိုးကြောင်းဆီလျော်သည့်ကောက်ချက်မှာ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်းကျူးလွန်သည့် တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသောပြုလုပ်မှုများကို တိုက်ရိုက်ကျူးလွန်သူများသည် ကရင်အရပ်သားများအပေါ်တိုက်ခိုက်မှုများတွင်ရှိ ၎င်းတို့၏အခန်းကဏ္ဍကို သိရှိခဲ့ကြသည် ဟုပင်ဖြစ်သည်။ ဤမှတ်တမ်းတစ်ခုလုံးတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ကရင်အရပ်သားများကို KNLA ထိန်းချုပ်သောနယ်မြေများမှ ထွက်ခွာစေရန် အတင်းအကြပ်ပြုလုပ်ရန်အတွက် ပစ်မှတ်ထားရန်မှာ မြန်မာ့တပ်မတော်၏ ရည်ရွယ်ချက်ပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် the Clinic ကမှတ်တမ်းပြုစုထားသောဖြစ်စဉ်များ၏ ပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်းချင်းရာများ က၊ ကိစ္စရပ်အများစုတွင်၊ စစ်သားများသည် ၎င်းတို့လုပ်ဆောင်နေသော အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ဖျက်ဆီးမှုများသည် အရပ်သားများနှင့်၎င်းတို့၏ပစ္စည်းဥစ္စာများသို့ ဦးတည်ခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို နားလည်သိရှိကြောင်း ညွှန်ပြနေသည်။^{၂၀၃} မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ဘူးသော စစ်သားဟောင်းများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများတွင် အရပ်သားလူထုအပေါ်ဆန့်ကျင်သော အကြမ်းဖက်သည့်လုပ်ရပ်များကိုကျူးလွန်မှုတွင် ၎င်းတို့ပါဝင်သည့်အခန်းကဏ္ဍကို သိရှိကြကြောင်းကို အတည်ပြုသည်။^{၂၀၄}

ခ. ပြစ်မှု၏အကြောင်းရင်းများ

အောက်တွင်ဆွေးနွေးထားသော ပြစ်မှုများနှင့်ပတ်သက်သည့် အလွန်များပြားသောသက်သေခံချက်များကို the Clinic ကစုဆောင်းရရှိထားသည်။ KHRD နှင့် FBR တို့၏အစီရင်ခံစာများကလည်း နောက်ထပ်သတင်းအချက်အလက်များကိုပေးသည့်အပြင် the Clinic ကမှတ်တမ်းယူခြင်းမပြုထားသည့် ဖြစ်ရပ်များကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။

၁. အရပ်သားများအားတိုက်ခိုက်ခြင်း

အရပ်သားများနှင့် အရပ်သားများ၏ပစ္စည်းဥစ္စာများကို တမင်ရည်ရွယ်၍ တိုက်ခိုက်ခြင်းသည် စစ်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်သည်။ စစ်ရာဇဝတ်မှုမြောက်ရန် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် အရပ်သားလူထု သို့မဟုတ် စစ်မက်ဖြစ်ပွားမှုတွင် တိုက်ရိုက်ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်းမရှိသည့် အရပ်သားတစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များကို ဆန့်ကျင်၍ တမင်တကာရည်ရွယ်တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြစ်ရန်လိုအပ်သည်။^{၂၈}

သံတောင်မြို့နယ်ရှိ အရပ်သားများသည် ၂၀၀၅၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ်များတွင် မြန်မာ့တပ်မတော်၏ “တိုက်ခိုက်မှု” ပုံစံမျိုးစုံကို ခံစားကြရသည်။ ထင်ရှားပေါ်လွင်သော စစ်ရေးဆိုင်ရာ ပစ်မှတ် သို့မဟုတ် ကျိုးကြောင်းပြချက် မရှိသည့် သံတောင်မြို့နယ်တွင် ရွာများ၊ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာလယ်ကွင်းများ သို့မဟုတ် နေရပ်စွန့်ခွါရွှေ့ပြောင်းနေရသူများ ပုန်းခို

^{၂၈} See Section V.B.

^{၂၉} Clinic Database, Interview Nos. 68, 98, 156, and 157.

^{၂၈} Rome Statute, art. 8(2)(e)(i). အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလက်ကားမဟုတ်သော လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင် အရပ်သားများကို “တိုက်ခိုက်မှုများတွင် ၎င်းတို့တိုက်ရိုက်ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသည့်အချိန်တွင်မှတစ်ပါး” တိုက်ခိုက်မှုမှအကာအကွယ်ပေးထားရသည်။ AP II, art. 13. တိုက်ခိုက်မှုများတွင် တိုက်ရိုက်ပါဝင်ခြင်းမြောက်ရန် “ (၁) [အရပ်သားတစ်ဦး၏] ပြုလုပ်မှုတစ်ခုသည် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတစ်ခုတွင်ပါဝင်သည့် တပ်မတော်၏စစ်ဆင်ရေးများ သို့မဟုတ် စစ်တပ်ဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်ကို ထိခိုက်စေသောအကျိုးသက်ရောက်မှုဖြစ်စေရန် သို့မဟုတ် အခြားတနည်းအားဖြင့် တိုက်ရိုက်တိုက်ခိုက်မှုမှ ကာကွယ်ထားသည့် လူများ သို့မဟုတ် အရာဝတ္ထုများကို သေဆုံးစေခြင်း၊ ဒဏ်ရာရစေခြင်း သို့မဟုတ် ပျက်ဆီးခြင်းကို ဖြစ်စေရန် (အန္တရာယ်ရှိမှု၏အတိုင်းအတာ) အလားအလာရှိရမည်။ ထို့ပြင် (၂) ထိုပြုလုပ်မှုကြောင့်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ထိုပြုလုပ်မှုသည်သီးခြားခွဲထုတ်၍ မရသောအစိတ်အပိုင်းအဖြစ်ပါဝင်သော ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းမှုပြုထားသည့်တပ်မတော်စစ်ဆင်ရေးကြောင့်ဖြစ်စေ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြေရှိသော အန္တရာယ်နှင့် ထိုပြုလုပ်မှုတို့အကြား တိုက်ရိုက် casual ဆက်စပ်မှုရှိရမည်။ ထို့ပြင် (၃) ထိုပြုလုပ်မှုသည် ပဋိပက္ခတွင်ပါဝင်နေသည့်တစ်ဖက်ကို အထောက်အကူပြု၍ ကျန်တစ်ဖက်ကို ထိခိုက်နစ်နာစေလျက် လိုအပ်သည့်အန္တရာယ်ရှိမှုအတိုင်းအတာကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်ပေါ်စေရန် အထူးပုံဖော်ထားခြင်းဖြစ်ရမည် (belligerent ဆက်စပ်မှု)” ICRC, *Interpretive Guidance on the Notion of Direct Participation in Hostilities* (Geneva: May 2009), p. 16, <http://www.icrc.org/eng/assets/files/other/icrc-002-0990.pdf>.

Page 48

ရာနေရာများအား တပ်မတော်က လက်နက်ကြီးဖြင့်ပစ်ခတ်ခြင်းဖြစ်ရပ်များစွာတို့ကို The Clinic က မှတ်တမ်းများရရှိပြုစုထားသည်။^{၂၆} တစ်ခါတစ်ရံတွင် တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များသည် ရွာများအတွင်းသို့ဝင်ရောက်၍ ၎င်းတို့၏နေအိမ်များအတွင်းတွင်ရှိနေသော သို့မဟုတ် ထွက်ပြေးနေစဉ်တွင်ဖြစ်သော ရွာသူရွာသားများကို လက်နက်ငယ်များဖြင့် ပစ်ခတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်။^{၂၇} ရွာများ သို့မဟုတ် အရပ်သားများ မကြာခဏသွား ရောက်လေ့ရှိသောနေရာများတွင် မြေမြှုပ်မိုင်းများ ထောင်ခြင်းကိုလည်း the Clinic က မှတ်တမ်းပြုစုထားသည်။^{၂၈}

ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း သံတောင်မြို့နယ်အတွင်းရှိ အရပ်သားများအားတိုက်ခိုက်ရန်အတွက် တပ်မတော်က အသုံးပြု ခဲ့သည့် နည်းဗျူဟာများကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကိုဖြေကြားသူ (interviewee) တစ်ဦး၏ ဖြေကြားချက်က ပိုမိုရှင်းလင်း စေသည်။^{၂၉} စစ်သားများရွာတွင်းသို့ဝင်ရောက်လာပြီးနောက် ရွာသူရွာသားများအားသေနတ်များနှင့် ပစ်ခတ်သဖြင့် ပစ်ခတ်မှုများအောက်တွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကိုဖြေကြားသူ (interviewee) နှင့် ၎င်း၏မိသားစုတို့ ထွက်ပြေးခဲ့ကြရ သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် သူသည် ရွာသို့ပြန်လာရာ ရွာကိုဖျက်ဆီးခြင်းခံထားရသည်ကိုတွေ့ရသည်။ သူ၏ပစ္စည်းများ ကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးနေစဉ် သူသည် စစ်တပ်က ၎င်း၏မီးဖိုချောင်တွင်ထောင်သွားသော မြေမြှုပ်မိုင်းတစ်ခုကို မတော်တဆဖောက်မိသွားသည်။ သူသည် ထိုမိုင်းပေါက်မှုမှရရှိသည့်ဒဏ်ရာများကြောင့် ယခုအခါ မျက်စိကွယ်နေ သည်။

၎င်းတို့သည် တိုက်ခိုက်မှုများတွင်တိုက်ရိုက်ပါဝင်လုပ်ဆောင်နေကြောင်း အလွန်ပင်ဖြစ်နိုင်ခြေမရှိခြင်းကိုဖြစ်စေ သည်၊ ၎င်းတို့ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ရွာသူရွာသားများ တိုက်ခိုက်မှုခံရစဉ်အချိန်တွင် လက်နက်ကိုင်ဆောင်ထားသည့် မည်သည့်အရပ်သားကိုမျှ the Clinic က မတွေ့ရှိရပါ။ တပ်မတော် တပ်ဖွဲ့များ ချဉ်းကပ်ဝင်ရောက်လာမှုများကို KNLA က ရွာသားများအားသတိပေးလေ့ရှိသော်လည်း^{၃၀} KNLA ၏ မဆင်မခြင်လုပ်ရပ်ကြောင့် တပ်မတော်က တိုက်ခိုက်ခြင်းပြုလုပ်သည်။အခြေအနေအချို့ကိုသာ the Clinic ကသိရှိသည်။ the Clinic သည် ရရှိနိုင်သော သက်သေခံချက်များအပေါ်အခြေခံ၍ အရပ်သားများ၏သေဆုံးမှုများကို ဥပဒေနှင့်ညီသော “စစ်ဖြစ်ပွားမှုကြောင့် အရပ်သားသေဆုံးမှု” (“collateral” damage) အဖြစ်သတ်မှတ်နိုင်မည် မည်သည့်ဖြစ်ရပ်တစ်ခုတစ်ရာကိုမျှ မတွေ့ရပါ။^{၃၁} The Clinic ၏ ပါရဂူဆိုင်ရာကြေညာချက်များကိုပြုလုပ်သူများထံမှတစ်ဦးက ထိုးစစ်ဆင်မှုတွင် ပါဝင် ပတ်သက်သည့် တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များသည် အရပ်သားသက်သက်ပစ်မှတ်များကို တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် KNLA တပ် ဖွဲ့များကိုရှောင်ရှားလေ့ရှိကြောင်း အခိုင်အမာဆိုထားသည်။^{၃၂} ဤအဆိုကို KHRG နှင့် FBR တို့မှ အလားတူ အစီရင်ခံစာများကလည်း ထောက်ခံထားသည်။^{၃၃}

၂. အရပ်သားများအားနေရပ်စွန့်ခွဲခြင်းနှင့်အတင်းအကြပ် ပြောင်းရွှေ့ခြင်း

စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ မလွှဲမရှောင်သာပြုလုပ်ရန်လိုအပ်မှုများ သို့မဟုတ် လူထု၏လုံခြုံရေးအတွက်လိုအပ်မှုများမရှိဘဲ အရပ်ဘက်ဆိုင်ရာလူထုတစ်ရပ်ကို နေထိုင်ရာပြောင်းရွှေ့ရန် ကျူးလွန်သူက အမိန့်ပေးသည့်အခါတွင် ပဋိပက္ခနှင့် သက်ဆိုင်သောအကြောင်းများအတွက် အရပ်ဘက်ဆိုင်ရာလူထုကို နေရပ်စွန့်ခွဲရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်စေရန် အမိန့်ချခြင်းသည် စစ်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်သည်။^{၂၈} ထို့အတူ လူထုတစ်ရပ်ကို အတင်းအကြပ် ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည်လည်း လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ကျူးလွန်သူက အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေကခွင့်ပြုထားသော အကြောင်းရင်းများမရှိဘဲ အရပ်သားများအား ၎င်းတို့ ဥပဒေနှင့်အညီနေထိုင်တည်ရှိနေသောနေရာတစ်ခုမှ ကိုယ်ကာယဆိုင်ရာအင်အား သို့မဟုတ် အင်အားအသုံးပြုရန်ခြိမ်းခြောက်ခြင်း သို့မဟုတ် အတင်းအကြပ်ပြုခြင်းအားဖြင့် ပြောင်းရွှေ့ခြင်းဖြစ်ရန်လိုသည်။^{၂၉}

၂၀၀၅ နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တို့တွင် သံတောင်မြို့နယ်တွင်ရှိသော အနည်းဆုံး ကျေးရွာ ၁၄ ရွာ သို့မဟုတ် အခြားသော အရပ်သားလူအုပ်စုများ နေထိုင်ရာပြောင်းရွှေ့ရန် အမိန့်ချခြင်းခံရကြောင်းကို ယုံကြည်လောက်သော အစီရင်ခံချက်များကို the Clinic မှ လက်ခံရရှိခဲ့သည်။^{၂၆} ယေဘုယျအားဖြင့် တပ်မတော်သည် အရပ်သားလူထုများကို

^{၂၆} Clinic Database, Interview Nos. 28, 52, 65, 77, 80, 90, 128, 133, and 153.

^{၂၇} Clinic Database, Interview Nos. 16, 27, 30, 52, 90, 133, and 141.

^{၂၈} Clinic Database, Interview Nos. 27, 30, 51, 63, 67, 87, 119, 122, 124, 128, 136, and 138.

^{၂၉} Clinic Database, Interview No. 27.

^{၂၀} See, e.g., Clinic Database, Interview Nos. 11, 37, 39, 51, and 141.

^{၂၁} See, e.g., Clinic Database Interview Nos. 52 and 133.

^{၂၂} Clinic Expert Declaration, Expert 2, para. 90.

^{၂၃} See, e.g., KHRG, "Without Respite, p. 14; FBR, "Campaign of Brutality," p. 30.

^{၂၄} Rome Statute, art. 8(2)(e)(viii); *Elements*, art. 8(2)(e)(viii).

^{၂၅} Rome Statute, art. 7(1)(d); *Elements*, art. 7(1)(d).

^{၂၆} Clinic Database, Interview Nos. 12, 35, 38, 54, 67, 80, 86, 133, 134, 138, 143, and 146.

Page 49

တောင်များနှင့် KNLA ထိန်းချုပ်သော ဒေသများနှင့်ဝေးရာ၊ မြေပြန့်လွင်ပြင်ရှိ တပ်မတော်တပ်စခန်းများနှင့် နီးသော ရွာများနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရာနေရာများသို့ ပြောင်းရွှေ့သည်။ နေထိုင်ရာပြောင်းရွှေ့သည့်အမိန့်များကို ရွာလူကြီးများမှ တစ်ဆင့် ပေးပို့အကြောင်းကြားခြင်းပါဝင်သည်။ ဖြစ်စဉ်များစွာရှိသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ရွာလူကြီးထံ စာပို့ခြင်းနည်းလမ်းဖြင့်ဖြစ်သည်။^{၂၇}

အချို့သော နေထိုင်ရာပြောင်းရွှေ့သည့်အမိန့်များတွင် ပြောင်းရွှေ့ခြင်းမပြုသည့် ရွာသူရွာသားများသည် ပစ်သတ်ခြင်းခံရမည်ဟူသော ခြိမ်းခြောက်မှုများအပါအဝင်ဖြစ်သည့် အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာခြိမ်းခြောက်မှုများ အတူတွဲ၍ ပါလာခဲ့

သည်။^{၂၈} ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်လတွင်ဖြစ်ပွားသောဖြစ်ရပ်တစ်ခုတွင်၊ တပ်မတော်က ရွာသူကြီးထံ အကြောင်းကြားစာ တစ်စောင်ပို့ပေးသည်။ စာတွင် ရွာကိုရှင်းလင်းလိုကြောင်းနှင့် ကျန်ရှိသောရွာသားများကိုသတ်ဖြတ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ငရုတ်သီးတစ်တောင့်ကိုလည်း စာထဲတွင်ထည့်ထားပြီး၊ ၎င်းမှာ - "တပ်မ တော်သည်ပူလောင် ကြောင်း၊ အကယ်၍သင်တို့မပြောင်းရွှေ့ပါက သင်တို့ငရုတ်သီးကို ရမည်ဖြစ်ကြောင်း" သတိပေးထားပါသည်။^{၂၉} အခြားသောရွာများသည် ရွာသူရွာသားများပြောင်းရွှေ့သွားပြီးသည့်နောက် မီးရှို့ခြင်းခံကြရသည်။^{၃၀} ရွှေ့ပြောင်း သည်အမိန့်နှင့်ဆက်စပ်၍ လက်နက်ကြီးဖြင့်ပစ်ခတ်ခံရ၍^{၃၁} အခြားသောရွာများမှာရွာသားများပြောင်းရွှေ့သွားပြီး နောက်မီးရှို့ခံကြရသည်။^{၃၂}

နေထိုင်ရာ ပြောင်းရွှေ့သည့်အမိန့်နှင့်ပတ်သက်၍ တိကျသောခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ခုတစ်ရာကိုမမှတ်မိသော တွေ့ဆုံ မေးမြန်းမှု ကိုဖြေဆိုသူအများမှာ မည်သို့ပင်ဆိုစေ အကယ်၍၎င်းတို့မလိုက်နာပါက တပ်မတော်၏လက်တွင် အကြမ်း ဖက်ခံရမည်ကို ယေဘုယျအားဖြင့်ကြောက်ရွံ့ခဲ့ကြောင်းဖြေကြားခဲ့ကြသည်။^{၃၃}

အရပ်သားလူထုအပေါ် နေရပ်စွန့်ခွါရွှေ့ပြောင်းခြင်းအမိန့်ချမှတ်ခြင်းကို တားမြစ်ပိတ်ပင်မှု၏ ချွင်းချက်များဖြစ်သည့် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာမလွဲမရှောင်သာဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်မှုများ သို့မဟုတ် လူထု၏လုံခြုံရေး တို့ကို "အလွန်အရေးကြီး ၍စိုးရိမ်ဘွယ်ရာဖြစ်သောအခြေအနေများတွင် မတတ်သာသည့်အခါမှသာ နောက်ဆုံးနည်းလမ်းအနေဖြင့်" ကိုးကား အသုံးပြုရမည် ဖြစ်ကြောင်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။^{၃၄} နေထိုင်ရာပြောင်းရွှေ့သည့် အမိန့်များကို အရပ်သားလူထု၏အကျိုးကာကွယ်ရန်အတွက် ထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်းညွှန်ပြသည့်သတင်း အချက် အလက်များကို the Clinic မရရှိခဲ့ပါ။ ထို့ပြင် ဆန့်ကျင်ဘက်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အား ၎င်းတို့၏ထောက်ပံ့ရေး အခြေခံမှပိတ်ပင်ထားခြင်းသည်၊ ဒေသခံလူထုကိုနေရပ်စွန့်ခွါရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ရန် အမိန့်ချမှတ်ခြင်းကို တရားမျှတ မှန်ကန်ကြောင်း ကျိုးကြောင်းပြနိုင်သည့် တရားဝင်သောစစ်ရေးအရလိုအပ်ချက် မဟုတ်ပါ။^{၃၅}

၃. ရန်သူ၏ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို ဖျက်ဆီးခြင်း သို့မဟုတ် သိမ်းယူခြင်း

^{၂၈} Clinic Database, Interview Nos. 12, 38, 80, 134, and 143.

^{၂၉} Clinic Database, Interview Nos. 38, 134, 143, 146, and 148.

^{၃၀} Clinic Database, Interview No. 143.

^{၃၁} Clinic Database, Interview No. 80.

^{၃၂} Clinic Database, Interview Nos. 46, 106, 133, and 134.

^{၃၃} See, e.g., Clinic Database, Interview No. 12.

^{၃၄} *Prosecutor v. Simic*, Judgement (Trial Chamber), Case No. IT-95-9-T, 17 Oct. 2003, para. 125, fn. 218.

၂၂၄ ICRC, *Commentary Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and relating to the Protection of Victims of Non-International Armed Conflicts (Protocol II)*, 8 June 1977 (ICRC Commentary on APII), pp. 1472–1473, note 4853; Clinic Expert Declaration, Expert 3, para. 116.

Page 50

အချို့သောအခြေအနေများတွင် ကျူးလွန်သူများ၏ပြုလုပ်မှုများသည် စစ်ရေးအရလိုအပ်ချက်ဖြစ်ကြောင်း ဖြင့် တရားမျှတမှန်ကန်ကြောင်းမပြနိုင်လျှင် ရန်သူ၏ပစ္စည်းဥစ္စာများကို ဖျက်ဆီးခြင်း သို့မဟုတ် သိမ်းယူခြင်း သည် စစ်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်သည်။ ၂၂၅ “ရန်သူ” ဟူသောဝေါဟာရသည် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ တစ်ခုနှင့် မဟာမိတ်ဖြစ်နေသောအရပ်သားများနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။ ၂၂၆

၂၀၀၅ နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တို့တွင် သံတောင်မြို့နယ်တွင်ရှိသော ကရင်အရပ်သားများ၏ ပစ္စည်းဥစ္စာများ ဖျက်ဆီးခြင်းခံခဲ့ရသည့် ဖြစ်ရပ်များစွာကို the Clinic မှတ်တမ်းပြုစုခဲ့သည်။ မကြာခဏဆိုသလိုပင် ရွာသူ ရွာသားများ ၎င်းတို့၏ရွာများမှထွက်ပြေးသွားပြီးသည့်နောက်တွင် နေအိမ်များသည် တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များ ၏ မီးရှို့ခြင်း အခြားနည်းဖြင့်ဖျက်ဆီးခြင်းတို့ကိုခံကြရသည်။ ၂၂၇ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုတွင် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာန ချုပ်မှ တပ်ဖွဲ့များနှင့် ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာများသို့လိုက်ပါရန် အတင်းအကြပ်ပြုခံရသော ကရင်ရွာလူကြီးတစ် ဦးသည် အရာရှိများက အရပ်သားနေအိမ်များကိုမီးရှို့ရန်အမိန့်ပေးနေခြင်းနှင့် စစ်သားများက ထိုအမိန့်များ ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေခြင်းတို့ကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ရသည်။ ၂၂၈ စိုက်ကွင်းများ၊ ၂၂၉ စားနပ်ရိက္ခာများ၊ ၂၃၀ ခြံမွေးတိရစ္ဆာန်များ ၂၃၁ နှင့် ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းဥစ္စာများ ၂၃၂ ကိုဖျက်ဆီးခြင်းများကို လည်း the Clinic က မှတ်တမ်းပြုစုထားသည်။ တပ်မတော်ထိုဒေသမှထွက်ခွာသွားပြီးနောက် ရွာသူရွာသား များ ၎င်းတို့၏နေအိမ်များသို့ ပြန်လာကြသည့်အခါ ၎င်းတို့တွေ့ရသည့်ပျက်စီးမှုများကို ရွာသူရွာသားများက ပြန်လည်ပြောပြလေ့ရှိသည်။ ရှင်းလင်းခြင်းကိုပြုလုပ်ပြီးနောက် ရွာသို့ပြန်လာသော ရွာသား တစ်ယောက် က ပြောပြသည်မှာ “ဘုရားကျောင်းမှာ မီးလောင် ကျွမ်းခဲ့ပြီး၊ ရွာသားများ၏ ဆန်သိုလှောင်ရုံ များလည်း မီးလောင်ကျွမ်းခဲ့ပါသည်..... မြန်မာ့တပ်မတော်သည်အိမ်တိုင်းကိုမီးရှို့ခဲ့ပါသည်.....ရွာ စာသင်ကျောင်း မှာလည်းလုံးဝမီးလောင်ကျွမ်းခဲ့ပါသည်။” ၂၃၃

ဤပြုလုပ်မှုများကို တရားမျှတမှန်ကန်ခြင်းရှိစေသည့် လက်ခံနိုင်သည့်ရာရှိသောစစ်ရေးဆိုင်ရာလိုအပ်မှု ရှိကြောင်းညွှန်ပြသည့် မည်သည့်သတင်းအချက်အလက်ကိုမျှ the Clinic မရရှိခဲ့ပါ။ တကယ်တမ်းတွင် အရပ်သားပစ္စည်းဥစ္စာများကိုဖျက်ဆီးခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ အရပ်သားများကို ၎င်းတို့၏နေအိမ်များကို အမြဲတမ်းစွန့်ခွာစေရန်အတင်းအကြပ်ပြုခြင်းအားဖြင့် KNLA တို့အား အရပ်သားထောက်ပံ့မှုအခြေခံ ကိုပိတ်

ပင်ရန်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရသည်။ ၂၇ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဥပဒေအရ ဤသည်မှာလက်သင့်ခံနိုင်ဖွယ်ရာဖြစ်သော စစ်ရေးရည်မှန်းချက်မဟုတ်ပါ။^{၂၇၅}

၂၈ Rome Statute, art. 8(2)(e)(xii); *Elements*, art. 8(2)(e)(xii). စစ်ရေးအရလိုအပ်မှု၏အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်မှာ “ အခြေခံအချက် ၄ ချက်ပေါ်တွင် အခြေခံသည်။ ချက်ခြင်းဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ခြင်း၊ မလုပ်မဖြစ်လိုအပ်မှသာပြုလုပ်ရန်ကန့်သတ်ထားသောအရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ၊ အသုံးပြုသောအင်အားကိုထိန်းချုပ်မှု (နေရာနှင့်အချိန်တွင်)နှင့် အကြွင်းမဲ့တားမြစ်ပိတ်ပင်ချက်ကို ချိုးဖောက်ခြင်းမရှိသင့်သည့် နည်းလမ်းများ” တို့ဖြစ်သည်။ ICRC, *Commentary Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts (Protocol I)*, 8 June 1977 (ICRC Commentary on API), para. 1396.

၂၉ Andreas Zimmermann in Otto Triffterer, ed., *Commentary on the Rome Statute of the International Criminal Court: Observers’ Notes, Article by Article* (Munich, Verlag: 2008 (2nd ed.)), art. 8, para. 341; Aegis Trust, “Case File,” p. 163.

၃၀ Clinic Database, Interview Nos. 2, 5, 11, 12, 13, 16, 27, 30, 35, 38, 39, 44, 46, 49, 59, 63, 67, 89, 92, 93, 106, 114, 115, 122, 124, 128, 133, 134, 141, and 146.

၃၁ Clinic Database, Interview No. 146.

၃၂ Clinic Database, Interview Nos. 16, 87, 120, 121, 136, 141, and 142.

၃၃ Clinic Database, Interview Nos. 13, 46, and 134.

၃၄ Clinic Database, Interview Nos. 13, 46, 128, 146, and 154.

၃၅ Clinic Database, Interview Nos. 13, 16, 27, and 44.

၃၆ Clinic Database, Interview No. 135.

၃၇ Clinic Expert Declaration, Expert 4, Table A.1, p. 23 (“These practices appear to be designed to drive civilian populations into areas where non-state armed groups (NSAGs) cannot access them for support (“white areas”), following earlier government forced relocation campaigns.”)

၃၈ *Prosecutor v. Katanga et al*, International Criminal Court (ICC), Case No. ICC-01/04-01/07-717, Decision on the Confirmation of Charges (Pre-Trial Chamber), 30 Sep. 2008, para. 311.

လုယက်ဖျက်ဆီးမှုသည် စစ်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ပိုင်ရှင်၏ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ပိုင်ရှင်အားပစ္စည်း ဆုံးရှုံးစေရန်ရည်ရွယ်၍ ကျူးလွန်သူသည် ပစ္စည်းကို ကိုယ်ပိုင် သို့မဟုတ် တစ်ကိုယ်ရေ အသုံးပြုမှုအတွက် အလွဲသုံးခြင်းဖြစ်ရန်လိုသည်။^{၂၈}

၂၀၀၅ သို့မဟုတ် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် အရပ်သားများ၏ပစ္စည်းများကို တပ်မတော်အမှုထမ်းများက ယူဆောင်သွားသော ဖြစ်ရပ်များစွာကို the Clinic ကမှတ်တမ်းပြုစုထားသည်။^{၂၉} စစ်သားများသည် ပုဂ္ဂလိကပိုင် အခြားသောပစ္စည်းများကိုပါ ယူဆောင်သော်လည်း အများအားဖြင့်ယူလေ့ရှိသည်မှာ အစားအစာ သို့မဟုတ် ခြံမွေးတိရစ္ဆာန်ဖြစ်သည်။^{၃၀} ယေဘုယျအားဖြင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပစ္စည်းများကို အခြေအနေနှစ်ရပ်အနက် တစ်ရပ်ရပ်တွင် အလွဲသုံးခြင်းခံရသည်။ ပထမအခြေအနေမှာ၊ ပုံမှန်အားဖြင့် အညှီရောင်နယ်မြေတွင် တပ်မတော်နှင့်ဆုံမိသော အရပ်သားများထံမှ ပစ္စည်းကို တောင်းဆိုခြင်းခံရသည်။^{၃၁} ဤသို့သောကိစ္စမျိုးများတွင် အရပ်သားများသည် အပျက်သဘောဆောင်သော၊ ပြင်းထန်ရန်အလားအလာရှိသည့် နောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်များကိုကြောက်ရွံ့သဖြင့် လိုက်လျောလေ့ရှိသည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် ရွာသူရွာသားများမရှိချိန်တွင် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့ထွက်ပြေးသွားသောအခါ ရွာများ၊ လယ်ယာများ၊ အိမ်များမှပစ္စည်းများကိုယူသွားသည်။^{၃၂}

အရပ်သားများ၏လိုအပ်ချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းပြုထားသည့်အခါတွင်သာနှင့်၊ အကယ်၍ သိမ်းယူသည့်ပစ္စည်းများအတွက် မျှတသင့်တင့်သောအကြေးငွေပေးကြောင်းသေချာစေရန် အစီအစဉ်များပြုလုပ်ထားသည့်အခါတွင်သာခွင့်ပြုသည့် သိမ်းယူခြင်းနှင့် လုယက်ဖျက်ဆီးခြင်းကို ခွဲခြားနားလည်ရမည်။^{၃၃} ဒေသခံလူ့အသိုက်အဝန်း၏လိုအပ်ချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမပြုဘဲ ပစ္စည်းများကို ယူရုံမျှမက၊ အရပ်သားလူထုအား ဆက်လက်တည်တံ့မှုနှင့် အသက်မွေးမှုတို့ရရှိရေးကိုပိတ်ပင်ရန်အတွက် ထိုပစ္စည်းများကိုယူသွားကြောင်းမှာသေချာထင်ရှားသည်။ The Clinic ကမှတ်တမ်းပြုစုထားသော ဖြစ်ရပ်များထဲတွင် ယူသွားသောပစ္စည်းများအတွက် လျော်ကြေးပေးသည့်ဖြစ်ရပ် တစ်ခုမျှမပါပါ။

၅. လူသတ်ခြင်းနှင့် တရားဝင်နည်းလမ်းတကျစစ်ဆေးစီရင်ခြင်းမပြုဘဲ ကွပ်မျက်ခြင်း

လူသတ်ခြင်းသည် လူသားတို့အပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သည့်ပြစ်မှုဖြစ်သကဲ့သို့ စစ်ရာဇဝတ်မှုလည်းဖြစ်သည်။ လူသားတို့အပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သည့်ပြစ်မှုအနေဖြင့် ၎င်းသည် အရပ်သားလူထုတစ်ရပ်ကို ဆန့်ကျင်ဦးတည်၍ပြုလုပ်သော ကျယ်ပြန့်သည့် သို့မဟုတ် စနစ်တကျဖြစ်သည့် တိုက်ခိုက်မှုတစ်ရပ်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် လူတစ်ဦး သို့မဟုတ် တစ်ဦးထက်ပိုသောသူများကို ကျူးလွန်သူက သတ်ဖြတ်ခြင်းဖြစ်ရန်လိုသည်။^{၃၄} စစ်ရာဇဝတ်မှုအနေဖြင့် ကျူးလွန်သူသည် ကျူးလွန်ခြင်းခံရသူကို တိုက်ခိုက်မှုများတွင်တိုက်ရိုက်ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်းမပြုသည့်အရပ်သားတစ်ဦး၊ လက်နက်ချအညံ့ခံထားသောလက်နက်

ကိုင်တပ်ဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး သို့မဟုတ် ဖျားနာခြင်း၊ ဒဏ်ရာများ၊ ချုပ်နှောင်ထားခြင်းနှင့် အခြားသောအကြောင်း
များကြောင့် တိုက်ခိုက်မှုတွင်မပါဝင်သူ(*hors de combat*) အဖြစ်ထားရှိခြင်းခံရသူတစ်ဦး ဖြစ်ကြောင်းသိ
ရှိခြင်း ဟူသောနောက်ထပ်လိုအပ်ချက်ရှိသည်။ ၂၇ တရားဝင်နည်းလမ်းတကျစစ်ဆေးစီရင်ခြင်းမပြုဘဲ ကွပ်
မျက်ခြင်းသည် စစ်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ယေဘုယျအားဖြင့်မရှိမဖြစ်ဟု အသိအမှတ်ပြုထားသည့်
တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာအာမခံချက်အားလုံးကိုပေးအပ်၍ နည်းလမ်းတကျဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသော
တရားရုံးတစ်ရုံးက ချမှတ်သည့်ဆုံးဖြတ်ချက်မရှိဘဲ ကျူးလွန်သူက လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို

၂၆ Rome Statute, art. 8(2)(e)(v); *Elements*, art. 8(2)(e)(v).

၂၇ Clinic Database, Interview Nos. 16, 37, 46, 59, 93, 106, 114, and 146.

၂၈ Clinic Database, Interview Nos. 93, 102, 146.

၂၉ Clinic Database, Interview No. 102.

၃၀ Clinic Database, Interview Nos. 16, 37, 46, 59, 93, 106, 128, and 146.

၃၁ Geneva Convention (IV) relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War, adopted 12 Aug.
1949, 75 U.N.T.S. 287, entered into force October 21, 1950.

၃၂ Rome Statute, art. 7(1)(a); *Elements*, art. 7(1)(a).

၃၃ Rome Statute, art. 8(2)(c)(i); *Elements*, art. 8(2)(c)(i)-1.

Page 52

ကွပ်မျက်ကြောင်းနှင့် ကျူးလွန်သူက ထိုသူ၏ အရပ်သား သို့မဟုတ် တိုက်ခိုက်မှုတွင်မပါဝင်သူ(*hors de combat*) ဖြစ်မှုအခြေအနေနှင့် နည်းလမ်းတကျဖြစ်သောဆုံးဖြတ်ချက်မရှိမှုတို့ကို သိရှိကြောင်းတို့
လိုအပ်သည်။ ၂၇

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းကိုဖြေကြားသူများ၏ဖြေကြားချက်များတွင်ပါရှိသည့် အကျဉ်းသားပေါ်တာများသေဆုံးမှု
များမပါသေးဘဲ ၂၀၀၅ နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် သံတောင်မြို့နယ်၌ အနည်းဆုံး အရပ်သား ၃၀ဦးကို
တပ်မတော်အမှုထမ်းများက သတ်ဖြတ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် ယုံကြည်လောက်သော အစီရင်ခံချက်များ
ကို the Clinic မှလက်ခံရရှိခဲ့သည်။ ၂၈ အလွန်ပင်ပန်းနေသောအထမ်းသမား(ပေါ်တာ)များသည် ဝန်စည်
များကိုဆက်လက်မသယ်နိုင်တော့သည့်အခါ စစ်တပ်သည်၎င်းတို့ကို ပစ်သတ်ကြောင်း LID 66 မှ
အထမ်းသမားတစ်ဦးမျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ၂၉ ထိုးစစ်ဆင်မှုနှင့်နှီးနွယ်သည့် အရပ်သားသေဆုံးမှု

များကို ရေတွက်ရန်မှာ ခက်ခဲသော်လည်း ၎င်းမှတ်တမ်းပြုစုထားသည့် သတ်ဖြတ်မှု ၃၀ ဆိုသည်မှာ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်များ၏ သေးငယ်သော အစိတ်အပိုင်းသာဖြစ်သည်ဟု the Clinic ကယုံကြည်သည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း အရပ်သား ၃၇၀ ကျော် အသတ်ခံရသည်ဟု FBR က ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် အစီရင်ခံခဲ့သည်။^{၂၄၇} ဤအရေအတွက်တွင် လူဦးရေပေါင်း ရာပေါင်းများစွာဖြစ်နိုင်သည့် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း အကျဉ်းသား ပေါ်တာသေဆုံးမှုများ ပါဝင်ဖွယ်မရှိပါ။^{၂၄၈}

အသတ်ခံရသည်ဟုအဆိုရှိသော လူပုဂ္ဂိုလ်အယောက် ၃၀အားလုံးသေဆုံးမှု၏ မျက်မြင်သက်သေပြန်လည်ပြောပြချက်ကို the Clinic က ရယူရန် မတတ်နိုင်ခဲ့သော်လည်း၊ ကိစ္စရပ်အများစုတွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကိုဖြေဆိုသူထဲမှ အနည်းဆုံးတစ်ဦးသည် အသတ်ခံရသူ၏အလောင်းကိုမြင်ခဲ့ရသည်။ သူ သို့မဟုတ် သူမ မသေဆုံးမီအချိန်တွင် တပ်မတော်အချုပ်ထဲတွင်တွေ့ခဲ့သည် သို့မဟုတ် ဖြစ်ရပ်နှင့် စပ်ဆိုင်သော ကိုယ်တွေ့ဖြစ်စဉ်ကိုပြောပြနိုင်သည်။ The Clinic ကမှတ်တမ်းတင်ထားသောလူသတ်မှုများမှာ ကျယ်ပြန့်သောအမျိုးအစား နှစ်မျိုးဖြစ်သည်။ (၁) တပ်မတော်အချုပ်ထဲတွင်ရှိသော အရပ်သားများကို တရားစီရင်ရေးပြင်ပမှ ကွပ်မျက်ခြင်း နှင့် (၂) တပ်မတော်အချုပ်ထဲတွင်မဟုတ်သော အရပ်သားများကို တွေ့သည့်နေရာတွင် ပစ်သတ်ခြင်းနှင့် အခြားသောသတ်ဖြတ်မှုများ ဖြစ်သည်။

တပ်မတော်အချုပ်ထဲတွင်ရှိသော အရပ်သားများကို တရားစီရင်ရေးပြင်ပမှ ကွပ်မျက်ခြင်းသည် များသောအားဖြင့် အညှီရောင်နယ်မြေတွင် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။ ဤသို့သောကွပ်မျက်မှုများမှအချို့သည် တပ်မတော်အတွက် ပေါ်တာအဖြစ်အတင်းအကြပ်စေခိုင်းခြင်းခံသူများကို သတ်ဖြတ်ခြင်းဖြစ်သည်။^{၂၄၉} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကိုဖြေကြားသူတစ်ဦး၏ တစ်နေ့တည်းတွင် အလောင်းပေါင်း ၃၀ မှ ၄၀ အထိတွေ့ရှိခဲ့ရသည်ဟူသော ဖြေကြားချက်အရ တိုင်းပြည်တွင်းရှိအခြားသောဒေသများတွင်ရှိ အကျဉ်းထောင်များမှ ခေါ်ဆောင်လာသော အကျဉ်းသားပေါ်တာများမှာ များပြားစွာအသတ်ခံခဲ့ရသည်။^{၂၅၀} “ခြေလှမ်းအနည်းငယ်လှမ်းပြီးတိုင်း သေဆုံးသူတစ်ဦး သို့မဟုတ် နှစ်ဦး သို့မဟုတ် သုံးဦးတွေ့ရှိရသည်” ဟု ၎င်းကပြောသည်။^{၂၅၁} တပ်မတော်အမှုထမ်းများက ချုပ်နှောင်ထားခြင်းမဟုတ်သော အရပ်သားများကိုသတ်ဖြတ်ခြင်းများမှာ အနက်ရောင်နယ်မြေများတွင် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိ၍ ၎င်းမှာ တွေ့သည့်နေရာတွင်ပစ်သတ်မိန့်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု၏ ရလဒ် ဖြစ်လေ့ရှိသည်။^{၂၅၂}

^{၂၄၇} Rome Statute, art. 8(2)(c)(iv); *Elements*, art. 8(2)(c)(iv).

^{၂၄၈} Clinic Database, Interview Nos. 1, 4, 8, 12, 26, 31, 33, 35, 47, 49, 51, 52, 57, 58, 61, 76, 80, 82, 84, 86, 90, 92, 97, 99, 100, 105, 107, 109, 114, 118, 120, 132, 133, 136, 139, 142, 146, 147, and 151.

^{၂၄၉} Clinic Database, Interview No 142.

^{၂၅၀} FBR, “Campaign of Brutality,” p. 28.

၂၄၈ FBR, "Campaign of Brutality," p. 13, 32, 50 (reporting 265 dead, but citing witnesses that claim many more were killed).

၂၄၉ Clinic Database, Interview Nos. 8, 120, and 142 (prisoner porters).

၂၅၀ Clinic Database, Interview No. 105.

၂၅၁ *Id.*

၂၅၂ Clinic Database, Interview Nos. 58, 118, and 139.

Page 53

The Clinic သည် ရှားစည်ဘိုရွာ အနီးပတ်လည်ဒေသများတွင် ၂၀၀၆ ခုနှစ် (သို့မဟုတ် ၂၀၀၇ ခုနှစ်အစောပိုင်း ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည်) ၌ အနည်းဆုံး အရပ်သား ၁၁ ယောက်ကို သတ်ဖြတ်မှုများကိုမှတ်တမ်းပြုစုထားနိုင်ခဲ့သည်။^{၂၅၃} စစ်သားများက ရွာသား (၄) ယောက်ကိုပေါက်ပြားနှင့် မည်သို့မည်ပုံသတ်ဖြတ်ပြီး နောက် (၂)ကိုသေနတ်ဖြင့် ပစ်သတ် ကြောင်းပြောပြပါသည်။^{၂၅၄} ခုနှစ်ယောက်မြောက်ရွာသားမှာ သေနတ်ဖြင့်ပစ်သတ်ပြီး မသေသေးသည့်အတွက် လုံစွပ်ဖြင့် ထိုးသတ်ကြောင်းပြောပြပါသည်။^{၂၅၅} ဤသတ်ဖြတ်ခြင်းအားလုံးသည် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၏ အရာရှိ ဇော်ထွန်း ၏လက်အောက်ရှိ ခြေမြန်တပ်ရင်း (IB) 48 ကြောင့်ဖြစ်သည်ဟုမှတ်ယူသည်။^{၂၅၆} သေချာစွာမှတ်တမ်းတင်ထားသောအမှုတစ်ခုမှာ အရပ်သားတစ်ဦး ရှားစည်ဘိုရွာအပြင်ဘက်တွင်ရှိ တပ်မတော်မှ ထွက်ပြေးနေစဉ်တွင် ပစ်သတ်ခံရခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည်။ ဤသတ်ဖြတ်မှုကို မျက်မြင် သက်သေ ၂ ဦးအပါအဝင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကိုဖြေကြားသူ (၉) ဦးက အစီရင်ခံထားပါ သည်။^{၂၅၇} မျက်မြင်သက်သေ တစ်ဦးက "၎င်းကိုမျက်လုံးကိုဖောက်၍ပစ်ခတ် ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး ကျည်ဆန်သည်ဦးခေါင်းနောက်မှထွက်သွား ပါသည်။ တစ်ချက်ထဲပစ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်" ဟုအသေး စိတ်ပြောပြပါသည်။^{၂၅၈}

၆. ကျွန်ုပ်တို့၏

ကျွန်ုပ်တို့သည်လူသားတို့အပေါ် ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သည်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းသည် "ဝယ်ခြင်း၊ရောင်းခြင်း၊ ငှားခြင်း သို့မဟုတ် ဖလှယ်ခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့အပေါ်လွတ်လပ်မှုကို အလားတူပိတ်ပင်မှုများ ထားရှိခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း လူတစ်ဦး သို့မဟုတ် လူအများအပေါ် ပိုင်ဆိုင်မှုအခွင့်အရေးတွင် တွဲဖက်လျက်ရှိနေသောအာဏာများမှ မည်သည်မဆိုကို သို့မဟုတ် အားလုံးကို ကျူးလွန်သူကကျင့်သုံးခဲ့ခြင်း" ရှိရန်လိုအပ်သည်။^{၂၅၉} အတင်းအကြပ်ခိုင်းစေခြင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၏တစ်မျိုး ပင်ဖြစ်၍ အလုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်ခြင်းကို ပြစ်ဒဏ်ခံရမည် ဟူသော ခြိမ်းခြောက်မှုဖြင့် သဘောဆန္ဒ အလျောက်မဟုတ်ဘဲ အတင်းအကြပ်ရယူခြင်းကိုဖြစ်ပေါ်စေသည်။^{၂၆၀}

The Clinic သည် ၂၀၀၅ သို့မဟုတ် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် သံတောင်မြို့နယ်၌ တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များအတွက် လုပ်အားပေးရန် အတင်းအကြပ်ပြုခြင်းခံရသည်သူ ၃၂ ဦးကို လူတွေ့မေးမြန်းခဲ့သည်။^{၂၆၀} အခြားသောသူ များစွာကလည်း ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များ သို့မဟုတ် မိတ်ဆွေများ တပ်မတော်အတွက် လုပ်အားပေးရန်

^{၂၅၇} Clinic Database, Interview Nos. 26, 31, 33, 47, 52, 76, 82, 86, 97, 99, 100, 109, 132, 133, 147, and 151.

^{၂၅၈} Clinic Database, Interview No. 133.

^{၂၅၉} *Id.*

^{၂၆၀} Clinic Database, Interview Nos. 26, 31, 33, 47, 52, 86, 99, 100, 109, and 151.

^{၂၆၁} Clinic Database, Interview No. 151.

^{၂၆၂} Rome Statute, art. 7(1)(c); *Elements*, art. 7(1)(c).

^{၂၆၃} *Elements*, art. 7(1)(c), fn. 11; ILO Convention No. 29 concerning Forced or Compulsory Labour (Forced Labor Convention), adopted 28 June 1930, 29 U.N.T.S. 55, art. 2(1). Forced labor may still constitute enslavement, even if compensation is provided. *Prosecutor v. Kunarac et al.*, ICTY, Case No. IT-96-23&23-1, Judgment (Trial Chamber), 22 Feb. 2001, para. 542; *Prosecutor v. Kunarac et al.*, ICTY, Case Nos. IT-96-23 & IT-96-23/1-A, Judgment (Appeals Chamber), 12 June 2002, para. 119; *Prosecutor v. Brima et al.*, Special Court for Sierra Leone, Case No. SCSL-2004-16-T, Judgment (Trial Chamber), 20 June 2007, para. 740.

^{၂၆၄} Clinic Database, Interview Nos. 8, 9, 12, 13, 18, 22, 26, 31, 39, 46, 56, 71, 73, 80, 82, 86, 97, 100, 102, 103, 105, 106, 116, 120, 121, 127, 130, 138, 142, 143, 146, and 147.

Page 54

တောင်းဆိုခြင်းခံခဲ့ရကြောင်း ပြောကြသည်။ အရပ်သားများသည် ပေါ်တာလုပ်ခြင်း၊^{၂၆၀} စခန်းတည် ဆောက်ခြင်း၊^{၂၆၂} အစောင့် နှင့် ဆက်သားတာဝန်^{၂၆၃} နှင့် လမ်းပြပြင်ရေး^{၂၆၄} အပါအဝင် တပ်မတော် အတွက် အမျိုးမျိုးသော အလုပ်များကိုလုပ်ဆောင်ရန် အတင်းအကြပ်ပြုခြင်းခံကြရသည်။

အရပ်သားပေါ်တာများသည် များသောအားဖြင့် အုပ်စုလိုက် အလုပ်လုပ်လေ့ရှိသည်။ တစ်ကြိမ်လျှင် အယောက် ၂၀၀ အထိအသုံးပြုကြောင်း လူတွေ့မေးမြန်းမှုကိုဖြေဆိုသူများက အသေးစိတ်ပြန်လည်ပြောပြသည်။^{၂၆၅} ဖြစ်ရပ်တစ်ခုတည်းတွင် ခန့်မှန်းခြေ လူပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်ကို အသုံးပြုခဲ့ကြောင်း FBR က အစီရင်ခံခဲ့သည်။^{၂၆၆} ထို့ပြင် တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ် ၈၅၀ ပါဝင်ပတ်သက်သည်ဟု အဆိုရှိသည့် သီးခြားဖြစ်ရပ်တစ်ခုတွင် အမှတ် ၆၆ ခြေမြန်တပ်ရင်းမှ စစ်သားများနှင့် အရပ်သားပေါ်တာများ၏ ဓါတ်ပုံများကိုလည်း ရိုက်ခဲ့သည်။^{၂၆၇} ပေါ်တာအများအပြားမှာ ရက်ပေါင်းများစွာဆက်တိုက် ပစ္စည်းများကိုသယ်ဆောင်ပေးခဲ့ရ

သည်။^{၂၆၈} ထိုသူများထဲမှ အချို့သည် ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာဒေသများသို့ တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များနှင့်အတူ လိုက်ပါသွားကြရ၍ တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များနှင့်အတူ တစ်လမျှအထိ နေခဲ့ကြရသည်။^{၂၆၉} ပေါ်တာများသည် စစ်သားများကို မြေမြှုပ်မိုင်းများနှင့် KNLA တိုက်ခိုက်မှုများမှ ကာကွယ်ရန်အတွက် မကြာခဏပင် စစ်သားများ၏ရှေ့မှ သို့မဟုတ် စစ်သားများအကြားမှ လမ်းရှောက်ရန်စေခိုင်းခြင်းခံရသည်။^{၂၇၀} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကို ဖြေဆိုသူတစ်ဦးကလည်း အရပ်သားများကို လမ်းများပေါ်တွင် မိုင်းများကို အင်တိုက်အားတိုက်ရှင်းလင်းရန် တာဝန်ချထားခြင်းခံရသည်ကို ပြန်လည်ပြောပြသည်။^{၂၇၁}

တပ်မတော်၏ အတင်းအကြပ်အလုပ်ကြမ်းခိုင်းစေမှုကို အသုံးပြုခြင်းသည် ပုံစံတကျ သို့မဟုတ် စနစ်တကျ ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် တစ်လတစ်ကြိမ် သို့မဟုတ် တစ်ပါတ်တစ်ကြိမ် လုပ်အားပေးရန် တောင်းဆိုခြင်း။^{၂၇၂} ကျေးရွာအများအပြားတွင် တပ်မတော်၏လုပ်အားလိုအပ်ချက်ကို

^{၂၆၀} Clinic Database, Interview Nos. 8, 9, 12, 13, 18, 22, 31, 33, 39, 42, 46, 73, 86, 97, 100, 102, 105, 106, 107, 115, 116, 120, 121, 127, 134, 138, 142, 143, 146, and 147.

^{၂၆၂} Clinic Database, Interview Nos. 33, 52, 56, 71, 80, 82, 86, 91, 97, 100, 103, 107, 116, 120, 121, 123, 130, 142, 147, and 151.

^{၂၆၃} Clinic Database, Interview Nos. 134 and 151.

^{၂၆၄} Clinic Database, Interview Nos. 97, 103, and 105.

^{၂၆၅} Clinic Database, Interview No. 105.

^{၂၆၆} FBR, "Message from a Relief Team Leader and Situation Update," 27 Apr. 2006, <http://www.freeburmarangers.org/2006/04/27/message-from-a-relief-team-leader-and-situation-update/>.

^{၂၆၇} FBR, "Villagers Forced to Porter for Burma Army, May 2006: 850 People Forced to Porter in Support of Burma Army Offensive in Toungoo District, Northwester Karen State, Burma," 1 June 2006, <http://www.freeburmarangers.org/2006/06/01/villagers-forced-to-porter-for-burma-army-may-2006/>; FBR, "Forced Labor Continues in Burma; A Report with Photographs Sent Directly from Relief Teams Now in the

Field,” 19 Dec. 2006, <http://www.freeburmarangers.org/2006/12/19/forced-labor-continues-in-burma-a-report-with-photographs-sent-directly-from-relief-teams-now-in-the-field/> (high resolution photographs on file with the Clinic.).

၂၆၈ Clinic Database, Interview Nos. 8 (one month), 9, 13 (one week), 18 (three consecutive days of trips originating from home village), 22 (three days), 102 (one night with military), 105 (three occasions, up to 2-3 days), 120 (two occasions, two days each time), 142 (slept at home every night, but had to go with army every day for a period of over one month), and 146.

၂၆၉ Clinic Database, Interview Nos. 8 (one month), 22, and 146.

၂၇၀ See, e.g., Clinic Database, Interview No. 142.

၂၇၁ Clinic Database, Interview No. 105.

၂၇၂ Clinic Database, Interview Nos. 12, 18, 22, 31, 33, 39, 46, 52, 71, 73, 74, 76, 86, 103, 105, 107, 109, 117, 131, 146, 147, and 162.

Page 55

ဖြည့်ဆည်းရန်အတွက် အလုပ်သမားများစုဆောင်းရန် ရွာလူကြီးများကို တောင်းဆိုသည်။ ၂၇၃ အတင်းအကြပ်စေခိုင်းခြင်းပြုနေကျနေရာမဟုတ်သည့် အနက်ရောင်နယ်မြေများတွင် တပ်မတော်သည် ၎င်းတို့နှင့် ရင်ဆိုင်တိုးသောရွာသူရွာသားများကို ရံဖန်ရံခါဖမ်းဆီး၍ ၎င်းတို့အားအတင်းအကြပ်အလုပ်လုပ်စေ သည်။

၂၇၄

တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကိုဖြေဆိုသူအများအပြားအတွက် အတင်းအကြပ်စေခိုင်းမှုသည် အလွန်ဖြစ်နေကျဖြစ်သဖြင့် ၎င်းတို့သည်ဖြစ်ရပ်များကို မရေတွက်နိုင်လောက်အောင် သို့မဟုတ် တစ်ခုနှင့်တစ်ခုကြားမခွဲခြားနိုင်လောက်အောင်ပင်ဖြစ်သည်။ ရွာသားတစ်ဦးက “၂၀၀၆ ခုနှစ်မှာ လုံးဝမနားရဘဲ တပ်မတော်အတွက် အမြဲတမ်းအလုပ်လုပ်ပေးနေခဲ့ရတာကို ကျွန်တော်သတိပြုမိတယ်.....မိန်းမတွေက ပစ္စည်း [စခန်းအတွက် ရိက္ခာများ] ဘဲသယ်ရတယ်၊ ဒါပေမဲ့ တစ်ခါတလေ ယောက်ျားတွေက စစ်သားတွေ စစ်သွားတိုက်တဲ့အခါ လိုက်သွားရတယ်” ဟုပြောသည်။ ၂၇၅ အခြားရွာသားတစ်ဦးက မိဘများသည် ၎င်းတို့၏သားသမီးများကို “ပေါ်တာ ၁၊ ပေါ်တာ ၂ နှင့် ပေါ်တာ ၃” ဟု ရည်ညွှန်းလေ့ရှိကြောင်း သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏သားသမီးများအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ “ဒီပန်းတွေက ဗမာစစ်သားတွေအတွက်” ဟုပြောကြောင်း ရှင်းပြသည်။ ၂၇၆

သူ သို့မဟုတ် သူမ သည် တပ်မတော်က အတင်းအကြပ်ရယူသောလုပ်အားအတွက် အခကြေးငွေရရှိခဲ့သည်ဟု တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုဖြေဆိုသူ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကမျှ မပြောကြားပါ။ အတင်းအကြပ်စေခိုင်းခံရခြင်းကိုရှောင်ရှားရန် အခကြေးငွေ သို့မဟုတ် “ဆက်ကြေး” ပေးနိုင်ကြောင်းကိုလည်း အချို့သောရွာသားများက

သတင်းပေးသည်။ ၂၇ အလွန်နည်းပါးသော တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကိုဖြေဆိုသူများသာ လုပ်အားလိုအပ်မှုများ နှင့်တွဲဖက်ပါရှိသော သီးခြားခြိမ်းခြောက်မှုများကို ဖော်ထုတ်နိုင်သည်။ အကြောင်းရင်းမှာ တောင်းဆိုချက် များကို ရွာလူကြီးများမှတစ်ဆင့် အကြောင်းကြားဆက်သွယ်လေ့ရှိသောကြောင့်လည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ပါဝင်ရန်ပျက်ကွက်မှုအတွက် အကြမ်းဖက်မှု သို့မဟုတ် ဂယက်ရိုက်မှုခံရမည် ကို ယေဘုယျအားဖြင့် ကြောက်လန့်နေရမှုကို အများကရည်ညွှန်းပြောဆိုကြသည်။

ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း တပ်မတော်သည် မြန်မာနိုင်ငံအခြားသောဒေသများရှိ အကျဉ်းထောင်များမှ ခေါ် ဆောင်လာသည့် အကျဉ်းသားပေါ်တာများကိုလည်း အသုံးပြုခဲ့ကြောင်းကို ဂရုပြုမှတ်သားသင့်သည်။ ၂၈ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုဖြေဆိုသူများစွာတို့က အကျဉ်းသားအများအပြားကို တပ်မတော်အတွက် ရိက္ခာများ သယ်ဆောင်ရန် အတင်းအကြပ်ပြုခံနေရသည်ကို တွေ့မြင်ခဲ့ရကြောင်း အသေးစိတ်ပြန်လည်ပြောပြကြ သည်။ ၂၉ အကျဉ်းသားများကို ၎င်းတို့ဝတ်ဆင်ရသည့် တစ်ကိုယ်လုံးအဖြူဖြစ်သည့် ယူနီဖောင်းများကြောင့် အကျဉ်းသားများဖြစ်ကြောင်း ၎င်းတို့သိရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၃၀ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုဖြေဆိုသူတစ်ဦးက ၎င်းမျက်မြင်တွေ့ခဲ့ရသည့် အကျဉ်းသားပေါ်တာ နှစ်ဦးကွပ်မျက်ခံရပုံအကြောင်းကိုပြောပြ၍ ၂၁ အခြား တစ်ဦးက ဘောဂလီ -ဘာစာကီး (Buh-Sa-Kee) လမ်းဘေးတွင် အကျဉ်းသားပေါ်တာ အလောင်းဒါဇင် ပေါင်းများစွာကို တွေ့ရှိခဲ့ရကြောင်းပြောပြသည်။ ၂၂ အကျဉ်းသားပေါ်တာများကို တပ်မတော်က အသုံးပြုခြင်း နှင့် လွဲမှားစွာပြုမူဆက်ဆံခြင်းတို့ကို ဆက်လက်စုံစမ်းစစ်ဆေးထိုက်သည်။

၇. ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းနှင့် အခြားသော လူမဆန်သည့်ပြုလုပ်မှုများ

ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းသည် စစ်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်သကဲ့သို့ လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှု လည်းဖြစ်သည်။ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းဖြစ်သည့်စစ်ရာဇဝတ်မှုတွင် ကျူးလွန်သူသည် သတင်း သို့မဟုတ် ဖြောင့်ချက်ရယူခြင်း၊ ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်း သို့မဟုတ် အနိုင်အထက်အတင်းအကြပ်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် မည်သည့်ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမျိုးမဆိုအပေါ်အခြေခံသည့် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မဆို စသောရည်ရွယ်ချက်များအတွက် အရပ်သား သို့မဟုတ် တိုက်ခိုက်မှုတွင်မပါဝင်သူ (hors de combat) အခြေအနေတွင်ရှိနေသောသူတစ်ဦးကို "ပြင်းထန်သော ကိုယ်ခန္ဓာဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နာကျင်မှု သို့မဟုတ် ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်မှု" ကိုဖြစ်စေခြင်း ရှိရန်လိုသည်။ ၂၃ လူမဆန်သည့်ပြုလုပ်မှု

၂၇ Clinic Database, Interview Nos. 74 (section leader), 97, 100, and 146.

၂၈ Clinic Database, Interview Nos. 13 and 39.

၂၉ Clinic Database, Interview No. 121.

၂၇၆ Clinic Database, Interview No. 105.

၂၇၇ Clinic Database, Interview Nos. 44, 80, 86, 105, 107, 109, 111, 117, 120, 138, and 146.

၂၇၈ Clinic Database, Interview Nos. 105, 120, 137, 139, 142, and 146.

၂၇၉ Clinic Database, Interview Nos. 105, 120, 137, 139, 142, and 146.

၂၈၀ Clinic Database, Interview Nos. 105, 120 (describes blue uniforms), 137, and 146.

၂၈၁ Clinic Database, Interview No. 142.

၂၈၂ Clinic Database, Interview No. 105.

၂၈၃ *Elements*, art. 8(2)(c)(i)-4.

Page 56

ဖြစ်သည့်စစ်ရာဇဝတ်မှုတွင် ကျူးလွန်သူက ချုပ်နှောင်ထားခြင်းခံနေရသော သို့မဟုတ် ကျူးလွန်သူ၏ ထိန်းချုပ်ခြင်းအောက်တွင်ရှိသောသူတစ်ဦးအား ဥပဒေနှင့်အညီဖြစ်သောအရေးယူမှုမှ ပေါ်ပေါက်လာသောနာကျင်မှုမျိုးမဟုတ်သည့် “ပြင်းထန်သော ကိုယ်ခန္ဓာဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နာကျင်မှု သို့မဟုတ် ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်မှု”ကို ဖြစ်စေခြင်းရှိရန်လိုသည်။^{၂၈၄} ထို့ပြင် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ ဂုဏ်သိက္ခာရှိမှုအပေါ် အလွန်လွဲမှားစွာရက်စက်ရမ်းကားမှုသည် စစ်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်၍ အခြားသောလူမဆန်သည်။ ပြုလုပ်မှုများသည် လူသားများအပေါ် ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုဖြစ်သည်။^{၂၈၅}

The Clinic သည် ၂၀၀၅ သို့မဟုတ် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် သံတောင်မြို့နယ်၌ဖြစ်ပွားသည့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာဂုဏ်သိက္ခာရှိမှုအပေါ် အလွန်လွဲမှားစွာရက်စက်ရမ်းကားမှု သို့မဟုတ် အခြားသော လူမဆန်သည်။ပြုလုပ်မှုများဟု သတ်မှတ်နိုင်သော ပြုလုပ်မှုအချို့ကို မှတ်တမ်းပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းတို့တွင် သဏ္ဌာန်တူရေနှစ်မြှုပ်ခြင်းနှင့်ရေမွန်းခြင်းများ၊^{၂၈၆} သစ်ပင်များ သို့မဟုတ် အခြားမြင့်ထားသောအရာဝတ္ထုများမှ လူများကိုကြိုးဆွဲချခြင်း၊^{၂၈၇} ကိုယ်ခန္ဓာကိုဖြတ်တောက်ခြင်းများ၊^{၂၈၈} နှင့် တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များအားမီးသို့မဟုတ် အခြားပူလောင်သောအရာဝတ္ထုများဖြင့် လောင်စေခြင်း၊^{၂၈၉} တို့ပါဝင်သည်။ တပ်မတော်အတွက် အလုပ်လုပ်စေရန် အတင်းအကြပ်ပြုလုပ်ခြင်းခံနေရစဉ်အတွင်းတွင် အရပ်သားများကို မကြာခဏ ရိုက်နှက်လေ့ရှိခြင်းကိုလည်း the Clinic မှ မှတ်တမ်းပြုစုခဲ့သည်။^{၂၉၀} တစ်ခါတစ်ရံ တပ်မတော်ကို KNLAက တိုက်ခိုက်မှုများအတွက် လက်တုံ့ပြန်သည့်အနေဖြင့် အရပ်သားများ ရိုက်နှက်ခြင်းခံရသည်။^{၂၉၁} ဖြစ်ရပ်တစ်ခုတွင်၊ ရွာသားတစ်ယောက်ကိုရိုက်နှက်သဖြင့် မေ့မျောသွားပြီး တိုင်တွင်းလည်ပင်း၊ လက်နှင့် ခြေထောက်တို့ကိုကြိုးဖြင့်ချီထားသည်။ရွာသားသည် စစ်သားတစ်ဦးကိုနှိုးသဖြင့် ခြောက်လက်မ အရှည်ရှိသောခါးကို ၎င်း၏ပါးစပ်ထဲသို့ထည့်ပြီး လျှာကိုဖြတ်ပစ်ရန်အမွှေခံရသဖြင့်၊ ရွာသားသည် သွေးများယိုစီး

ကျန်ခဲ့ပြီး၊ ရက်ပေါင်းများစွာအစာမစားနိုင်ခဲ့ပေ။^{၂၉၂} ရိုက်နှက်ခြင်းနှင့် အခြားသော လွဲမှားစွာပြုမူဆက်ဆံသည့်ပုံစံများကို အရပ်သားများထံမှ KNLA အကြောင်းသတင်း နှိုက်ယူရန်အတွက် မကြာခဏအသုံးပြုသည်။^{၂၉၃}

တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုဖြေဆိုသူများ ခံစားခဲ့ရသော ရိုက်နှက်မှုအချို့ကြောင့် ရရှိခဲ့သောအမာရွတ်များ၏ ဓါတ်ပုံများကို the Clinic သည် ကက်တလောက်ဖြင့် မှတ်တမ်းပြုစုထားသည်။

၈. မုဒိမ်းမှု

မုဒိမ်းမှုသည်စစ်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်သကဲ့သို့ လူသားများအပေါ် ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုလည်းဖြစ်သည်။^{၂၉၄} The Clinic သည် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း စစ်သားတစ်ဦး၏ မုဒိမ်းကျင့်ခြင်းကို မည်သို့ခံခဲ့ရကြောင်း^{၂၉၅} နှင့် တပ်မတော်အမှုထမ်းများကျူးလွန်ခဲ့သည့် အခြားသောမုဒိမ်းမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ တစ်ဆင့်ကြားသိထားခဲ့သည့်အကြောင်း^{၂၉၆} အချို့ကို အသေးစိတ်ပြောပြသည့် အမျိုးသမီးတစ်ဦးကို လူတွေ့မေးမြန်း

^{၂၉၄} *Elements*, art. 7(1)(f).

^{၂၉၅} The war crime of outrages upon personal dignity, in particular humiliating and degrading treatment, has an identical “severe physical or mental pain or suffering” definition to the war crime of torture, but without the additional purpose requirement. *Id.* at art. 8(2)(c)(ii). The crime against humanity of other inhumane acts requires the infliction of “great suffering, or serious injury to body or to mental or physical health, by means of an inhumane act.” *Id.* at art. 7(1)(k).

^{၂၉၆} Clinic Database, Interview Nos. 13, 61, 133, and 151.

^{၂၉၇} Clinic Database, Interview Nos. 12, 13, and 47.

^{၂၉၈} Clinic Database, Interview Nos. 13, 133, and 146.

^{၂၉၉} Clinic Database, Interview Nos. 13, 18, 120, and 162.

^{၂၉၀} Clinic Database, Interview Nos. 47, 71, 80, 105, 117, 120, 121, 133, 142, and 146.

^{၂၉၁} Clinic Database, Interview Nos. 47, 133, and 142.

^{၂၉၂} Clinic Database, Interview No. 133.

^{၂၉၃} Clinic Database, Interview Nos. 13, 47, 120, and 142.

^{၂၉၄} Rome Statute, art. 7(1)(g), 8(2)(e)(vi); *Elements*, art. 7(1)(g)-1, 8(2)(e)(vi)-1.

^{၂၉၅} Clinic Database, Interview No. 131.

^{၂၉၆} Clinic Database, Interview Nos. 42, 131 (reports a rape other than her own), 142, and 155 (rape occurred in 1988).

Page 57

ခဲ့သည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကိုဖြေကြားသူအချို့သည် ကရင်အမျိုးသမီးများကို စစ်သားများမုဒိမ်းကျင့်ခြင်း နှင့်ပတ်သက်၍ ယေဘုယျပြောကြားကြသော်လည်း တိကျသောဖြစ်ပျက်ပုံများကိုမပြောနိုင်ပါ။ ၂၈၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း စစ်သားများက ကရင်အမျိုးသမီးများအား ကျူးလွန်သည်ဟု စွပ်စွဲထားသည့် မုဒိမ်းမှုများကို KHRG ကလည်း အစီရင်ခံထားသည်။ ၂၉ ထို့ပြင် ထိုးစစ်ဆင်မှုမတိုင်ခင်က ကရင်အမျိုးသမီးနှစ်ဦးအား အုပ်စုလိုက်မုဒိမ်းကျင့်မှုကိုမျက်မြင်တွေ့ခဲ့ရသော သို့မဟုတ် ၎င်းကိုယ်တိုင်ပါဝင်ကောင်းပါဝင်နိုင်ခဲ့သော မြန်မာစစ်တပ်မှ စစ်သားဟောင်းတစ်ဦးကိုလည်း the Clinic ကတွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ရာ စစ်သားများသည် အနက်ရောင်နယ်မြေတွင် ကျူးလွန်သောမုဒိမ်းမှုများအတွက်၊ ထိုမုဒိမ်းမှုများကို သတင်းမီဒီယာများတွင် ဖော်ခြင်းခံရသည့် အခါမှတစ်ပါး၊ အပြစ်ပေးခြင်းမခံရကြောင်း အခိုင်အမာပြောခဲ့သည်။ ၂၉

ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်းကျူးလွန်ခဲ့သောမုဒိမ်းမှုများကို မှန်ကန်ကြောင်းအတည်ပြုရန် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့သည် စစ်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ကြောင်း သို့မဟုတ် လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုဖြစ်ကြောင်း အတည်ပြုရန် လုံလောက်သော သက်သေခံချက်များကို the Clinic ကမရယူနိုင်ခဲ့ပါ။ ဤကိစ္စရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဆက်လက်စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် လျော်ကန်သင့်မြတ်ပါသည်။

၉. မတရားဖိစီးနှိပ်စက်မှု

မတရားဖိစီးနှိပ်စက်မှုသည် လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ကျူးလွန်သူက ပြုကျင့်ခံရသူ (victim) ၏ နိုင်ငံရေး၊ လူမျိုးရေး၊ မျိုးနွယ်စု၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာရေး သို့မဟုတ် အမျိုးသား အမျိုးသမီးဖြစ်မှု သို့မဟုတ် “အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေအရ ခွင့်မပြုနိုင်ဟု တစ်ကမ္ဘာလုံးက အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အခြားအကြောင်းရင်းများ” ကို အခြေခံ၍ ပြုကျင့်ခံရသူအား ၎င်း၏အခြေခံရပိုင်ခွင့်များကို ပြင်းထန်စွာပိတ်ပင်ခြင်းဖြစ်ရန်လိုအပ်သည်။^{၃၀}

ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း မြန်မာ့တပ်မတော်သည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းတွင်ရှိ ကရင်တိုင်းရင်းသားလူထု၏ အသက်ရှင်သန်ပိုင်ခွင့်၊ လွတ်လပ်ခွင့်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာလုံခြုံမှုရပိုင်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာလှုပ်ရှားသွားလာခွင့် နှင့် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ညှဉ်းပန်းမှုတို့မှလွတ်ကင်းပိုင်ခွင့် တို့အပါအဝင်ဖြစ်သော အခြေခံရပိုင်ခွင့်များ အမြောက်အများကို ချိုးဖောက်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် မြန်မာ့တပ်မတော်၏ လွဲမှားစွာပြုမူဆက်ဆံမှုသည် လူမျိုး

ရေးမှန်းတီးမှု သို့မဟုတ် သမိုင်းကြောင်းတစ်လျှောက်ရှိခဲ့သောအကျိုးစီးပွားခြင်းပဋိပက္ခဖြစ်မှုတို့အပေါ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့်အခြေခံသည်ဟု တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကိုဖြေဆိုသူများက ၎င်းတို့၏ထင်မြင်ယူဆချက်ကို မကြာခဏဖွင့်ဟပြောဆိုကြသည်။^{၃၀၀} The Clinic ပြုလုပ်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုက မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့ပိုင်းရှိ ပဋိပက္ခတွင် လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲစေနိုင်သောအား(ethnic dynamic) ကို ညွှန်ပြအဆို ပြုသည့် တပ်မတော်အရာရှိများနှင့် အခြားအဆင့်စစ်သားများ၏ ပြောဆိုချက်များစွာကို ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။^{၃၀၁} ဥပမာအားဖြင့် စစ်သားများက ကရင်ရွာသူရွာသားများကို မြေတွင်းအောင်းပိုး သို့မဟုတ် အကောင်ငယ်တစ်မျိုးဖြစ်သည့် “ငပွေး” ဟုရည်ညွှန်းခေါ်ဆိုကြောင်းကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကိုဖြေဆိုသူများအပြားက မှတ်မိနေကြသည်။^{၃၀၂} တပ်မတော်အရာရှိတစ်ဦးက “ငါ နင်တို့ကို မကြိုက်ဘူး၊ နင်တို့က ကရင်လူမျိုးတွေဘဲ၊ဒါကြောင့်နင်တို့ကိုသေတဲ့အထိခိုင်းမယ်”ဟုပြောခဲ့သည်ကိုလည်းအခြားသောရွာသား တစ်ယောက်က မှတ်မိနေခဲ့သည်။^{၃၀၃} မည်သို့ဆိုစေ ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွင်း အခွင့်အရေးများကိုပိတ်ပင်ခြင်း သည် လူထု၏ လူမျိုးရေးမည်သူမည်ဝါဖြစ်မှု သို့မဟုတ် အခြားခွင့်ပြုနိုင်သည့်မရှိသောအကြောင်းရင်းများကို အခြေခံကြောင်း ပြည့်စုံခိုင်လုံစွာ the Clinic က ယနေ့တိုင် သက်သေမထူနိုင်သေးပါ။

မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းရှိ လူမျိုးရေးဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ မတရားဖိစီးနှိပ်စက်မှုကို နောက်ထပ်ဆက်လက်၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ထိုက်သည်။

^{၂၉၇} Clinic Database, Interview Nos. 39 and 128.

^{၂၉၈} KHRG, “Forced Labour, Extortion and Abuses in Papun District,” 29 July 2006, (report contains interview with victim); KHRG, “Attempted rapes and other abuses in northern Karen districts,” 15 Mar. 2006, <http://www.khrg.org/2006/03/khrg06b2/attempted-rapes-and-other-abuses-northern-karen-districts>.

^{၂၉၉} Clinic Database, Interview No. 98.

^{၃၀၀} Rome Statute, art. 7(1)(h); *Elements*, art. 7(1)(h).

^{၃၀၁} See, e.g., Clinic Database, Interview No. 150.

^{၃၀၂} Clinic Database, Interview Nos. 69, 121, 125, and 150.

^{၃၀၃} Clinic Database, Interview Nos. 121, 125, and 146.

^{၃၀၄} Clinic Database, Interview No. 150.

page 58

၆. ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများ၊ တပ်ဖွဲ့များနှင့် တပ်မှူးများ

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေအရ၊ တိုက်ရိုက်ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများရော ၎င်းတို့၏အထက်အရာရှိများပါ အဆိုပါ ပြစ်မှုများအတွက် ပြစ်မှုကြောင်းအရတာဝန်ရှိကြပေသည်။ The Clinic သည် အပိုင်း ၅ တွင်ဖော်ပြပါရှိသောပြစ်မှု များကိုကျူးလွန်ရာတွင် တိကျသေချာသောတပ်ဖွဲ့များနှင့်အရာရှိများ ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့ကြောင်း သိသာထင်ရှား အရေးပါသောသက်သေခံအထောက်အထားများကိုစုဆောင်းထားပါသည်။

ပထမဦးစွာ၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်မှတပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများဆက်စပ်ပုံသက်သေခံအထောက်အထားများကို the Clinic ကစုဆောင်းထားပါသည်။ ဤအထောက်အထားများတွင် the Clinic ကမှတ်တမ်းပြုစုထားသည့် ပြစ်မှုများအတွက် တိုက်ရိုက်တာဝန်ရှိနေကြောင်း ယုံကြည်ရန်ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော အကြောင်းပြချက်များရှိနေသော တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်တွင်အမှုထမ်းခဲ့သည် အဆင့်နိမ့်အရာရှိ ၂၅ ဦး ကျော်၏ မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်းပါဝင်သည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် the Clinic သည်အပိုင်း(၅)တွင်ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုများကိုကျူးလွန်ရာတွင် အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်မှတပ်ဖွဲ့များမည်သို့ပါဝင်ပတ်သက်နေကြောင်း အထောက်အထားများရယူထားပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ၊ အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်မှ ပြစ်မှုများအတွက်တာဝန်ရှိသော အဆင့်နိမ့်အရာရှိများ၏ အတိအကျမည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်းကိုမူမဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါ။ နောက်ဆုံးတွင် the Clinic သည် အဆင့်မြင့်တပ်မှူးများဖြစ်ကြသော တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်မှ ဗိုလ်ချုပ်ကိုကို၊ အမှတ်(၆၆) ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်မှ ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ဇော်ဦး နှင့် ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်အေး တို့သည် လက်အောက်ခံများ ကျူးလွန်သည့်ပြစ်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့တွင်ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိကြောင်း သက်သေခံအထောက်အထားများကိုရရှိထားပါသည်။ The Clinic ကစုဆောင်းရရှိထားသော သက်သေခံအထောက်အထားများသည် ထိုအရာရှိ (၃) ဦးအပေါ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုတရားရုံးက ဖမ်းဆီးခွင့်

အမိန့်ထုတ်ပေးရန် လုံလောက်ပါလိမ့်မည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ တပ်မှူး (၃) ဦးကို အပြစ်ပေးရန် လိုအပ်သောစံအတွက် ၎င်းတို့၏ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုကိုသက်သေပြရန် နောက်ထပ်သက်သေခံ အထောက်အထားများလိုအပ်ပါလိမ့်မည်။

အောက်တွင်ဖော်ပြထားသောအပိုင်း(က)သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံးကဖမ်းဆီးခွင့်အမိန့်ကိုထုတ် ပေးနိုင်စေရန်လိုအပ်သောသက်သေအထောက်အထားစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။ The Clinic က စုဆောင်း ရရှိထားသောသက်သေခံအထောက်အထားကိုလည်း ရောမပြဋ္ဌာန်းဥပဒေ (Roman Statute) ကပြဋ္ဌာန်းပေးသည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှု၏နည်းလမ်း(၂)ရပ်ဖြင့် ပိုင်းခြားစိစစ်ပါသည်။ (၁) အပိုဒ် ၂၅ အရလူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း၏တာဝန်ရှိမှု နှင့် (၂) အပိုဒ် ၂၈ အရ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှု တို့ဖြစ်ပါသည်။ အပိုဒ်(ခ)သည် တပ်မှူး(၃)ဦး၏တာဝန်ရှိမှုအပါအဝင် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှန်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်တို့က ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သက်သေခံအထောက် အထားများကိုဆွေးနွေးပါသည်။ "ဘောင်းဘီတို" (or "Short Pants" group) ဟု သိရှိထားသည်။ တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့အပေါ် နောက်ထပ်စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်လိုအပ်ချက်ဖြင့် အဆုံးသတ်ထားပါသည်။

က. တပ်မတော်အရာရှိများ၏ ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဥပဒေစံများ

၁. ဖမ်းဆီးရန်အမိန့်စာ၏စံ

ရောမပြဋ္ဌာန်းဥပဒေ အပိုဒ် ၅၈ တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုတရားရုံးသည် တရားစွဲဆိုသူထံမှ လျှောက်လွှာကိုရရှိသောအခါ အကယ်၍ "ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် တရားရုံး၏စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်း ပြစ်မှုကျူးလွန် ကြောင်းယုံကြည်ရန် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သောအကြောင်းများရှိနေသည့်အပြင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ တရားရုံး သို့လာရောက်မှုသေချာစေရန်၊ အမှုကိုစစ်ဆေးစီရင်ခြင်းကို အနှောင့်အယှက်ပြုခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် သို့မဟုတ် ပြစ်မှုများဆက်လက်ကျူးလွန်နေခြင်းကိုကာကွယ်တားဆီးရန် ထိုသူကိုဖမ်းဆီးရန် လိုအပ်လျှင် ဖမ်းဆီးသည့်အမိန့်စာကိုထုတ်ပေးရမည်။"^{၃၀၅} ဤစံသည် စွဲချက်များကိုအတည်ပြုခြင်း (ပုဂ္ဂိုလ်သည် စွဲချက်

^{၃၀၅} Rome Statute, article 58(1).

တင်ထားသောပြစ်မှုတစ်ခုချင်းကိုကျူးလွန်ထားကြောင်းခိုင်လုံသောအကြောင်းများရှိလျှင်)^{၃၀၆} သို့မဟုတ် အပြစ်ပေးခြင်း (တရားရုံးသည် တရားခံတွင်အပြစ်ရှိကြောင်း သံသယကင်းရှင်းစွာယုံကြည်ပါလျှင်)^{၃၀၇} အတွက်လိုအပ်သောစံများထက်နိမ့်ကျပါသည်။ ဤစံအရ တရားခံသည် စွဲဆိုထားသောပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်ထားကြောင်းသေချာမှုရှိရန်မှာ လိုအပ်ချက် မဟုတ်ပေ။ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော ကောက်ယူ

သုံးသပ်ချက်ဖြစ်နေသမျှ ၎င်းပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်းသည်သာလျှင် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော ကောက်ယူသုံးသပ်ချက်ဖြစ်ရန် မလိုအပ်ပေ။^{၃၀၈}

၂. ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာပြစ်မှုတာဝန်ရှိမှု၊ ရောမပြဌာန်းဥပဒေ အပိုဒ် ၂၅

ရောမပြဌာန်းဥပဒေ အပိုဒ် ၂၅တွင် အကယ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် အောက်ပါတို့ကိုကျူးလွန်လျှင် စစ်ရာဇဝတ်မှုအတွက် ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိကြောင်းပြဌာန်းထားပါသည်။

- ပြစ်မှုကိုတစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အခြားသူများနှင့်ပူးတွဲ၍ဖြစ်စေ ကျူးလွန်ခြင်း၊
- ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရန် အမိန့်ပေးခြင်း၊ တောင်းခံခြင်း သို့မဟုတ် သွေးဆောင်ခြင်း၊
- ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် အခြားသူများကို အားပေးအားမြှောက်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ကူညီခြင်း၊
- "တူညီသောရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်ပြုလုပ်သော" လူတစ်စုကျူးလွန်သည်။ ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရာတွင် တမင်သက်သက်ကူညီထောက်ပံ့ခြင်း သို့မဟုတ်
- ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန်အားထုတ်ခြင်း။^{၃၀၉}

အပိုဒ် ၂၅ အရ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာပြစ်မှုတာဝန်ကိုအခြေပြု၍ တာဝန်ရှိသည်ဟုသတ်မှတ်နိုင်သော အရာရှိနှစ်မျိုးနှစ်စားရှိကြောင်း the Clinic ကတွေ့ရှိပါသည်။ ပထမတစ်မျိုးမှာ၊ အရာရှိတစ်ဦးအနေဖြင့် လက်အောက်ခံများကပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် မျက်မြင်ရှိနေသူအဖြစ်သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် ကီလိုမီတာအနည်းငယ်ဝေးသောနေရာတွင်ရှိနေသူအဖြစ်သော်လည်းကောင်း ပြစ်မှုများကျူးလွန်ခြင်းတွင် တိုက်ရိုက်ပါဝင်ပတ်သက်နေသူအတိအကျကို အမှုအချို့တွင် the Clinic က မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဒုတိယတစ်မျိုးမှာ၊ အရာရှိများကထုတ်ပြန်သောတိကျသည့် အမိန့်များ၏အသေးစိတ်များ၊ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းများ သို့မဟုတ် အကြီးတန်းအရာရှိများအကြား သီးခြားဆက်သွယ်မှုများနှင့် လက်ရှိတပ်မတော်အစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံတို့အပါအဝင် နောက်ထပ်သက်သေခံအထောက်အထားကိုစုဆောင်းခြင်းဖြင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းပြစ်မှုတာဝန်ရှိမှုဆိုင်ရာသဘောတရားအရ တာဝန်ရှိသည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။ အဆင့်မြင့်တပ်မှူးများ မည်သူမည်ဝါဖြစ်သည်ကိုဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လက်ရှိအစီရင်ခံစာများက တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်တို့၏ တပ်မှူးများသည် ကျေးရွာများကို မော်တာများဖြင့်ပစ်ခတ်ရန်နှင့် အရပ်သားနယ်မြေများကို "ရှင်းလင်းရန်" တိုက်ရိုက်အမိန့်များပေးခဲ့သည်။^{၃၁၀} ဤအစီရင်ခံစာများကို အတည်ပြုခြင်းနှင့် အလားတူ

^{၃၀၆} Rome Statute, article 61(7).

^{၃၀၇} Rome Statute, article 66(3). The Appeals Chamber of the International Criminal Court has held the arrest warrant standard must be interpreted in a manner that requires a lower evidentiary threshold than these two

standards. *Prosecutor v. Omar Hassan Ahmad al Bashir*, ICC, Case No. ", ICC-02/05-01/09-73, Judgment on appeal of the Prosecutor against the 'Decision on the Prosecutor's Application for a Warrant of Arrest against Omar Hassan Ahmad Al Bashir'" (Appeals Chamber), para. 30.

^{၃၀၈} *Id.* at paras. 31, 33, 39.

^{၃၀၉} Rome Statute, art. 25(3).

^{၃၁၀} ဤသည်များတွင် ကျေးရွာများကိုမော်တာဖြင့်ပစ်ခတ်ခြင်းနှင့် အရပ်သားနယ်မြေများကို "ရှင်းလင်းခြင်း"တို့အပါအဝင် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် LID 66 တို့၏အမိန့်များပါရှိသော ဆက်သွယ်ရေးကြားဖြတ်ရယူခြင်းတို့ပါဝင်ပါသည်။ Aegis Trust, "Case File," pp. 33, 120. For example, according to an FBR report: "၂၀၀၆ခုနှစ် မတ်လ ၂ရက်နေ့တွင် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ် တပ်မှူးကိုကိုက DIV 66 တပ်မှူးခင်ဇော်ဦးကိုအမိန့်ပေးပြီး တပ်မှူးစိုးထွေး လက်အောက်ရှိ TOC 1 တပ်မှူးတင်အောင်လက်အောက်ရှိ TOC 3 တို့ကိုအမိန့်ပေးကာ ၈၁ နှင့် ၆၀ မမ မော်တာများဖြင့် အနီးဝန်းကျင်ရှိ ကျေးရွာများကို ပစ်ခတ်ခိုင်းပါသည်။ TOC တပ်မှူးတင်အောင်သည် ရာလိုကျေးရွာကို မော်တာဖြင့် ၇ ကြိမ်ပစ်ခတ်ခဲ့ပြီး၊ ၂ ကြိမ်ထိမှန်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် ဘလော်ဘော်ဒါ ကျေးရွာကို ၃ ကြိမ်ပစ်ခတ်ခဲ့သော်လည်း ရွာ၏ အပြင်ဘက်သို့ကျခဲ့ပါသည်။" FBR, "Burma Army activities in Toungoo District, Western Kayin State," 25 May 2006, <http://www.freeburmarangers.org/2006/05/25/burma-army-activities-in-toungoo-district-western-karen-state-25-may-2006/>.

page 60

သက်သေခံအထောက်အထားများကို စုဆောင်းခြင်းသည် အပိုဒ် ၂၅ အရ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းတာဝန်ရှိမှု အပေါ်အခြေခံ၍ အမှုတည်ဆောက်ခြင်းကို အထောက်အပံ့ဖြစ်နိုင်သည်။

၃. တပ်မှူးများ၏ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှု၊ ရောမပြဌာန်းဥပဒေ အပိုဒ် ၂၈

ရောမပြဌာန်းဥပဒေအပိုဒ် ၂၈ သည် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုဟုသိကြသော တာဝန်ရှိမှု အမျိုးအစား နောက်တစ်မျိုးကိုပြဌာန်းပေးပြီး၊ ၎င်းအရ အမိန့်ပေးသောအရာရှိများသည် ၎င်းတို့၏ လက်အောက်ခံများက ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများအပေါ် ၎င်းတို့ကိုတာဝန်ရှိစေပါသည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှု၏အခြေ အနေ၌ ၊ ဤမှတ်တမ်းတွင်မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်းဖော်ပြထားသူ (၃) ဦးအပါအဝင်၊ အပိုဒ် ၂၈ အရ အကြီးတန်းတပ်မှူးများ၏ တာဝန်ရှိမှုကိုသက်သေပြရခြင်းသည် အပိုဒ် ၂၅ အရ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း ၏ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုကို သက်သေပြရခြင်းထက် ပိုမို၍လွယ်ကူနိုင်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ၊ အပိုဒ် ၂၈ အရ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုကို သက်သေထင်ရှားပြသရန်မှာ လက်အောက်ခံများသည် အမှန်တကယ် ပြစ်မှုများကိုကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်း သက်သေထင်ရှားပြသရမည်ဖြစ်သည်။

တပ်မတော်တပ်မှူးတစ်ဦးသည် အကယ်၍အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့လျှင် ၎င်း၏လက်အောက်ခံများကကျူးလွန်သောပြစ်မှုများအတွက် ပြစ်မှုကြောင်းအရတာဝန်ရှိကြောင်း ရောမပြဌာန်းဥပဒေ အပိုဒ် ၂၈(က) ကပြဌာန်းထားပါသည်။

- က. တပ်မှူးသည် ပြစ်မှုကျူးလွန်သောသူများအပေါ် ထိရောက်သောအမိန့်နှင့် ထိန်းချုပ်မှုတို့အရဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်လျှင်၊
- ခ. တပ်မှူးသည် ပြစ်မှုများကိုကျူးလွန်နေကြောင်း သို့မဟုတ် ကျူးလွန်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိပါလျှင်၊
- ဂ. တပ်မှူးသည် "ပြစ်မှုများကျူးလွန်ခြင်းမှကာကွယ်ရန် သို့မဟုတ် နှိမ်နင်းရန်လိုအပ်ပြီး ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သောအရေးယူဆောင်ရွက်မှုအားလုံးကိုဆောင်ရွက်ရန်ပျက်ကွက်လျှင်သို့မဟုတ် စိုးစမ်းစစ်ဆေးရန်နှင့် တရားစွဲဆိုရန် အခွင့်အာဏာရှိသောအာဏာပိုင်များထံ ကိစ္စကိုတင်ပြရန်ပျက်ကွက်လျှင်"^{၃၁၁}

The Clinic သည် နောက်ထပ်စုံစမ်းစစ်ဆေးနေဆဲဖြစ်သည်။ တပ်မတော်အကြီးတန်းအရာရှိအချို့၏ လက်အောက်တွင်ရှိသော တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များက မြန်မာပြည်အရှေ့ပိုင်းတွင် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း ကျူးလွန်သည့်ပြစ်မှုများအတွက်တာဝန်ရှိသူ မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်းဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ The Clinic က လက်ရှိအချိန်အထိ စုဆောင်းထားရှိသော သတင်းအချက်အလက်များက လက်အောက်ခံတပ်ဖွဲ့များသည် ဤအရာရှိများ၏ထိရောက်သောကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိနေကြောင်း၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ကိုသိရှိကြောင်း၊ ထိုသို့သိရှိသော်ငြားလည်း သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ တုံ့ပြန်ရန်ပျက်ကွက်ကြောင်း ညွှန်ပြနေပါသည်။

က. ထိရောက်သောကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ထိန်းချုပ်မှု

အပိုဒ် ၂၈ အရ၊ ထိရောက်စွာကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်မှုနှင့်ထိန်းချုပ်မှုသည် အထက်လူကြီးနှင့်လက်အောက်ခံတို့၏ ဆက်နွယ်မှုသရုပ်သကန်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိရောက်စွာကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ထိန်းချုပ်မှုသည် လက်အောက်ခံများအပေါ် လွှမ်းမိုးမှုသက်သက်မျှထက် ပိုမိုလိုအပ်ပါသည်။ တပ်မှူးတစ်ယောက်သည် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို ကာကွယ်တားဆီးရန် သို့မဟုတ် နှိမ်နင်းရန် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့ကိုအပြစ်ပေးရန် အခွင့်အာဏာရှိသော အာဏာပိုင်များ ထံလွှဲပြောင်းပေးရမည်။^{၃၁၂}

^{၃၁၁} Rome Statute, art. 28(a).

^{၃၁၂} *Prosecutor v. Jean-Pierre Bemba Gombo*, ICC, Case No. ICC-01/05-01/08-424, Decision Pursuant to Article 61(7)(a) and (b) of the Rome Statute on the Charges of the Prosecutor Against Jean- Pierre Bemba Gombo (Pre-Trial Chamber) (*Bemba* Confirmation Decision), 15 June 2009, paras. 414–415. *See also* Clinic Expert Declaration, Expert 3, para. 131.

page 61

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုတရားရုံးသည် ထိရောက်သောကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ထိန်းချုပ်မှုတို့ကိုညွှန်ပြသော အကြောင်းတရားများကို ရှင်းလင်းစွာထုတ်ဖော်ခဲ့သည်။^{၃၁၃} တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ်(၆၆) ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်တို့အပါအဝင် မြန်မာ့တပ်မတော်ဆင့်ကဲကွပ်ကဲမှုစနစ်တွင် တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ် များအကြား အထက်-အောက်ဆက်ဆံရေးတွင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်။ ဤအကြောင်းတရားများတွင် အောက်ပါတို့ကိုပါဝင်ပါသည်။

၁. တပ်မတော်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ

- အခွင့်အာဏာခြောက်ဆင့်မှတစ်ဆင့် ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်မှုအဆက်အစပ်သည် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန မှသည် တပ်ရင်းအဆင့်အထိတောက်လျှောက်ဖြစ်သည်။
- SOC များနှင့် TOC များ၏ တပ်ရင်းများကို အလယ်အလတ်ထိန်းချုပ်မှု၊
- ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းဆီသို့ တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မများကို ဖြန့်ချိထားခြင်း ကဲ့သို့သော တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များ၏ထိန်းညှိမှု၊
- အရပ်သားနေထိုင်သူများ၏ နယ်မြေများကိုရှင်းလင်းရန်တမင်ရည်ရွယ်ပုံဖော်ခြင်းများအပါအဝင်ဖြစ် သော နည်းဗျူဟာလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများတွင် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုအတိုင်းအတာမြင့်မားခြင်း၊
- တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မများက ဒေသ၏ပြင်ပမှ အပြစ်ကျအထမ်းသမားများကို နေရာရွှေ့ပြောင်းခေါ်ယူ အသုံးပြုခြင်း၊
- အမျိုးမျိုးသောတပ်ဖွဲ့များနှင့် အဆင့်ဆင့်သောအာဏာပိုင်များအကြား ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်းခြင်းဆိုင်ရာတွင် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

၂. အစီရင်ခံခြင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးစနစ်များ

- အချက်ပြကုမ္ပဏီများ၊ အချက်ပြတပ်စုများနှင့် ရွေ့လျားအချက်ပြအုပ်စုများအပါအဝင် အရေးပါ အရာရောက်သောတပ်မတော်အစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာအခြေခံအဆောက်အအုံ၊^{၃၁၄}
- တပ်မှူးနှင့်တပ်ဖွဲ့များသည် ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာကိရိယာများနှင့်အတူခရီးသွားရန်နှင့် ရွေ့လျား ခြင်းနှင့် ဆောင်ရွက်ပုံများကို ပုံမှန်၊ အသေးစိတ်အစီရင်ခံရန်လိုအပ်ခြင်းတို့အပါအဝင် တောင့်တင်း

ခိုင်မာသောအစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် လိုက်နာစောင့်ထိန်းရမည်. ကျင့်ဝတ်များ
ကို တရားဝင်တပ်မတော်စာရွက်စာတမ်းများတွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားခြင်း။^{၃၁၅}

^{၃၁၃} *Bemba Confirmation Decision*, para. 417 (တရားရုံး၏အမြင်မှာ၊ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ အထက်လူကြီး၏လုပ်ပိုင်ခွင့်
အနေအထားနှင့် ထိရောက်စွာထိန်းချုပ်မှုတည်ရှိနေခြင်းကို အကြောင်းရင်းအချို့ကညွှန်ပြနေပေလိမ့်မည်။ ထိုအကြောင်းရင်း
များမှာ (၁) သံသယရှိခြင်းခံရသူ၏တရားဝင်အနေအထား (၂) အမိန့်များထုတ်ပြန်နိုင် သို့မဟုတ် ချမှတ်နိုင်သည့်ငှင်း၏အာဏာ
(၃) ထုတ်ပြန်သည့်အမိန့်များအပေါ် လိုက်နာခြင်းကိုသေချာ အောင်လုပ်နိုင်သည်။အရည်အချင်း (ဥပမာ၊ ၎င်းတို့ကို အဆုံးစီရင်
ခြင်းပြုမည်ကိုသေချာစေရန်) (၄) တပ်မတော်၏ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံအတွင်းရှိ ၎င်း၏အနေအထားနှင့် ၎င်းအမှန်တစ်ကယ်
ထမ်းရွက်နေသော အလုပ်တာဝန်များ (၅) တိုက်ပွဲများတွင်ပါဝင်တိုက်ခိုက်ရန် ၎င်း၏အလျင်အမြန်ကွပ်ကဲမှုအောက် သို့မဟုတ်
နိမ့်သောအဆင့်များတွင် ၎င်း၏ကွပ်ကဲမှုအောက်၌ရှိသောတပ် သို့မဟုတ် တပ်ဖွဲ့များကို အမိန့်ပေးနိုင်သည်။လုပ်ပိုင်ခွင့် (၆)
တပ်ဖွဲ့များကို ဦးစားပေးမှုလျှော့ချနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်မှုပုံစံကိုအပြောင်းအလဲပြုနိုင်သည်။လုပ်ပိုင်ခွင့် (၇)
တပ်၏အဖွဲ့ဝင် မည်သူကိုမဆို ရာထူးတိုးခြင်း၊ အစားထိုးခြင်း၊ ဖယ်ရှားခြင်း သို့မဟုတ် အရေးယူခြင်းပြုနိုင်သည့်အာဏာ၊ နှင့် (၈)
တပ်များကို တိုက်ပွဲရှိရာသို့ပို့နိုင် သည်။ သို့မဟုတ် အချိန်မရွေးရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။ အခွင့်အာဏာ၊ တို့ဖြစ်ကြပါသည်။)

^{၃၁၄} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 41–43; Aegis Trust, “Case File,” p. 122.

^{၃၁၅} တပ်ရင်းများသည် ၁၂ နာရီလျှင်တစ်ကြိမ် "စစ်ဆင်ရေးအစီရင်ခံစာများ"၊ မြေပုံများအပါအဝင်ဖြစ်သော "ဒေသဆိုင်ရာ
အစီရင်ခံစာ"၊ နှင့် "တိုက်ပွဲအစီရင်ခံစာ" များကိုလိုအပ်သလိုပေးပို့ရန်လိုအပ်ပါသည်။ TOC များသည် စစ်ဆင်ရေးအစီအစဉ်
များနှင့် ထောက်လှမ်းရေးအစီရင်ခံစာများကို လိုအပ်သလိုပေးပို့ရသည်။ Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 46–49;
Aegis Trust, “Case File,” p. 123–125.

page 62

၃. ပြန်လည်ခေါ်ယူခြင်း၊ အစားထိုးခြင်းနှင့် ရာထူးတိုးပေးခြင်း

- ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း လက်အောက်ခံများကို ပြန်ခေါ်ရန်နှင့် အစားထိုးရန် အထက်အရာရှိ
များ ၏လုပ်နိုင်စွမ်းရည်။^{၃၁၆}
- တပ်မှူးများကို ထိုးစစ်ဆင်မှုတွင် ပါဝင်ခြင်းကြောင့် ရာထူးတိုးပေးခြင်း။^{၃၁၇}

၄. စစ်မြေပြင်တွင် တပ်မှူးများကိုယ်တိုင်ရှိနေခြင်း

- တပ်မအဆင့်တွင်ရှိ တပ်မှူးများသည် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရာနယ်မြေသို့ ၎င်းတို့၏တပ်ဖွဲ့များနှင့်အတူ
လိုက်ပါပြီး ၏ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာဌာနချုပ်မှ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲဆောင်ရွက်ခြင်း။^{၃၁၈}

၅. အမိန့်များကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း

- ကြေးနန်းကြားဖြတ်လက်ခံခြင်းမှ သက်သေခံအထောက်အထားရရှိသည်။အတိုင်း တပ်မအဆင့်ရှိ တပ်မှူး များ၏အမိန့်ကို လက်အောက်ခံများကအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊^{၃၁၉}
- ယခင်စစ်သားများက ၎င်းတို့၏အထက်အရာရှိများ၏ တင်းကြပ်သောထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် အမိန့်များကိုလိုက်နာရသည်ကိုအလေးပေး၍ လုပ်ဆောင်ကြောင်းအစစ်ခံချက်၊^{၃၂၀}
- အရပ်သားများအပေါ်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းနှင့်ဆက်စပ်သောအမိန့်များကိုအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊^{၃၂၁}
- အထက်အရာရှိများ၏အမိန့်များအပေါ်တည်မှီနေသော အဆင့်နိမ့် စစ်သားများ၏အပြုအမူများ။ တစ်ခါတစ်ရံ ကွပ်ကဲမှုအဆင့်ဆင့်ဖြစ်သောစနစ်တွင်ရှိသော အဆင့် ပေါင်းများစွာဖြင့်သည့် အရာရှိ ဖြစ်သည်။

အထက်ပါအကြောင်းရင်းများက မြန်မာ့တပ်မတော်သည် ကောင်မွန်စွာဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပြီး အဆင့်ဆင့်ကွပ်ကဲပုံစနစ်၊ အစီရင်ခံခြင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးစနစ်တို့၏တင်းကြပ်စွာထိန်းချုပ်

^{၃၁၆} ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဧပြီလနှင့် ဇူလိုင်လအတွင်းတွင်၊ LID 66, MOC 10, MOC 15 နှင့် MOC 16 တို့၏တပ်မှူးများအားလုံးကိုအစားထိုးခဲ့ပါသည်။ Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 44–45; Aegis Trust, “Case File,” p. 123.

^{၃၁၇} အထူးစစ်ဆင်ရေးဗျူရို(၃) (ဒေသဆိုင်ရာတပ်မတော်ကွပ်ကဲမှု (ROC) အထက်တစ်ဆင့်မြင့်)၊ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်)၊ MOC 10၊ LID 66 မှတပ်မှူးအားလုံးတို့ကို မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့ပိုင်းတွင်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်းပြီးဆုံးချိန်တွင် အားလုံးကို ရာထူးတိုးပေးခဲ့ပါသည်။ Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 59; Aegis Trust, “Case File,” p. 16-19.

^{၃၁၈} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 77; Aegis Trust, “Case File,” p. 120. ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလတွင် LID 66 ၏တပ်မှူးခင်ဇော်ဦးသည် တပ်သား ၁၃၅ ယောက်ပါဝင်သောစစ်ကြောင်းကို အနည်းဆုံးတစ်ကြိမ် ဦးဆောင်ခဲ့ကြောင်း သတင်းပေးပို့ပါသည်။ FBR, “Burma Army activities in Toungoo District, Western Kayin State,” 25 May 2006, <http://www.freeburmarangers.org/2006/05/25/burma-army-activities-in-toungoo-district-western-karen-state-25-may-2006/>.

^{၃၁၉} According to an FBR report: “FBR အစီရင်ခံစာအရ ”၂၀၀၆ ခုနှစ် မတ်လ (၂)ရက်နေ့ ည ၈နာရီအချိန်တွင် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ် တပ်မှူးကိုကိုသည် DIV 66 ၏တပ်မှူးခင်ဇော်ဦးကိုအမိန့်ပေးပြီး တပ်မှူးစိုးထွေး လက်အောက်ရှိ TOC 1 နှင့် တပ်မှူးတင်အောင်လက်အောက်ရှိ TOC 3 တို့ကို အနီးရှိကျေးရွာများကို (၈၁)မမ နှင့် (၆၀)မမ မော်တာများဖြင့်ပစ်ခတ်ရန် အမိန့်ပေးခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ဘလော်ဘောဒယ်ကျေးရွာကို သုံးကြိမ်ပစ်ခတ်ခဲ့သော်လည်း ရွာ၏အပြင်ဘက်သို့သာ ထိမှန်ခဲ့ပါသည်။ ” FBR, “Burma Army activities in Toungoo District, Western Kayin State,” 25 May 2006, <http://www.freeburmarangers.org/2006/05/25/burma-army-activities-in-toungoo-district-western-karen-state-25-may-2006/>.

25-may-2006/.

၃၂၀ Clinic Database, Interview Nos. 90 and 156.

၃၂၁ Clinic Database, Interview Nos. 90 and 160.

page 63

မူတိုအရဆောင်ရွက်နေခြင်းဖြစ်သည်။^{၃၂၂} ထို့အတွက်ကြောင့် မည်သည့်တပ်မှူးမဆိုသည် လက်အောက်ခံများအပေါ်ထိရောက်စွာကွပ်ကဲမှုနှင့် ထိန်းချုပ်နိုင်မှုအဆက်အစပ်များရှိကြောင်းကို ဤအချက်က ညွှန်ပြနေပါသည်။

ခ. ပြစ်မှုများကိုကျူးလွန်ထားကြောင်းသိရှိခြင်း

ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုအတွက် ဒုတိယအဓိကလိုအပ်ချက်မှာ သိရှိခြင်းပင်ဖြစ်ပြီး၊ အတိအကျဆိုရပါလျှင် တပ်မှူးသည် လက်အောက်ခံများက ကျူးလွန်ကြောင်း သို့မဟုတ် ကျူးလွန်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း ကိုသိခဲ့သည် သို့မဟုတ် ထိုအချိန်ကဖြစ်ပေါ်နေသည့် အခြေအနေများအရ သိရှိသင့်ခဲ့ကြောင်းဖြစ်သည်။^{၃၂၃} တပ်မှူး တစ်ယောက် "သိရှိခဲ့သည်" ဖြစ်ကြောင်းအထင်အရှားပြသရန်မှာ တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေသက်သေခံချက်များဖြင့် ၎င်း၏ပြစ်မှုအပေါ် အမှန်တကယ် သိရှိမှုကို သက်သေပြရပါမည်။ အမှန်တကယ်သိရှိမှုကိုသက်သေပြရန် လုံလောက်သောပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေသက်သေခံချက်မှာ တပ်မတော်၏တပ်မှူးသည် "အတည်တကျအခြေခိုင်ပြီးဖြစ်သည်။ သတင်းပေးခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာစနစ်များရှိသော စနစ်တကျဖွဲ့စည်းထားသည့် အဖွဲ့အစည်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်ခြင်း" ပင်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။^{၃၂၄} တပ်မှူးတစ်ယောက်သည် "သိထားသင့်"ကြောင်း ကိုအထင်အရှားသက်သေပြရန်မှာ တပ်မှူးသည် ၎င်း၏လက်အောက်ခံများ၏ ပြစ်မှုများကို သိရှိအောင်ပြုလုပ်ရန်ပျက်ကွက်ရာတွင် ပေါ့ဆမှုရှိခဲ့ခြင်းမှာမှန်ကန်ကြောင်း ထင်ရှားစေရမည်ဖြစ်သည်။^{၃၂၅}

ထိုးစစ်ဆင်သည်။ ကာလအတွင်း မြန်မာပြည်အရှေ့ပိုင်းတွင်တာဝန်ထမ်းရွက်နေကြသော အဆင့်မြင့် တပ်မှူးများသည် ၎င်းတို့၏လက်အောက်ခံများ ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများကို အမှန်တကယ်သိရှိခြင်းသည် အလွန်ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ထိုသို့သိရှိကြောင်းကို အောက်ဖော်ပြပါအကြောင်းရင်းများကညွှန်ပြနေပါသည်။

၁. အစီရင်ခံခြင်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်းဆိုင်ရာစနစ်များ

- မြင့်မားသောလှိုင်းနှုန်းပါရှိသောရေဒီယိုများနှင့် အခြားဆက်သွယ်ရေးကိရိယာများတပ်ဆင်ထားသော အချက်ပြကုမ္ပဏီများ၊ အချက်ပြတပ်စုများနှင့် ရွေ့လျားအချက်ပြအုပ်စုများအပါအဝင် အရေးပါ အရာရောက်သောတပ်မတော်အစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာအခြေခံအဆောက်အအုံ၊^{၃၂၆}
- တပ်ဖွဲ့များသည် အထက်တပ်ဖွဲ့များအား စစ်ဆင်ရေးဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာများ၊ နေ့စဉ်ထောက်လှမ်းရေးအစီရင်ခံစာများ၊ တိုက်ပွဲအစီရင်ခံစာများနှင့် စစ်ဆင်ရေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်အစီရင်ခံစာများကို တစ်နေ့လျှင်နှစ်ကြိမ်ပေးပို့ရသောလိုအပ်ချက်အပါအဝင် တရားဝင်တပ်မတော်စာရွက်စာတမ်းများတွင် တင်းကြပ်သောအစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များ၊^{၃၂၇}
- မြေပုံများနှင့် "ဒေသဆိုင်ရာအခြေအနေများ" ဖော်ပြချက်များပါရှိသော "ဒေသဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာများ"ကို တပ်မများကတင်ရသည်။ လိုအပ်ချက်များ၊ ဤအစီရင်ခံစာများကို TOC များနှင့် LID ဌာနချုပ်များသို့ စစ်ဆင်ရေးများအပြီးတွင်ပေးပို့ရပါသည်။^{၃၂၈}
- TOC များက လက်အောက်ခံတပ်မများသို့ထုတ်ပြန်သောအမိန့်များကို LID သို့မဟုတ် OCC ဌာနချုပ်များသို့ မိတ္တူတစ်စောင်စီပေးပို့ရသောလိုအပ်ချက်များ၊ LID နှင့် OCC များကလည်း ဤသတင်းအချက်အလက်ကို ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာဒေသတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်များသို့ပေးပို့ရသည်။^{၃၂၉}

^{၃၂၂} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 55.

^{၃၂၃} Rome Statute, art. 28(a)(i).

^{၃၂၄} *Bemba* Confirmation Decision, para. 431.

^{၃၂၅} *Bemba* Confirmation Decision, para. 432.

^{၃၂၆} Aegis Trust, "Case File," p. 122, Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 41–43.

^{၃၂၇} *See supra* note 299.

^{၃၂၈} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 49; Aegis Trust, "Case File," p. 125.

^{၃၂၉} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 44; Aegis Trust, "Case File," p. 123.

၂. စစ်မြေပြင်တွင် တပ်မှူးများကိုယ်တိုင်ရှိနေခြင်း

- တပ်မအဆင့်ရှိ တပ်မှူးများသည် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရာနယ်မြေသို့ ၎င်းတို့၏တပ်ဖွဲ့များနှင့်အတူ လိုက်ပါပြီး ဌာနချုပ်၏ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာမှ အမိန့်ပေးဆောင်ရွက်ခြင်း။^{၃၃၀}

၃. အလားတူပြုလုပ်မှုများ၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်

- အရပ်သားများကိုပစ်မှတ်ထားရှိခြင်းကိုတိကျပြတ်သားစွာခွင့်ပြုသည်။ သမိုင်းဝင် "ဖြတ်လေးဖြတ်" မူဝါဒမှဆင်းသက်လာသော အချိန်ကြာမြင့်စွာတည်ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ သောင်းကျန်းသူတိုက်ဖျက် ချေမှုန်းရေး အယူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊
- တပ်မတော်၏သောင်းကျန်းသူတိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရေးအယူဝါဒကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တပ်မှူးများ၏ ယခင်အတွေ့အကြုံ။

၄. ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန်အမိန့်ပေးခြင်း

- တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသောပြုလုပ်မှုများပါဝင်သောပြုလုပ်မှုတွင်ပါဝင်ရန် လက်အောက်ခံတပ်ဖွဲ့များ ကို အကြီးတန်းတပ်မှူးများက တိုက်ရိုက်အမိန့်ပေးခဲ့ကြောင်း သက်သေခံချက်^{၃၃၁}

၅. အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်သူများက အစီရင်ခံခြင်း

- ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ၊ အမေရိကန်ဥပဒေပြုသူများနှင့် ကုလသမဂ္ဂအထူးအစီရင်ခံသူ (၅)ဦး တို့က ထိုးစစ်ဆင်မှုအပေါ်လွန်စွာအရေးပါသောထုတ်ပြန်ကြေညာချက်တွင် တပ်မတော်၏တိုက် ခိုက်ခြင်းများအပေါ်ပြစ်တင်ရှုတ်ချပြီး၊ တပ်မှူးများက ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများကိုသိရှိအောင် လုပ်ခြင်း^{၃၃၂}

၆. တရားမဝင်သောပြုလုပ်မှုများ၏ ကျယ်ပြန့်သောသဘောသဘာဝ

- တပ်မတော်စစ်ဆင်ရေး၏ မတူခြားနားသောဒေသဆိုင်ရာနယ်ပယ်(၃)ခုတွင် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်တို့မှ အကောင်အထည်ဖော်သော အရပ်သားများကိုပစ်မှတ်ထားခြင်း၏ တူညီသောလုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကို အသုံးပြုခြင်း။^{၃၃၃}

၇. ဤပြုလုပ်မှုများကျူးလွန်သောအချိန်ကာလ

- ပြစ်မှုများကို တစ်သမတ်တည်းကျူးလွန်ခဲ့သော ထိုးစစ်ဆင်မှု၏ ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် (၃)နှစ်တာကာလ။

ဤအကြောင်းရင်းများက တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်ကဲ့သို့သော တပ်မများ၏ တပ်မှူးများသည် ၎င်းတို့၏လက်အောက်ခံများ ပြစ်မှုများနှင့် လူသားများအပေါ် ဆန့်ကျင် ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်နေကြကြောင်းကို သိရှိကြောင်း သို့မဟုတ် သိရှိသင့်ခဲ့ကြောင်းကို

ညွှန်ပြနေသည်။ မြန်မာ့တပ်မတော်သည် "အခြေခိုင်ပြီးဖြစ်သည်။ သတင်းပေးခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာစနစ်များရှိသော စနစ်တကျဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသောအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်" ဟူသောသက်သေခံချက်တစ်ခုတည်းကပင်လျှင် တပ်မှူးများသည် ပြစ်မှုများအကြောင်းသိရှိမှုဟူသော လိုအပ်ချက်နှင့် ပြည့်စုံကြောင်းသက်သေပြရန် လုံလောက်နေပါသည်။^{၃၃၄}

^{၃၃၀} See *supra* note 302.

^{၃၃၁} See *supra* note 294.

^{၃၃၂} See Section IV.D – International Condemnation of the Offensive.

^{၃၃၃} See Section IV.D – ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် သံတောင်မြို့နယ်၌ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် LID 66 တို့၏စစ်ဆင်ရေးများ။ စစ်ဆင်ရေး၏နယ်ပယ်(၃)ခု မှာ (၁) ပဲခူးတိုင်းတွင် သံတောင်မြို့နယ်အနောက်တောင်ဘက်နှင့် ထန်းတပင်မြို့နယ်အရှေ့ဘက် (၂) အရှေ့တောင်ဘက်တွင် ဘာဆာကီးသို့၊ မြောက်ဘက်တွင် ကော်သေဒါသို့ ဘောဂလီမှသွားသောလမ်းမကိုထိန်းချုပ်မှုအား တောင့်တင်းခိုင်မာစေခြင်းကို ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်းနေသော သံတောင်မြို့နယ်အရှေ့တောင်ဘက် (၃) သံတောင်မြို့တစ်ဝိုက် ရှိမြောက်ပိုင်းနယ်မြေနှင့်ဒေသလုံခြုံရေးအဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည်။^{၃၃၄}

Bemba Confirmation Decision, para. 431.

page 65

ဂ. ပြစ်မှုများကိုကာကွယ်တားဆီးရန် သို့မဟုတ် ဖိနှိပ်ရန် သို့မဟုတ် သင့်တော်သောအာဏာပိုင်များထံတင်ပြရန်ပျက်ကွက်ခြင်း

အပိုဒ် ၂၈ အရ၊ တပ်မှူးများသည် လက်အောက်ခံများကျူးလွန်သောပြစ်မှုများအတွက် တာဝန်သုံးရပ်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) ပြစ်မှုများ မဖြစ်ပွားမီ ၎င်းတို့ကိုကျူးလွန်ခြင်းမှကာကွယ်တားဆီးရန် (၂) ပြစ်မှုများ ကျူးလွန်ခြင်းကိုနှိမ်နင်းရန် (၃) ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကိစ္စကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်နှင့် တရားစွဲဆိုရန်အတွက် သင့်တော်သောအာဏာပိုင်ထံတင်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။^{၃၃၅} တာဝန်သုံးရပ်အနက်တစ်ရပ်ရပ်ကို တပ်မှူးသည် ကျေပွန်အောင်ဆောင်ရွက်ရန်ပျက်ကွက်ပါလျှင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုအတွက် လုံလောက်သည်။^{၃၃၆}

ထိုးစစ်ဆင်သည်။ ကာလအတွင်းလက်အောက်ခံများကျူးလွန်သောပြစ်မှုများကို ကာကွယ်တားဆီးရန်၊ နှိမ်နင်းရန် သို့မဟုတ် သင့်တော်သောအာဏာပိုင်ထံသို့ ကိစ္စကိုတင်ပြရန် တပ်မတော်အရာရှိများ အားထုတ်ခဲ့သည်။ သက်သေခံအထောက်အထားကို the Clinic သို့မဟုတ် the Clinic ၏ကျွမ်းကျင်သူဆိုင်ရာကြေညာချက်ထုတ်ပြန်သူများက တွေ့ရှိခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း ကျူးလွန်သောပြစ်မှုအချို့ကို အပြစ်ပေးရန်အတွက် မြန်မာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော်က မူဘောင်သတ်မှတ်

ပြဌာန်းပေးသော်လည်း^{၃၃၇} တပ်မတော်အရာရှိများသည် အမှုများကိုလွှဲပြောင်းပေးသည်ဟူသော သတင်းအချက်အလက်ကို the Clinic က မတွေ့ရှိခဲ့ရပါ။

ခ. ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများမည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်းသိရှိအောင်လုပ်ခြင်း၊ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၊ အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်နှင့် "ဘောင်းဘီတို"

ဤအပိုင်းသည် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများအဖြစ် တိကျသောတပ်ဖွဲ့များနှင့် တပ်မှူးများ မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံချက်ကို the Clinic ကရှာဖွေစုဆောင်းထားသမျှကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြထားသည်။ The Clinic သည် အဆင့်မြင့်တပ်မှူး (၃) ဦး၏ ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုကို ရောမပြဌာန်းဥပဒေအရ ဖမ်းဆီးခွင့်အမိန့်ကိုထုတ်နိုင်ရန် လိုအပ်သောစံအတွက် လုံလောက်သောသက် သေခံချက်များကို စုဆောင်းထားပါသည်။ ထိုသူသုံးဦးမှာ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်မှ ဗိုလ်ချုပ်ကိုကို၊ အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်မှ ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ဇော်ဦးနှင့် ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်အေး တို့ဖြစ်ကြ ပါသည်။ ထို့အပြင်၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် တိုက်ရိုက်အခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်သည်အတွက် တာဝန်ရှိရန် အလားအလာရှိသော တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်မှ အဆင့်နိမ့်အရာရှိ ၂၅ ဦး ကျော်ကို မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်းသိရှိအောင် the Clinic လုပ်ပါ သည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း IB 48 ကိုကွပ်ကဲသော အရာရှိ ဇော်ထွန်း၏ ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုအတွက် တိကျပြီးခိုင်မာသည် သက်သေခံ အထောက်အထားများကို the Clinic ရရှိထားပါသည်။ ဤအပိုင်းသည် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်တို့နှင့် ဆက်စပ်သော သက်သေခံချက်များကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြထားပြီး "ဘောင်းဘီတို" (or "Short Pants") ဟုခေါ်ဝေါ်သော တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့အပေါ် နောက်ထပ်စုံစမ်း စစ်ဆေးရန်လိုအပ်ချက်ကို ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် နိဂုံးချုပ်ထားပါ သည်။

၁. တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်

တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်သည် ဒေသဆိုင်ရာတပ်မတော်ကွပ်ကဲမှုဌာနချုပ် (RMC)ဖြစ်သည်။ အထက် တွင်ဖော်ပြခဲ့သည်အတိုင်း၊ RMC များသည် တာဝန်ချထားသောနယ်ပယ်တွင် တပ်မတော်စစ်ဆင်ရေးများ အတွက်တာဝန်ရှိပြီး၊ ထိုနယ်ပယ်များတွင်အမြဲတမ်းရှိနေရပါသည်။ RMC များသည် ၎င်းတို့၏နယ်မြေ အတွင်းတွင် ဌာနချုပ်များထားရှိသော မြို့စောင့်တပ်ရင်းများကိုထိန်းချုပ်ပြီး ထိုးစစ်ဆင်ရန်အတွက် ၎င်းတို့၏နယ်မြေများသို့ ရောက်ရှိလာသော တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မများကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲသည်။

ထိုးစစ်ဆင်သည်။ကာလအတွင်း၊ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၏နယ်ပယ်တွင် ပဲခူးတိုင်းနှင့်မိပွန်မြို့၏ မြောက်ဘက် ကရင်ပြည်နယ်၏အစိတ်အပိုင်းအချို့တို့ပါဝင်သည်။^{၃၃၈} တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်သည်

၃၃၅ *Bemba* Confirmation Decision, paras. 438–40.

၃၃၆ *Bemba* Confirmation Decision, para. 436 and fn. 575.

၃၃၇ The Defence Services Act of 1959, art. 71 (Myan.). The Defence Services Act incorporates civil law, including the Myanmar Penal Code.

၃၃၈ Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 29; Aegis Trust, “Case File,” p. 13.

page 66

ဤဒေသအတွင်းတွင် IB 26, IB 30, IB 39, IB 48, IB 53, IB 57, IB 60, IB 73, IB 75, IB 92, IB 124, IB 264, LIB 349, LIB 350, LIB 351, LIB 439, LIB 440, LIB 589, LIB 590, LIB 598 နှင့် LIB 599 တို့ပါဝင်သော မြို့စောင့်တပ်ရင်း (၂၂)ရင်းကိုထိန်းချုပ်ပါသည်။^{၃၃၉} ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်သည် အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်အပါအဝင်၊ ဒေသအတွင်းသို့ရောက်ရှိ လာသော တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မ(၇)ခုကိုကွပ်ကဲထိန်းချုပ်ပါသည်။^{၃၄၀}

က. အဆင့်နိမ့်ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်းသိရှိအောင်လုပ်ခြင်း

The Clinic သည် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်တွင် အမှုထမ်းရွက်နေကြသော ၂၅ ဦးထက်ပိုသော အဆင့်နိမ့်အရာရှိများကို မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း သိရှိအောင်လုပ်ခဲ့ပြီး ၎င်းတို့သည် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်းကျူးလွန်သောပြစ်မှုများအတွက် ပြစ်မှုကြောင်းဆိုင်ရာတာဝန်ရှိနိုင်ပါသည်။^{၃၄၁} တပ်ရင်းများသည် သံတောင်မြို့နယ်တွင် အမြဲတမ်းအခြေစိုက်ပြီး အရပ်သားများနှင့် တပ်မတော် အမှုထမ်းများအကြား မကြာခဏဆက်သွယ်မှုရှိသော အညိုရောင်နယ်မြေများတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လှုပ်ရှားကြသောကြောင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများသည် ဤတပ်ဖွဲ့များနှင့်ဆက်စပ်သောအရာရှိများကို အမည်နှင့် တကွ ခွဲခြားသိရှိနိုင်ကြသည်။

တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်မြို့စောင့်တပ်ရင်းမှ တပ်မတော်ဝန်ထမ်းများသည် the Clinic ကမှတ်တမ်းပြုထားသော ဖြစ်စဉ်များတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေကြပါသည်။ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်တပ်ဖွဲ့များသည် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း အတင်းအကြပ်ခိုင်းစေခြင်းခံရသော အလုပ်သမားများကို အသုံးပြုခြင်းနှင့် မကြာခဏ ပတ်သက်နေကြပြီး^{၃၄၂} သတ်ဖြတ်မှုများ^{၃၄၃} အရပ်သားများကိုတိုက်ခိုက်ခြင်းများ^{၃၄၄} နှင့် အိုးအိမ်များနှင့် အရပ်သားပိုင်ပစ္စည်းများကိုဖျက်ဆီးခြင်းများတို့တွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေကြပါသည်။^{၃၄၅} သံတောင်မြို့နယ်အနောက်တောင်ဘက်တွင် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၏တပ်ရင်းများက များစွာသောရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်စေခြင်းအမိန့်များထုတ်ဆင့်ခဲ့သည်ဟူသော တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများ၏ပြောပြချက်များကြောင့် ကရင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းနှင့် ပဲခူးတိုင်းအရှေ့ပိုင်းတို့တွင် အရပ်သားများကိုရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်စေရာတွင် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်က ဦးဆောင်ခဲ့သည်ဟု

ယူဆရပါသည်။^{၃၄၆} ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား the Clinic က တွေ့ဆုံမေးမြန်းရာတွင် ၂၀၁၃ခုနှစ် နှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တို့တွင်ကျင်းပသော တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်မှအရာရှိများ၏ အစည်းအဝေးများတွင် သံတောင်မြို့ နယ်အနောက်တောင်မှ ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များကို ၎င်းတို့၏ရွာများကိုရွှေ့ပြောင်းစေရန် အမိန့်ပေး ခဲ့ကြောင်း ၎င်းကပြောပြပါသည်။^{၃၄၇}

IB 48 သည် အထူးသဖြင့် နာမည်ဆိုးဖြင့်ကျော်ကြားသောတောင်ပိုင်းတိုင်းတပ်ရင်းဖြစ်ပါသည်။ တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခြင်းခံရသူအများအပြားသည် IB 48 ကို "အဆိုးဆုံး" တပ်ဖွဲ့ သို့မဟုတ် အခြားတပ်ဖွဲ့များထက်ပိုမို အကြမ်းဖက် သို့မဟုတ် "ရက်စက်" သည်ဟုခွဲခြားသတ်မှတ်ကြပါသည်။^{၃၄၈} တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူ တစ်ဦး က IB 48 သည် "သင့်အတွက်မလုံခြုံသောတပ်ဖွဲ့" ဖြစ်ပြီး အဆိုပါတပ်ဖွဲ့မှစစ်သားများသည် (အညိုရောင် နယ်မြေတွင်ရှိသည့်) ရွာ၏အပြင်ဘက်တွင် ရွာသားများကိုတွေ့ရှိပါက သေနတ်ဖြင့်ပစ်မည်

^{၃၄၆} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 37; Aegis Trust, "Case File," p. 13.

^{၃၄၇} Aegis Trust, "Case File," p. 13; *see also* Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 35. တစ်ခါတစ်ရံ၊ စစ်ဦးစီး အဖွဲ့ရုံးသည် ပုံမှန်ကွပ်ကဲမှုကွင်းဆက်များကိုကျော်လွန်ပြီး မြေပြင်တပ်ဖွဲ့များကိုတိုက်ရိုက်အမိန့်ပေးပါသည်။ Clarifying email from Clinic Expert Declarant, Expert 1 citing to interviews with former Myanmar military officers.

^{၃၄၈} *See* Clinic Database.

^{၃၄၉} Clinic Database, Interview Nos. 8, 12, 13, 18, 22, 33, 39, 42, 46, 52, 71, 73, 74, 80, 82, 86, 97, 100, 109, 116, 123, 127, 130, 138, 143, 146, 147, and 151.

^{၃၅၀} CliInterview Nos. 8, 12, 26, 31, 33, 47, 52, 76, 82, 86, 97, 99, 100, 109, 132, 146, 147, 133, and 151.

^{၃၅၁} Clinic Database, Interview Nos. 28, 87, 89, 124, and 128.

^{၃၅၂} Clinic Database, Interview Nos. 5, 11, 39, 87, 89, 124, 128, and 146.

^{၃၅၃} Clinic Database, Interview Nos. 12, 46, 51, 54, 80, 86, 106, 119, 133, 143, and 146.

^{၃၅၄} Clinic Database, Interview No. 146.

^{၃၅၅} *See, e.g.,* Clinic Database, Interview Nos. 33, 133, and 146.

page 67

မှာ ပို၍ဖြစ်နိုင် ကြောင်းပြောပြပါသည်။^{၃၄၉} တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူနောက်တစ်ယောက်မှာ IB 48 မှစစ်သားများ၏ ရိုက်နှက်ခြင်းကိုခံရပြီး၊ အခြားတပ်ဖွဲ့များနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် IB 48 သည်ရွာထဲတွင်ရှိနေခဲ့စဉ်တွင် ရွာသားများပိုမိုမတရားပြုလုပ်ခံရသည်ဟုပြောသည်။^{၃၅၀} ၂၀၁၅ခုနှစ် နောက်ပိုင်းနှင့် ၂၀၁၆ခုနှစ် စောစောပိုင်းတွင် "ရှားဆီဘို"အနီးတွင် အရပ်သား (၁၁)ဦးထက် မနည်းသေဆုံးခြင်း^{၃၅၁}၊ "ကလောမီဒါ" တွင်(၂) ဦးအသတ်ခံရခြင်း^{၃၅၂}နှင့်အတူ အခြားဖြစ်ရပ်များစွာ အတွက်

IB 48 တွင် တာဝန်ရှိသည်။ ဤဖြစ်ရပ်များစွာတို့သည် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများက မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်းသိရှိထုတ်ဖော် ကြသည်။^{၃၅၃} "အလွန်ဆိုးရွားသည်" ဟုပုံမှန်ပြောခြင်းခံရသော IB 48 မှ အရာရှိတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဇော်ထွန်းကြောင့် တိုက်ရိုက်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်ကြောင်း မှတ်ယူကြပါသည်။^{၃၅၄}

ခ. အဆင့်မြင်တပ်မှူးများ၊ ဗိုလ်ချုပ်ကိုကို

၂၀၀၃ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၈ ခုနှစ်အထိ တောင်ပိုင်းတိုင်း၏စစ်ဌာနချုပ်၏ တိုင်းမှူးမှာ ဗိုလ်ချုပ်ကိုကို ဖြစ်ပါသည်။^{၃၅၅} တစ်ဆက်တည်းမှာ ၎င်းသည် အထူးစစ်ဆင်ရေးဗျူရို(၃) ကိုကွပ်ကဲခဲ့ပြီး၊ လောလောဆယ်၌ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအဖွဲ့တွင် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ဝန်ကြီးဖြစ်ပါသည်။^{၃၅၆} တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၏ တပ်မှူးဖြစ်သည်။ အတိုင်း ဗိုလ်ချုပ်ကိုကို သည် ကရင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းနှင့် ပဲခူးတိုင်းအရှေ့ပိုင်းတို့တွင် ထိုးစစ်ဆင်မှုကိုအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် တာဝန်ယူသော တပ်မတော်အရာရှိဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း၏ရာထူးအရလုပ်နိုင်စွမ်းအလျောက်၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုတွင်ပါဝင်ပတ်သက်သည်။ (အမှတ်(၆၆) ခြေမြန် တပ်မဌာနချုပ်အပါအဝင်) တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၏ မြို့စောင့်တပ်ရင်းများနှင့် တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မများကိုကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရသည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုတရားရုံးမှ ဖမ်းဆီးခွင့်အမိန့်ထုတ်ဆင့်နိုင်ရန်အတွက် ရောမပြဌာန်းဥပဒေ၏ အပိုဒ် ၅၈ တွင်ပြဌာန်းထားသည်။ "ယုံကြည်ရန်ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သောအကြောင်း" ဟူသည့်စံနှင့် ကိုက်ညီစေရန် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၊ အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်နှင့် အခြားတိုက်ခိုက်ရေး တပ်မများမှ စစ်သားများကကျူးလွန်သောပြစ်မှုများအတွက် ဗိုလ်ချုပ်ကိုကို၏ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှု၏ လုံလောက်သောသက်သေခံချက်များကို the Clinic က စုဆောင်းထားပါသည်။

ပထမဦးစွာ၊ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၊ အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်နှင့် အခြားတိုက်ခိုက်ရေးတပ်မများအပေါ် ၎င်း၏ထိရောက်သောကွပ်ကဲမှုနှင့်ထိန်းချုပ်မှုတို့ကို အောက်ဖော်ပြပါအကြောင်းရင်းခံအချက်များက ညွှန်ပြနေပါသည်။ (၁) မြန်မာ့တပ်မတော်၏ မြင့်မားစွာဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသော ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ (၂) တပ်မတော်၏ အားကိုးအားထားပြုလောက်သောအစီရင်ခံခြင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးစနစ် (၃) ဆက်သွယ်ရေးကြားဖြတ်ရယူထားသည်ဟုအဆိုရှိထားသော ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း ၎င်း၏အမိန့်များကို^{၃၅၇} (၄) ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့ပိုင်းတွင် ၎င်းရှိနေခြင်း နှင့် (၅)

^{၃၅၆} Clinic Database, Interview No. 146.

^{၃၅၇} Clinic Database, Interview No. 133.

^{၃၅၈} Clinic Database, Interview No. 26, 31, 33, 47, 52, 76, 82, 86, 97, 99, 100, 109, 132, 133, 147, and 151.

၃၅၂ Clinic Database, Interview No. 146.

၃၅၃ Clinic Database, Interview Nos. 47, 52, 62, 74, 86, 100, 108, 109, 132, and 133.

၃၅၄ Clinic Database, Interview Nos. 52 and 108.

၃၅၅ Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 25; Aegis Trust, "Case File," p. 16.

၃၅၆ Aegis Trust, "Case File," p. 16.

၃၅၇ According to an FBR report: "FBR အစီရင်ခံစာအရ "၂၀၀၆ ခုနှစ် မတ်လ (၂)ရက်နေ့ ည နောက်ပိုင်းတွင် တောင်ပိုင်း တိုင်းစစ်ဌာနချုပ် တပ်မှူးကိုကိုသည် DIV 66 ၏တပ်မှူးခင်ဇော်ဦးကိုအမိန့်ပေးပြီး တပ်မှူးစိုးထွေး လက်အောက်ရှိ TOC 1 နှင့် တပ်မှူးတင်အောင်လက်အောက်ရှိ TOC 3 တို့ကို အနီးရှိကျေးရွာများကို (၈၁)မမ နှင့် (၆၀)မမ မော်တာများဖြင့်ပစ်ခတ်ရန် အမိန့်ပေးခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ဘလော်ဘောဒယ်ကျေးရွာကို သုံးကြိမ်ပစ်ခတ်ခဲ့သော်လည်း ရွာ၏အပြင်ဘက်သို့သာထိမှန် ခဲ့ပါသည်။ " FBR, "Burma Army activities in Toungoo District, Western Kayin State," 25 May 2006, <http://www.freeburmarangers.org/2006/05/25/burma-army-activities-in-toungoo-district-western-karen-state-25-may-2006/>.

page 68

ထိုးစစ်ဆင်ခြင်း ဆိုင်ရာတပ်များဖြန့်ချိထားမှု၊ နည်းဗျူဟာဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်မှုများ နှင့် ဖြည့်ဆည်းထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ခြင်း တို့ကို ၎င်း၏ကွပ်ကဲမှုအောက်တွင် ထိန်းညှိဆောင်ရွက်ခြင်း။ ထို့ပြင်၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း ဗိုလ်ချုပ်ကိုကို၏လက်အောက်ခံဖြစ်သော တပ်မှူးနှစ်ယောက်စလုံးကို အစားထိုးခဲ့ပြီး၊ ၎င်းတို့ မြန်မာပြည် အရှေ့ပိုင်းမှထွက်ခွာသောအခါ ရာထူးများတိုးပေးခဲ့ပါသည်။

ဒုတိယအနေဖြင့်၊ ဗိုလ်ချုပ်ကိုကိုသည် ၎င်း၏လက်အောက်ခံများက ပြစ်မှုများကိုကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်း သို့မဟုတ် ကျူးလွန်ရန်ရှိနေကြောင်းကို သိခဲ့ကြောင်း သို့မဟုတ် သိခဲ့သင့်ကြောင်းကို ဆက်လက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းရင်းများကညွှန်ပြနေပါသည်။ (၁) တင်းကြပ်သောအစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များနှင့် အားကိုးအားထားပြုလောက်သောဆက်သွယ်ရေးစနစ် (၂) ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း မြန်မာပြည်အရှေ့ပိုင်းတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကိုကို ရှိနေခဲ့ခြင်း (၃) သောင်းကျန်းသူများကိုတိုက်ခိုက်ချေမှုန်းရေးနည်းဗျူဟာတွင် အရပ်သားများကိုပစ်မှတ်ထားခြင်း၏လုပ်နည်းလုပ်ဟန်နှင့်အတူ ၎င်း၏ပြီးခဲ့သောအတွေ့အကြုံ (၄) ဆက်သွယ်ရေးကြားဖြတ်ရထားသည်ဟုအဆိုရှိထားသော ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း ၎င်း၏အမိန့်များ (၅) တပ်မတော်၏ လုပ်ဆောင်မှု အပေါ် ရှုတ်ချသည်။ ကုလသမဂ္ဂ၏ ထင်ရှားသောကြေညာချက်များ (၆) စစ်ဆင်ရေး၏ ဒေသဆိုင်ရာ နယ်ပယ်သုံးခု အနှံ့အပြားတွင် ပြစ်မှုများပျံ့နှံ့သည်။ သဘောသဘာဝ၊ နှင့် (၇) ပြစ်မှုများကိုကျူးလွန်ခဲ့သည်။ သုံးနှစ်တာကာလ။

တတိယအနေဖြင့်၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်းတွင် ကျူးလွန်ခဲ့သောပြစ်မှုများကို ကာကွယ်တားဆီးခြင်း၊ နှိမ်နင်းခြင်း သို့မဟုတ် ထိုကိစ္စကိုတင်ပြခြင်းတို့ကို ဗိုလ်ချုပ်ကိုကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့ခြင်းဆိုင်ရာ သက်သေခံချက်တစ်စုံတစ်ရာကို Clinic က မတွေ့ရှိနိုင်ခဲ့ပေ။

၎င်းကိုဖမ်းဆီးရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုတရားရုံးကအမိန့်ထုတ်ဆင့်နိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သောစံနှင့် အညီ အပိုဒ် ၂၈အရ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှု၏လိုအပ်ချက်များကို ဤသက်သေခံချက်က အခိုင်အမာသက်သေထူသည်။ အထူးသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကိုကို၏ အမိန့်များ၊ အစည်းအဝေးများနှင့် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွက် စစ်ဆင်ရေးကိုရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နောက်ထပ်စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းဖြင့် အပိုဒ် ၂၅ အရ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုအပေါ်အခြေခံပြီး ဖမ်းဆီးခြင်း အမိန့်ကို ထုတ်နိုင်ရန် လုံလောက်သောသက်သေခံချက်များရှိနိုင်ပေမည်။

၂. အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မ

LID 66 သည် မြန်မာ့တပ်မတော်တွင် တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မဖြစ်ပါသည်။ ဒေသဆိုင်ရာစစ်တိုင်းများ (RMCs) နှင့်မတူဘဲ၊ တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မများသည် ၎င်းတို့၏ဌာနချုပ်ဝန်းကျင်တွင် စစ်ဆင်ရေးမပြုလုပ်ပေ။ တကယ်တမ်းတွင်၊ ပဋိပက္ခများ အမှန်တစ်ကယ်ဖြစ်ပွားနေသောနယ်မြေများသို့ ၎င်းတို့ကိုချထားပေသည်။^{၃၅၀}

ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း၊ LID 66 သည် ပဲခူးတိုင်း ပြည်မြို့တွင် ဌာနချုပ်ဖွင့်လှစ်ထားပြီး IB 1, IB 11, IB 14, IB 35, IB 80, LIB 4, LIB 5, LIB 6, LIB 10, and LIB 108 တို့ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားပေသည်။^{၃၅၁} ဇန်နဝါရီ သို့မဟုတ် ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင်၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုတွင်ပါဝင်ရန် LID 66 သည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းသို့ရောက်ရှိလာပြီး တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၏ စစ်ဆေးရေးဆိုင်ရာထိန်းချုပ်မှု အောက်သို့ရောက်ရှိလာပါသည်။^{၃၆၀} ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် LID 66 သည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်း၏ပြင်ပသို့ အလှည့်ကျရွှေ့ပြောင်းခဲ့ရပြီး၊ ထိုးစစ်ဆင်ရာတွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိတော့ပေ။^{၃၆၁}

^{၃၅၀} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 32; Aegis Trust, "Case File," p. 14.

^{၃၅၁} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 38; Aegis Trust, "Case File," p. 140–141.

^{၃၆၀} Aegis Trust, "Case File," pp. 62–72; *see also* Clinic Database.

^{၃၆၁} FBR, "Burma Army Rotates New Troops Into Northern Karen State," 29 Jan. 2007, <http://www.freeburmarangers.org/2007/01/29/burma-army-rotates-new-troops-into-northern-karen-state/>.

က. အဆင့်နိမ့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများ

The Clinic သည် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်းတွင် ကျူးလွန်ခဲ့သောပြစ်မှုများစွာအပေါ် LID 66 ကတာဝန်ရှိကြောင်း ခိုင်မာသောသက်သေအထောက်အထား ရရှိထားသော်လည်း ပြစ်မှုကိုတိုက်ရိုက် ကျူးလွန်ခြင်းအတွက် တာဝန်ရှိသည်ဟုမှတ်ယူနိုင်သောအရာရှိကို အတိအကျမည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း မထုတ်ဖော်နိုင်ခဲ့ပေ။ ဥပမာအားဖြင့်၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်းတွင်၊ ကရင်အရပ်သားခုနစ်ယောက် ထက်မနည်းအသတ်ခံရခြင်းမှာ LID 66 ကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများက မှတ်ယူကြပါသည်။^{၃၆၂} LID 66 အပေါ် အရပ်သားများနှင့် အကျဉ်းသားအထမ်းသမားများကို အလွန်အကျွံအသုံးပြုကြောင်းစွပ်စွဲထားပါသည်။^{၃၆၃} တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများက တစ်ချိန်တည်းတွင် အရပ်သား အယောက်၁၀၀ မှ ၂၀၀ အကြား တပ်မတော်အတွက်ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများကိုသယ်ရန် အတင်းအကြပ်ခိုင်းစေခြင်းခံရသည့်ဖြစ်ရပ်များကိုပြောပြပါသည်။^{၃၆၄} ရွာသားများကိုလည်း LID 66 ၏စစ်သားများအရှေ့မှ မြေမြှုပ်မိုင်းများကို တွေ့ရှိရန် သို့မဟုတ် "ရှာဖွေရန်" လျှောက်ခိုင်းခြင်း၊ KNLA မှတိုက်ခိုက်ခြင်းမရှိစေရန် စစ်သားများအကြားလျှောက်ခိုင်းခြင်းပြုလုပ်ပါသည်။^{၃၆၅} တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း ခံရသူ(၂)ဦးက LID 66 မှစစ်သားများက အကျဉ်းသားပေါ်တာများကို သတ်ဖြတ်ကြောင်း၊ တစ်ဦးကလည်း အကျဉ်းသား အယောက်၃၀ မှ ၄၀ အတွင်းရှိ အလောင်းများကိုတွေ့ရှိရကြောင်းပြောဆိုပါသည်။^{၃၆၆} The Clinic သည် LID 66 က အရပ်သားများကိုရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခိုင်းကြောင်း^{၃၆၇} ရွာများကိုတိုက်ခိုက် ကြောင်း^{၃၆၈} ရွာများနှင့်စိုက်ပျိုးရေးလယ်ယာများကိုဖျက်ဆီးကြောင်း^{၃၆၉} အရပ်သားများ အပေါ်မြေမြှုပ်မိုင်း များသုံးစွဲကြောင်း^{၃၇၀}ပြောပြသည်။တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်လည်းစကားပြောခဲ့ပါသည်။

The Clinic က တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များသည် LID 66 အား စွပ်စွဲထား သည်။ပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်သည်ဟုသိရှိထားကြသော်လည်း ထိုသို့သိရှိထားခြင်းမှာ ကိုယ်တိုင်တွေ့ ကြုံခြင်းမဟုတ်ဘဲ တဆင့် ကြားသိခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုးစစ်ဆင်သည်ကာလအတွင်း LID 66 မှစစ်သားများနှင့် မြင်တွေ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်တိုင်ထိတွေ့ပြောဆိုခဲ့ရခြင်းမရှိခဲ့ပါ။^{၃၇၁} ၎င်းမှာ LID 66 သည် တိုက်ခိုက် ရေးတပ်မဖြစ်သဖြင့် အခြေခံအားဖြင့် အနက်ရောင်နယ်မြေများတွင် စစ်ဆင်ရေးပြုလုပ်ရသောကြောင့် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အနက်ရောင်နယ်မြေများတွင်ရှိသော ရွာသားများသည် တပ်မတော်က မချဉ်းကပ်လာမီ ကြိုတင်ထွက်ပြေးလေ့ရှိပါသည်။ များသောအားဖြင့် ၎င်းတို့၏ရွာများသို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိသောအခါ ၎င်းတို့၏အိမ်များကိုဖျက်ဆီးထားခံရခြင်း သို့မဟုတ် တပ်မတော်အမှုထမ်းများက အခြားပြုလုပ်မှုများကိုပြုလုပ်ထားခြင်းတို့ကို မြင်တွေ့ကြရပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများက အဆိုပါပြုလုပ်မှုများသည် LID 66 ကြောင့်ဟုမှတ်ယူပြီး၊ ထိုသို့မှတ်ယူခြင်းသည် KNLA သို့မဟုတ် အခြားရွာသားများထံမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ အပေါ်အခြေခံပါသည်။ ၎င်းတို့သည်

တဆင့်ကြားစကားအဖြစ်ပြီး၊ ထိုရွာများတွင် မည်သည်များဖြစ်ပျက်ခဲ့သည်ကို ညွှန်ပြရာတွင် အထောက်အကူရရှိစေပါသည်။ သို့သော်လည်း LID 66 မှစစ်သားများက ပြစ်မှုများကိုကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်း ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာသက်သေပြနိုင်ရန် လိုအပ်သောသက်သေခံအထောက်အထားကိုမပေးနိုင်ပေ။

The Clinic သည် LID 66 ကို ၎င်း၏စစ်သားများကျူးလွန်ကြောင်းအဆိုရှိသည်။ ပြစ်မှုများ၏ ဝန်းကျင်တွင် ရောက်ရှိစေမည့် အရေးပါသောသက်သေခံအထောက်အထားကိုစုဆောင်းထားပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသောပုဂ္ဂိုလ်အချို့သည် ၂၀၀၆ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် သံတောင်မြို့နယ်အနောက်တောင်ဘက်နှင့် တစ်ဆက်တည်းဖြစ်သောလတွင် ထို့ထက်ပိုဝေးသောမြောက်နှင့် အရှေ့ဘက်များသို့ LID 66 ရောက်ရှိလာခြင်းကိုမှတ်သားမိခဲ့ကြသည်။^{၃၇၂} သံတောင်မြို့နယ်အနောက်ဘက်တွင်ရှိသော အညိုရောင်နယ်မြေကျေးရွာမှ ရွာခေါင်းဆောင်တစ်ဦးက အစည်းအဝေးတစ်ခုတွင် ၎င်းအား တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်

^{၃၆၂} Clinic Database, Interview Nos. 51, 57, 61, 92, 107, and 136.

^{၃၆၃} Clinic Database, Interview Nos. 31, 102, 105, 107, 115, 120, 121, and 142.

^{၃၆၄} Clinic Database, Interview No. 105.

^{၃၆၅} Clinic Database, Interview Nos. 105 and 142.

^{၃၆၆} Clinic Database, Interview Nos. 105 and 142.

^{၃၆၇} Clinic Database, Interview No. 134.

^{၃၆၈} Clinic Database, Interview Nos. 30, 77, and 141.

^{၃၆၉} Clinic Database, Interview Nos. 30, 92, 115, 120, 121, 134, 136, and 141.

^{၃၇၀} Clinic Database, Interview Nos. 30, 63, 67, 136, and 141.

^{၃၇၁} Clinic Database, Interview Nos. 14, 31, 38, 40, 46, 51, 52, 53, 57, 61, 62, 63, 66, 67, 77, 79, 80, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 114, 115, 120, 121, 129, 132, 133, 134, 136, 137, 142, and 146.

^{၃၇၂} Clinic Database, Interview Nos. 38, 50 (does not explicitly name LID 66), 51, 61, 77, 121, 142, and 143 (does not explicitly name LID 66).

page 70

ဌာနချုပ်မှအရာရှိများက "KNU ကို (၁၇)လအတွင်း ချေမှုန်းရန်" အစီအစဉ်၏တစ်စိတ်ဒေသအဖြစ် ၎င်း၏ရွာတွင်အခြေစိုက်စခန်းချပြီး ရွာသားများကိုရွှေ့ပြောင်းရမည်ဟုပြောကြောင်း ပြောပြပါသည်။^{၃၇၃} ကျေးရွာခေါင်းဆောင်သည် LID 66 မရောက်မီ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ထွက်ပြေးသွားသော်လည်း အနောက်ဘက်တွင်တည်ရှိသောနေရာသို့သွားနေသော ရွာသားနောက်တစ်ယောက်သည် ထိုအချိန်တွင် စစ်သား

အုပ်စုကြီးသည် ၎င်းတို့၏ရွာသို့ဦးတည်၍သွားနေသည်ကိုမြင်ခဲ့ရကြောင်း ပြန်လည်ပြောပြပါသည်။^{၃၇၄} တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်(၃)ဦးသည် "ဒေးလိုမြစ်"၏အနောက်ဘက်တွင် LID 66 မှစစ်သားများကို ၎င်းတို့၏တံဆိပ်များ သို့မဟုတ် သေနတ်များပေါ်မှနံပါတ်များကိုအခြေခံကာ အသေအချာသိရှိခဲ့ရသည်။ ၎င်းတို့အနက်တစ်ဦးမှာကျေးရွာသူကြီးဖြစ်၍ ၎င်းသည် ၂၀၀၆ ခုနှစ်အတွင်း LID 66 မှအရာရှိများနှင့် အကြိမ်များစွာတွေ့ဆုံခဲ့ရသည့်အတွက် ထိုအရာရှိများထဲမှ အချို့သောအမည်များကိုပြောပြပါသည်။^{၃၇၅} ကျေးရွာသူကြီးနောက်တစ်ယောက်သည်လည်း ၂၀၀၆ ခုနှစ် မတ်လထဲတွင် LID 66 မှတပ်မတော် အရာရှိများတက်ရောက်သော ဘောဂလီတွင်ပြုလုပ်သည့် အစည်းအဝေးကို တက်ရောက်ခဲ့သည်။^{၃၇၆} ဘောဂလီမှရွာသားတစ်ဦးသည် ဖြစ်စဉ်(၃)ခုကိုပြောပြရာတွင် ၎င်းကို ဘောဂလီ-ဘာစကီး နှင့် ဘောဂလီ-မော်ချီးလမ်းတစ်လျှောက် အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ်မ (LID 66) ဟု ယုံကြည်ရသော၊ သို့သော်လည်းအသေအချာမပြောနိုင်ပါ။ ၏တပ်ဖွဲ့အတွက်ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများ အတင်းအကြပ် သယ်ခိုင်းကြောင်း၊ ခြံထူသောမြေကိုရှင်းလင်းခိုင်းကြောင်း ပြောပြသည်။^{၃၇၇} အကျဉ်းသားပေါ်တာများ ကိုအသုံးပြုခြင်းနှင့်သတ်ဖြတ်ခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ ၎င်းပြောပြသောဖြစ်စဉ်များမှာ LID 66 ကို တာဝန်ရှိသော တပ်ဖွဲ့အဖြစ်သတ်မှတ်သော FBR နှင့် KHRG တို့၏အစီရင်ခံစာများနှင့် ကိုက်ညီနေ ပါသည်။^{၃၇၈}

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများက LID 66 ၏ ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်းကိုထုတ်ဖော်ခြင်းအပြင်၊ the Clinic သည် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း သံတောင်မြို့နယ်တွင် LID 66 ရှိနေခြင်းကိုဖော်ပြသည်။ ဓါတ်ပုံများကို စုဆောင်းထား ပါသည်။ ၎င်းဓါတ်ပုံများကို FBR အဖွဲ့ဝင်များကရယူခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဓါတ်ပုံအချို့တွင် LID 66 မှစစ်သားများကို၊ ၎င်းတို့တံဆိပ်များကိုဓါတ်ပုံအချို့တွင်မြင်တွေ့နေရကာ၊ ကော်သေဒါကျေးရွာ ကိုဖြတ်ပြီး အရပ်သားပေါ်တာများကိုဦးဆောင်ခဲ့ကြသည်ကိုမြင်တွေ့နိုင်သည်။ ဓါတ်ပုံရိုက်သူများက ဖော်ပြ သောအခြားဓါတ်ပုံများမှာ "ပလေစာလော" တွင်ရှိသောစခန်းဖြစ်ပြီး ၎င်းကို LID 66 က တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ The Clinic ၏ ကျွမ်းကျင်သူဆိုင်ရာကြေညာချက်ထုတ်ပြန်သူများထဲမှ တစ်ဦးသည် ဓါတ်ပုံရိုက်ယူသောအဖွဲ့ဝင်များနှင့်လိုက်ပါပြီး လူတစ်ဦးချင်းကို ကိုယ်တိုင်မှတ်မိနိုင်သော အကွာအဝေးမှမဟုတ်သော်လည်း ဓါတ်ပုံတွင်ပါဝင်သောတပ်ဖွဲ့များကိုမြင်တွေ့ခဲ့ရသည်။^{၃၇၉}

ခ. အဆင့်မြင့်တပ်မှူးများ၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ဇော်ဦးနှင့် ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်အေး

LID 66 ကိုမြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့ပိုင်းတွင်တာဝန်ချထားစဉ်အချိန်အတွင်း ၎င်း၏တပ်မှူးသည် ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ဇော်ဦး ဖြစ်ပါသည်။^{၃၈၀} ၂၀၀၆ ခုနှစ် မေလတွင် ၎င်းအားဗိုလ်ချုပ်ရာထူးသို့တိုးမြှင့်ခဲ့ပြီး ကမ်း

^{၃၇၄} Clinic Database, Interview No. 146.

^{၃၇၄} Clinic Database, Interview No. 143.

^{၃၇၅} Clinic Database, Interview Nos. 6, 121, and 142.

^{၃၇၆} Clinic Database, Interview No. 142.

^{၃၇၇} Clinic Database, Interview No. 105.

^{၃၇၈} FBR, "Message from a Relief Team Leader and Situation Update," 28 Apr. 2006,

<http://www.freeburmarangers.org/2006/04/27/message-from-a-relief-team-leader-and-situation-update/>;

FBR, "Campaign of Brutality," p. 49; FBR, "မြန်မာကြည်းတပ်အတွက် ရွာသားများကို ပေါ်တာများအဖြစ် အတင်း

အကြပ်ပြုခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၊ ကရင်ပြည်နယ်အနောက် မြောက်ဘက်၊ တောင်ငူခရိုင်တွင် မြန်မာ့ကြည်းတပ်ထိုးစစ်၏အထောက်အကူဖြစ်စေရန် လူထုကိုပေါ်တာအဖြစ်အတင်းအကြပ်ပြုခြင်း " 1 June 2006,

<http://www.freeburmarangers.org/2006/06/01/villagers-forced-to-porter-for-burma-army-may-2006/>; KHRG,

"Offensive columns shell and burn villages, round up villagers in northern Papun and Toungoo districts," 7

June 2006, <http://www.khrg.org/2006/06/khrg06b7/offensive-columns-shell-and-burn-villages-round-villagers-northern-papun-and>.

^{၃၇၉} Clinic Expert Declaration, Expert 2, paras. 85–86.

^{၃၈၀} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 66; Aegis Trust, "Case File," p. 16.

page 71

ရိုးတန်းဒေသတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၏ တိုင်းမှူးအဖြစ်တာဝန်ယူခဲ့ပါသည်။^{၃၈၁} သူသည်လောလောဆယ်တွင် အထူးစစ်ဆင်ရေးဗျူရို (၄) ၏တပ်မှူးဖြစ်ပါသည်။^{၃၈၂} ၎င်း၏နေရာတွင် ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်အေး ကိုအစားထိုးခဲ့ပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ် မေလတွင် LID 66 ၏တပ်မှူးအဖြစ်တာဝန်ယူခဲ့ပါသည်။^{၃၈၃} ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်အေးသည် လောလောဆယ်တွင် နေပြည်တော်တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၏ တပ်မှူးဖြစ်ပါသည်။^{၃၈၄}

The Clinic သည် ရောမပြဌာန်းဥပဒေအရ ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ဇော်ဦးနှင့် ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်အေးတို့အပေါ် ဖမ်းဆီးခွင့်အမိန့်ကိုထုတ်ဆင့်နိုင်ရန်စံနှင့် ကိုက်ညီစေရန် ၎င်းတို့၏တပ်မှူးများအဖြစ်တာဝန်ရှိမှုအပေါ် လုံ လောက်သောသက်သေခံအထောက်အထားကိုစုဆောင်းထားသည်။ အပိုဒ် (၅၈)အရ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲ ခြင်းဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှု မူသဘောအပေါ်အခြေပြု၍ ၎င်းတို့၏လက်အောက်ခံများက ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုများပေါ် LID 66 ၏တပ်မှူး(၂)ဦးသည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိကြောင်း "ယုံကြည်ရန်ဆီလျော်သော အကြောင်းများ" ရှိပါသည်။^{၃၈၅} ပထမဦးစွာ၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ဇော်ဦးနှင့် ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်အေးတို့၏ ထိရောက်သောကွပ်ကဲမှုနှင့်ထိန်းချုပ်မှုတို့သည် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်းဖြစ်သော အကြောင်းရင်း များကညွှန်ပြနေပါသည်။ (၁) မြင့်မားစွာဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသောတပ်မတော်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ

(၂) အားကိုးအားထားပြုလောက်သောအစီရင်ခံခြင်းစနစ် (၃) နည်းဗျူဟာစစ်ဆင်ရေးဌာနချုပ်များ မှတစ်ဆင့် ထုတ်ပြန်သောအမိန့်များအရ တပ်ရင်းများ၏ တင်းကျပ်စွာထိန်းချုပ်ထားသောစစ်ဆင်ရေးများ (၄) LID 66 တပ်ရင်းများ၏ အနီးကပ်ထိန်းညှိဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့် (၅) ၎င်းတို့၏တပ်မ တပ်မှူးများ၏အနေအထားအရ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာနှင့် အနီးကပ်တည်ရှိသောနေရာများတွင် ရှေ့ဖျား နေရာ၌ ပုံမှန်ထားရှိခြင်း။

ဒုတိယအနေဖြင့်၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ဇော်ဦးနှင့် ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်အေးတို့သည် အမှတ်(၆၆)ခြေမြန်တပ် မဌာနချုပ်တွင် ၎င်းတို့၏လက်အောက်ခံများက ကျူးလွန်သော သို့မဟုတ် ကျူးလွန်ရန်ရှိသောပြစ်မှုများကို အောက်ဖော်ပြပါအကြောင်းရင်းများတွင် ညွှန်ပြထားသည့်အတိုင်း သိရှိခဲ့သည် သို့မဟုတ် သိရှိသင့်ခဲ့သည်။

(၁) တင်းကြပ် သောအစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များနှင့် အားကိုးအားထားပြုလောက်သော ဆက်သွယ်ရေးစနစ် (၂) ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာအနီးတွင် ရှေ့ဖျား၌ ၎င်းတို့ ရှိနေခြင်း (၃) သောင်းကျန်းသူများကိုတိုက်ခိုက်ချေမှုန်းရေးနည်းဗျူဟာနှင့် LID 66 ၏ တရားမဝင် သောမူဝါဒများကို တစ်စိုက်မတ်မတ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အရပ်သားများကိုပစ်မှတ်ထားသည်။ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်နှင့်အတူ အတိတ်ကာလကအတွေ့အကြုံများ (၄) တပ်မတော်၏လုပ်ဆောင်မှုများကို ရှုတ်ချသည်။ ကုလသမဂ္ဂ၏ ထင်ရှားလူသိများသောကြေညာချက်များ (၅) စစ်ဆင်ရေး၏ ဒေသဆိုင်ရာ နယ်ပယ်(၃)ခုအနံ့အပြားတွင် ပြစ်မှုများပျံ့နှံ့နေသော သဘောသဘာဝ နှင့်(၆) ပြစ်မှုများကိုကျူးလွန်ခဲ့ သော သုံးနှစ်တာကာလ။

တတိယအနေဖြင့်၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်းတွင် ကျူးလွန်ခဲ့သောပြစ်မှုများကို ကာကွယ်တားဆီးခြင်း၊ နှိမ်နင်းခြင်း သို့မဟုတ် ထိုကိစ္စကိုတင်ပြခြင်းတို့ကို ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ဇော်ဦးနှင့် ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်အေး တို့က ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့ခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် သက်သေခံချက်တစ်စုံတစ်ရာကို the Clinic က မတွေ့ရှိနိုင်ခဲ့ပေ။

ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ဇော်ဦးနှင့် ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်အေးတို့ကိုဖမ်းဆီးရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုတရားရုံး ကအမိန့်ထုတ်ဆင့်နိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သောစံနှင့်အညီ အပိုဒ် ၂၈အရ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှု ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှု၏ လိုအပ်ချက်များကို ဤသက်သေခံချက်များက အခိုင်အမာသက်သေထူသည်။ အထူးသဖြင့် တပ်မှူးများ၏အမိန့်များ၊ အစည်းအဝေးများနှင့် ထိုးစစ်ဆင်မှုအတွက် စစ်ဆင်ရေးကိုရေးဆွဲ

^{၃၈၀} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 63; Aegis Trust, "Case File," p. 16.

^{၃၈၂} Ei Ei Toe Lwin, "Military shuffles generals," *Myanmar Times*, 12 September 2014,

<http://www.mmmtimes.com/index.php/national-news/11605-major-reshuffles-in-tatmadaw-ranks.html>.

^{၃၈၃} Clinic Expert Declaration, Expert 1, para. 27; Aegis Trust, "Case File," p. 17.

၃၈၄ "More Detail on Military Reshuffle Emerges," *The Irrawaddy*, 30 Aug. 2010;

http://www2.irrawaddy.org/article.php?art_id=19337.

၃၈၅ ဖမ်းဆီးခွင့်အမိန့်ကိုထုတ်နိုင်ရန်လိုအပ်သောသက်သေခံအထောက်အထားစံမှာ "တရားရုံး၏စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်း လူတစ်ဦးတစ်ယောက်သည်ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ကြောင်းယုံကြည်ရန်ယုတ္တိတန်သောအကြောင်းတရားများရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်" Rome Statute, art. 58.

page 72

ရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နောက်ထပ်စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းဖြင့် အပိုဒ် ၂၅ အရ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုအပေါ်အခြေခံပြီး ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ဇော်ဦးနှင့် ဗိုလ်မှူးချုပ် မောင်မောင်အေးတို့အပေါ် ဖမ်းဆီးခြင်းအမိန့်ကိုထုတ်နိုင်ရန် လုံလောက်သောသက်သေခံချက်များ ရှိနိုင်ပေမည်။

၃. ဘောင်းဘီတို

ဘောင်းဘီတိုကိုမကြာခဏဝတ်သောကြောင့် "ဘောင်းဘီတို" ဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်းခံရသော အထူးတပ်မတော် တပ်ဖွဲ့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ၎င်း၏ကွင်းဆင်းလေ့လာရေး လုပ်ငန်းစဉ်များအတွင်း လေ့လာသိရှိခဲ့ရပါသည်။^{၃၈၆} ၎င်းတို့၏စစ်ဆင်ရေးဖော်ပြချက်များအပေါ်အခြေခံ၍ ၎င်းတို့သည် အဆင့်မြင့်လေ့ကျင့်ထားသောတပ်ဖွဲ့၊ ရွေ့လျားတိုက်ခိုက်ရေးတပ်ဖွဲ့ငယ် နှင့်/သို့မဟုတ် အထူးထောက်လှမ်းရေးတပ်ဖွဲ့တို့ဖြစ်နိုင်သော ဤတပ်ဖွဲ့၏သဘောသဘာဝအတိအကျကို the Clinic သည် မဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါ။ မည်သို့ ပင်ဆိုစေကာမူ၊ "ဘောင်းဘီတို" တို့သည် ၎င်းတို့၏ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုနှင့် တပ်မတော်၏ညွှန်ကြားချက် များကိုလိုက်နာစေရန်အတွက် ရွာသားများကိုအတင်းအကြပ်ပြုရာတွင် "ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့် အံ့သြခြင်း" ဖြစ်စေသောကဏ္ဍမှ ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူအများအပြားသည် ဘောင်းဘီတိုအရာရှိအချို့ကို အမည်နာမနှင့်တကွ သိရှိထားကြပါသည်။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများသည် ဘောင်းဘီတို၏ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ရက်စက်မှုများကိုတညီတညွတ် တည်းပြောပြကြပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ ဘောင်းဘီတိုသည် လူသွားလမ်းတွင် အရပ်သားများကိုဆုံတွေ့ သောအခါ၊ ၎င်းတို့သည်ရွာသားများကို အတင်းအကြပ်ထိုင်ခိုင်းပြီး၊ အကြမ်းဖက်မည်ဟူသောခြိမ်းခြောက် မှုနှင့်အတူ ၎င်းတို့၏မျက်နှာများကိုမကြည့်ရန်အမိန့်ပေးပါသည်။^{၃၈၇} တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများက ဘောင်းဘီတိုတို့သည် "ရွာသားအများအပြားကိုသတ်သည်"^{၃၈၈} ဟုဆိုကြပြီး သာမန်စစ်သားများကဲ့သို့ တူညီသောစစ်ဆင်ရေးဆိုင်ရာကန့်သတ်ချက်များကို ၎င်းတို့လိုက်နာရစေခြင်းရှိပုံမရဟု အဆိုပြုကြပါ သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ၊ ဘောင်းဘီတိုများကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသောသတ်ဖြတ်မှုများ၏ မှန်ကန် ကြောင်းအတည်မပြုနိုင်သောဖြစ်စဉ်များကိုပြောပြပါသည်။^{၃၈၉} တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူများသည် ဘောင်း

ဘီတိုများ၏ ရိုက်နှက်မှု(၂)ခုနှင့် လယ်ကွင်းတစ်ကွင်းကိုမီးရှို့မှုကိုပြောပြပါသည်။^{၃၉၀} တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းခံရသူတစ်ဦးက ဘောင်းဘီတိုများကို ၂၀၀၃ခုနှစ်တွင်ဖျက်သိမ်းခဲ့သည်ဟုအဆိုရှိသော်လည်း^{၃၉၁} အခြားသူများက ၎င်းတို့သည် ၂၀၀၅နောက်ပိုင်း သို့မဟုတ် ၂၀၀၆ အထိ ပါဝင်လှုပ်ရှားလျက်ရှိနေသေးကြောင်းအခိုင်အမာပြောပါသည်။^{၃၉၂}

မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့ပိုင်းတွင် ထိုးစစ်ဆင်မှု၌ ဘောင်းဘီတိုများသည် မည်သည့်အခန်းကဏ္ဍကိုလုပ်ဆောင်ကြောင်း ရှင်းလင်းပြတ်သားခြင်းမရှိပါ။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ဘောင်းဘီတိုများကို ကရင်အရပ်သားများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုအသုံးပြုရန် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သောလွတ်လပ်မှုကိုပေးထားခြင်းက အုပ်စုအပေါ်နှံ့စပ်စပ်နှင့် အာရုံစူးစိုက်မှုရှိသောစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ကြောင်း ညွှန်ပြနေပါသည်။

^{၃၉၆} Clinic Database, Interview Nos. 52, 86, 133, 142, and 146.

^{၃၉၇} Clinic Database, Interview No. 142.

^{၃၉၈} Clinic Database, Interview No. 133.

^{၃၉၉} Clinic Database, Interview Nos. 142 (အမျိုးသမီးများကိုမုဒိမ်းကျင့်ပြီး သတ်ဖြတ်သည်သူများသည် "ဘောင်းဘီတို" ဟုမှတ်ယူပါသည်) and 146 ("ဦးလို"တွင်သတ်ဖြတ်ခြင်းများအပေါ်တဆင့်ကြားစကားဖြစ်စဉ်ကို အသေးစိတ်ဖော်ပြခြင်းမရှိပါ။)

^{၃၉၀} Clinic Database, Interview No. 142.

^{၃၉၁} Clinic Database, Interview No. 133.

^{၃၉၂} Clinic Database, Interview Nos. 142 and 146.

ဂ. နိဂုံးချုပ်နှင့် အကြံပြုထောက်ခံသောစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာ

က. နိဂုံးချုပ်

ဤမှတ်တမ်းသည် ကရင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းနှင့် ပဲခူးတိုင်းအရှေ့ပိုင်းတို့တွင် အရပ်သားများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပစ်မှတ်ထားခြင်းပါဝင်သော မြန်မာ့တပ်မတော်၏ သောင်းကျန်းသူများကိုတိုက်ခိုက်ချေမှုန်း

သည့် စစ်ဆင်ရေးကိုဖော်ပြပါသည်။ မြန်မာကြည်းတပ်စစ်သားများသည် ရွာများကိုမော်တာများဖြင့် ပြစ်ခတ်ခြင်း၊ ထွက်ပြေးသောရွာသားများကိုပစ်ခတ်ခြင်း၊ အိုးအိမ်များကိုဖျက်ဆီးခြင်း၊ အရပ်သားများ ဆိုင်ရာနေရာများတွင် မြေမြှုပ်ခိုင်းများထောင်ခြင်း၊ အရပ်သားများကိုဖမ်းဆီးခြင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ကွပ်မျက်ခြင်းများပြုလုပ်ကြပါသည်။ လူထုအပေါ်ထိခိုက်မှုသည် အလွန်ကြီးမားပါသည်။ တစ်ဦးချင်း လူပုဂ္ဂိုလ်ထောင်ပေါင်းများစွာတို့သည် တိုက်ပွဲစဉ်အတွင်းတွင် နေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းနေကြရပြီး လူပေါင်းများစွာသည်လည်း သတ်ဖြတ်ခြင်းခံရသည်။ The Clinic စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း၏ အာရုံထားရာ နယ်မြေဖြစ်သော သံတောင်မြို့နယ်တွင် ထိုးစစ်ဆင်မှုကြောင့် ရွာတိုင်းလိုလိုပင် ထိခိုက်ခြင်းခံရကာ၊ အနက်ရောင်နယ်မြေတွင်နေထိုင်သော ရွာသားများအကုန်လုံးလိုလိုမှာ အတင်းအကြပ် ထွက်ပြေးစေခြင်း ခံခဲ့ကြရသည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုဥပဒေအရ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း မြန်မာကြည်းတပ်ဝန်ထမ်းများ၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပြစ်မှုမြောက်ကြောင်းကို the Clinic ကစုံစမ်းစစ်ဆေးစဉ်အတွင်း စုဆောင်းထားခဲ့ သောသက်သေခံအထောက်အထားများက သက်သေထင်ရှားပြလျက်ရှိပါသည်။ ပြစ်မှုများတွင် စစ်ရာဇဝတ်မှုများဖြစ်သော အရပ်သားများကိုတိုက်ခိုက်ခြင်း၊ အရပ်သားများကိုနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်း နေစေခြင်း၊ ရန်သူပစ္စည်းများကိုသိမ်းယူခြင်း၊ လုယက်ခြင်း၊ လူသတ်ခြင်း၊ နည်းလမ်းတကျစစ်ဆေး စီရင်ခြင်းမပြုဘဲကွပ်မျက်ခြင်း၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာဂုဏ်သိက္ခာအပေါ်အလွန်လွဲမှားစွာ ရက်စက်ရမ်းကားမှု၊ လူသားများအပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများဖြစ်သည့် လူများကိုအတင်းအကြပ် ရွှေ့ပြောင်းစေခြင်း၊ လူသတ်ခြင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်းနှင့် အခြားသောလူမဆန်သည့် ပြုလုပ်မှုများ ပါဝင်သည်။ The Clinic သည် စစ်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်သော မုဒိမ်းမှုနှင့် လူသားများ အပေါ်ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများဖြစ်သည့် မုဒိမ်းမှုနှင့် မတရားဖိစီးနှိပ်စက်မှုတို့နှင့်စပ်လျဉ်း ၍လည်းသက်သေခံအထောက်အထားများကိုစုဆောင်းထားပါသည်။ ဤပြစ်မှုများကို ထိုးစစ်ဆင်မှု နှင့်ဆက်စပ်လျက်ရှိသောပြစ်မှုများတွင် ဤပြစ်မှုများကိုထည့်သွင်း၍ရနိုင်၊ မရနိုင်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် သုတေသနနှင့် ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာလေ့လာခြင်းတို့ကို ပိုမိုပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

The Clinic က မှတ်တမ်းတင်ထားသည့် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း မြန်မာကြည်းတပ်၏ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုများကိုကျူးလွန်ခြင်းသည် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် တပ်မတော်၏မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ကျင့်စဉ်များကြောင့်ဟုမှတ်ယူသည်။ သောင်းကျန်းသူတိုက်ခိုက် ချေမှုန်းသည့်စစ်ဆင်ရေး၏ အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့သည်များအပါအဝင် အစိုးရမဟုတ်သောလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများက ထိန်းချုပ်ထားသည်ဟု မှတ်ယူ ရသောနယ်မြေများမှ အရပ်သားများကို "ရှင်းလင်းခြင်း" ပြုလုပ်ရန်ဖြစ်သည်။ အရောင်အားဖြင့်

ခွဲခြားသတ်မှတ်သောစနစ်သည် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း KNLA ထိန်းချုပ်ထားသော အနက်ရောင်နယ်မြေများတွင် အရပ်သားများအပေါ်အကြမ်းဖက်ခြင်းပြုလုပ်ရန် တပ်မတော်အမှုထမ်းများ ကို ကျယ်ပြန့်သည့်လွတ်လပ်မှုပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤဒေသများတွင် တပ်မတော်အမှုထမ်း မဟုတ်သောသူများအားလုံးအပေါ်၊ ၎င်းတို့သည်လက်နက်ကိုင်ဆောင်ထားသည်ဖြစ်စေ မထားသည် ဖြစ်စေ KNLA နှင့် ပေါင်းစည်းထားသည်ဖြစ်စေ မပေါင်းစည်းထားသည်ဖြစ်စေ၊ တိုက်ခိုက်ရန်စစ်သားများ ကိုအမြဲတစေခွင့်ပြုထားသည် သို့မဟုတ် တိုက်ခိုက်စေသည်။ ထိုဒေသများတွင် ရွာများကိုလက် နက်ကြီးများဖြင့်ပစ်ခြင်း၊ အတင်းအကြပ်ရွှေ့ပြောင်းစေခြင်း၊ အရပ်သားများ၏ပစ္စည်းများကိုဖျက်ဆီးခြင်း၊ အရပ်သားများဆိုင်ရာနေရာတွင်မြေမြှုပ်ခိုင်းများကိုအသုံးပြုခြင်းတို့သည် ပုံမှန်ဖြစ်နေကျဖြစ်သည်။ တပ်မတော်က အနည်းဆုံး တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းထိန်းချုပ်ထားသည့် အညှိရောင်နယ်မြေများတွင် အရပ်သားများကိုအတင်း အကြပ်အလုပ်ခိုင်းစေခြင်းကိုစနစ်တကျပုံဖော်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး ရွာသားများသည် တရားစီရင်ရေးပြင်ပမှကွပ်မျက်ခံရခြင်း၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခံရခြင်းနှင့် အခြားနည်းမတရားပြုကျင့်ခြင်း တို့ကိုခံကြရသည်။

ဖြစ်ရပ်များစွာတွင် the Clinic သည် ၂၀၀၅ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တို့တွင် သံတောင်မြို့နယ်၌ တောင်ပိုင်း တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်မှစစ်သားများသည် တိုက်ရိုက်ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများဖြစ်ကြောင်းကို သိရှိအောင်လုပ်နိုင်ခဲ့ သည်။ ထို့ပြင် the Clinic ကတွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များက ဤကာလအတွင်းတွင် LID 66 မှတပ်ဖွဲ့များသည် နောက်ထပ်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုအများအပြားအပေါ်တွင်လည်း တာဝန်ရှိကြောင်းညွှန်ပြကြပါသည်။ The Clinic က ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် သံတောင်မြို့နယ်၌ LID 66၏ ရှိနေ

page 74

မှုကိုအခိုင်အမာပြဆိုနိုင်သော်လည်း၊ LID 66 မှ တပ်မတော်ဝန်ထမ်းများကို စွပ်စွဲထားသောပြစ်မှုများနှင့် ပိုမိုတိုက်ရိုက်ဆက်နွှယ်မှုကိုပြုလုပ်ရန်အတွက်နောက်ထပ်စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်ရန် အကြံပြုပါသည်။

The Clinic သည် လက်အောက်ခံတပ်ဖွဲ့များကကျူးလွန်သောပြစ်မှုများအတွက် တောင်ပိုင်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ်နှင့် LID 66 တို့မှတပ်မှူးများအပါအဝင် အကြီးတန်းအရာရှိများ၏ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိမှုကိုညွှန်ပြသည်။ သက်သေခံအထောက်အထားများကို စုဆောင်းခဲ့ပါသည်။ ဤတပ်မှူးများနှင့် အခြားအဆင့်နိမ့်အရာရှိများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုတရားရုံးက ရောမပြဌာန်းဥပဒေက သတ်မှတ်ထားသောစံနှင့်အညီ ဖမ်းဆီးခွင့်အမိန့်ကိုထုတ်ရန် the Clinic ၏သက်သေခံအထောက် အထားများသည် လုံလောက်မှုရှိပါသည်။

ခ. အကြံပြုထောက်ခံသောစုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာများ

The Clinic ကစုဆောင်းထားသောသက်သေခံအထောက်အထားများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တပ်မတော် ၏လုပ်ဆောင်မှုသည် လူများအပေါ်အလွန်ကြီးမားစွာထိခိုက်မှုရှိကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြနေသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုများကိုကျူးလွန်ကြသူများသည် တာဝန်ရှိကြောင်းသေချာစေရန်အတွက် အလျင်အမြန် အရေးယူဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်နေပါသည်။ ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ဤမှတ်တမ်းတွင် သိရှိအောင် ဖော်ထုတ်ထားသည့် တပ်မတော်တပ်မှူးများအပေါ် ပြစ်မှုတည်ဆောက်ခြင်းကို ဆက်လက် လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် နောက်ထပ်စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းများကိုပြုလုပ်ရန်၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုတွင်ပါဝင်သောအခြား တပ်ဖွဲ့များ၏ လုပ်ဆောင်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သက်သေခံအထောက်အထားများစုဆောင်းရန်၊ အခြားထိုးစစ်များနှင့်ဆက်စပ်နေသော မတရားပြုလုပ်မှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် the Clinic ကအကြံပြုထောက်ခံပါသည်။ နောက်ထပ်စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းသည်အောက်ပါတို့အပေါ်တွင်အာရုံစိုက် သင့်ပါသည်။

၁. အမည်ဖော်ပြထားသောလူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းများ

The Clinic ၏သက်သေခံအထောက်အထားများသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုတရားရုံးက ဖမ်းဆီးခွင့် အမိန့်ထုတ်နိုင်ရန် ရောမပြဌာန်းဥပဒေ၏အပိုဒ်၅၈ ကသတ်မှတ်ထားသော သက်သေခံအထောက်အထားစံ နှင့် ညီညွတ်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ၊ အပိုဒ် ၆၁(၇)အရ စွဲချက်များကိုအတည်ပြုရန်နှင့် အပိုဒ် ၆၆(၃) အရ အပြစ်ပေးရန်အတွက် စံများသည် ပိုမိုအသေးစိတ်ကျသလို နောက်ထပ်သက်သေခံ အထောက်အထားများကိုလည်းစုဆောင်းရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဆက်လက်ဖော်ပြထားသောအရင်းအမြစ်များမှ သတင်းအချက်အလက်များသည် ဤမြင့်မားသောစံများကိုဖြည့်ဆည်းရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်ပါလိမ့် မည်။

- ထိုးစစ်ကာလအတွင်း တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် LID 66 တို့မှ ကာလရှည်အထမ်းသမားများ အဖြစ်ဆောင်ရွက်ကြသောတစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များ။ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း ရှေ့တန်း စစ်မျက်နှာတွင် ဤတပ်ဖွဲ့များအတွက် ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများကို အရပ်သားများစွာနှင့် နိုင်ငံ၏အခြားဒေသများမှ အကျဉ်းသားများကသယ်ဆောင်ပေးရကြောင်း the Clinic က ယုံကြည်ပါသည်။ ရွာများကိုတိုက်ခိုက်ခြင်း၊ အရပ်သားပိုင်ပစ္စည်းများကိုဖျက်ဆီးခြင်း၊ အရပ်သား များကိုပစ်ခတ်ခြင်းနှင့် the Clinic ကမှတ်တမ်းတင်ထားသော အခြားပြစ်မှုများကို ဤတစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သက်သေများဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင် ပါမည်။

- ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ် သို့မဟုတ် LID 66 မှ အရာရှိများက ကြီးမှူးကျင်းပသော အစည်းအဝေးများကို တက်ရောက်ခဲ့ကြသောတစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဥပမာအားဖြင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် သံတောင်ကြီးမှရွာသားများနှင့် LID 66 သည် အစည်းအဝေး ကျင်းပခဲ့ပြီး၊ ၎င်းအစည်းအဝေးတွင် ဒေးလိမြစ်၏အရှေ့ဘက်၌ မြေလှန်မည်စီမံချက် ပြုလုပ်ရန်အစီအစဉ်ကို ၎င်းတို့ကပြောပြကြောင်း the Clinic ကသတင်းရရှိပါသည်။ အဆိုပါအစည်းအဝေးမျိုးကို တက်ရောက်ခဲ့သော တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များသည် LID 66 နှင့် မှတ်တမ်းတင်ထားသောပြစ်မှုများကို ဆက်စပ်ပေးသော တန်ဖိုးရှိသည်။ ကိုယ်တွေ့သတင်းများကို ပေးနိုင်ပေသည်။ လက်ရှိအချိန် အထိ ဤအစည်းအဝေးကိုတက်ရောက်ခဲ့သည်သူ မည်သူနှင့်မျှ the Clinic သည် ဆက်သွယ်ပြောဆိုနိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။

page 75

- ကရင်အမျိုးသားအများစုဖြစ်သော ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း တပ်မတော်အရာရှိများနှင့် အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှုရှိခဲ့သည့် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များ။ ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလ အတွင်း တပ်မတော်စစ်ဆင်ရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် အဖိုးတန်သောသတင်းအချက်အလက်များကို ပေးသည်။ ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များနှင့် the Clinic က တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ တပ်မတော်အမှုထမ်းများနှင့် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၊ LID 66 နှင့် the Clinic ကမှတ်တမ်းတင်ခဲ့သောဖြစ်ရပ်များအကြား မည်သို့အဆက်အစပ်ရှိခဲ့သည်ကို နောက်ထပ် ကျေးရွာလူကြီးများက ပိုမိုအတည်ပြုနိုင်မာစေနိုင်ပါမည်။
- ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း၊ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ် သို့မဟုတ် LID 66 တွင်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သောယခင်စစ်သားများ။ ဤတစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များသည် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း တပ်မတော်၏အစီအစဉ်များနှင့်ပတ်သက်၍ တားမြစ်ထားသောပြုလုပ်မှုများကိုကျူးလွန်ရာတွင် တိကျသောအရာရှိများ၏အခန်းကဏ္ဍနှင့် အသေးစိတ်သတင်းအချက်အလက်များကို ပေးနိုင်ပါမည်။
- ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့ပိုင်းတွင် တပ်မတော်ရေဒီယိုဆက်သွယ်မှုကို စောင့်ကြည့်မှတ်သားပေးရသော တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များ။ ဤပုဂ္ဂိုလ်များသည် တပ်မတော် တပ်မှူးများက အမိန့်များပေးခြင်းနှင့် လက်အောက်ခံများထံမှ ၎င်းတို့ရရှိသောအစီရင်ခံစာများနှင့် ပတ်သက်၍ သက်သေခံပေးနိုင်ကြပါလိမ့်မည်။ ၎င်းတို့သည်အဆိုပါဆက်သွယ်မှုများ၏ စာဖြင့်

ရေးသားထားသောမှတ်တမ်းများ သို့မဟုတ် အခြားပုံစံဖြင့်ထားရှိသော သက်သေအထောက်အထားများကို the Clinic ကရှာဖွေရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်ပါလိမ့်မည်။

- ထိုးစစ်ဆင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တပ်မတော်ဌာနတွင်းစာရွက်စာတမ်းများ။ The Clinic ၏ ကျွမ်းကျင်သူဆိုင်ရာကြေညာချက်ထုတ်ပြန်သူများက သီးခြားတပ်မတော်စစ်ဆင်ရေးအတွက် သောင်းကျန်းသူတိုက်ခိုက်ချေမှုန်းရေးမဟာဗျူဟာများကို ဖော်ပြထားသည်တို့အပါအဝင် တပ်မတော်၏ တရားဝင်စာရွက်စာတမ်းများစွာကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုခဲ့သည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှုနှင့် သီးခြားဆက်နွယ်မှုရှိသော တပ်မတော်၏ရည်မှန်းချက်များ၊ မူဝါဒများနှင့် မဟာဗျူဟာများကို ဖော်ပြသည်။ သီးခြားစာရွက်စာတမ်းများရှိကောင်းရှိနိုင်ပေသည်။

ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်း တပ်မတော်၏စစ်ဆင်ပုံများနှင့်ပတ်သက်ပြီး သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိထားသော တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များထောင်ပေါင်းများစွာ ရှိကောင်းရှိနေလိမ့်မည်ဟု the Clinic ကယုံကြည်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့ပိုင်းရှိမြို့များနှင့် ကျေးရွာများသို့ the Clinic သည်မသွားရောက်နိုင်ခဲ့ခြင်းက အဓိကသက်သေများကိုသိရှိအောင်လုပ်ရန်နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်း နိုင်ရန် အဟန့်အတားဖြစ်စေပါသည်။ အကယ်၍သို့သွားရောက်ရယူနိုင်မှုကို သေချာအောင်ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါ က သက်သေခံအထောက်အထား ကွက်လပ်ဖြစ်နေခြင်းကို ပိုမိုလျင်မြန်စွာ ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည်။

၂. ထိုးစစ်တွင်ပါဝင်သော အခြားတပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များ

တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် LID 66 တို့သည်သာလျှင် ထိုးစစ်ဆင်မှုတွင် ပါဝင်သောတပ်ဖွဲ့များမဟုတ် ကြပါ။ ရှင်းလင်းသည့်စစ်ဆင်ရေး၏တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သော အခြားဒေသများတွင် တားမြစ်ထားသည့် ပြုလုပ်မှုများကို ကျူးလွန်ကောင်းကျူးလွန်နိုင်သည်။ အခြားတပ်ဖွဲ့များနှင့်ပတ်သက်၍ သက်သေများ၊ ယခင် စစ်သားများနှင့် တပ်မတော်အတွင်းစာရွက်စာတမ်းများအပါအဝင် နောက်ထပ်သက်သေခံအထောက်အထားများကို စုဆောင်းသင့်ပါသည်။ အခြားတပ်ဖွဲ့များတွင် နောက်ထပ်စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများသည် အောက်ပါ တို့ကိုအာရုံထားသင့်ပါသည်။

- ၂၀၀၈ ခုနှစ်အတွင်းတွင် ဖာပွန်၊ ထန်းတပင်၊ ကျောက်ကြီးနှင့် ရွှေကျင်မြို့နယ်များတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သောဖြစ်ရပ်များအပါအဝင် the Clinic ၏စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၏ ပထဝီဝင်ဆိုင်ရာနှင့် အချိန်ဆိုင်ရာအတိုင်းအတာပြင်ပတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ထိုးစစ်ဆင်မှုနှင့် ဆက်စပ်နေသော တပ်မတော်၏လုပ်ဆောင်မှု။

page 76

- ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်းတွင် အရှေ့တောင်တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၊ အနောက်တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်^{၃၉၃} MOC 10, MOC 15, MOC 16, MOC 21, LID 33, LID 44, LID 99, LID 101 နှင့် ဘောင်းဘီတို ("Short Pants") တပ်မတော်အုပ်စုတို့အပါအဝင် တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များ၏လုပ်ဆောင်မှု။

၃. မှတ်တမ်းတွင်အမည်ဖော်ပြထားသော တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များ၏ အခြားလုပ်ဆောင်မှုများ

ထိုးစစ်ဆင်မှုထက်ကျော်လွန်ပြီး မတရားနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်းပြုလုပ်ကြောင်း အစီရင်ခံချက်များကို ထောက်ရှု၍ ပိုမိုနံ့စပ်ပြည့်စုံစွာစုံစမ်းစစ်ဆေးနိုင်သည့် တပ်မတော်၏သီးခြားတပ်ဖွဲ့ (၂)ဖွဲ့ သို့မဟုတ် အုပ်စုများကို the Clinic ၏ သုတေသနများမှ ညွှန်ပြနေသည်။ The Clinic သည် အောက်ပါတို့ကိုနောက်ထပ်စစ်ဆေးရန်အကြံပြု ထောက်ခံပါသည်။

- အခြားသောအခြေအနေများနှင့် တည်နေရာများတွင်ကျူးလွန်သော အကြမ်းဖက်မှုများနှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ LID 66။ LID 66 သည်၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် ဒီမိုကရေစီလိုလားသူများပြုလုပ်သော လမ်းပေါ်ဆန္ဒပြပွဲများကိုအကြမ်းဖက်နှိမ်နင်းရာတွင် ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်အေး၏ကွပ်ကဲမှု အောက်မှ ပါဝင်ခဲ့ကြောင်းနှင့် ကချင်ပြည်နယ်နှင့် မြောက်ပိုင်းရှမ်းပြည်နယ်တို့တွင် မကြာသေးမီက ဖြစ်ပွားခဲ့သော ပဋိပက္ခများတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်ဟု စွပ်စွဲခံရသည်။
- ထိုးစစ်ဆင်မှုမတိုင်မီနှင့် ထိုးစစ်ဆင်မှုကာလအတွင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်း၌ စစ်ဆင်ရေးပြုလုပ်ခဲ့သော ဘောင်းဘီတို ("Short Pants") တပ်မတော်သားအုပ်စု။ ဘောင်းဘီတိုစစ်သားများနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ တိုက်ခိုက်မှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများ၊ ထိုးစစ်ဆင်မှု ကာလအတွင်း ဘောင်းဘီတိုစစ်သား၏ လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် ထိုအုပ်စု၏လက်ရှိအဆင့် အတန်းတို့ကို အတည်ပြုနိုင်ရန် နောက်ထပ်စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများကို ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

၄. အခြားပြစ်မှုများနှင့် ပြုလုပ်သူများ

(၂)နှစ်တာကာလအတွင်း မြို့နယ်တစ်ခုတွင် တပ်မတော်၏သီးခြားတပ်ဖွဲ့(၂)ခု၏ လုပ်ဆောင်မှုအပေါ် ကိုင်တွယ်ခြင်းဖြစ်သည့် the Clinic ၏ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုသည် အတိုင်းအတာတွင် ကန့်သတ်မှုရှိနေခဲ့သည်။ အခြားနေရာများနှင့် အခြားအချိန်ကာလများတွင်ရှိသော အလားတူမတရားနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်းများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်ပါသည်။ အတိအကျဆိုရလျှင် the Clinic က အောက်ပါတို့ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် အကြံပြုထောက်ခံပါသည်။

- မြန်မာနိုင်ငံ၏အခြားဒေသများတွင် အတိတ်ကလက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်မှု၊ တပ်ချထားခြင်းနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှုတို့နှင့် နီးနွယ်ဆက်စပ်သည့် မတရားနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုများ။
- ကချင်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့အစည်း/ ကချင်လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်နှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အခြားလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများကိုတိုက်ခိုက်သောထိုးစစ်နှင့် ဆက်စပ်၍ ဒေသခံလူထုကို ဆိုးရွားစွာ မတရားနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသည်ဟု မြန်မာအစိုးရကိစ္စပစ္စည်းထားသော နေရာများဖြစ်သည်။ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတို့တွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသည်။ အလားလှာရှိသောမတရားနှိပ်စက် ညှဉ်းပန်းမှုများ။
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများနှင့်ဆက်စပ်နေသည်။ အစိုးရမဟုတ်သည့် လက်နက်ကိုင်အုပ်စုများနှင့် အခြားပြုလုပ်သူများ ကျူးလွန်သည်။ မတရားနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုများ။

၃၆၃ အနောက်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်ကို ထိုးစစ်ဆင်သောနယ်မြေ၏ နယ်နိမိတ်အတွင်းတွင်တာဝန်ချထားခြင်းမရှိသော်လည်း၊ ၎င်း၏ တပ်ရင်းအချို့သည် ထိုးစစ်တွင်ပါဝင်ဆင်နွှဲရန် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းသို့သွားရောက်ကြကြောင်းသတင်းရရှိပါသည်။ FBR, "Campaign of Brutality," p. 79.

page 77

ဤစုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၏အာရုံစိုက်မှုသည် ထိုးစစ်ဆင်သောတပ်မတော်တစ်ဖွဲ့အဖြစ် ဖြစ်ပွားခဲ့သော သံတောင်မြို့နယ်ရှိ အဖြစ်အပျက်များအပေါ်၌သာဖြစ်သော်လည်း အကြမ်းဖက်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိလူပေါင်းများစွာအတွက် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ ဘဝ၏ထူးခြားသောအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်ခဲ့ရသည်။ နိုင်ငံ၏အချို့သောဒေသများတွင် ပဋိပက္ခများရှိနေဆဲဖြစ်၍ မတရားဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းမှုများလည်း ဆက်လက်၍တည်ရှိနေသေးသည်။ ထိုသို့သော အကြမ်းဖက်မှုမျိုးနှင့် ၎င်းကဖြစ်ပေါ်စေသော ၎င်းနှင့်အတူယှဉ်တွဲပါရှိလာသော စိတ်ချလုံခြုံမှုမရှိခြင်းကို လုံလောက်စွာကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်နေသေးသည်။ ထိုအချိန်သို့မရောက်သေးသမျှ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသည် ပြီးပြည့်စုံခြင်းရှိမည်မဟုတ်ပါ။

International Human Rights Clinic at Harvard Law School
Legal Memorandum: War Crimes and Crimes against Humanity in Eastern Myanmar
UNOFFICIAL TRANSLATION